

HISTORIA

Studia I stopnia

Efekty uczenia się i treści programowe zajęć:

Nazwa zajęć: **Autoprezentacja cesarzy rzymskich w świetle monet antycznych**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Opanował podstawową terminologię związaną z problematyką mennictwa rzymskiego i autoprezentacji władzy w cesarstwie rzymskim
- Rozumie znaczenie różnych rodzajów źródeł dla odtwarzania ideologii i autoprezentacji
- Ma świadomość istnienia zróżnicowanych form autoprezentacji cesarskiej w starożytnym Rzymie
- Posiada szczegółową wiedzę na temat podstawowych form autoprezentacji
- Rozumie związki między ideologią i autoprezentacją
- Potrafi wykazać związki między ideologią a autoprezentacją cesarską
- Umie ustosunkować się do kwestii znaczenia monet w badaniach nad ideologią i autoprezentacją cesarską
- Rozumie podobieństwa i różnice między antycznym i współczesnym myśleniem o ideologii i autoprezentacji, a także o funkcji monet
- Potrafi formułować tezy naukowe w mowie; prowadzić dyskusję naukową, zredagować tekst naukowy z odpowiednim aparatem.

Treści programowe dla zajęć:

- Terminologia związana z mennictwem antycznym, ideologią i autoprezentacją w starożytnym Rzymie.
- Znaczenie monet dla badań nad problematyką ideologii cesarskiej
- Formy autoprezentacji cesarskiej i ich odzwierciedlenie w mennictwie rzymskim
- Ideologia władzy cesarskiej i jej odzwierciedlenie w mennictwie z epoki
- Cnoty i wartości cesarskie propagowane w mennictwie
- Wizerunek cesarza pobożnego, sprawiedliwego, łaskawego i zgodnego przez pryzmat monet
- Obraz cesarza mężnego, zwycięskiego i niosącego pokój przez pryzmat monet
- Obraz cesarza szczodroliwego na monetach rzymskich
- Cesarz jako mąż opatrnościowy przez pryzmat monet
- Cesarz jako odnowiciel; cesarz jako gwarant wieczności Rzymu – świadectwo monet
- Autoprezentacja kobiet z domu cesarskiego.

Nazwa zajęć: **Autorytaryzmy w XX-wiecznej Europie. Hiszpania pod rządami gen. Franco (wykład monograficzny)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę na temat biografii gen. Franco, przebiegu jego kariery wojskowej oraz etapów umacniania władzy.
- Zna najważniejsze wydarzenia dotyczące okresu dyktatury, osoby i frakcje polityczne wpływające na politykę reżimu.
- Rozumie procesy które doprowadziły Hiszpanię do systemu autorytarnego oraz jego trwania przez prawie cztery dekady.
- Rozumie metody służące podporządkowaniu społeczeństwa celom reżimu
- Potrafi wskazać przyczyny i skutki ważnych decyzji wpływających na kształt i ewolucję reżimu
- Jest zdolny do samodzielnej oceny okresu panowania reżimu gen. Franco w Hiszpanii. Jest przygotowany do udziału w dyskusjach i debatach na ten temat.

Treści programowe dla zajęć:

- Budowa Nowego Państwa po zwycięstwie sił frankistowskich w kwietniu 1939r.
- 1. Pojęcie i cechy autorytaryzmu. Autorytaryzm a totalitaryzm.
- 2. Droga Hiszpanii do reżimu frankistowskiego. Od Republiki do Hiszpanii Narodowej.
- Postać generała Franco
- 1. Dzieciństwo i młodość
- 2. Kariera wojskowa
- 3. Rodzina
- 4. Poglądy polityczne
- „Rodziny polityczne” frankizmu
- 1. Falanga
- 2. Kościół katolicki

3. Wojsko
4. Monarchiści
5. Ważne postaci reżimu
 - Hiszpania wobec II wojny światowej
1. Dlaczego Hiszpania nie przystąpiła do wojny?
2. Między Hitlerem a Aliantami- polityczne manewry Franco
 - Instytucjonalizacja władzy
1. Stosunek do Korony
2. Ley de jefatura
3. Karta praw Hiszpanów
4. Walka „rodzin politycznych” o udział we władzy
 - Sytuacja Hiszpanii po II wojnie światowej
1. Izolacja międzynarodowa
2. Przyczyny przełamania izolacji
3. Sojusz ze Stanami Zjednoczonymi i rola Hiszpanii w czasach „zimnej wojny”
 - Polityka kulturalna reżimu
1. Cenzura w mediach
2. Film
3. Literatura
4. Instytucje sprawujące kontrolę nad prasą, filmem i literaturą
 - Przemiany polityczne w latach 50-tych i 60-tych
1. Czasy izolacji i autarkii
2. „Złote lata” frankizmu- od autarkii do „cudu gospodarczego”
3. Przemiany społeczne i gospodarcze
 - Liberalizacja w obszarze polityki informacyjnej
 - Ostatnie lata reżimu i śmierć Franco
1. Polityka Kościoła katolickiego wobec reżimu
2. Wzrost nastrojów separatystycznych- nacjonalizm baskijski
3. Zmiany polityki prasowej i kulturalnej
4. Liberalizacja i zmierzch dyktatury
 - Przejście do demokracji
1. Bezkrwawa rewolucja
2. Przemiany systemu politycznego i uchwalenie Konstytucji z 1978r.
3. Zmiana organizacji terytorialnej państwa

Nazwa zajęć: **Cesarz Septymiusz Sewer i jego epoka**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma uporządkowaną wiedzę w wybranych obszarach tematycznych związanych z historią starożytnego Rzymu w okresie rządów Septymiusza Sewera.
- Posiada wiedzę na temat głównych kierunków badań nad historią Cesarstwa Rzymskiego schyłku II – początku III w., jest zorientowany w skali i jakości historiografii dotyczącej tej epoki.
- Rozumie konieczność włączania do badań i analizy materiału z dziedzin pokrewnych historii, zwłaszcza archeologii, filologii klasycznej, epigrafiki, numizmatyki oraz historii sztuki.
- Umie zinterpretować i przeprowadzić krytykę źródeł historycznych, włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych.
- Umie dostrzegać związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy faktami historycznymi;
- Umie umieścić fakty historyczne w czasie i przestrzeni.
- Potrafi zabrać głos w dyskusji naukowej.

Treści programowe dla zajęć:

- Źródła historyczne do epoki Septymiusza Sewera.
- Kariera Septymiusza Sewera przed objęciem władzy w Imperium.
- Wojna domowa w Cesarstwie po zabójstwie Kommodusa.
- Kampanie zewnętrzne Septymiusza Sewera w latach 195-198.
- Kreowanie nowej dynastii panującej w Rzymie.
- Polityka „rozszerzania Imperium”: Wschód, Afryka, obszary naddunajskie i nadczarnomorskie, Brytania.
- Administracja imperialna i jej przemiany w latach 193-211.
- Bilans rządów Septymiusza Sewera.

Nazwa zajęć: CYWILIZACYJNA ZMIANA W PRZESTRZENI GLOBALNEJ PO 1750: INDUSTRIALIZACJA – MODERNIZACJA – UNIFIKACJA (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada rozszerzoną wiedzę ogólną z zakresu procesu zmian w obrazie cywilizacji industrialnej i postindustrialnej XX/XXI w.; opanował podstawową wiedzę kierunkową dotyczącą życia społeczno-gospodarczego w czasookresie i w różnych przestrzeniach geograficznych.
- Opanował terminologię z zakresu nauk historycznych oraz podstawową terminologię nauk humanistycznych, społecznych i ekonomicznych, którą też potrafi się posługiwać w sposób komunikatywny; rozumie relacje między naukami historycznymi a społeczno-gospodarczymi w zakresie tematyki zajęć.
- Zna wybrane zagadnienia historii powszechnej w zakresie cywilizacji industrialnej i postindustrialnej XX i pocz. XXI w., w ujęciu chronologicznym i tematycznym, i problemowym; dostrzega wpływ przemian cywilizacyjnych w XX w. na relacje społeczno-gospodarcze współczesnego świata.
- Rozumie powiązania interdyscyplinarne nauk historycznych z innymi obszarami nauk społeczno-gospodarczych; dostrzega obecność innych dyscyplin naukowych w pracy historyka.
- Wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące obszaru badawczego nauk historycznych i pokrewnych w zakresie cywilizacji industrialnej i postindustrialnej XX i pocz. XXI w., korzystając z różnych zasobów informacyjnych; poprawnie posługuje się terminologią historyczną i społeczno-gospodarczą.
- Korzystając ze zdobytych w czasie studiów kompetencji formułuje własne stanowisko dotyczące zagadnień historycznych, społecznych i politycznych nt. cywilizacji industrialnej XVIII/XIX w. i postindustrialnej XX i pocz. XXI w.
- Uznaje i szanuje różnice punktów widzenia wynikające z podłoża narodowego, kulturowego i społecznego.
- Rozumie potrzebę ustawicznego rozwoju wiedzy i krytyki w zakresie historycznym i humanistycznym oraz kompetencji personalnych i społecznych, rozwija swoje zainteresowania kulturalne oraz fachowe; wykazuje niezależność w formułowaniu poglądów w zakresie zagadnień historycznych i społeczno-gospodarczych XX i pocz. XXI w.

Treści programowe dla zajęć:

- WYKŁAD_01: pojęcia cywilizacji i zjawiska jej zmiany w układzie przestrzennym i chronologicznym; kryteria periodyzacji cywilizacji industrialnej i postindustrialnej, rewolucji przemysłowej i naukowej (od poł. 18.w. do pocz. 21 w.)
- WYKŁAD_02-03: kulturowe uwarunkowania zmiany: literatura, filozofia, muzyka i sztuka
- WYKŁAD_04-05: wojna a stan gospodarki światowej i gospodarek narodowych: wojna napoleońska, wojna francusko-pruska, wojny bałkańskie, wojny burskie, I i II wojna światowa: skutki gospodarczo-ekonomiczne; zmiany ludnościowe; sytuacja materialna i stopa życiowa
- WYKŁAD_06-07: kryzys a stabilizacja polityczna: kryzysy gospodarcze 19. w.; wielki kryzys gospodarczy lat 20 i 30 XX w.; kryzys naftowy; kryzysy finansowe – i ich wpływ na otoczenie cywilizacyjne w poszczególnych krajach
- WYKŁAD_08-09: doświadczenia kolonialne i postkolonialne – Ameryka południowa, Azja i Afryka drogi rozwoju: gospodarcze i społeczne skutki kolonizacji i dekolonizacji
- WYKŁAD_10-11: zmiana cywilizacyjna w gospodarce 1: casus Azji – Japonia, Korea Południowa; Indie i Chiny; transfer ku azjatyckim rozwiązaniom gospodarczym
- WYKŁAD_12-13: zmiana cywilizacyjna w gospodarce 2: casus Ameryki Północnej i Południowej – różnice w rozwoju; systemy integracji gospodarczej
- WYKŁAD_14-15: zmiana cywilizacyjna 3: gospodarka Europy – modele gospodarki kapitalistycznej: gospodarka w czasie II wojny światowej na przykładzie Niemiec, Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych Ameryki; plan Marshall'a i budowa państwa dobrobytu w Europie Zachodniej; model skandynawski, nadreński i anglosaski.

Nazwa zajęć: „DZIADEK” CZY „DZIAD” – CZARNA I BIAŁA LEGENDA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z karierą polityczną Józefa Piłsudskiego oraz zabiegami propagandowymi mającymi kształtować pożądany obraz polityka
- Student ma wiedzę o wielopłaszczyznowych powiązaniach badanych zjawisk i problemów, ze szczególnym uwzględnieniem ich powiązań z przełomowymi wydarzeniami historii Polski

- Student potrafi wejść w dialog merytoryczny ze znawcami w zakresie historii Polski XIX i XX wieku;
- Student wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące kreowania obrazu Piłsudskiego oraz potrafi rozróżnić dyskurs naukowy od popularyzatorskiego;
- Student umie włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii, zwłaszcza socjologii i psychologii.

Treści programowe dla zajęć:

- Józef Klemens Piłsudski – socjalistyczne początki.
- Wskrzesiciel niepodległej Polski?
- Gdyby nie maj 1926
- Tyran, dyktator, dziadek.
- Manipulowanie legendą przez wrogów, przeciwników i zwolenników w latach II wojny światowej.
- Ewolucja legendy Piłsudskiego po zakończeniu drugiej wojny światowej

Nazwa zajęć: Dynastie i dwory europejskie w epoce nowożytnej (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna dziedzictwo kulturowe, cywilizacyjne i społeczne środowisk dworskich epoki nowożytnej.
- Rozumie zależności między nowożytną kulturą dworską a kulturą epok sąsiednich, dostrzega powiązania i zerwania ciągłości kulturowej i politycznej.
- Potrafi samodzielnie wyszukać i korzystać z materiałów historiograficznych, literackich, ikonograficznych i muzycznych dla badania kultury elit w epoce nowożytnej.
- Zna i umie krytycznie selekcjonować literaturę przedmiotu oraz najważniejsze przekazy źródłowe (tekstowe, ikonograficzne, muzyczne).
- Potrafi dobierać właściwe narzędzia do konkretnych problemów badawczych – ikonografia, tablice genealogiczne, literatura piękna.
- Rozumie i szanuje różnorodność oraz jedność dworskich tradycji kulturowych w Europie nowożytnej i ponowożytnej.

Treści programowe dla zajęć:

- Kultura dworów Europy nowożytnej.
- Dynastie panujące w Europie nowożytnej.
- Ikonografia władzy w Europie nowożytnej.
- Genealogia jako metoda gromadzenia i badania danych społecznych na przykładzie elit nowożytnych.

Nazwa zajęć: Erotyczna literatura grecka

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada rozszerzoną wiedzę dot. postrzegania Erosa w różnych epokach greckiej cywilizacji i w różnych jej aspektach (filozofia, poezja, kultura popularna) i w tym zakresie posługuje się odpowiednią, nowopoznaną terminologią.
- Posiada rozszerzoną wiedzę w zakresie greckiej literatury erotycznej
- Potrafi w sposób krytyczny z uwzględnieniem i poszanowaniem różnych poglądów, zaprezentować własną opinię na obyczajowość erotyczną świata antycznego i bizantyjskiego i skonfrontować ją z czasami współczesnymi.

Treści programowe dla zajęć:

- Erotyka w literaturze greckiej antycznej i średniowiecznej (m.in. poezja, senniki, powieść itp.)
- Obyczajowość erotyczna antyku – wybrane zagadnienia

Nazwa zajęć: Geografia historyczna świata antycznego

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawy antycznej wiedzy geograficznej
- Potrafi podać antyczną terminologię geograficzną (tak z zakresu geografii fizycznej, jak i etnograficznej) na współczesne odpowiedniki
- Zna wielkie odkrycia geograficzne i wielkich podróżników starożytności

Treści programowe dla zajęć:

- Antyczna wiedza o planecie Ziemi; kartografia antyczna i wielkie wyprawy odkrywcze
- Geografia fizyczna Eurazji według wiedzy starożytnej
- Geografia etnograficzna Eurazji według wiedzy starożytnej

Nazwa zajęć: Gdzie nie żyją smoki - średniowieczne wyobrażenia geograficzne (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym problematykę związaną z wyobrażeniami geograficznymi funkcjonującymi w średniowiecznej Europie
- Rozumie społeczne, polityczne i kulturowe konteksty, w których powstawały i funkcjonowały średniowieczne wyobrażenia geograficzne
- Rozumie specyfikę źródeł pisanych i kartograficznych do dziejów wyobrażeń geograficznych w średniowieczu i zna główne problemy związane z ich interpretacją
- Zna i rozumie terminologię związaną ze średniowiecznymi wyobrażeniami o świecie, ze szczególnym uwzględnieniem geografii i kartografii, a także poprawne sposoby ich użycia
- Zna główne kierunki badawcze we współczesnych badaniach nad dziejami wyobrażeń geograficznych w średniowieczu i ich najważniejsze osiągnięcia
- Zna przykłady funkcjonowania wyobrażeń geograficznych o proveniencji średniowiecznej w okresie nowożytnym i współczesnie, a także odróżnia je od błędnych stereotypów na ich temat

Treści programowe dla zajęć:

- Źródła wyobrażeń geograficznych w średniowieczu
- Średniowieczne wyobrażenia geograficzne jako część ogólnego obrazu świata
- Azja - Bliski Wschód: Ziemia Święta i Jerozolima jako środek wyobrażonego świata
- Azja - Daleki Wschód: Indie, królestwo Prezbitera Jana, Raj Ziemi
- Północ: ludy Goga i Magoga
- Zwykła i niezwykła Europa
- Przypadek szczególny: Słowiańszczyzna
- Afryka lekceważona i doceniana
- Poza ekumeną: wyspy na morzach i Oceanie
- Winlandia i problem kontaktów transoceanicznych w okresie średniowiecza

Nazwa zajęć: **History of the Jewish People in Poland (ca. 960-1968)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- better understand the history of the Jewish people in Poland
- know main types of historical output and the scope of the national trends in understanding of history of the Jewish people
- understand the function of historical processes in the course of history of the Jewish people
- be able to list the most important events in the history of the Jewish people
- be able to list the most important figures in the history of the Jewish people
- be able to list the most important places in the history of the Jewish people

Treści programowe dla zajęć:

- Jews in Mediterranean Region and in Western Europe around 1000 AC
- First Jewish Settlements in Medieval Kingdom of Poland
- Jews and Jewish Life in late medieval Kingdom of Poland (14th - 15th Cent.)
- Jews and Jewish Life in the Polish-Lithuanian Commonwealth (16th - early 18th Cent.)
- Jewish Self-Government
- Jewish Culture and Languages
- Development of the Synagogal Architecture
- Great Jewish Communities in Modern Period (Poznań, Kraków, Lviv, Vilnius)
- Great Rabbis and Gaons - Jewish Learning
- The Origins of the Chassidic Movement
- The Origins of the Haskala Movement
- Modernization of the Jewish Life in the 19th century
- Modernization of the Jewish Life in Poland (1918-1939)
- Horrors of the Holocaust
- The Heritage of the "Polish Jewish World".

Nazwa zajęć: **History of Entertainment in the United States, 20th century (lectures)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Appreciate the social dimensions of culture
- Understand how culture progresses and influences human rights
- How culture can unite a divided society.

Treści programowe dla zajęć:

- Will understand the British heritage on early 20th century culture in the US
- Will understand the relationship between the Blues and Jazz in the US in the 1920s and beyond

- Will appreciate the impact of Radio and TV on society
- Will understand how the Cold War impacted culture
- Will understand the role that African Americans played in the development of Jazz and Rock music.

Nazwa zajęć: **History of Modern Russia** (lecture)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Understand the impact of political change on societies
- Appreciate that a nation's history dictates its approach and model of politics.

Treści programowe dla zajęć:

- To know why the Crimean War occurred
- To describe the great reforms of Alexander III
- To describe the decline and fall of the Romanov dynasty.
- To understand how the Bolshevik revolution was successful
- To understand key Aspects of Stalin's rule and how he maintained power
- To answer why Communism fell in 1989/90.

Nazwa zajęć: **History of Philosophy and Philosophers in 18th-19th century Europe** (lectures)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Will appreciate how one's surroundings influences the philosophies adopted
- To understand the progression and deepening of philosophical thought in the 18th-19th centuries
- To appreciate how to apply philosophical ideas to one's everyday life
- To better understand one's own philosophical moorings

Treści programowe dla zajęć:

- To understand the major themes of philosophy of the period
- To understand the progression of philosophical thought in the period
- To identify particular philosophies of each person studied in the course

Nazwa zajęć: **Historia Sportu**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student stopniu rozszerzonym i pogłębionym zna historię sportu, potrafi wskazać uwarunkowania społeczno-polityczne i kulturowe rozwoju sportu od czasów najdawniejszych po współczesność
- Student potrafi wskazać wpływ podłoża narodowego i kulturowego na różnorodne stanowiska reprezentowane w naukach historycznych i współczesnych debatach o różnorodnych problemach sportu jako zjawiska społecznego
- Student potrafi wskazać na zależności pomiędzy dziejami sportu w poszczególnych epokach historycznych a współczesnymi tendencjami w rozwoju ruchu olimpijskiego i sportu, przedstawić zagadnienia związane z polityką w sporcie, potrafi osadzić dzieje sportu w szerokim kontekście współczesnych procesów globalizacji
- Student potrafi wskazać na znaczenie mitów i stereotypów w interpretacji, analizie procesów i wydarzeń historycznych, w kształtowaniu współczesnego oblicza światowego sportu jak i na poszczególnych kontynentach
- Student jest przygotowany, by okazywać szacunek i uznawać poglądy i teorie, które są odmienne od jego własnych, akceptuje odmienne punkty widzenia jest gotów do prowadzenia polemiki w sposób etyczny i kulturalny
- Student potrafi posługiwać się prawidłową terminologią z zakresu sportu, dostrzega różnice w interpretacji wybranych pojęć w historiografii polskiej jak i obcojęzycznej

Treści programowe dla zajęć:

- Sport w świecie antycznym (mity i rzeczywistość)
- Etos średniowiecznego rycerstwa i jego znaczenie w historycznym kształtowaniu się sportu
- Kształtowanie się koncepcji w zakresie sportu w epoce odrodzenia
- Uwarunkowania rozwoju dyscyplin sportowych w czasach nowożytnych
- Rola brytyjskiego systemu wychowawczego w kształtowaniu się sportu nowoczesnego
- Narodziny ruchu olimpijskiego i jego rozwój w XX w.
- Sport w polityce państw europejskich XX stulecia
- Znaczenie sportu we współczesnych procesach globalizacji

Nazwa zajęć: **Historia Sportu (wykład monograficzny)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student stopniu rozszerzonym i pogłębionym zna historię sportu, potrafi wskazać uwarunkowania społeczno-polityczne i kulturowe rozwoju sportu od czasów najdawniejszych po współczesność

- Student potrafi wskazać wpływ podłoża narodowego i kulturowego na różnorodne stanowiska reprezentowane w naukach historycznych i współczesnych debatach o różnorodnych problemach sportu jako zjawiska społecznego
- Student potrafi wskazać na zależności pomiędzy dziejami sportu w poszczególnych epokach historycznych a współczesnymi tendencjami w rozwoju ruchu olimpijskiego i sportu, przedstawić zagadnienia związane z polityką w sporcie, potrafi osadzić dzieje sportu w szerokim kontekście współczesnych procesów globalizacji
- Student potrafi wskazać na znaczenie mitów i stereotypów w interpretacji, analizie procesów i wydarzeń historycznych, w kształtowaniu współczesnego oblicza światowego sportu jak i na poszczególnych kontynentach
- Student jest przygotowany, by okazywać szacunek i uznawać poglądy i teorie, które są odmienne od jego własnych, akceptuje odmienne punkty widzenia jest gotów do prowadzenia polemiki w sposób etyczny i kulturalny
- Student potrafi posługiwać się prawidłową terminologią z zakresu sportu, dostrzega różnice w interpretacji wybranych pojęć w historiografii polskiej jak i obcojęzycznej.

Treści programowe dla zajęć:

- Sport w świecie antycznym (mity i rzeczywistość)
- Etos średniowiecznego rycerstwa i jego znaczenie w historycznym kształtowaniu się sportu
- Kształtowanie się koncepcji w zakresie sportu w epoce odrodzenia
- Uwarunkowania rozwoju dyscyplin sportowych w czasach nowożytnych
- Rola brytyjskiego systemu wychowawczego w kształtowaniu się sportu nowoczesnego
- Narodziny ruchu olimpijskiego i jego rozwój w XX w.
- Sport w polityce państw europejskich XX stulecia
- Znaczenie sportu we współczesnych procesach globalizacji

Nazwa zajęć: **Historia Ukrainy XX-XXI w.**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student stopniu rozszerzonym i pogłębionym zna historię Ukrainy XX-XXI wieku, potrafi wskazać złożone relacje i zależności pomiędzy przeszłością, a teraźniejszością oraz ich wpływ na świadomość i tożsamość społeczeństwa ukraińskiego
- Student potrafi wskazać wpływ podłoża narodowego i kulturowego na różnorodne stanowiska reprezentowane w naukach historycznych, przedstawić zmienność i ewolucję poglądów w badaniach historycznych i debacie publicznej na Ukrainie
- Student potrafi wskazać na zależności pomiędzy dziejami Ukrainy, a współczesną polityką wewnętrzną i zagraniczną tego państwa, przedstawić zagadnienia związane z polityką historyczną Ukrainy, potrafi osadzić dzieje tego kraju w szerszym, światowym kontekście
- Student potrafi wskazać na znaczenie mitów i stereotypów w interpretacji, analizie procesów i wydarzeń historycznych, w kształtowaniu polityki historycznej oraz relacji pomiędzy Ukrainą, a krajami z nią sąsiadującymi
- Student jest przygotowany, by okazywać szacunek i uznawać poglądy i teorie, które są odmienne od jego własnych, akceptuje odmienne punkty widzenia jest gotów do prowadzenia polemiki w sposób etyczny i kulturalny
- Student potrafi posługiwać się prawidłową terminologią związaną z dziejami Ukrainy, dostrzega różnice w interpretacji wybranych pojęć w historiografii polskiej i ukraińskiej

Treści programowe dla zajęć:

- Mity, polityka i pamięć historyczna
- Nacjonalizm ukraiński – problem wydumany?
- Wielki głód
- Czarnobyl, katalizator zmian
- Strategiczne partnerstwo i polska polityka wschodnia – życzenia a praktyka
- Donbas i Krym – materializacja idei Noworosji
- Majdan, poligon testowy Putina
- Między unią celną a europejską.

Nazwa zajęć: **Historia życia prywatnego (XIX w.)** (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawowe koncepcje teoretyczne i metodologiczne dotyczące historii życia prywatnego oraz potrafi określić ich zakres tematyczny
- Zna i potrafi omówić przedstawione podczas wykładu fakty, zjawiska i procesy związane z historią życia prywatnego
- Analizuje materiały źródłowe dotyczące historii życia prywatnego

- Rozumie znaczenie tego rodzaju badań historycznych dla poznania przeszłości.

Treści programowe dla zajęć:

- Historia życia prywatnego- zakres badań, definicje, tradycje historiograficzne
- Źródła do historii życia prywatnego w XIX wieku
- Między publiczną a prywatną sferą życia (przestrzeń domu-przestrzeń ulicy)
- Relacje rodzinne (małżeństwo, ojcostwo, macierzyństwo, dzieciństwo)
- Wyrazy miłości i przemiany seksualności
- Dieta i kulinaria
- Troska o zdrowie. Opieka zdrowotna i higiena
- Stroje i ubiory
- Życie towarzyskie i rozrywka.

Nazwa zajęć: **Imperium Osmańskie** (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna państwa i kultury, które złożyły się na ukształtowanie Imperium Osmańskiego.
- Rozumie ewolucję ustrojową i kulturową Imperium Osmańskiego, przyczyny jego sukcesu i upadku
- Orientuje się w problemach badawczych związanych z odczytaniem i interpretacją materiału źródłowego
- Zna powiązania badanych zjawisk oraz ich skutki w świecie współczesnym.
- Zna sposoby budowy świadomości i tradycji historycznej. Odróżnia dyskurs naukowy od popularyzatorskiego i mitologii.
- Rozumie, na czym polegała specyfika, ale także miejsce Imperium Osmańskiego w dziejach Europy i świata.
- Zna państwa i kultury, które złożyły się na ukształtowanie Imperium Osmańskiego.

Treści programowe dla zajęć:

- Ludy i państwa tureckie w Azji Mniejszej i na Bałkanach w Średniowieczu. Początek i rozwój bejliku Osmana
- Kierunki ekspansji osmańskiej w XIV w. Przyczyny sukcesów na terenie europejskim.
- Ekspansja osmańska w XV i XVI wieku.
- Organizacja imperium. Podstawy potęgi osmańskiej w XV i XVI wieku.
- Na szczytach władzy. Sułtani i wielcy wezyrowie.
- Życie codzienne na dworze sułtana, w stolicy i na prowincji Imperium Osmańskiego.
- Stosunki polsko-osmańskie w XV-XVIII wieku.
- Państwa wasalne Imperium Osmańskiego.
- Źródła kryzysu Imperium Osmańskiego w XVII w.
- Chory człowiek Europy, trudny problem reformy państwa osmańskiego.
- Ruchy narodowe w Imperium Osmańskim
- Likwidacja Imperium Osmańskiego i utworzenie Republiki Tureckiej.

Nazwa zajęć: **Jak rządzili się starożytni Grecy i Rzymianie czyli polityka od kuchni** (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna instytucje życia publicznego państw antycznych i rozumie praktycznego działania w ramach istniejących w nich ustrojów i struktur politycznych
- Zna ewolucję organizacji politycznej związaną z kształtowaniem się świadomości obywatelskiej w świecie antycznym
- Umie przeprowadzić krytykę źródeł historycznych, poprawnie je zinterpretować, włączać materiał z dziedzin pokrewnych historii do badań i analiz.
- Rozumie i docenia wkład cywilizacji starożytnej w dziedzictwo kultury światowej w zakresie angażowania się politycznego obywateli i angażuje się w aktywność służącą objaśnianiu, popularyzacji i pogłębianiu świadomości historycznej w społeczeństwie.

Treści programowe dla zajęć:

- Ethnos i polis/civitas – środowisko kształtowania się wspólnoty obywatelskiej
- Procedury legislacyjne w świecie antycznym
- Znaczenie retoryki w antycznej praktyce politycznej
- Zadania i znaczenie rad, sądów i urzędów życiu politycznym państw antycznych

Nazwa zajęć: Kronikarze o Słowiańszczyźnie i Polsce wczesnośredniowiecznej – wybrane zagadnienia

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w zakresie kluczowych zagadnień, związanych z historią Słowiańszczyzny i Polski wczesnośredniowiecznej
- Potrafi samodzielnie wyszukiwać informacje na wskazany temat związany z historią Słowiańszczyzny i Polski wczesnośredniowiecznej w literaturze naukowej wskazanej przez prowadzącego i innej
- Potrafi samodzielnie poddawać krytycznej analizie różne kategorie źródeł pisanych, odnoszących się do historii Słowiańszczyzny i Polski wczesnośredniowiecznej i interpretować je w celu uzyskania wiedzy o ww. dziedzinie
- Ma świadomość poziomu swojej wiedzy na temat historii Słowiańszczyzny i Polski wczesnośredniowiecznej i konieczności jej stałej aktualizacji w związku z postępem badań nad tym zagadnieniem
- Ma świadomość znaczenia znajomości dziejów Słowiańszczyzny i Polski wczesnośredniowiecznej w średniowieczu dla kształtowania i utrwalania więzi ogólnoeuropejskich, regionalnych i lokalnych

Treści programowe dla zajęć:

- Zagadnienia wstępne
- Słowiańszczyzna: czy Słowianie skazywali wdowy na śmierć?
- Słowiańszczyzna: Radogoszcz – zaginiona słowiańska świątynia
- Słowiańszczyzna: słowiańskie zaświaty
- Polska: dzieje bajeczne
- Polska: czy cokolwiek pewnego wiemy o państwie Mieszka I
- Polska: syn, który nie dorównał ojcu – kryzys państwa za Mieszka II
- Polska: męczeństwo (?) biskupa Stanisława
- Żony Piastów: „Niemki” u władzy
- Żony Piastów: Dobrawa.

Nazwa zajęć: Kultura, polityka i społeczeństwo współczesnych Włoch (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z historią współczesnych Włoch;
- ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach badań nad historią współczesnych Włoch, jest zorientowany w skali i jakości tak dawnej, jak aktualnej historiografii dotyczącej problematyki;
- ma wiedzę o dalekosiężnych powiązaniach badanych zjawisk i problemów, ze szczególnym uwzględnieniem ich przejawów w świecie współczesnym;
- potrafi wejść w dialog merytoryczny ze znawcami w zakresie historii współczesnych Włoch;
- wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące dziejów współczesnych Włoch oraz potrafi rozróżnić dyskurs naukowy od popularyzatorskiego;
- docenia znaczenie dziejów współczesnych Włoch i angażuje się w aktywność służącą objaśnianiu, popularyzacji i pogłębianiu świadomości historycznej w społeczeństwie;
- świadomie kształtuje własne i cudze zainteresowania badawcze i popularyzatorskie;
- posługuje się zasobami i aparaturą multimedialną w pracach naukowych i w popularyzacji wiedzy o współczesnych Włoszech;
- umie włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii, zwłaszcza geografii oraz historii sztuki.

Treści programowe dla zajęć:

- „Stworzyliśmy Włochy, teraz musimy stworzyć Włochów” – dzieje zjednoczonych Włoch w latach 1860-1945
- Ile Republik? Polityka i społeczeństwo we Włoszech od De Gasperiego do Berlusconiego
- Historia włoskiej kuchni regionalnej
- Dwudziestolecie intelektualistów – kultura i ideologia w epoce faszyzmu
- Świat w kuli – historia włoskiej piłki nożnej
- Kino w świadomości i obyczaju Włochów
- Od EIAR do RAI – radio i telewizja we Włoszech
- Mafia sycylijska – antypaństwo czy proteza państwa?
- „Miasto łapówek” – włoska elita rządząca wobec afer korupcyjnych

Nazwa zajęć: Kultura popularna w Polsce w XX w. (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o historii ziem polskich ukierunkowaną na stosowanie jej w wybranej sferze specjalistycznej.
- Rozumie powiązania interdyscyplinarne nauk historycznych z innymi obszarami nauk oraz wybranymi sferami działalności kulturalnej, edukacyjnej, administracyjnej i gospodarczej. Dostrzega obecność innych dyscyplin naukowych w pracy historyka
- Samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija podstawowe umiejętności badawcze w zakresie nauk historycznych korzystając z zaleceń i wskazówek opiekuna naukowego
- Uznaje i szanuje różnice punktów widzenia wynikające z podłoża narodowego, kulturowego i społecznego.

Treści programowe dla zajęć:

- Literatura popularna w Dwudziestolecu
- Film, radio i piosenka w Dwudziestolecu
- Odradzanie się kultury polskiej w nowych warunkach ustrojowych
- Socrealizm
- Odwilż w kulturze
- Literatura popularna w PRL
- Film, telewizja, piosenka w PRL.

Nazwa zajęć: Miasto antyczne. Centrum polityczne, kultura i sztuka (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą przestrzeni publicznej w życiu społeczności świata antycznego
- umie przeprowadzić krytykę źródeł historycznych, poprawnie je zinterpretować, włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii, szczególnie archeologii, epigrafiki, geografii oraz historii sztuki
- umie dostrzegać związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy różnymi zjawiskami historycznymi; ma wiedzę o dalekosiężnych powiązaniach badanych problemów, ze szczególnym uwzględnieniem ich przejawów w świecie współczesnym
- docenia wkład cywilizacji starożytnej w dziedzictwo kultury światowej i angażuje się w aktywność służącą objaśnianiu, popularyzacji i pogłębianiu świadomości historycznej w społeczeństwie.

Treści programowe dla zajęć:

- Urbanistyka antyczna – zasady organizacji i wyposażenia przestrzeni miejskiej.
- Centrum miejskie - agora i forum – funkcje sprawowane w życiu politycznym i prywatnym starożytnych Greków i Rzymian
- Kult i sacrum a sztuka w przestrzeni miejskiej w świecie antycznym – rola w życiu publicznym i prywatnym.

Nazwa zajęć: MIKROHISTORIA I HISTORIA LOKALNA – TEORIA I PRAKTYKA (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Rozumie specyfikę historii lokalnej jako subdyscypliny badań historycznych i potrafi dostrzec różnice między historią lokalną a regionalną
- Zna i potrafi rozróżnić różne rodzaje historii lokalnej
- Zna różne metody badań historii lokalnej
- Rozumie wagę historii lokalnej dla budowania jednostkowej i zbiorowej tożsamości oraz dla promocji i ochrony dziedzictwa kulturowego i naturalnego
- Rozumie rolę historyka w budowaniu dobra wspólnego.

Treści programowe dla zajęć:

- Nowy lokalizm
- Pojęcie historii lokalnej i historii regionalnej: podobieństwa i różnice. Specyfika historii lokalnej
- Rodzaje historii lokalnej (mikrohistoria, historia ratownicza, historia stosowana)
- Metody badań historii lokalnej (metoda poszlakowa, wywiad, fotografia, spacer, film badawczy)
- Historia lokalna w służbie promocji i ochrony lokalnego dziedzictwa kulturowego i naturalnego
- Rola historyka w budowaniu lokalnego dobra wspólnego.

Nazwa zajęć: Między prawdą a nieprawdą w popkulturowym obrazie wojny

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Rozumie znaczenie i miejsce nauk historycznych w obszarze nauk humanistycznych i społecznych
- Posiada poszerzoną i uporządkowaną wiedzę z zakresu współczesnego filmu historycznego

- Posiada umiejętność poszukiwania odpowiedzi na pytania, odpowiedzi na wątpliwości badawcze. Formułuje pytania badawcze
- Rozumie relacje pomiędzy przeszłością a aktualnymi metodami jej przedstawiania, opowiadania o niej. Formułuje tezy.
- Zna różne metody analizy i interpretacji źródeł historycznych właściwe dla badań z wybranego obszaru nauk historycznych oraz potrafi przeprowadzić ich pogłębioną krytykę
- Posiada rozszerzoną wiedzę z zakresu filmu historycznego
- Rozumie powiązania interdyscyplinarne historii z innymi naukami, ale także światem pozanaukowym.
- Potrafi podjąć dyskusję z koncepcją prawdy i postprawdy we współczesnym świecie
- Systematycznie i samodzielnie zdobywa wiedzę oraz rozwija własne zainteresowania współczesnym filmem historycznym jako kreacją przeszłości
- Bierze udział w dyskusji wokół kolejnych przedstawionych przykładów medialnego ujęcia prawdy lub nieprawdy
- Posiada umiejętność poprawnego stosowania aparatu krytycznego wobec tego co niosą współczesne media
- Student rozumie i stosuje normy etyczne w pracy naukowej oraz zna i stosuje przepisy prawa związane z przestrzeganiem własności intelektualnej
- Kształci kompetencje pozwalającą na popularyzację wiedzy historycznej w środowisku lokalnym

Treści programowe dla zajęć:

- Przedstawienie roli prawdy i nieprawdy w historii
- Współczesne media (film) jako nośnik prawdy lub nieprawdy o przeszłości,
- Konfrontacja wiedzy z kreacją
- Uświadomienie na problem prawdy w badaniach historycznych
- Przygotowanie do samodzielnej dyskusji z koncepcją post prawdy
- Poszerzenie wiadomości i umiejętności z zakresu warsztatu pracy historyka
- Prawda w filmie historycznym
- Problem post prawdy we współczesnym świecie.

Nazwa zajęć: **Magia średniowieczna i wczesno nowożytna** (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna i rozumie wieloaspektowość funkcjonowania zjawisk magicznych oraz przenikanie się dyskursów magicznych, "naukowych", medycznych i religijnych a także wynikające z tego problemy definicyjne magii w epokach dawnych
- zna i rozumie wybrane aspekty historycznego rozwoju magii w epokach od późnego antyku do wczesnej nowożytności
- zna wybrane typy artefaktów magicznych epok dawnych
- zna i rozumie uwikłania badań nad magią w konteksty historyczno-kulturowe XIX-XX w.
- rozumie, że magia epok dawnych jest konstruktem społecznym i zna wybrane elementy składowe (ludowo-etniczne, tradycje uczone) tego zjawiska
- zna i rozumie na wybranych przykładach problem "długiego trwania" wybranych aspektów magii epok dawnych

Treści programowe dla zajęć:

- Historia badań nad magią epok dawnych, problemy definicyjne magii
- Magia w starożytności klasycznej
- Magia w tradycji żydowskiej
- Magia późnego antyku
- Magia w apokryfach chrześcijańskich
- Magia we wczesnym średniowieczu (władcy, prawodawstwo, Kościół, "relikty pogańskie", substraty germańskie i celtyckie)
- Magia w rozwiniętym średniowieczu - "teoria magii" (muzułmanie, Żydzi, chrześcijanie)
- Magia w rozwiniętym średniowieczu - "praktyka magii" (artefakty magiczne)
- Miecz koronacyjny królów Polski jako artefakt magiczny
- Magia w późnym średniowieczu - inkwizycja, "podziemie magiczne"
- Magia w epoce wczesnonowożytnej - typy magii i reakcje społeczne
- Długie trwanie form i treści magicznych - magia ludowa a magia uczona

Nazwa zajęć: **(Nie)znane kobiety w dziejach – fakty i mity**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada szczegółową i pogłębioną wiedzę na temat związku historii kobiet z innymi dyscyplinami i dziedzinami naukowymi, pozwalającą na łączenie perspektyw właściwych dla różnych dyscyplin naukowych.
- Potrafi wyszukiwać, analizować, selekcjonować i integrować informacje wykorzystując różne źródła oraz formułuje na ich podstawie opinie krytyczne.
- Posiada pogłębione umiejętności analityczno-badawcze, umie dokonywać syntezy różnych idei i poglądów, dobierać i stosować metody i narzędzia, pozwalające na opracowanie własnych wyników badawczych.
- Opanował szczegółową wiedzę o współczesnych tendencjach historiograficznych.
- Potrafi dokonać wnikliwej analizy i interpretacji różnych rodzajów tekstów dotyczących badań związanych z dziejami kobiet. Umie formułować i prezentować (w różnych formach) krytyczne sądy o wytworach kultury w oparciu o wiedzę naukową i zdobyte doświadczenie.
- Wykazuje szczegółową wiedzę przedmiotową, metodologiczną i metodyczną dotyczącą badań nad dziejami kobiet

Treści programowe dla zajęć:

- Kobieta i historia. Stan badań nad dziejami kobiet.
- Płeć biografii.
- Kobieta w Polsce średniowiecznej.
- Kobieta w społeczeństwie polskim XVI-XVIII wieku.
- Kobieta w XIX wieku na ziemiach polskich.
- Znane kobiety dwudziestolecia międzywojennego.
- Kobieta w okresie PRL.
- Kobieta współczesna.

Nazwa zajęć: **NOWE TENDENCJE WSPÓŁCZESNEJ HISTORIOGRAFII** (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna współczesne dyskusje dotyczące nowych podejść do przeszłości
- Zna i potrafi zidentyfikować różne tendencje i nurty współczesnych badań historycznych, umie wskazać ich cechy charakterystyczne; zna i umie wymienić ich przedstawicieli
- Dostrzega mocne i słabe strony nowych tendencji w historiografii
- Umie umiejscowić własne badania w wybranej tendencji badawczej
- Umie w sposób krytyczny analizować i interpretować realizowane na wykładach treści
- Dostrzega wagę rozwijania cnót intelektualnych dla prawidłowego wykonywania zawodu historyka

Treści programowe dla zajęć:

- Luka paradygmatyczna we współczesnej humanistyce
- Nowe tendencje w badaniach historycznych a zmiany we współczesnym świecie
- Nowe tendencje we współczesnej historiografii i przykłady ich realizacji
- Nowe tendencje we współczesnej historiografii – szanse i wyzwania polskiej historiografii
- Przeszłość praktyczna i społeczna użyteczność wiedzy o przeszłości

Nazwa zajęć: **Nie)poważna walka z systemem, czyli jak dowcipem walczono z komunizmem**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student stopniu rozszerzonym i pogłębionym zna historię wybranych czasopism satyrycznych, kabaretów, komedii filmowych, potrafi wskazać w jaki sposób kształtował się dowcip i jaką rolę pełnił
- Student potrafi wskazać, w jaki sposób ustosunkowywały się do szeroko rozumianej satyry władze państwowe
- Student potrafi wskazać na zależności pomiędzy szeroko rozumianą satyrą, humorem, dowcipem a sytuacją polityczną i społeczną państw komunistycznych
- Student potrafi wskazać na znaczenie satyry dla rozwoju kultury w państwach komunistycznych, interpretować i analizować teksty, materiały ikonograficzne oraz filmowe, a także umiejscowić je w szerszym, społecznym kontekście
- Student jest przygotowany, by z szacunkiem uznawać poglądy i teorie, które są odmienne od jego własnych, akceptuje odmienne punkty widzenia jest gotów do prowadzenia polemiki w sposób etyczny i kulturalny
- Student potrafi posługiwać się prawidłową terminologią, w ramach omawianej problematyki

Treści programowe dla zajęć:

- Dowcip polityczny w państwach komunistycznych i konsekwencje jego opowiadania
- W świecie komedii – świat w komedii
- Czasopisma satyryczne
- Kabaret w PRL

- Rysunek satyryczny
- Dowcip w piosence
- Dowcip niezamierzony, czyli śmiech w życiu codziennym

Nazwa zajęć: Od Stanisława Mikołajczyka do Pomarańczowej Alternatywy – różne oblicza antykomunizmu (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student potrafi wymienić najważniejsze powojenne środowiska o nastawieniu antykomunistycznym
- Student zna metody działań o charakterze antysystemowym w latach 1944 – 1989
- Student potrafi dostrzec korelację pomiędzy wydarzeniami i procesami zachodzącymi przed 1989 a rzeczywistością społeczno-polityczną i kulturalną po upadku PRL
- Student rozumie powody kontestacji przez różne osoby i grupy społeczne systemu komunistycznego
- Student potrafi zrozumieć i prawidłowo zinterpretować obecne w przestrzeni publicznej upamiętnienia postaw antykomunistycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Historia środowisk antykomunistycznych w latach 1944–1989
- Zestawienie formy działań antysystemowych w latach 1944–1989
- Wpływ środowisk o charakterze antykomunistycznym na zmiany systemowe w Polsce
- Węzłowe problemy dyskusji ideowej po II wojnie światowej
- Formy upamiętnień działań antysystemowych we współczesnej przestrzeni publicznej

Nazwa zajęć: Poles and Poland over the Centuries (966-2020)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- better understand the history of Poland
- know main types of historical output and the scope of the national trends in understanding of history
- understand the function of historical processes in the course of history of Poland and Polish-Lithuanian Commonwealth
- be able to list the most important events in the history of Poland and Polish-Lithuanian Commonwealth
- be able to list the most important figures in the history of Poland and Polish-Lithuanian Commonwealth
- be able to list the most important places in the history of Poland and Polish-Lithuanian Commonwealth

Treści programowe dla zajęć:

- Introduction: Overview of the course. Turning Points in the History of Poles, their State, Culture and Language
- Formation of Early Polish state (10th-11th Century)
- Piast Poland (11th - 1370). Medieval Society and Medieval Monarchy
- Polish-Lithuanian Unions (1385-1572)
- The „Golden Age” of Parliamentary Republic - a unique state in early modern Europe
- Sarmatian World: Melting pot of Polish, Lithuanian, Bielarussian, Ukrainian, Jewish, Scottish, German, Armenian and Muslim Cultures
- The Fall of First Republic (1772-1795): Magnates, Politicians and „conservative Enlightenment”
- Poles without Their Own State – Polish Lands under the Occupation (1795-1918) and the Roots of Modern Polish Society (1864-1914). Part 1
- Poles without Their Own State – Polish Lands under the Occupation (1795-1918) and the Roots of Modern Polish Society (1864-1914). Part 2
- Difficult Years of WW I (1914-1921). Pilsudski, Dmowski and „Miracle on the Vistula”
- The Glorious Years of Independent Republic (1921-1939)
- The Tragedy of WW II (1939-1945)
- Poles in the Time of Communist Regime (1945-1981). Workers, Peasants and Soldiers
- The Fall of Communism (1981-1989). Walesa, Solidarity, Emigrants.
- Poland as a member of NATO, EU and World’s Community

Nazwa zajęć: Polska na przełomie XX i XXI wieku: problemy społeczne i gospodarcze (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Jest gotów do uznania i poszanowania różnych punktów widzenia wynikających z podłoża narodowego, kulturowego, społecznego i historycznego
- Zna w stopniu zaawansowanym historię ludzkości oraz miejsce i rolę człowieka jako podmiotu działającego w różnych obszarach życia społecznego
- Rozumie złożoność funkcjonowania instytucji życia społecznego w wybranych sferach kultury, edukacji, gospodarki, administracji, dawniej i dziś
- formułować w oparciu o wiedzę i umiejętności wyniesione ze studiów własne stanowisko dotyczące wybranych zagadnień historycznych obecnych w życiu społecznym

Treści programowe dla zajęć:

- Wprowadzenie do problematyki.
- Końcowe lata gospodarki centralnie planowanej – symptomy zmian.
- Przełomowy rok 1989. Rząd T. Mazowieckiego i reforma L. Balcerowicza.
- Odrodzenie drobnej przedsiębiorczości
- Odbudowa demokracji lokalnej.
- Kontrowersje wokół prywatyzacji
- Zagraniczni inwestorzy w Polsce
- Od handlu bazarowego do galerii handlowych
- Przedsiębiorczość III Rzeczypospolitej. Study case.
- Przemiany w rolnictwie i na terenach wiejskich
- Transport i komunikacja: modernizacja infrastruktury
- Społeczeństwo wobec zmian
- Polska transformacja na tle regionu ESiW

Nazwa zajęć: Początki Polski - zupełnie inna historia (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie kluczowe zagadnienia, związane z historią najwcześniejszych dziejów Polski
- Ma wiedzę na temat aktualnego stanu badań i trendów badawczych we współczesnej humanistyce, dotyczących problematyki początków Polski
- Ma świadomość znaczenia dziedzictwa najstarszego okresu w dziejach Polski jako czynnika kształtującego tożsamość kulturową Polski
- Potrafi wskazać przyczyny polityczne, społeczne, gospodarcze przemian prowadzących do powstania państwa polskiego
- Zna metody analizy źródeł pisanych i archeologicznych odnoszących się do początków Polski
- Zna podstawowe pojęcia, związane z problematyką początków Polski.

Treści programowe dla zajęć:

- Kształtowanie się poglądów historyków na początki państwa polskiego
- Podstawowe źródła pisane do problemu początków Polski
- Źródła archeologiczne do początków Polski i ich możliwości poznawcze
- Świat słowiański i Przemiany polityczne na ziemiach polskich w X w.
- Od faktów do syntezy – jak poskładać „klocki” w całość?
- Chrystianizacja i początki organizacji kościelnej na ziemiach polskich
- Piastowie i ich władza w X i XI w.
- Osiągnięcia cywilizacyjne pierwszych Piastów
- Upadek pierwszej monarchii piastowskiej.

Nazwa zajęć: PIENIĄDZ RZĄDZI: FINANSOWA HISTORIA LUDZKOŚCI OD 19. STULECIA (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada podstawową i rozszerzoną wiedzę dot. aktywności gospodarczej człowieka, społeczeństw i państw na polu pieniądza i instytucji finansowych, w tym zakresie posługuje się odpowiednią terminologią; ma wiedzę o genezie historycznej obecnych systemów gospodarczych, systemów finansowych
- Zna procesy gospodarcze zachodzące w okresie gospodarki rynkowej i centralnie planowanej w zakresie polityki pieniężnej oraz wynikające skutki społeczno-gospodarcze.
- Orientuje się w historiograficznych koncepcjach dotyczących kształtowania się podstawowych prac ekonomicznych i stosunków gospodarczych, teorii pieniądza.
- Zna specyfikę przedmiotową i metodologiczną badań nad stosunkami gospodarczymi w długiej perspektywie czasowej i w kontekście odmiennych systemów pieniężnych.
- Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę, gromadzić i analizować informacje oraz formułować wnioski na ich podstawie; ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z systemem finansowym i kredytowym, praw i świadczeń socjalnych.

- Zna specyfikę odmiennych systemów bankowych oraz systemów monetarnych w długiej perspektywie czasowej i w kontekście odmiennych systemów społeczno-gospodarczych; bierze aktywny udział w dyskusji i poprawnie argumentuje swoje stanowisko.
- Wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące obszaru badawczego nauk historycznych i pokrewnych w zakresie historii pieniądza i systemów bankowych i finansowych, korzystając z różnych zasobów informacyjnych; poprawnie posługuje się terminologią historyczną i społeczno-gospodarczą.
- Rozumie potrzebę ustawicznego rozwoju wiedzy i krytyki w zakresie historycznym i humanistycznym oraz kompetencji personalnych i społecznych, rozwija swoje zainteresowania kulturalne oraz fachowe; wykazuje niezależność w formułowaniu poglądów w zakresie zagadnień historycznych i społeczno-gospodarczych uwarunkowań kształtowania się zarówno systemów monetarnych i finansowo-bankowych; potrafi w sposób krytyczny z uwzględnieniem i poszanowaniem różnych kierunków myśli społ.-gosp. zaprezentować własne poglądy na procesy zachodzące w tych zagadnieniach.
- Poprawnie redaguje, komentuje i opatruje przypisami przygotowane teksty naukowe, zgodnie z kanonami przyjętymi w wybranych dziedzinach nauk humanistycznych i społecznych; uznaje i szanuje różnice punktów widzenia wynikające z podłoża narodowego, kulturowego i społecznego.

Treści programowe dla zajęć:

- WYKŁAD_01-02: wprowadzenie: pieniądź – ludzie – stosunki gospodarcze; podstawowe pojęcia i funkcje związane z pieniądzem
- WYKŁAD_03-04: pieniądź I: uwarunkowania środowiskowe, kulturowe i polityczne kształtowania się narodowych i lokalnych systemów pieniężnych
- WYKŁAD_05-06: pieniądź II: krajowe i międzynarodowe systemy pieniężne; polityka pieniężna
- WYKŁAD_07-08: instytucje finansowe I: systemy bankowe – krajowe, regionalne i międzynarodowe
- WYKŁAD_09-10: instytucje finansowe II: alternatywne instytucje finansowe; giełda
- WYKŁAD_11-12: kryzysy finansowe I: kryzysy do końca 19. wieku
- WYKŁAD_13-14: kryzysy finansowe II: kryzysy 20. i 21. wieku
- WYKŁAD_15: ludzie pieniądza: Cosma Medici, Jakub Fugger, Willian Paterson, Mayer Amschel I Nathan Rotschild, John Pierpont Morgan; Montagu Norman, Alan Greenspan, Lloyd Blankfein

Nazwa zajęć: Polski rock. Muzyka-ludzie-wydarzenia

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi objaśniać i interpretować zjawiska kulturowe, wskazując na ich historyczne korzenie; ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych
- dysponuje wiedzą szczegółową na temat mechanizmów funkcjonowania kultury popularnej i młodzieżowej; zna stan historiografii na ten temat
- Posiada kompetencje kulturowe polegające na samodzielnej refleksji nad kulturą, krytycznym i niezależnym formułowaniu opinii i sądów o poszczególnych faktach i wytworach kultury artystycznej
- Posługuje się specjalistyczną terminologią z zakresu kultury popularnej i młodzieżowej
- wyszukiuje i systematyzuje informacje dotyczące kultury popularnej oraz potrafi rozróżnić dyskurs naukowy od popularyzatorskiego;
- Jest aktywnym uczestnikiem i odbiorcą kultury, rozumiejącym mechanizmy działania i funkcjonowania kultury i różnych dziedzin sztuki. Włącza do badań i analiz historycznych ustalenia z dziedzin pokrewnych historii, zwłaszcza, socjologii, kulturoznawstwa oraz politologii;

Treści programowe dla zajęć:

- Rock'n'roll od początku. Narodziny kultury rockowej w kontekście:
 - politycznym
 - społecznym
 - kulturowym
 - technologicznym
 - muzycznym
- W powojennej rzeczywistości. Młodzi-dorośli w służbie systemu. Elementy młodzieżowego stylu życia
- Kulturowe i obyczajowe skutki „odwilży: wpisanie jazzu w ramy kultury oficjalnej i pierwsze symptomy rock'n'rolla
- Polski wariant kultury młodzieżowej w latach sześćdziesiątych:
- Przystosowanie i opór. Obrazki z życia codziennego
- Młodzież – koncepcja władzy a rzeczywistość

- Misja rocka w zachodniej kulturze młodzieżowej
- Pierwsza fala muzyki rock'n'rollowej w Polsce
- Funkcja tekstu i muzyki pierwszych polskich utworów bigbitowych
- Bigbitowa rewolucja obyczajowa
- Kształtowanie się forum prezentacji młodzieżowej ekspresji
- Wpisanie bigbitu w ramy kultury oficjalnej
- Zniewoleni przez kulturę młodzieżową?
- Lata siedemdziesiąte:
- Socjalistyczne *welfare state*
- Zamknięci w getcie młodzieżowym
- Rock, disco i kultura alternatywna na Zachodzie
- Dyskotekowe lata siedemdziesiąte
- Kontrkultura, kultura alternatywna i subkultury w wydaniu krajowym
- Skończona misja bigbitu?
- Rola awangardy rockowej
- Nowe funkcje tekstów rockowych
- „Oto obraz naszej generacji”. Lata osiemdziesiąte
- „My i oni”. Społeczeństwo w kryzysie
- Młodzież w społeczeństwie
- MTV. Kultura pozorów
- Rockowe lata osiemdziesiąte
- Funkcje Muzyki Młodej Generacji
- Rola rocka w subkulturach i ruchach młodzieżowych
- Rock i kultura młodzieżowa jako trzeci obieg kultury
- Tekst utworu rockowego jako fakt społeczny
- Wentyl bezpieczeństwa

Nazwa zajęć: **Ruch regionalny w Polsce w XX-XXI wieku (wykład monograficzny)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi powiązać genezę regionalizmu polskiego i jego periodyzację z różnymi sposobami rozumienia pojęć „region” i „regionalizm”.
- Zna główne etapy rozwoju ruchu regionalnego w Polsce w XX-XXI wieku.
- Zna różne formy integracji ruchy regionalnego i jego działalności w Polsce w XX-XXI wieku.
- Dostrzega wpływ specyfiki danego regionu oraz postaci z nim związanych na rozwój ruchu regionalnego na tym terenie.
- Zna zasady opracowania monografii dziejów stowarzyszenia regionalnego.
- Zna podstawy prawne i inne uwarunkowania tworzenia stowarzyszeń regionalnych w Polsce.

Treści programowe dla zajęć:

- Region, regionalizm – dyskusja wokół pojęć.
- Geneza regionalizmu polskiego i początki ruchu regionalnego w XIX wieku.
- Ruch regionalny w II Rzeczypospolitej.
- Ruch regionalny w Polsce po II wojnie światowej.
- Rozwój ruchu regionalnego w Polsce po roku 1989.
- Specyfika ruchu regionalnego w poszczególnych regionach Polski.
- Formy integracji ruchu regionalnego w Polsce.
- Wybitne osobowości regionalizmu polskiego.
- Czasopisma regionalne w Polsce.
- Współczesne problemy i wyzwania ruchu regionalnego w Polsce.
- Jak założyć stowarzyszenie regionalne?
- Jak napisać monografię historyczną stowarzyszenia regionalnego?

Nazwa zajęć: **SYSTEM PENITENCJARNY W POLSCE PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ (wykład monograficzny)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu historii powszechnej i Polski po II wojnie światowej. Ma podstawową wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej nauk historycznych i posługuje się nią. Zna i stosuje pojęcia naukowe z zakresu historii społecznej i politycznej lat 1945-1990
- Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę, gromadzić i analizować informacje oraz formułować wnioski na ich podstawie; w odniesieniu do życia społecznego i politycznego.

- Ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach badań nad historią najnowszej Polski, jest zorientowany w skali i jakości tak dawnej, jak aktualnej historiografii dotyczącej tego okresu;
- Samodzielnie poszukuje, gromadzi i interpretuje informacje z zakresu współczesnej historii politycznej i społecznej, w tym celu wykorzystując również zasoby Internetu.
- Dostrzega potrzebę ochrony miejsc pamięci i zabytków związanych z represjami wobec narodu polskiego w okresie PRL.
- Jest zdolny do okazywania zrozumienia dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych. Wykazuje niezależność myśli, jednocześnie szanując prawo innych osób do wykazywania tych samych cech.

Treści programowe dla zajęć:

- System więziennictwa w okresie stalinowskim 1944 – 1956
- System więziennictwa w latach 1957-1970
- System więziennictwa w latach 1970- 1980
- Okres stanu wojennego – obozy internowania dla działaczy Solidarności i dla członków ekipy Gierka - Wojskowe obozy specjalne
- Końcowe lata PRL-u – system penitencjarny
- Więzienia Centralne – Wronki.
- Więzienia Centralne –Rawicz.
- Więzienia Centralne –Kalisz.
- Więzienia i areszty śledcze
- Obozy dla Niemców, VD, innych narodowości i żołnierzy podziemia
- Obozy pracy i inne ośrodki odosobnienia

Nazwa zajęć: **Samorząd terytorialny w dokumentach (wykład monograficzny)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę o genezie historycznej obecnego samorządu terytorialnego w Polsce i w krajach Unii Europejskiej;
- Zna i potrafi opisać mechanizmy prawnoustrojowe, na których podstawie społeczności lokalne wybierają organy stanowiące swojego samorządu oraz, na których podstawie organy te działają.
- Poznał prawne i ekonomiczne uwarunkowania funkcjonowania samorządu terytorialnego, rolę władz samorządowych w kształtowaniu lokalnej polityki oświatowej i społecznej, rozwoju lokalnym i regionalnym, zna kompetencje organów samorządu.
- Samodzielnie i w zespole zdobywa wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny przy zastosowaniu różnorodnych technik pozyskiwania klasyfikowania i analizowania informacji.
- Potrafi prawidłowo posługiwać się pojęciami i terminami z zakresu historii ustroju samorządu terytorialnego.
- Poprawnie redaguje, komentuje i opatruje przypisami przygotowane teksty naukowe, zgodnie z kanonami przyjętymi w wybranych dziedzinach nauk humanistycznych.
- Dobiera świadomie metody i narzędzia badawcze właściwe dla historii ustroju. Systematyzuje informacje dotyczące obszaru badawczego nauk historycznych i pokrewnych, wykorzystując bibliografie, pomoce archiwalne i cyfrowe bazy danych, itp.
- Uznaje i szanuje różnice punktów widzenia wynikające z podłoża narodowego, kulturowego i społecznego.

Treści programowe dla zajęć:

- Samorząd terytorialny w zaborze pruskim – zespoły i dokumenty.
- Samorząd terytorialny w zaborze rosyjskim – zespoły i dokumenty.
- Samorząd terytorialny w zaborze austriackim – zespoły i dokumenty.
- Samorząd terytorialny w okresie II RP – GMINA
- Samorząd terytorialny w okresie II RP – POWIAT.
- Samorząd terytorialny w okresie II RP – WOJEWÓDZTWO
- Samorząd terytorialny – okres 1944 – 1950 – GMINA
- Samorząd terytorialny – okres 1944 – 1950 – POWIAT
- Samorząd terytorialny – okres 1944 – 1950 – WOJEWÓDZTWO
- Samorząd terytorialny – okres 1950 – 1972 – GMINA – GROMADA
- Samorząd terytorialny – okres 1950 – 1972 – POWIAT
- Samorząd terytorialny – okres 1950 – 1972 – WOJEWÓDZTWO
- Samorząd terytorialny – okres 1973 – 1975 – GMINA – POWIAT – WOJEWÓDZTWO
- Samorząd terytorialny – okres 1975 – 1990 – GMINA –WOJEWÓDZTWO

Nazwa zajęć: **Siedziby władzy nowożytnej Europy (wykład monograficzny)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z historią nowożytną powszechną;
- ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach badań nad historią nowożytną powszechną, jest zorientowany w skali i jakości tak dawnej, jak aktualnej historiografii dotyczącej tej epoki;
- ma wiedzę o dalekosiężnych powiązaniach badanych zjawisk i problemów, ze szczególnym uwzględnieniem ich przejawów w świecie współczesnym;
- potrafi wejść w dialog merytoryczny ze znawcami w zakresie historii nowożytnej powszechnej;
- wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące dziejów wczesnonowożytnych oraz potrafi rozróżnić dyskurs naukowy od popularyzatorskiego;
- umie włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii, zwłaszcza geografii oraz historii sztuki;
- docenia znaczenie dziejów nowożytnych powszechnych i angażuje się w aktywność służącą objaśnianiu, popularyzacji i pogłębianiu świadomości historycznej w społeczeństwie;
- świadomie kształtuje własne i cudze zainteresowania badawcze i popularyzatorskie;
- posługuje się zasobami i aparaturą multimedialną w pracach naukowych i w popularyzacji wiedzy o epoce nowożytnej.

Treści programowe dla zajęć:

- Mapa ustrojowa Europy nowożytnej
- Despotyzm. Turcja i Rosja
- Mozaika ustrojowa Świętego Cesarstwa Rzymskiego
- Republika. Wenecja i Genua
- Genewa, czyli w tygle Reformacji
- Pałace iberyjskie u progu czasów nowożytnych
- Wersal – lustro absolutyzmu

Nazwa zajęć: Tolkien i historia. Tworzenie czy odtwarzanie przeszłości?

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym twórczość J.R.R. Tolkiena, jej konteksty historyczne i specyficzną terminologię warsztatu pisarza.
- Zna główne problemy badań nad twórczością literacką (na przykładzie J.R.R. Tolkiena) i rozumie ich przydatność w pracy badawczej historyka.
- Rozpoznaje i umie opisać funkcje przeszłości w następujących wydarzeniach, zarówno świata przedstawionego (narracji literackiej), jak rzeczywistego (narracji historycznej).
- Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę tekstów literackich traktowanych jako źródła historyczne, dobierając właściwe historii i badaniom literackim metody.
- Umie wyszukiwać i selekcjonować informacje i teksty potrzebne do pełnego zrozumienia twórczości J.R.R. Tolkiena i jej kontekstów historycznych (także obcojęzyczne, genealogiczne, kartograficzne itp.).
- Jest gotów do krytycznej oceny złożonych źródeł dawnej i współczesnej kultury oraz szanowania wieloaspektowej tradycji intelektualnej.

Treści programowe dla zajęć:

- Twórczość J.R.R. Tolkiena i jej konteksty historyczne.
- Zależności między narracją literacką a historyczną.
- Rola przeszłości aktualizowanej w świecie rzeczywistym i literackim.
- Warsztatowe aspekty pracy literackiej i naukowej nad narracją o przeszłości w twórczości J.R.R. Tolkiena.
- Rozumienie przeszłości i jej przejawy w świecie przedstawionym J.R.R. Tolkiena.

Nazwa zajęć: Towarzystwo Jezusowe w Rzeczypospolitej Obojga Narodów i na świecie (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU

student/ka:

- ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z historią Towarzystwa Jezusowego w p
- Polsce i na świecie;
- ma podstawową wiedzę o kierunkach badań nad historią Towarzystwa Jezusowego, jest zorientowany w skali i jakości zarówno dawnej, jak i aktualnej historiografii dotyczącej tej problematyki;
- ma wiedzę o dalekosiężnych powiązaniach zjawisk i problemów, ze szczególnym uwzględnieniem ich przejawów w świecie współczesnym;

- potrafi wejść w dialog merytoryczny ze znawcami w zakresie historii Towarzystwa Jezusowego;
- wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące dziejów Towarzystwa Jezusowego i potrafi rozróżnić dyskurs naukowy od popularyzatorskiego;
- umie włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii, zwłaszcza religioznawstwa, historii sztuki, muzyki i teatru;
- docenia znaczenie dziejów Towarzystwa Jezusowego i angażuje się w aktywność służącą objaśnianiu, popularyzacji i pogłębianiu świadomości historycznej w społeczeństwie;
- świadomie kształtuje własne i cudze zainteresowania badawcze i popularyzatorskie;
- posługuje się zasobami i aparaturą multymedialną w pracach naukowych i w popularyzacji wiedzy o Towarzystwie Jezusowym.

Treści programowe dla zajęć:

- Wprowadzenie do tematu: fundamentalne źródła jezuickiej tożsamości (*Ćwiczenia duchowne, Konstytucje*)
- Zarys historii historiografii jezuickiej
- Pojezuickie zespoły archiwalne – typologie źródeł, metody pracy
- Trudne początki Towarzystwa w Polsce
- Jezuita a duszpasterstwo
- Jezuita a szkolnictwo
- Jezuita a sztuki wizualne – ikonografia i teatr
- Jezuita a nauki ścisłe
- Jezuita wobec wielkiej polityki
- Antyjezuityzm w Polsce i na świecie
- Ciągłość czy cezura? Kasata Towarzystwa Jezusowego

Nazwa zajęć: **Wojna a społeczeństwo (wykład monograficzny)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna zagadnienia związane z oddziaływaniem wojny na społeczeństwo
- Prawidłowo posługuje się podstawowymi pojęciami języka naukowego traktującego o wojnie i społeczeństwie
- Umie określić wzajemny wpływ wojny i społeczeństwa
- Jest świadomy swej wiedzy odnośnie wpływu wojna na społeczeństwo

Treści programowe dla zajęć:

- Wojna a społeczeństwo w wiekach średnich
- Wojna a społeczeństwo w czasach nowożytnych
- Wojna a społeczeństwo w XVIII wieku
- Wojna a społeczeństwo w XIX wieku
- Wojna a społeczeństwo w XX wieku
- Wojna a społeczeństwo w XXI wieku

Nazwa zajęć: **War and society in the Greek and Roman world**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- recognises, uses and analyses historiographical texts, various source types, and archaeological artefacts relevant for historian's work and research
- characterizes list of military strategies and concepts of antiquity
- has a basic grasp of military history and a knowledge of a human as a subject creating and operating in the areas of historical education, political and socio-economic life. Has elementary knowledge and grasp of methods enabling the recognition of relationships and dependencies between the past and current events
- acquired fluency in a foreign language at B2 level in accordance with the requirements defined in the Common European Framework of Reference for Languages

Treści programowe dla zajęć:

- Introductory classes
- Ancient Greek Warfare
- Greco-Persian Wars
- Greek Military Thought
- Siege warfare
- The Early Roman army of the Roman kingdom and of the early republic
- Barbarian Warfare
- Punic Wars
- Marian reforms
- Roman military equipment and tactics

- Vegetius on the Decay of the Roman Army
- Roman auxiliary troops from Republic to Diocletian
- Warfare in times of Diocletian and Constantine
- War and Society in late antiquity
- Decline of the Roman Empire
- Ancient Psychological Warfare
- Live in Roman Military Camp.

Nazwa zajęć: **War and Warfare in Late Antiquity**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- shows an elementary knowledge and grasp of methods enabling the recognition of relationships and dependencies between the past and current events
- has a basic grasp of late Roman military history and a knowledge of a human as a subject creating and operating in the areas of historical education, political and socio-economic life
- demonstrates the knowledge of the historical evolution of military science in the political and cultural context
- presents the results of his or her work in a systematic and well-thought-out form
- acquired fluency in a foreign language at B2 level in accordance with the requirements defined in the Common European Framework of Reference for Languages.

Treści programowe dla zajęć:

- Introductory classes
- Roman military equipment and tactics
- Warfare in times of Diocletian and Constantine
- Vegetius on the Decay of the Roman Army
- Decline of the Roman Empire
- Barbarian Warfare
- Justinian reconquest of the west (Africa)
- Justinian reconquest of the west (Italy)
- Syrianos Magister
- Last great wars with Persia
- Slavs and Avars in VI century
- Strategicon
- Naval warfare
- Warfare and a city
- War and Society in late antiquity
- Ancient Psychological Warfare
- Live in Roman Military Camp.

Nazwa zajęć: **Władza i panowanie w starożytności** (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o historii starożytnej
- Zna metody pozwalające na rozpoznawanie relacji i zależności pomiędzy przeszłością a wydarzeniami aktualnymi, zwłaszcza odnośnie ewolucji systemów sprawowania władzy
- Zna historię cywilizacji oraz kultury starożytnej i wie jak ją wykorzystać w interpretacji tekstów literackich i źródeł historycznych. Samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija podstawowe umiejętności badawcze w zakresie nauk historycznych korzystając z zaleceń i wskazówek opiekuna naukowego.
- Zna na poziomie rozszerzonym różne metody badawcze i narzędzia warsztatu historyka właściwe dla badań z obszaru historii starożytnej.

Treści programowe dla zajęć:

- terminologia i przesłanki metodologiczne
- system rodowy i panowanie „ojców”
- panowanie mężczyzn nad kobietami i dziećmi
- niewolnictwo, wolność, sprawiedliwość (społeczna)
- władza wodzów, królów, tyranów, uzurpatorów, (3 wykłady)
- demokracja (3 wykłady)
- teokracja – autorytet proroków, sędziów, mnichów
- władza kapłanów – władza Kościoła (2 wykłady)
- władza autochtonów nad przybyszami (obcymi)
- prawo jako źródło autorytetu władzy/panowania (2 wykłady)
- recepcja starożytnych modeli władania i panowania w dobie nowożytnej

Nazwa zajęć: **Wyprawy krzyżowe. Wydarzenie przełomowe czy wstydlivy epizod w dziejach średniowiecznej Europy?** (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi zdefiniować pojęcie krucjaty oraz wskazać różne kierunki podejmowanych pod tym hasłem wypraw zbrojnych w średniowieczu.
- Potrafi określić przyczyny pojawienia się ideologii krucjat oraz jej popularności wśród różnych warstw społeczeństwa średniowiecznej Europy.
- Posiada wiedzę na temat przebiegu wypraw krzyżowych, zarówno na Bliskim Wschodzie jak i na innych obszarach Europy.
- Potrafi wskazać przyczyny zaniku i kompromitacji idei krucjatowej.
- Potrafi wypowiedzieć się na temat konsekwencji krucjat oraz zająć stanowisko w dyskusji historiograficznej dotyczącej ich oceny.
- Potrafi wskazać pozostałości i następstwa epoki krucjat obecne w późniejszych epokach (zakony rycerskie i ich ewolucja, literatura rycerska itp.).

Treści programowe dla zajęć:

- Definicja terminu "krucjata" oraz korzenie narodzin idei krucjatowej w średniowiecznej Europie.
- Sytuacja polityczna i wyznaniowa na Bliskim Wschodzie w XI w.
- Przyczyny popularności ruchu krucjatowego.
- Przebieg wypraw bliskowschodnich, specyfika polityczna, społeczna i gospodarcza państw krzyżowych.
- Krucjaty na innych frontach chrześcijańskiej Europy, wyprawy przeciwko poganom i heretykom.
- Zmierzch idei krucjat.
- Udział Polaków w ruchu krucjatowym.
- Dyskusja na temat dziedzictwa epoki krucjat.

Nazwa zajęć: **MICKIEWICZ I INNI. W KRĘGU TWÓRCÓW KULTURY XIX W.**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawowe ujęcia kategorii kultury
- Posiada ogólną wiedzę o kształtowaniu się polskiej nowoczesnej zbiorowości narodowej w XIX i rolę kultury w tym procesie
- Zna czynniki wpływające na rozwój kultury polskiej pod zaborami
- Zna główne elementy biografii wybranych twórców kultury polskiej w XIX w. i potrafi je odnieść do zachodzących przemian społecznych
- Potrafi umiejscowić twórczość wybranych twórców kultury w kontekście głównych trendów kulturowych epoki
- Potrafi wskazać związki zjawisk kulturowych z formułowanymi ujęciami wspólnoty narodowej i polskimi strategiami narodowymi epoki porozbiorowej.

Treści programowe dla zajęć:

- Współczesne ujęcia kategorii kultury, pojęcia kultury narodowej, ludowej, masowej
- Wyznaczniki społeczne i instytucjonalne rozwoju kultury polskiej pod zaborami, główne centra jej rozwoju
- Klasycyzm - poeci i mecenasi: Kajetan Koźmian, Maksymilian Ossoliński, Edward Raczyński
- Od szlacheckiego dworku do arystokratycznych salonów: Mickiewicz – Słowacki- Krasiński.
- Czy muzyka może być narodowa? Fryderyk Chopin
- Filozofia narodowa lat 40.: Karol Libelt, August Cieszkowski
- Pozytywistyczne poszukiwania: Aleksander Świętochowski, Eliza Orzeszkowa, Bolesław Prus
- Dyskusja nad historią: Józef Szujski i szkoła krakowska
- Wizje: Jan Matejko i Jacek Malczewski
- Fundament nowej polskości: Sienkiewicz
- Modernistyczne rewizje: Przybyszewski, Brzozowski, Wyspiański

Nazwa zajęć: **Życie codzienne w średniowiecznych klasztorach polskich dominikanów** (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna okoliczności powstania i etapy rozwoju zakonu dominikanów w średniowiecznej Europie
- Potrafi odtworzyć proces rozwoju klasztorów dominikańskich na ziemiach polskich
- Umie rozpoznać charakterystyczne cechy architektoniczne dominikańskich obiektów sakralnych
- Posiada wiedzę o wewnętrznej strukturze konwentów
- Rozumie znaczenie klasztorów dominikańskich dla intelektualnego dziedzictwa średniowiecza
- Potrafi odtworzyć elementy kultury materialnej dominikańskich klasztorów

Treści programowe dla zajęć:

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:

- Okoliczności powstania i średniowieczne dzieje Zakonu Braci Kaznodziejów
- Fundacje dominikańskie na średniowiecznych ziemiach polskich
- Architektura dominikańskich klasztorów
- Wewnętrzna struktura i hierarchia konwentów
- Kultura intelektualna zakonników
- Ubiór zakonny
- Wyżywienie w średniowiecznych klasztorach
- Opieka medyczna.

Nazwa zajęć: Z dziejów polskiej *Realpolitik*

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- potrafi podać przykłady polskiej *Realpolitik* i uzasadnić swoje stanowisko
- rozpoznaje główne osie sporów historiograficznych na temat polskiej przeszłości
- rozumie złożoność formułowania sądów i opinii historycznych

Treści programowe dla zajęć:

- „Gminowładztwo” od zarania państwowości czy „absolutyzm pierwszych Bolesławów”?
- Fenomen Batorego?
- Spór o Konstytucję 3 maja i Stanisława Augusta Poniatowskiego
- Dylematy Wielopolskiego
- Agenor Gołuchowski – Wielopolski, któremu się udało
- Polskie dychotomie
- Leleweliści i szkoła krakowska
- Romantycy i pozytywści
- Sentymentalisci i rachunkowi
- Niebianie i doczesnicy
- Stańczycy – czyli organiczni filozofujący
- Organiczni – czyli stańczycy, którzy nie filozofują
- Wielkopolska *Realpolitik* pod rządami organiczników
- Polacy na szczytach c. k. monarchii

Nazwa zajęć: Zakon krzyżacki i jego państwo w Prusach (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna dzieje zakonu krzyżackiego jako instytucji
- Zna dzieje państwa zakonu krzyżackiego w Prusach
- Potrafi dokonać periodyzacji dziejów zakonu krzyżackiego i jego państwa w Prusach
- Potrafi ocenić dziejową rolę zakonu krzyżackiego i jego państwa w Prusach

Treści programowe dla zajęć:

- Powstanie zakonu krzyżackiego
- Rozwój struktury organizacyjnej i bazy materialnej zakonu krzyżackiego w Lewancie i w Europie
- Sprowadzenie zakonu krzyżackiego do węgierskiej ziemi Bors
- Osadzenie zakonu krzyżackiego na pograniczu Polski i Prus
- Podbój Prus przez zakon krzyżacki
- Ustrój państwa zakonu krzyżackiego w Prusach
- Struktura społeczna i etniczna państwa zakonu krzyżackiego w Prusach
- Gospodarka państwa zakonu krzyżackiego w Prusach
- Stosunki państwa zakonu krzyżackiego z sąsiadami ze szczególnym uwzględnieniem stosunków z Polską
- Sekularyzacja państwa zakonnego w Prusach
- Dzieje zakonu krzyżackiego w okresie nowożytnym
- Zakon krzyżacki w historiografii i w pamięci historycznej; dziedzictwo zakonu krzyżackiego

Nazwa zajęć: Zakony w średniowiecznej Europie i Polsce (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna genezę chrześcijańskiego monastycyzmu
- Rozumie specyfikę organizacji i życia najważniejszych wspólnot zakonnych średniowiecznej Europy i Polski
- Zna i potrafi zinterpretować treść najważniejszych reguł zakonnych
- Rozumie znaczenie środowiska monastycznego dla średniowiecznej religijności

- Potrafi ocenić wkład średniowiecznych zakonów dla kultury materialnej, intelektualnej i duchowej dawnych wieków

Treści programowe dla zajęć:

- Antyczne początki chrześcijańskiego monastycyzmu
- *Ora et labora* - o fenomenie średniowiecznych benedyktynów
- *Sola regula* - o reformie cysterskiej w średniowiecznej Europie i Polsce
- *Pax et bonum* - o rewolucji franciszkańskiej
- *Contemplata aliis tradere* - o początkach i rozwoju klasztorów dominikańskich
- *Clara nomine ... clarissima moribus* - o średniowiecznych zakonach i klasztorach żeńskich

Nazwa zajęć: **Archiwa instytucji kulturalnych i naukowych** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada pogłębioną wiedzę o zbiorach materiałów archiwalnych polskich placówek muzealnych i bibliotecznych w okresie od XVIII wieku po czasy współczesne
- Posiada pogłębioną, uporządkowaną wiedzę na temat rozmieszczenia placówek naukowych i kulturalnych gromadzących zbiory archiwalne na terenach Polski i zagranicą w przeszłości i obecnie
- Zna procesy narastania zasobu archiwalnego tych instytucji, ewentualne przyczyny jego utraty i potrafi powiązać je z wydarzeniami dziejowymi
- Zna i rozumie rolę, jaką odgrywają placówki muzealne, kulturalne i naukowe, posiadające kolekcje materiałów archiwalnych, w procesie zabezpieczania oraz propagowania dziedzictwa narodowego
- Posiada pogłębioną wiedzę na temat zasad organizacji i specyfiki funkcjonowania archiwów zakładowych w muzeach, bibliotekach, instytucjach kulturalnych, uniwersytetach i placówkach nauko-badawczych.
- Samodzielnie zdobywa wiedzę i umie prezentować efekty swojej pracy w przemyślanej formie.
- Potrafi zebrać ustne świadectwo i je opracować

Treści programowe dla zajęć:

Historia zbiorów archiwalnych bibliotek i muzeów

- Archiwa społeczne, historia mówiona
- Działalność Archiwum Polskiej Akademii Nauk
- Archiwa szkół wyższych
- Archiwa związane z NSZZ „Solidarność”
- Archiwa teatrów
- Archiwa emigracyjne
- Seminarium na temat pozyskiwania świadectw ustnych

Nazwa zajęć: **Informacja naukowa** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada podstawową wiedzę oraz dysponuje terminologią ogólną w wybranych obszarach tematycznych związanych poszukiwaniem informacji w zakresie historii
- Wyszukuje i systematyzuje informacje we wskazanych bibliotecznych i archiwalnych bazach danych oraz potrafi wskazać wartość poznawczą zamieszczonych w nich informacji
- Pracuje w zespole, rozwiązując zadane problemy z zakresu wyszukiwania i systematyzowania informacji zarówno w tradycyjnych źródłach IN jak i w bazach danych
- Zna zasady i metody funkcjonowania bibliografii jako źródła informacji naukowej
- Realizując cele badawcze korzysta z technologii informacyjnej, multimediiów i zasobów internetu
- Na podstawie zdobytej wiedzy formułuje własne stanowisko dotyczące zagadnień zarządzania informacją
- W oparciu o konkretne źródła informacji streszcza, zapisuje, kataloguje uzyskane informacje.
- Prezentuje efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie
- Rozumie potrzebę ustawicznego rozwoju kompetencji w zakresie teorii informacji.

Treści programowe dla zajęć:

- Wykorzystanie i terminologia tradycyjnych źródeł informacji naukowej i archiwalnej (inwentarze, katalogi, bibliografie, przewodniki, artykuły naukowe)
- Wykorzystanie i klasyfikacja informacji bibliograficznych w internetowych bazach danych (m.in. Bazy BN, Fidkar, Nukat, Karo 3, Baza B. Estraichera, Bibliogr. Historii Polski, ZoSIA)
- Bazy danych w warsztacie historyka – genealoga – archiwalna odpowiedź na potrzeby użytkowników (m.in. Poznan-project, Asia, Basia, PomGenBaza)
- Wykorzystanie i klasyfikacja informacji w archiwalnych, internetowych bazach danych (m.in. Pradziad, Iza, Ela, Zosia, Sezam)

- Biblioteki cyfrowe i ich wpływ na rozwój informacji naukowej (FBC, CB Narodowa, Platforma cyfrowa BK)
- Wybrane archiwa, biblioteki i instytucje kultury i ich systemy informacji naukowej – przegląd.

Nazwa zajęć: **Logistyka archiwalna** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Orientuje się w podstawowej terminologii z zakresu logistyki
- Zna zasady rozmieszczenia zasobu archiwalnego w Polsce i na świecie
- Potrafi rozpoznać poszczególne rodzaje budownictwa archiwalnego i określić ich wpływ na specyfikę pracy archiwalnej
- Docenia znaczenie prawidłowego budownictwa archiwalnego dla zachowania dziedzictwa dokumentalnego
- Zna i rozumie najważniejsze problemy logistyczne w różnego rodzaju archiwach
- Potrafi zaplanować pracę archiwisty zgodnie z potrzebami
- Docenia znaczenie nadzoru archiwalnego dla prawidłowego zabezpieczenia dokumentacji
- Ma świadomość zmian w logistyce wynikających z rozwoju archiwistyki cyfrowej

Treści programowe dla zajęć:

- Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:
- Logistyka – podstawowa terminologia
- Planowanie pracy w archiwum: pozytywne i negatywne aspekty planowania, narzędzia służące planowaniu, tworzenie planów
- Budownictwo archiwalne: wytyczne, różnice, optymalne sposoby wykorzystania
- Zasady rozmieszczenia i gromadzenia zasobu archiwalnego w Polsce i na świecie
- Logistyka a udostępnianie: wizerunek archiwum, potrzeby użytkowników
- Różne modele zarządzania dokumentacją: archiwa bieżące, przejściowe, historyczne
- Współczesne problemy logistyczne w archiwach: masowość dokumentacji, outsourcing archiwalny
- Objazd naukowy

Nazwa zajęć: **Archiwa w nowoczesnym społeczeństwie** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Rozumie zmiany zachodzące w społeczeństwie i potrafi je nazwać
- Potrafi posługiwać się nowoczesnymi technologiami
- Potrafi w sposób nowoczesny popularyzować historię
- Potrafi zanalizować pracę nowoczesnego archiwum
- Zna możliwości archiwów w zakresie popularyzacji zasobu
- Zna potrzeby współczesnego użytkownika archiwów

Treści programowe dla zajęć:

- Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:
- Pojęcie społeczeństwa nowoczesnego, informacyjnego, tradycyjnego
- Zadania i sposób działalności nowoczesnego archiwum
- Sposoby komunikacji, media społecznościowe
- Wykorzystanie nowych technologii
- Popularyzacja historii – projekt
- Objazd naukowy – przykład nowoczesnego archiwum

Nazwa zajęć: **Biografistyka: historyczne i metodologiczne uwarunkowanie biografistyki**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada szczegółową i pogłębioną wiedzę na temat związku historii z innymi dyscyplinami i dziedzinami naukowymi, pozwalającą na łączenie perspektyw właściwych dla różnych dyscyplin naukowych.
- Potrafi wyszukiwać, analizować, selekcjonować i integrować informacje wykorzystując różne źródła oraz formułuje na ich podstawie opinie krytyczne.
- Posiada pogłębione umiejętności analityczno-badawcze, umie dokonywać syntezy różnych idei i poglądów, dobierać i stosować metody i narzędzia, pozwalające na opracowanie własnych wyników badawczych.
- Potrafi dokonać wnikliwej analizy i interpretacji różnych rodzajów tekstów biograficznych. Umie formułować i prezentować (w różnych formach) krytyczne sądy o wytworach kultury w oparciu o wiedzę naukową i zdobyte doświadczenie.
- Opanował szczegółową wiedzę o współczesnych tendencjach historiograficznych.

- Wykazuje szczegółową wiedzę przedmiotową, metodologiczną i metodyczną w wybranym zakresie biografistyki.

Treści programowe dla zajęć:

- Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:
- Biografia jako gatunek historiograficzny. Definicja, cechy konstytutywne biografii i podstawy metodologiczne przedmiotu.
- Płeć biografii.
- Biografia historyka jako kontekst do analizy i interpretacji jego dorobku naukowego.
- Materiały autobiograficzne i ich rola w badaniach historiograficznych (dokumenty autobiograficzne, korespondencja, dzienniki, autobiografie, relacje, wspomnienia i pamiętniki).
- (Auto)biograficzne konteksty badań.
- Biografistyka w służbie polityki pamięci.
- Refleksje o pracy badawczej nad biografią historyczną.
- Nowe tendencje w badaniach biograficznych. Pułapki biografizmu.

Nazwa zajęć: Biografistyka: Biografie i autobiografie w praktyce historycznej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Wskazać na specyfikę biografistyki dla różnych epok
- Określić trudności związane z biografiami postaci wywodzącymi się warstw niepiśmiennych
- Opisać specyfikę biografii intelektualnych
- Krytycznie podejść do autobiografii, biorąc pod uwagę specyfikę okresu, w którym powstała
- Opisać historię biografistyki
- Umieścić biografistykę w ramach całości nauk historycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:
- Teoria i metodologia biografistyki historycznej
- Biografia postaci wczesnośredniowiecznych na przykładzie Karola Wielkiego i Bolesława Chrobrego
- Biografie postaci późnośredniowiecznych na przykładzie Jana Husa i Władysława Jagiełły
- Biografie intelektualne na przykładzie Machiavelliego i Karola Marksa
- Biografie kontrowersyjne: Katarzyna II, Stanisław August Poniatowski i Maksymilian Robespierre
- Biografia ludowa na przykładzie Jakuba Szeli

Nazwa zajęć: Państwo czeskie i jego rozwój na tle europejskim (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- posiada wiedzę na temat etapów rozwoju historycznego ziem czeskich w kontekście dziejów Europy i rozumie ich specyfikę
- zna i rozumie przemiany polityczne i kulturowe w państwie czeskim, ma świadomość wagi dziedzictwa kulturowego i jego znaczenia dla współczesności
- zna i rozumie przemiany społeczeństwa czeskiego i jego uwarunkowania
- potrafi opisać różne zagadnienia z zakresu historii Czech oraz dyskutować na ich temat z wykorzystaniem właściwej terminologii, przekazów źródłowych i tekstów historiograficznych
- posiada świadomość konieczności poszerzania wiedzy i zainteresowań oraz ochrony tradycji i dziedzictwa kulturowego

Treści programowe dla zajęć:

- Powstanie czeskiego.
- Czechy doby książęcej.
- Królestwo czeskie ostatnich Przemysławów.
- Ziemie czeskie za władzy Luksemburgów.
- Rewolucja husycka i jej skutki.
- Ziemie czeskie pod panowaniem Jagiellonów.
- Czechy w monarchii habsburskiej.
- Dziedzictwo kulturowe ziem czeskich.
- Społeczeństwo czeskie i podziały stanowe.

Nazwa zajęć: Życie religijne Czech i jego przemiany (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- posiada wiedzę na temat przemian religijnych w państwie czeskim okresu średniowiecza oraz związanych z nim przemian społecznych

- zna i rozumie różne nurty i formy religijności i związane z tym praktyki, rolę religii w życiu politycznym i społecznym oraz uwarunkowania i rozwój ruchów reformy religijne oraz „heretyckich”
- zna i potrafi samodzielnie analizować oraz interpretować źródła historyczne dotyczące życia religijnego z wykorzystaniem wybranych metod badań historycznych
- potrafi opisać różne przejawy życia religijnego i rolę w nich jednostki i zbiorowości z wykorzystaniem właściwej terminologii, przekazów źródłowych i tekstów historiograficznych
- ma świadomość konieczności samodzielnego zdobywania i poszerzania wiedzy we wskazanym obszarze z wykorzystaniem różnorodnych technik zdobywania informacji

Treści programowe dla zajęć:

- Chrystianizacja Czech i trwałość relikwii pogaństwa
- Tradycja starosłowiańska i jej rola.
- Święci czescy: narodziny, rozwój kultu, znaczenie w życiu religijnym i politycznym.
- Nowe formy pobożności, rozwój życia zakonnego.
- Pogłębiająca chrystianizacja mas ludowych i religijność wsi.
- Religia a polityka.
- Husytyzm i jego rola dla społeczności czeskiej.

Nazwa zajęć: Cywilizacja ery globalizacji (ścieżka: Cywilizacja ery globalizacji)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę na temat przemian politycznych, społeczno - gospodarczych i technologicznych świata na przełomie XX i XXI wieku.
- Rozumie złożone relacje i zależności pomiędzy przeszłością a teraźniejszością oraz ich wpływ na świadomość i tożsamość współczesnych jednostek i społeczeństw oraz powiązania interdyscyplinarne historii i innych dyscyplin naukowych w tym związki między ekonomią, kulturą i polityką oraz złożoność i wielokierunkowość procesów społeczno-gospodarczych
- Zna terminologię nauk historycznych oraz terminologię nauk humanistycznych i nauk społecznych w ich powiązaniu z historią oraz umie ją świadomie stosować zarówno w pracy badawczej, jak i w popularyzacji historii.
- Samodzielnie zdobywa wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny, przy zastosowaniu różnorodnych technik pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji oraz potrafi formułować własne opinie ,
- Jest gotów do przestrzegania norm etycznych w pracy historyka oraz niezależnego i samodzielnego wyrażania myśli, przekonań i poglądów
- Jest gotów do doceniania roli nauk historycznych dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym, regionalnym i narodowym oraz okazywania zrozumienia dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Cywilizacja ery globalizacji - charakter współczesnych przemian cywilizacyjnych. Problemy globalne.
- Problemy demograficzne współczesnego świata
- Problemy polityczne współczesnego świata
- Rola nauki i techniki – rewolucja informatyczna i jej skutki.
- Gospodarka globalna Jej cechy, funkcjonowanie
- Społeczeństwo ery globalizacji
- Kultura ery globalizacji. Globalizacja i komercjalizacja kultury. Technopol
- Zagrożenia dla społeczeństwa i gospodarki we współczesnym świecie. Konsumpcjonizm.
- Wygrani i przegrani we współczesnym świecie

Nazwa zajęć: Cywilizacja miasta: przestrzeń, architektura, urbanistyka (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student zna podstawową terminologię w zakresie architektury i urbanistyki.
- Student rozumie zagadnienie przestrzeni publicznej w odniesieniu do przestrzeni miejskiej.
- Student zna wybrane slumsy, ich historię oraz funkcje społeczno-polityczne.
- Student zna zagadnienie modernizmu w architekturze oraz wybranych miejskich projektów utopijnych.
- Student zna zagadnienie historii środowiskowej miast i umie je odnieść do wybranych przykładów miast.
- Student rozumie znaczenie zmysłów oraz materialności architektury w kontekście jej percepcji.

- Student rozumie obecność historycznych nawarstwień w tkance miejskiej oraz umie powiązać architekturę z problematyką pamięci i upamiętnień.
- Student zna wybrane przykłady sztuki publicznej realizowanej w mieście.
- Student zna zagadnienie miejskiej ikonosfery.

Treści programowe dla zajęć:

- Przestrzeń, miejsce, architektura i urbanistyka – podstawowa terminologia.
- Przestrzeń miejska jako przestrzeń publiczna.
- Slumsy.
- Modernizm w architekturze i miejskie utopie.
- Historia środowiskowa miast.
- Percepcja architektury. Zmysły i materia.
- Historia i pamięć w przestrzeni miejskiej.
- Sztuka w mieście.
- Miejska ikonosfera.

Nazwa zajęć: **Cywilizacja miasta - rozrywki wielkomiejskie w XIX i XX wieku** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi scharakteryzować omówione podczas zajęć rodzaje i formy rozrywek miejskich w XIX i XX wieku
- Analizuje i interpretuje źródła w kontekście wybranego problemu badawczego
- Rozumie i potrafi opisać rolę kulturotwórczą miasta w procesie modernizacji
- Dostrzega ciągłość historyczną zwyczajów i form spędzania wolnego czasu i tradycje współczesne w tym obszarze.

Treści programowe dla zajęć:

- Miasto nowoczesne – centrum życia kulturalnego i towarzyskiego
- Formy i rodzaje rozrywek miejskich w kontekście społecznym
- Rozwój kultury kawiarnianej – wybrane przykłady
- Miejskie rozrywki na „wolnym powietrzu” – parki, ogrody, place zabaw
- Teatr, widowiska, wystawy i menażerie
- Kultura muzyczna i taneczna (bale, rauty, festyny)
- Kultura fizyczna w mieście
- Rozwój kinematografii i filmu.

Nazwa zajęć: **Niemiecka władza okupacyjna w okupowanej Polsce, wytwórca obwieszczeń i plakatów. Słownictwo i terminologia**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna wybrane obszary tematyczne związane z dziejami okupacji niemieckiej w Polsce
- korzysta z dawnej oraz aktualnej historiografii dotyczącej problematyki okupacji
- wskazuje niezbędną dla omawianej problematyki literaturę przedmiotu;
- wyszukuje, weryfikuje i analizuje materiał źródłowy;
- stosuje odpowiedni aparat krytyczny;
- opracowuje, zapisuje, tworzy bibliografię, a także aneksy źródłowe;
- wyszukuje, systematyzuje oraz prezentuje informacje dotyczące omawianej problematyki
- kształtuje własne zainteresowania badawcze oraz popularyzatorskie
- wykorzystuje w badaniach materiał z dziedzin pokrewnych historii

Treści programowe dla zajęć: Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:

- Kampania Wrześniowa w Polsce. Polskie i niemieckie straty wojenne. Terminologia okresu kampanii wrześniowej
- Okupacja terenu Polski i jej zróżnicowanie
- Terminologia administracji wojskowej i cywilnej
- Ziemie wcielone –poszczególne okręgi Rzeszy
- Terminologia stosowana na ziemiach wcielonych
- Generalne Gubernatorstwo
- Zróżnicowana terminologia GG
- Władza niemiecka –jej rodzaje i struktura jako wytwórca obwieszczeń i plakatów. Zróżnicowana terminologia.
- Niemiecka propaganda, jej wpływ na życie codzienne mieszkańców polskich i niemieckich. Obwieszczenia jako metoda zastraszania

- Rodzaje plakatów i obwieszczeń. Terror, „informacja”, dystrybucja, nakazy, zakazy, propaganda, nazistowska kultura itp.
- Język plakatów na ziemiach wcielonych i w Generalnym Gubernatorstwie. Słownictwo niemieckiej propagandy.

Nazwa zajęć: **Analiza treści niemieckich obwieszczeń i plakatów (ziemie wcielone, GG - materiały dwujęzyczne)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna wybrane obszary tematyczne związane z dziejami okupacji niemieckiej w Polsce
- korzysta z dawnej oraz aktualnej historiografii dotyczącej problematyki okupacji
- wskazuje niezbędną dla omawianej problematyki literaturę przedmiotu
- wyszukuje, weryfikuje i analizuje materiał źródłowy
- stosuje odpowiedni aparat krytyczny
- opracowuje, zapisuje, tworzy bibliografię, a także aneksy źródłowe
- wyszukuje, systematyzuje oraz prezentuje informacje dotyczące omawianej problematyki
- kształtuje własne zainteresowania badawcze oraz popularyzatorskie
- wykorzystuje w badaniach materiał z dziedzin pokrewnych historii

Treści programowe dla zajęć:

- Kampania Wrześniowa w Polsce.
- Przykładowe obwieszczenia niemieckich władz wojskowych.
- Okupacja terenu Polski i jej zróżnicowanie.
- Dekret o podziale okupowanych ziem polskich, październik 1939 r.
- Ziemie wcielone –poszczególne okręgi Rzeszy
- Przykłady obwieszczeń niemieckich władz cywilnych dotyczące polskich ziem wcielonych do Rzeszy: Kraj Warty, Okręg Gdańsk Prusy Zachodnie, Rejencja Ciechanowska i okręg Białostocki, Prowincja Śląska.
- Generalne Gubernatorstwo. Obwieszczenia i plakaty dotyczące Generalnego Gubernatorstwa
- Władza niemiecka –jej rodzaje i struktura jako wytwórcy obwieszczeń plakatów: obwieszczenia policyjne, władz cywilnych, wojskowych itp.
- Niemiecka propaganda, jej wpływ na życie codzienne mieszkańców polskich i niemieckich, element zastraszania i terroru
- Rodzaje plakatów i obwieszczeń. Terror, „informacja”, dystrybucja, nakazy, zakazy, propaganda, kultura nazistowska itp.
- Język plakatów na ziemiach wcielonych i w Generalnym Gubernatorstwie - analiza wybranych przykładów.

Nazwa zajęć: **Dzieje Cesarstwa Rzymskiego do 1204 roku cz. 1 (ścieżka międzyprzedmiotowa)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o historii Cesarstwa Rzymskiego ukierunkowaną na stosowanie jej w wybranej sferze specjalistycznej
- Ma podstawową wiedzę i znajomość metod pozwalającą na rozpoznawanie relacji i zależności pomiędzy przeszłością a wydarzeniami aktualnymi
- Samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija podstawowe umiejętności badawcze w zakresie nauk historycznych korzystając z zaleceń i wskazówek opiekuna naukowego
- Rozpoznaje, wykorzystuje i analizuje teksty historiograficzne, różnego rodzaju źródła oraz inne wytwory kultury przydatne w pracy i warsztacie historyka. Streszcza, zapisuje, kataloguje uzyskane tą drogą informacje
- Prowadzi krytyczną analizę źródeł historycznych i interpretuje je stosując podstawowe metody badawcze
- Prezentuje efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie
- Komunikuje się w mowie i piśmie w języku ojczystym z zastosowaniem terminologii właściwej dla nauk historycznych i pokrewnych oraz różnych form pisarstwa historycznego
- Uznaje i szanuje różnice punktów widzenia wynikające z podłoża narodowego, kulturowego i społecznego
- Cechuje się empatią w badaniach odnoszących się do świata wartości oraz postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych.

Treści programowe dla zajęć:

- Oktawian August - wzór cesarza rzymskiego i trwałość jego mitu
- Przemiany Cesarstwa Rzymskiego w dobie Sewerów
- Kryzys III wieku
- Oktawian August - wzór cesarza rzymskiego i trwałość jego mitu

- Dioklecjan i reforma Cesarstwa Rzymskiego
- Konstantyn Wielki
- Religie Rzymian
- Następcy Konstantyna
- Teodozjusz Wielki
- Przemiany Cesarstwa Rzymskiego po roku 395
- Próba restytucji Cesarstwa w dobie Justyniana
- Cesarstwo – Rzym – Konstantynopol i miasta prowincjonalne
- Cesarz i atrybuty jego władzy
- Dwór cesarski i administracja
- Społeczeństwo – niewolnictwo, kobiety i dzieci
- Gospodarka – wykształcenie.

Nazwa zajęć: Dzieje Cesarstwa Rzymskiego do 1204 roku cz.2

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o historii Cesarstwa Rzymskiego ukierunkowaną na stosowanie jej w wybranej sferze specjalistycznej
- Ma wiedzę i znajomość metod pozwalającą na rozpoznawanie relacji i zależności pomiędzy przeszłością a wydarzeniami aktualnymi
- Samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija podstawowe umiejętności badawcze w zakresie nauk historycznych korzystając z zaleceń i wskazówek opiekuna naukowego
- Rozpoznaje, wykorzystuje i analizuje teksty historiograficzne, różnego rodzaju źródła oraz inne wytwory kultury przydatne w pracy i warsztacie historyka. Streszcza, zapisuje, kataloguje uzyskane tą drogą informacje
- Prowadzi krytyczną analizę źródeł historycznych i interpretuje je stosując podstawowe metody badawcze
- Prezentuje efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie,
- Komunikuje się w mowie i piśmie w języku ojczystym z zastosowaniem terminologii właściwej dla nauk historycznych i pokrewnych oraz różnych form pisarstwa historycznego
- Uznaje i szanuje różnice punktów widzenia wynikające z podłoża narodowego, kulturowego i społecznego
- Cechuje się empatią w badaniach odnoszących się do świata wartości oraz postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych.

Treści programowe dla zajęć:

- Świat w czasach Justyniana Wielkiego
- Upadek państwowości rzymskiej na Bałkanach – relacja Teofilakta Simokatty
- Bizancjum a Słowianie
- Geneza oraz skutki inwazji arabskich na Cesarstwo i Persję
- Powstanie systemu temowego
- Przyczyny konfliktu o ikony
- Narodziny państwa bułgarskiego i jego wpływ na Cesarstwo
- Kultura bizantyńska w IX i X wieku
- Chrystianizacja Bałkanów
- Cesarz a poddani – rytuały – relacje – propaganda
- Cesarstwo w czasach Bazylego II – polityka – kultura
- Cesarstwo a Waregowie – nadgodziny chrześcijańskiej Rusi
- Handel i rolnictwo w Cesarstwie Wschodnim
- Cesarstwo jako nośnik idei antycznych

Nazwa zajęć: Demokracje i autokracje w ujęciu doktrynalnym

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Prawidłowo posługuje się zwrotami i terminami z zakresu teorii demokracji i systemów niedemokratycznych
- Orientuje się w historii demokracji i systemów autokratycznych
- Zna podstawowe współczesne koncepcje i teorie demokracji
- Określa najważniejsze zwroty w rozwoju metodologii teorii badania systemów politycznych
- Zdobywa umiejętność krytycznego myślenia i analizowania różnych aspektów współczesnego społeczeństwa oraz funkcjonowania władzy w różnych obszarach życia społecznego po kącie wewnętrznych relacji oraz konfliktów
- Zdobywa umiejętności analizowania i weryfikowania współczesnych systemów politycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:
- Przedstawienie podstawowych kategorii, problemów i interpretacji dot. demokracji
- Omówienie współczesnych teorii demokracji
- Omówienie wad i zalet systemu demokratycznego
- Dyktatura, autorytaryzm, totalitaryzm. Komparastyka pojęć
- Antropologia totalitaryzmu europejskiego XX wieku
- Analiza autorytaryzmów w Europie XX wieku.

Nazwa zajęć: Dyktatorzy i dyktatury: Dyktatury w praktyce

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna genezę tworzenia się systemów dyktatorskich, autorytarnych i totalitarnych.
- Potrafi zdefiniować czym jest dyktatura, autorytaryzm, a czym totalitaryzm i wskazać różnicę między tymi systemami.
- Potrafi stawiać diagnozy związane z przyszłością systemów niedemokratycznych
- Zna terminologię odnoszącą się do zjawisk dyktatury autorytaryzmu i totalitaryzmu
- Orientuje się w specyfice życia codziennego w państwie dyktatorskim, autorytarnym i totalitarnym
- Dostrzega wpływ systemu politycznego na mentalność i kulturę polityczną społeczeństw
- Umie analizować źródła i specyfikę przekazu źródłowego wywodzącego się z państw totalitarnych oraz dostrzega i potrafi odpowiednio zinterpretować materialne pozostałości systemów dyktatorskich, miejsca pamięci, architekturę, sztukę itp.

Treści programowe dla zajęć:

- Dyktatury w XIX w.
- Systemy dyktatorskie, autorytarne i totalitarne w I poł. XX w.
- Państwa dyktatorskie i totalitarne między końcem II wojny światowej o rozpadem Bloku Wschodniego
- Świat postsowiecki. Specyfika polityczno-ustrojowa.
- Azjatyckie reżimy niedemokratyczne. Daleki Wschód
- Bliski Wschód – problem demokracji i islamu
- Między prawicą i lewicą. Reżimy niedemokratyczne na półkuli zachodniej
- W cieniu postkolonializmu. Reżimy niedemokratyczne w Afryce
- Deficyt demokracji w demokratycznym świecie. Reżimy „pogranicza”

Nazwa zajęć: Historia polityczna i społeczna III Rzeczypospolitej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student potrafi wymienić najważniejsze przemiany polityczne po 1989 r.
- Student zna najważniejsze elementy przemian oraz zachodzące pomiędzy nimi zależności
- Student potrafi dostrzec uwarunkowania polityczne i społeczne, mające wpływ na zachodzące procesy
- Student rozumie powody zmian, ich tempa i głębokości, wynikające z uwarunkowań politycznych i społecznych
- Student potrafi zrozumieć i prawidłowo zinterpretować wydarzenia tego okresu

Treści programowe dla zajęć:

- Ewolucja systemu socjalistycznego przed 1989 r. i jej konsekwencje
- Założenia reform i ich realizacja – przebudowa systemu społeczno – polityczno – gospodarczego Polski, Założenia reform, zmiany ustrojowe, budowa nowego systemu partyjnego
- Polska w Europie
- Funkcjonowanie demokracji parlamentarnej w Polsce i jej zagrożenia
- Efekty zmian i ich wpływ na życie społeczeństwa

Nazwa zajęć: Kultura i gospodarka III RP

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student posiada wiedzę na temat okoliczności zmiany systemu gospodarczego w Polsce na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych oraz zasad jej funkcjonowania w kolejnych dekadach.
- Student rozumie wpływ gospodarki na inne sfery życia publicznego.
- Student potrafi umiejscowić Polskę w międzynarodowym systemie obiegu gospodarczego i kulturalnego.
- Student zna i rozumie zmiany które zaszły w kulturze polskiej po 1989 roku.
- Student potrafi wskazać nazwiska najwybitniejszych twórców kultury polskiej po 1989 roku a także wymienić ich najważniejsze osiągnięcia. Potrafi świadomie stosować podstawową terminologię z zakresu gospodarki i kultury.

Treści programowe dla zajęć:

- Węzłowe problemy gospodarcze i trendy kulturalne w Polsce po 1989 r.
- Gospodarka jako element życia społecznego
- Sfera gospodarki i kultury jako elementy wspólne Polski z pozostałymi państwami
- Rola jednostek w procesach gospodarczych i kulturowych
- Źródła do dziejów Polski w wymiarze gospodarczym i kulturowym

Nazwa zajęć: Dziedzictwo kulturowe dawnej Polski (X-XVIII w.)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę na temat podstawowych obszarów dziedzictwa kulturowego Polski przedrozbiorowej
- Potrafi wskazać najważniejsze przykłady materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego dawnej Polski oraz interpretować je we właściwym kontekście historyczno-kulturowym
- Zna terminologię, związaną z problematyką dziedzictwa kulturowego oraz z poszczególnymi obszarami dziedzictwa kulturowego dawnej Polski i potrafi się nią poprawnie posługiwać
- Potrafi zebrać i opracować informacje na temat wybranego elementu dziedzictwa kulturowego Polski oraz zaprezentować je w formie słownej i wizualnej
- Docenia znaczenie dziedzictwa kulturowego Polski, swojego regionu i miejsca zamieszkania oraz dostrzega potrzebę jego ochrony i propagowania

Treści programowe dla zajęć:

- Wprowadzenie do problematyki dziedzictwa kulturowego Polski: terminologia, podziały, krajowe i międzynarodowe listy dziedzictwa
- Architektura
- Krajobraz kulturowy
- Sztuki wizualne - malarstwo, rzeźba
- Nauka
- Literatura
- Język staropolski
- Życie religijne - katolicyzm
- Różnorodność kulturowa i religijna dawnej Polski
- Obyczaje
- Dziedzictwo kulinarne

Nazwa zajęć: Dzieje unii polsko-litewskiej: Unia polsko-litewska w XIV-XV w. (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna fakty z historii Wielkiego Księstwa Litewskiego, Polski i związku polsko-litewskiego w XIV-XV w.
- Zna podstawową terminologię dotyczącą historii Wielkiego Księstwa Litewskiego, Polski i unii w XIV-XV w.
- Potrafi scharakteryzować przyczyny oraz skutki układu w Krewie oraz unii wileńsko-radomskiej, horodelskiej, mielnickiej
- Potrafi zrozumieć przyczyny sukcesów i porażek „idei unii”.

Treści programowe dla zajęć:

- Przyczyny zawarcia związku polsko-litewskiego
- Układ w Krewie i jego skutki
- Unia wileńsko-radomska
- Problem krzyżacki
- Unia horodelska i jej skutki
- „Burza koronacyjna” i wojna domowa na Litwie
- Rządy Kazimierza Jagiellończyka

Nazwa zajęć: Dziecko w polskim społeczeństwie (do XVI wieku)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w zakresie kluczowych zagadnień, związanych z historią dziecka i dzieciństwa w średniowieczu
- Potrafi samodzielnie wyszukiwać informacje na wskazany temat związany z historią dziecka i dzieciństwa w średniowieczu w literaturze naukowej wskazanej przez prowadzącego i innej
- Potrafi samodzielnie poddawać krytycznej analizie różne kategorie źródeł pisanych, odnoszących się do historii historii dziecka i dzieciństwa w średniowieczu i interpretować je w celu uzyskania wiedzy o ww. dziedzinie

- Posiada umiejętność przygotowywania wypowiedzi, odnoszących się do wybranych zagadnień z historii historią dziecka i dzieciństwa w średniowieczu
- Ma świadomość poziomu swojej wiedzy na temat historii historią dziecka i dzieciństwa w średniowieczu i konieczności jej stałej aktualizacji w związku z postępem badań nad tym zagadnieniem

Treści programowe dla zajęć:

- Historia dziecka i dzieciństwa w średniowieczu – stan badań
- Cięża i poród
- Chrzest i rytuały przejścia
- Zdrowie i choroba
- Dzieciobójstwo i nieletni przestępcy
- Zabawy i zabawki
- Kształcenie

Nazwa zajęć: Średniowiecze – epoka fałszerzy (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna społeczne i kulturowe uwarunkowania zjawiska tworzenia fałszyfikatów w okresie średniowiecza
- Potrafi wskazać szereg fałszyfikatów powstałych w okresie średniowiecza
- Zna historię badań nad średniowiecznymi fałszerstwami
- Potrafi właściwie ocenić znaczenie fałszyfikatów dla badań historycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Psychologia i socjologia średniowiecznego fałszerstwa, walka z fałszerstwami w średniowieczu
- Fałszerstwa dokumentów w średniowieczu
- Fałszerstwa tekstów prawnych w średniowieczu
- Średniowieczne fałszerstwa „z pobożności”
- Fałszerstwa rzeczy w średniowieczu
- Fałszerstwa i mistyfikacje w średniowiecznej historiografii
- Średniowieczne fałszerstwa przed sądem nowożytnej krytyki erudycyjnej.
- Postrzeganie fałszerstw w historiografii.

Nazwa zajęć: Fałszerstwa i mistyfikacje historyczne od XVI do XX w.

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:
- Zna społeczne, kulturowe i polityczne uwarunkowania zjawiska tworzenia fałszyfikatów w okresie od XVI do XX w.
- Potrafi wskazać szereg fałszyfikatów powstałych w okresie od XVI do XX w.
- Potrafi właściwie ocenić znaczenie fałszyfikatów z okresu od XVI do XX w. dla badań historycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Nowożytne fałszerstwa źródeł średniowiecznych
- Nowożytne fałszerstwa zabytków piśmiennictwa słowiańskiego
- Fałszerstwa dokumentów w epoce nowożytnej
- Nowożytne fałszyfikaty historyczno-literackie
- Nowożytne fałszerstwa korespondencji
- Fałszerstwa w fotografii
- Fałszerstwa w służbie ideologii i totalitaryzmów

Nazwa zajęć: FILM, KABARET, PIOSENKA – KULTURA POPULARNA W PRL

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z przemianami społeczno kulturowymi PRL
- Student ma wiedzę o wielopłaszczyznowych powiązaniach badanych zjawisk i problemów, ze szczególnym uwzględnieniem ich powiązań z przełomowymi wydarzeniami historii Polski w okresie PRL;
- Student potrafi wejść w dialog merytoryczny ze znawcami w zakresie historii XX wieku;
- Student wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące przemian społeczno – kulturowych w Polsce oraz potrafi rozróżnić dyskurs naukowy od popularyzatorskiego;
- Student umie włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii, zwłaszcza historii sztuki

Treści programowe dla zajęć:

- Przemiany ustrojowe i społeczne w PRL i ich wpływ na życie obywateli.
- Kinematografia polska w nowych realiach politycznych po II wojnie światowej
- Kabaret w PRL – barometr nastrojów społecznych
- Fruwa moja marynara – młodzież wobec „planowanego rozwoju kultury polskiej”.
- Radio i telewizja – czyli misja środków masowego przekazu.
- Masowa czy elitarna czyli blaski i cienie kultury peerelowskiej

Nazwa zajęć: **Warsztat historyka-genealoga (ścieżka międzyprzedmiotowa)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna historię i specyfikę genealogii jako dyscypliny
- Zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu genealogii
- Zna metodykę badań genealogicznych
- Zna główne rodzaje źródeł genealogicznych
- Potrafi korzystać z tradycyjnych pomocy genealogicznych i z narzędzi genealogicznych opartych na nowych technologiach
- Potrafi samodzielnie realizować zadania badawcze z wybranych obszarów genealogii

Treści programowe dla zajęć:

- Historia genealogii jako dyscypliny
- Terminologia genealogiczna
- Metody ustalania faktów genealogicznych
- Zasady konstruowania tablic genealogicznych
- Źródła do badań genealogicznych
- Literatura genealogiczna
- Internet w badaniach genealogicznych

Nazwa zajęć: **Genealogia jako dziedzina badań naukowych (ścieżka międzyprzedmiotowa)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie rolę genealogii w badaniach nad historią polityczną i społeczną Polski w średniowieczu i w epoce nowożytnej
- Zna najważniejsze dzieła z dorobku polskiej genealogii
- Zna główne nurty badań polskiej genealogii

Treści programowe dla zajęć:

- Genealogia Piastów
- Genealogia Jagiellonów
- Genealogia Wazów
- Genealogia książąt pomorskich
- Genealogia w badaniach nad społeczeństwem Polski średniowiecznej i nowożytnej
- Genealogia w służbie demografii historycznej – metoda rekonstrukcji rodzin

Nazwa zajęć: **Granice polityczne w starożytności (ścieżka międzyprzedmiotowa)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą powstawania granic wraz z ewolucją struktur politycznych w życiu społeczności świata antycznego.
- Umie przeprowadzić krytykę źródeł historycznych, poprawnie je zinterpretować, włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii, szczególnie archeologii, epigrafiki oraz geografii.
- Umie dostrzegać związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy różnymi zjawiskami historycznymi; ma wiedzę o dalekosiężnych powiązaniach badanych problemów, ze szczególnym uwzględnieniem ich przejawów w świecie współczesnym.
- Docenia wkład cywilizacji starożytnej w dziedzictwo kultury światowej i angażuje się w aktywność służącą objaśnianiu, popularyzacji i pogłębianiu świadomości historycznej w społeczeństwie.

Treści programowe dla zajęć:

- Ewolucja pojęcia horos i pokrewnej terminologii w świecie greckich poleis.
- Terminus, pomerium i finis a rzymskie rozumienie granic.
- Konflikty graniczne (wybrane przykłady).
- Kultury i rytuały związane z granicami.
- Powstanie, ewolucja i znaczenie limesu rzymskiego w okresie Cesarstwa.
- Budownictwo limesowe.

Nazwa zajęć: **Granice w świecie starożytnym: Swoj: obcy - granice etniczne, językowe, kulturowe i religijne w starożytności (ścieżka międzyprzedmiotowa)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie sposób, w jaki starożytni Grecy i Rzymianie budowali swoją tożsamość w oparciu o świadomość granic etnicznych, językowych, kulturowych i religijnych
- Zna metody analizy i interpretacji źródeł historycznych i potrafi stosować je w praktyce
- Jest gotów do empatii w badaniach odnoszących się do świata wartości oraz postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych oraz uznania i poszanowania różnych punktów widzenia wynikających z podłoża narodowego, kulturowego, społecznego i historycznego
- Zna i rozumie metody pozwalające na rozpoznawanie relacji i zależności pomiędzy przeszłością a wydarzeniami aktualnymi

Treści programowe dla zajęć:

- Barbaroi w archaicznej i klasycznej literaturze greckiej . Barbari w literaturze łacińskiej. Rozumienie terminu. Stereotypy obcego.
- Swój - obcy w rzymskiej ideologii zwycięstwa: jeńcy w rzymskich pochodach triumfalnych
- Granice językowe: monety greckojęzyczne w świecie rzymskim
- Granice religijne: Grecy w świecie rzymskim
- Granice religijne: chrześcijaństwo

Nazwa zajęć: **Historia Dziecka i dzieciństwa w starożytności** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie metody pozwalające na rozpoznawanie relacji i zależności pomiędzy przeszłością a wydarzeniami aktualnymi
- Zna i rozumie metody analizy i interpretacji źródeł historycznych, zasady korzystania z wykazów informacji o źródłach historycznych (takich jak bibliografie, repertoria, inwentarze archiwalne, bazy danych), ich rolę w badaniach historycznych oraz zasady ochrony praw autorskich
- Potrafi pracować w zespole, rozwiązywać typowe problemy z zakresu badań historycznych i prezentować ich wyniki, stosując odpowiednie instrukcje i procedury
- Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę źródeł historycznych i poddać je interpretacji, dobierając oraz stosując typowe dla historii metody badawcze

Treści programowe dla zajęć:

- Opis treści kształcenia modułu zajęć/przedmiotu
- Dziecko, dzieciństwo i inne ważne pojęcia
- Dziecko w rodzinie greckiej
- Dziecko w rodzinie rzymskiej
- Gry i zabawy
- Edukacja
- Choroby i śmierć dzieci

Nazwa zajęć: **Heraldyka (cz. I) – ścieżka międzyprzedmiotowa**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Rozpoznaje i potrafi scharakteryzować wybrane obszary tematyczne związane z heraldyką (od średniowiecza po współczesność). Wykorzystuje wiedzę z tego zakresu podczas dyskusji, pisania prac naukowych i tekstów popularnonaukowych.
- Rozróżnia główne kierunki badań nad heraldyką, orientuje się w historiografii dotyczącej heraldyki. Potrafi zebrać i rozplanować bibliografię do zadanych tematów heraldycznych.
- Potrafi wyszukać i usystematyzować źródła historyczne właściwe dla heraldyki. Potrafi opisać i przeprowadzić analizę wybranych przekazów źródłowych w zakresie heraldyki.
- Potrafi uporządkować i wykorzystać posiadaną wiedzę z zakresu heraldyki.
- Rozróżnia cechy charakterystyczne dyskursu naukowego i popularyzatorskiego w zakresie heraldyki, wykorzystuje tę wiedzę w przygotowywaniu wypowiedzi ustnych i pisemnych.
- Potrafi podejmować dyskusję dla objaśniania, popularyzacji i pogłębiania świadomości historycznej w zakresie heraldyki we współczesnym społeczeństwie.

Treści programowe dla zajęć:

- Znajomość heraldyki jako nauki pomocniczej historii – zagadnienia ogólne i metodyczne
- Znaczenie badań heraldycznych z perspektywy warsztatu historyka i kierunków jego badań ogólnohistorycznych
- Heraldyka na ziemiach polskich od średniowiecza do czasów współczesnych
- Problematyka przekazów obrazowych w warsztacie badawczym historyka z uwzględnieniem elementów heraldycznych

Nazwa zajęć: **Heraldyka (cz. II) – ścieżka międzyprzedmiotowa**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Rozpoznaje i potrafi scharakteryzować wybrane obszary tematyczne związane z heraldyką (od średniowiecza po współczesność). Wykorzystuje wiedzę z tego zakresu podczas dyskusji, pisania prac naukowych i tekstów popularnonaukowych.
- Rozróżnia główne kierunki badań nad heraldyką, orientuje się w historiografii dotyczącej heraldyki. Potrafi zebrać i rozplanować bibliografię do zadanych tematów heraldycznych.
- Potrafi wyszukać i usystematyzować źródła historyczne właściwe dla heraldyki. Potrafi opisać i przeprowadzić analizę wybranych przekazów źródłowych w zakresie heraldyki.
- Potrafi uporządkować i wykorzystać posiadaną wiedzę z zakresu heraldyki.
- Rozróżnia cechy charakterystyczne dyskursu naukowego i popularyzatorskiego w zakresie heraldyki, wykorzystuje tę wiedzę w przygotowywaniu wypowiedzi ustnych i pisemnych.
- Potrafi podejmować dyskusję dla objaśniania, popularyzacji i pogłębiania świadomości historycznej w zakresie heraldyki we współczesnym społeczeństwie.

Treści programowe dla zajęć:

- Znajomość heraldyki jako nauki pomocniczej historii – zagadnienia ogólne i metodyczne
- Znaczenie badań heraldycznych z perspektywy warsztatu historyka i kierunków jego badań ogólnie historycznych
- Heraldyka na ziemiach polskich od średniowiecza do czasów współczesnych
- Problematyka przekazów obrazowych w warsztacie badawczym historyka z uwzględnieniem elementów heraldycznych

Nazwa zajęć: HISTORIA KOBIEŃ — REFLEKSJA

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- rozpoznaje specyfikę badań historycznych nad kobietami i relacjami płci
- rozpoznaje znaczenie historycznych badań nad kobietami i relacjami płci dla współczesnej historiografii
- zna różne sposoby funkcjonowania wiedzy o przeszłości kobiet
- potrafi przedstawić historyczną sytuację kobiet i/lub relacji płci w wybranych czasach
- potrafi przedstawić historyczne przemiany społeczne, gospodarcze, polityczne i/lub kulturowe z perspektywy sytuacji kobiet i/lub relacji płci

Treści programowe dla zajęć:

- Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:
- „Kobiety” jako grupa społeczna, relacje płci jako zjawisko historyczne
- Wymiar krytyczny historycznych badań nad relacjami płci
- Historia kobiet i relacji płci jako praktyka historiograficzna
- Status kobiet w wybranych okresach
- Procesy emancypacji kobiet w Polsce i na świecie
- Sytuacja kobiet wobec historycznych przemian społecznych, gospodarczych, kulturowych

Nazwa zajęć: HISTORIA KOBIEŃ — BADANIA

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- rozpoznaje specyfikę badań historycznych nad kobietami i relacjami płci
- rozpoznaje znaczenie historycznych badań nad kobietami i relacjami płci dla współczesnej historiografii
- zna różne sposoby funkcjonowania wiedzy o przeszłości kobiet
- potrafi przedstawić historyczną sytuację kobiet i/lub relacji płci w wybranych czasach
- potrafi przedstawić historyczne przemiany społeczne, gospodarcze, polityczne i/lub kulturowe z perspektywy sytuacji kobiet i/lub relacji płci.

Treści programowe dla zajęć:

- „Kobiety” jako grupa społeczna, relacje płci jako zjawisko historyczne
- Wymiar krytyczny historycznych badań nad relacjami płci
- Historia kobiet i relacji płci jako praktyka historiograficzna
- Status kobiet w wybranych okresach
- Procesy emancypacji kobiet w Polsce i na świecie
- Sytuacja kobiet wobec historycznych przemian społecznych, gospodarczych, kulturowych

Nazwa zajęć: Przedsiębiorczość w Polsce- tradycja i współczesność (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija podstawowe umiejętności badawcze w zakresie nauk historycznych korzystając z zaleceń i wskazówek opiekuna naukowego
- Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o historii ziem polskich ukierunkowaną na stosowanie jej w wybranej sferze specjalistycznej

- Rozumie złożoność funkcjonowania instytucji życia społecznego w wybranych sferach kultury, edukacji, gospodarki, administracji, dawniej i dziś
- Rozumie powiązania interdyscyplinarne nauk historycznych z innymi obszarami nauk oraz wybranymi sferami działalności kulturalnej, edukacyjnej, administracyjnej i gospodarczej. Dostrzega obecność innych dyscyplin naukowych w pracy historyka

Treści programowe dla zajęć:

- I Historyczno-kulturowe uwarunkowania przedsiębiorczości w Polsce
- II Tradycje polskiej przedsiębiorczości
- Schyłek Rzeczypospolitej szlacheckiej
- Doświadczenia okresu zaborów. Polskie firmy poza granicami kraju.
- Polska niepodległa 1918-1939
- Lata „niewymagającej stabilizacji” okresu Polski Ludowej
- III Przedsiębiorczość okresu przemian systemowych. Study case
- Odrodzenie przedsiębiorczości. Kapitałiści „bez kapitału”.
- Polskie firmy rodzinne.
- Największe polskie przedsiębiorstwa.
- Polska spółdzielczość przełomu XX i XXI w.
- Przedsiębiorczość społeczna.
- IV Polska przedsiębiorczość na tle doświadczeń europejskich.

Nazwa zajęć: Historia przedsiębiorczości: Uwarunkowania

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- miejsce i rolę nauk humanistycznych wśród innych dyscyplin i dziedzin nauki oraz miejsce i rolę historii w dziedzinie nauk humanistycznych
- pracować w zespole, rozwiązywać typowe problemy z zakresu badań historycznych i prezentować ich wyniki, stosując odpowiednie instrukcje i procedury
- empatii w badaniach odnoszących się do świata wartości oraz postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych
- formułować w oparciu o wiedzę i umiejętności wyniesione ze studiów własne stanowisko dotyczące wybranych zagadnień historycznych obecnych w życiu społecznym
- formułować tezy i trafnie je argumentować z wykorzystaniem poglądów różnych autorów prac historycznych przy zastosowaniu technik perswazyjnych właściwych dla nauk historycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Wprowadzenie do problematyki
- Uwarunkowania: między teorią a praktyką
- Zamożność państwa dobrobytu
- „Blok z granitu”: japońskie firmy i kultura pracy.
- „Czerwone okręty flagowe i ziarenka piasku” – rzecz o państwie Środka.
- Azjatyckie „tygrysy i tygrysiątka” - – od Honkongu i Tajwanu do Korei Pd
- Ograniczenia systemu kastowego a zmiana w Indiach.
- „Anatolijskie tygrysy”: między wschodem a zachodem.
- O Izraelu: naród start upów.
- Ograniczenia slumsów: Brazylia.
- Kulturowy kontekst przedsiębiorczości - debata.

Nazwa zajęć: Warsztat badacza dziejów lokalnych (w tym redakcja tekstów i edytorstwo historyczne)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę i wyobrażenie, co rozumiemy pod pojęciem warsztatu pracy badacza dziejów lokalnych.
- Potrafi sporządzić bibliografię historii swojej miejscowości w oparciu o istniejące zasoby bibliograficzne, słowniki, także internetowe.
- Potrafi określić, jakie są formy edytorskie prac naukowych, zna podstawowe parametry edycji książek i czasopism (pojęcia: czwórka lub dwójka tytułowa, ISBN, ISSN, etc.).
- Zna główne wyznaczniki edycji i redakcji tekstu naukowego oraz wie, jak sporządza się różne typy przypisów i bibliografii.
- Posiada wiedzę na temat zasad edycji tekstu źródłowego (naukowej i popularnonaukowej), w tym wykorzystania źródłowego materiału ikonograficznego.
- Potrafi wskazać zasady opracowania koncepcji i redakcji prac dotyczących historii lokalnej/regionalnej.

- Potrafi opracować i przygotować do (popularno)naukowej edycji krótki tekst źródłowy dotyczący historii lokalnej, czy rodzinnej.

Treści programowe dla zajęć:

- Postępowanie badawcze historyka oraz jego warsztat pracy.
- Nauka sporządzania bibliografii do wybranego tematu z zakresu dziejów lokalnych.
- Podstawy edycji wydawnictw zwartych i periodycznych.
- Przygotowanie tekstów: przypisy i bibliografie.
- Redakcja tekstu naukowego.
- Monografie miast i miejscowości: koncepcje edytorskie.
- Zasady edycji tekstów źródłowych.
- Opracowanie, wykorzystanie i edycja materiału ikonograficznego.
- Praktyczne zajęcia w Wydawnictwie Miejskim „Poznań”.
- Praktyczne zajęcia w Zakładzie Słownika Historyczno-Geograficznego Wielkopolski PAN w Poznaniu
- Praktyczne zajęcia w Dziale Zbiorów Specjalnych Biblioteki Uniwersyteckiej.

Nazwa zajęć: **Mikrohistoria – badanie życia codziennego (w tym dzieje rodziny i genealogia)**
(ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Rozumie i potrafi omówić definicje oraz polemiki toczone wokół pojęć: mikrohistoria i życie codzienne.

- Potrafi określić, czym zajmuje się genealogia jako nauka pomocnicza historii.
- Posiada wiedzę i wyobrażenie na czym polegają poszukiwania genealogiczne przodków swojej lub innej rodziny.
- Zna podstawowe źródła do badań genealogicznych rodziny i potrafi z nich korzystać.
- Potrafi określić, w jaki sposób przechowywać prawidłowo dokumenty rodzinne.
- Potrafi utworzyć archiwum rodzinne oraz drzewo genealogiczne własnej rodziny.
- Rozumie i potrafi określić na czym polegają naukowe badania genealogiczne odnoszące się np. do znanych polskich rodów.

Treści programowe dla zajęć:

- Mikrohistoria jako odrębny nurt badawczy historii – definicje i polemiki.
- Życie codzienne jako odrębny nurt badawczy historii – definicje i polemiki.
- Genealogia jako nauka pomocnicza historii – literatura i metodologia.
- Podstawowe źródła do badań genealogicznych rodziny.
- Genealogiczne bazy internetowe i nauka ich przeszukiwania.
- Przechowywanie dokumentów rodzinnych.
- Tworzenie drzewa genealogicznego własnej rodziny – praktyczne wskazówki i ogólne zasady z tym związane.
- Praktyczne zajęcia w Archiwum Państwowym w Poznaniu.
- Genealogia wielkopolskiej linii rodu Raczyńskich jako przykład genealogicznych poszukiwań naukowych.
- Praktyczne zajęcia w Bibliotece Raczyńskich w Poznaniu.

Nazwa zajęć: **„Kompetencje edukatora i popularyzatora historii regionalnej”** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna etapy rozwoju regionalizmu historycznego w Polsce, w tym główne nurty badań historyczno-regionalnych oraz ich przenikanie do teorii i praktyki edukacji oraz popularyzacji.
- Zna koncepcje edukacji historyczno-regionalnej w Polsce w XX-XXI wieku.
- Zna formy realizacji edukacji historyczno-regionalnej w Polsce oraz przykłady metod i środków dydaktycznych z zakresu historii regionalnej.
- Zna formy i metody popularyzacji historii regionalnej w Polsce w XX-XXI wieku, obecne także w działalności różnych instytucji kultury i stowarzyszeń regionalnych.
- Rozumie rolę edukacji i popularyzacji historii regionalnej w kształtowaniu tożsamości regionalnej społeczeństwa oraz ich wpływ na rozwijanie tolerancji i otwartości kulturowej.
- Rozumie potrzebę ustawicznego rozwoju kompetencji (merytorycznych, dydaktycznych i organizacyjnych) edukatora i popularyzatora historii regionalnej.

Treści programowe dla zajęć:

- Dyskusja wokół kluczowych pojęć: historia lokalna, historia regionalna, region historyczny, regionalizm historyczny, regionalna świadomość historyczna, edukacja regionalna, popularyzacja.
- Narodziny i rozwój regionalizmu historycznego w Polsce.

- Poglądy i opinie polskiego środowiska dydaktyków historii na adaptację regionalizmu historycznego do edukacji i popularyzacji.
- Koncepcje programowe edukacji historyczno-regionalnej w Polsce w XX-XXI wieku.
- Formy realizacji edukacji historyczno-regionalnej w Polsce.
- Programy i materiały dydaktyczne do edukacji historyczno-regionalnej.
- Metody i techniki dydaktyczne wykorzystywane w edukacji historyczno-regionalnej.
- Formy i metody popularyzacji historii regionalnej w Polsce.
- Historia regionalna w działaniach edukacyjnych i popularyzatorskich instytucji kultury (archiwa, muzea, biblioteki).
- Historia regionalna w działalności stowarzyszeń regionalnych.
- Czasopiśmiennictwo historyczno-regionalne.
- Zdobywanie i doskonalenie kompetencji edukatora i popularyzatora historii regionalnej.

Nazwa zajęć: **Projektowanie działań edukacyjnych i popularyzatorskich (ścieżka międzyprzedmiotowa)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna formy realizacji edukacji historyczno-regionalnej w Polsce oraz przykłady metod i środków dydaktycznych z zakresu historii regionalnej.
- Zna formy i metody popularyzacji historii regionalnej w Polsce w XX-XXI wieku, obecne także w działalności różnych instytucji kultury i stowarzyszeń regionalnych.
- Potrafi korzystać z różnorodnych źródeł informacji o regionie.
- Potrafi konstruować narzędzia pomocnicze do realizacji działań edukacyjnych i popularyzatorskich z zakresu historii regionalnej.
- Potrafi podjąć współpracę z instytucjami kultury i stowarzyszeniami zajmującymi się historią regionalną.
- Potrafi zaplanować i opracować projekt działania edukacyjnego i popularyzatorskiego z zakresu historii regionalnej dla instytucji kultury lub stowarzyszenia regionalnego.

Treści programowe dla zajęć:

- Kompetencje i zadania edukatora i popularyzatora historii regionalnej.
- Podstawy prawne organizacji działań edukacyjnych i popularyzatorskich z zakresu historii regionalnej.
- Przedmiot, cele i zadania współczesnej edukacji i popularyzacji historii regionalnej.
- Kryteria wyboru form realizacji edukacji i popularyzacji historii regionalnej.
- Dobór treści, metod i środków dydaktycznych do działań edukacyjnych i popularyzatorskich z zakresu historii regionalnej.
- Formy i metody ewaluacji osiągnięć uczestników działań edukacyjnych i popularyzatorskich z zakresu historii.
- Warunki realizacji działań edukacyjnych i popularyzatorskich z zakresu historii regionalnej.
- Współpraca z regionalnymi instytucjami kultury, stowarzyszeniami, ośrodkami naukowymi i informacyjnymi.
- Projektowanie działań edukacyjnych i popularyzatorskich z zakresu historii regionalnej.

Nazwa zajęć: **Film i telewizja (Ścieżka międzyprzedmiotowa: Historia wizualna)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada podstawową wiedzę na temat kultury audiowizualnej: filmu i telewizji
- Zna terminologię z zakresu kultury audiowizualnej
- Ma uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o przemianach filmu i telewizji
- Umie zdobywać samodzielnie wiadomości na temat filmu i telewizji
- Zdaje sobie sprawę z ważności filmu i telewizji w społeczeństwie współczesnym i potrafi to zastosować w praktyce
- Jest gotów do rozwoju swoich kompetencji w zakresie kultury audiowizualnej

Treści programowe dla zajęć:

- Narodziny kina
- Kino przed pierwszą wojną światową
- Kino nieme
- Narodziny kina dźwiękowego
- Kino okresu międzywojennego (Polska, Hollywood, Niemcy, Francja, ZSRR)
- Kino w czasie II wojny światowej
- Neorealizm
- Nowa Fala
- Młodzi gniewni w kinie angielskim

- Kino w Polsce po II wojnie światowej
- Początki telewizji
- Rozwój telewizji
- Telewizja w Polsce

Nazwa zajęć: Teatr i widowisko

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada podstawową i uporządkowaną wiedzę z zakresu teatru i widowiska oraz form pośrednich na przestrzeni dziejów
- Zna terminologię z zakresu wiedzy o teatrze i widowisku oraz formach pośrednich
- Ma podstawową i uporządkowaną wiedzę na temat teatru i widowiska oraz formach pośrednich ze względu na ich wartości estetyczne
- Ma podstawową i uporządkowaną wiedzę na temat teatru i widowiska oraz formach pośrednich ze względu na ich wartości polityczne
- Ma podstawową i uporządkowaną wiedzę na temat teatru i widowiska oraz formach pośrednich ze względu na ich wartości społeczne
- Ma podstawową i uporządkowaną wiedzę na temat teatru i widowiska i formach pośrednich ze względu na ich wartości komunikacyjne
- Potrafi zebrać materiały, informacje i źródła oraz przygotować esej społeczno-historyczny

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowa i uporządkowana wiedza z zakresu teatru i widowiska oraz form pośrednich na przestrzeni dziejów
- Terminologia z zakresu wiedzy o teatrze i widowisku oraz formach pośrednich
- Podstawowa i uporządkowana wiedza na temat teatru i widowiska oraz formach pośrednich ze względu na ich wartości estetyczne
- Podstawowa i uporządkowana wiedza na temat teatru i widowiska oraz formach pośrednich ze względu na ich wartości polityczne
- Podstawowa i uporządkowana wiedza na temat teatru i widowiska oraz formach pośrednich ze względu na ich wartości społeczne
- Podstawowa i uporządkowana wiedza na temat teatru i widowiska oraz formach pośrednich ze względu na ich wartości komunikacyjne
- Opracowanie eseju przy wykorzystaniu wiedzy i umiejętności o charakterze interdyscyplinarnym

Nazwa zajęć: II wojna światowa w Europie (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student posiada rozszerzoną wiedzę na temat wybranych problemów Genezy, przebiegu i skutków II wojny światowej w Europie
- Student posiada rozszerzoną wiedzę na temat znaczenia II wojny światowej dla poszczególnych regionów kontynentu europejskiego
- Student zna najważniejszą historiografię dotyczącą II wojny światowej w Europie
- Student zna najważniejsze źródła do historii II wojny światowej w Europie
- Student zna najważniejsze problemy historii II wojny światowej w Europie i umie je odnieść do historii wybranych krajów pozaeuropejskich.

Treści programowe dla zajęć:

- Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:
- Historia Europy w czasie II wojny światowej
- Historia obszarów pozaeuropejskich w czasie II wojny światowej
- Historiografia II wojny światowej w Europie
- Źródła do dziejów II wojny światowej w Europie
- Węzłowe problemy dziejów II wojny światowej

Nazwa zajęć: Język grecki z elementami kultury antycznej (cz. 1) (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Tłumaczy i objaśnia proste teksty źródłowe w języku starogreckim
- Ma świadomość ewolucji języka greckiego, zróżnicowania jego dialektów literackich, związku między różnymi formami języka starogreckiego i różnymi utworami literackimi, będącymi źródłami historycznymi i w powiązaniu z tym potrafi poprawnie interpretować zawarte w nich informacje
- Rozumie specyfikę źródeł epigraficznych i potrafi poprawnie je interpretować. Posiada umiejętność przeszukiwania i wykorzystania baz danych zawierających podstawowe edycje epigraficzne

- Ma świadomość odrębności antycznej kultury a zarazem jej roli w ukształtowaniu się współczesnej kultury

Treści programowe dla zajęć:

- Język starogrecki – na podstawie różnych kategorii inskrypcji antycznych (podstawy gramatyki, różnicowanie dialektyczne, ewolucja pisma i języka)
- Tłumaczenie greckich tekstów literackich (w tym przykładów źródeł historiograficznych) i ich analiza
- Piśmiennictwo antyczne jako źródło wiedzy o społeczeństwie i kulturze antycznej

Nazwa zajęć: **Język grecki z elementami kultury antycznej (cz. 2)** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Tłumaczy i objaśnia proste teksty źródłowe w języku starogreckim
- Ma świadomość ewolucji języka greckiego, różnicowania jego dialektów literackich, związku między różnymi formami języka starogreckiego i różnymi utworami literackimi, będącymi źródłami historycznymi i w powiązaniu z tym potrafi poprawnie interpretować zawarte w nich informacje
- Rozumie specyfikę źródeł epigraficznych i potrafi poprawnie je interpretować. Posiada umiejętność przeszukiwania i wykorzystania baz danych zawierających podstawowe edycje epigraficzne
- Ma świadomość odrębności antycznej kultury a zarazem jej roli w ukształtowaniu się współczesnej kultury

Treści programowe dla zajęć:

- Język starogrecki – na podstawie różnych kategorii inskrypcji antycznych (podstawy gramatyki, różnicowanie dialektyczne, ewolucja pisma i języka)
- Tłumaczenie greckich tekstów literackich (w tym przykładów źródeł historiograficznych) i ich analiza
- Piśmiennictwo antyczne jako źródło wiedzy o społeczeństwie i kulturze antycznej

Nazwa zajęć: **Kultura duchowa Cesarstwa Rzymskiego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o dziejach Cesarstwa Rzymskiego w starożytności i średniowieczu
- Zna terminologię z zakresu nauk historycznych oraz podstawową terminologię nauk humanistycznych
- Rozumie powiązania interdyscyplinarne nauk historycznych z innymi obszarami nauk. Dostrzega obecność innych dyscyplin naukowych w pracy historyka
- Rozpoznaje, wykorzystuje i analizuje teksty historiograficzne, różnego rodzaju źródła oraz inne wytwory kultury przydatne w pracy i warsztacie historyka.
- Prowadzi krytyczną analizę źródeł historycznych i interpretuje je stosując podstawowe metody badawcze
- Komunikuje się w mowie i piśmie w języku ojczystym z zastosowaniem terminologii właściwej dla nauk historycznych i pokrewnych oraz różnych form pisarstwa historycznego
- Wykazuje niezależność i samodzielność myśli, szanując w tym względzie także prawa innych osób. Cechuje się empatią w badaniach odnoszących się do świata wartości oraz postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Śmierć i zaświaty w życiu Rzymian
- Pojęcie wolności i niewoli
- Prawo naturalne a prawo człowieka
- Chrystianizacja Cesarstwa – chrystianizacja duchowości
- Duchowość mistyczna
- Władza ojcowska w dwóch okresach

Nazwa zajęć: **Kultura materialna Cesarstwa Rzymskiego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:
- Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o dziejach Cesarstwa Rzymskiego w starożytności i średniowieczu
- Zna terminologię z zakresu nauk historycznych oraz podstawową terminologię nauk humanistycznych
- Rozumie powiązania interdyscyplinarne nauk historycznych z innymi obszarami nauk. Dostrzega obecność innych dyscyplin naukowych w pracy historyka

- Rozpoznaje, wykorzystuje i analizuje teksty historiograficzne, różnego rodzaju źródła oraz inne wytwory kultury przydatne w pracy i warsztacie historyka.
- Prowadzi krytyczną analizę źródeł historycznych i interpretuje je stosując podstawowe metody badawcze
- Komunikuje się w mowie i piśmie w języku ojczystym z zastosowaniem terminologii właściwej dla nauk historycznych i pokrewnych oraz różnych form pisarstwa historycznego
- Wykazuje niezależność i samodzielność myśli, szanując w tym względzie także prawa innych osób. Cechuje się empatią w badaniach odnoszących się do świata wartości oraz postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:
- Seksualność Rzymian
- Małżeństwo w starożytności
- Konstantynopol w świetle Patrii
- Architektura obrona doby Cesarstwa
- Kultura materialna armii rzymskiej
- Sztuka kulinarna w Rzymie
- Szlaki handlowe i ich znaczenie dla rozwoju średniowiecza
- Pisanie ikon
- Wojna w czasach dynastii macedońskiej

Nazwa zajęć: **Formy wizualizacji wyników badań historycznych i danych ilościowych** (ścieżka **Komunikacja historyczna**)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma podstawową wiedzę o źródłach i specyfice postępowania z historycznymi danymi ilościowymi w badaniach historycznych.
- Rozumie powiązania nauk historycznych z innymi obszarami nauki i interdyscyplinarne możliwości wykorzystania historycznych danych ilościowych.
- Rozumie konieczność przestrzegania norm etycznych w przypadku prezentacji historycznych danych ilościowych.
- Potrafi przeprowadzić krytyczną ocenę historycznych źródeł ilościowych.
- Potrafi samodzielnie pozyskać historyczne dane ilościowe i zaprezentować je w formie tabelarycznej i graficznej.
- Potrafi samodzielnie zinterpretować zaprezentowane w formie graficznej dane ilościowe.

Treści programowe dla zajęć:

- Dane ilościowe w warsztacie historyka
- Wykresy punktowe, liniowe, słupkowe i kołowe
- Szeregi czasowe i indeksy
- Wykresy butelkowe i wykresy pajęczynowe
- Szeregi rozdzielcze i histogramy.
- Metodologiczne problemy historii wizualnej.
- Obraz jako wzmocnienie przekazu historycznego.
- Prezentacja multimedialna i wykorzystanie jej możliwości w prezentacji wyników badań historycznych.
- Formy prezentacji danych liczbowych i statystycznych.
- Film i widowisko historyczne.
- Internetowe portale o tematyce historycznej.
- Ekspozycje muzealne.

Nazwa zajęć: **Redakcja dokumentu dużego** (ścieżka między przedmiotowa **Komunikacja historyczna**)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Uzyskuje podstawową wiedzę na temat zasad i metod pracy humanisty w tym metod edycji tekstu głównego i tekstów pobocznych
- Rozumie miejsce nauk historycznych wobec nauk humanistycznych i społecznych
- Rozumie konieczność przestrzegania norm etycznych w przypadku prezentacji tekstów historycznych
- Potrafi wyróżnić w tekście jego część główną i teksty poboczne oraz je odpowiednio zredagować
- Potrafi posługiwać się narzędziami edytora w celu uwypuklenia poszczególnych elementów tekstu.

- Potrafi stworzyć indeksy i spisy oraz sformatować jednolicie bibliografię.

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowe narzędzia edytora tekstu, czcionka, akapit, tabulatory
- Formatowanie i konwertowanie tabel, edycja wzorów, formatowanie tytułów tabel i źródła danych z wykorzystaniem opcji style
- Formatowanie tekstu w kolumnach, wstawianie rysunków w tekście, podział sekcji, podział kolumn
- Tworzenie i edytowanie stylów, tworzenie i edytowanie konspektów numerowanych
- Grafy i rysunki, nagłówki i stopki, spisy treści, hiperłącza i indeksy
- Praca z konspektem. Dokument główny i dokumenty podrzędne, podział tekstu na sekcje
- Złożenie sformatowanych tekstów tworzonych w czasie zajęć 2-9, spisy i indeksy, strona tytułowa

Nazwa zajęć: Społeczne wymiary sportu – od pierwszych olimpiad do czasów współczesnych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych;

- dysponuje podstawową wiedzą o głównych kierunkach badań nad społeczną i kulturową historią sportu, jest zorientowany w historiografii dotyczącej omawianej problematyki;
- posiada wiedzę o relacjach pomiędzy omawianymi zjawiskami, ze szczególnym uwzględnieniem ich oddziaływania na współczesne procesy;
- Włącza do badań i analiz historycznych ustalenia z dziedzin pokrewnych historii, zwłaszcza geografii, socjologii oraz historii sztuki;
- wykorzystuje nabytą wiedzę do rozszerzania swoich zainteresowań badawczych
- potrafi uczestniczyć w merytorycznym dialogu w zakresie tematyki zajęć;
- aktywnie kształtuje zakres i charakter działań popularyzatorskich w przestrzeni społecznej;

Treści programowe dla zajęć:

- Sport w społeczeństwach antycznej Grecji
- Władza, sport i społeczeństwo w starożytnym Rzymie i Bizancjum
- Średniowieczne gry i zabawy sportowe
- Turniej rycerski – geneza i charakter
- Kultura fizyczna w XVI i XVII wieku
- Oświeceniowe wizje sportu i rekreacji
- Wychowanie fizyczne w anglosaskich koncepcjach pedagogicznych
- Odrodzenie narodowe i sport w XIX wieku
- Narodziny i rozwój ruchu olimpijskiego
- Piłka nożna – od wyspiarskiej tradycji do globalnej rywalizacji
- Dwudziestolecie międzywojenne - „złota epoka” sportu
- Sport jako narzędzie kształtowania społeczeństwa totalitarnego
- Globalizacja rywalizacji sportowej

Nazwa zajęć: Turystyka i rekreacja w dziejach

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi scharakteryzować omówione podczas zajęć zagadnienia związane z kierunkami rozwoju turystyki i rekreacji w poszczególnych epokach historycznych oraz umie wskazać ich uwarunkowania społeczne i kulturowe
- Wyszukuje, analizuje i interpretuje źródła w kontekście wybranego problemu badawczego
- Dostrzega ciągłość historyczną zwyczajów i form spędzania wolnego czasu i tradycje współczesne w tym obszarze
- Zna fakty, procesy, wydarzenia omówione podczas zajęć

Treści programowe dla zajęć:

- Uwarunkowania rozwoju turystyki i form rekreacji w świecie nowożytnym
- Formy turystyki i rekreacji w XVI – XVIII wieku
- Turystyka i rekreacja w XIX wieku – wybrane zagadnienia
- Popularyzacja turystyki i rekreacji w XIX wieku – przewodniki i czasopiśmiennictwo
- Towarzystwa, biura podróży i organizacje turystyczne XIX i XX wiek (kontekst europejski i polski)
- Dziewiętnastowieczne opisy i relacje z podróży
- Rozwój masowej turystyki w XX wieku – formy i rodzaje
- Polityka turystyczna państwa polskiego w okresie PRL

Nazwa zajęć: **Kultura w PRL** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma podstawową i zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o historii ziem polskich ukierunkowaną na stosowanie jej w wybranej sferze specjalistycznej
- Ma wiedzę i znajomość metod pozwalającą na rozpoznanie relacji i zależności między przeszłością a czasami obecnymi
- Samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija podstawowe umiejętności badawcze w zakresie nauk historycznych korzystając z zaleceń i wskazówek opiekuna naukowego
- Uznaje i szanuje różnice punktów widzenia wynikające z podłoża narodowego, kulturowego i społecznego.

Treści programowe dla zajęć:

- Odradzanie się kultury polskiej w nowych warunkach ustrojowych (1944-1945).
- Okres przejściowy (1946-1949)
- Czas socrealizmu
- Odwilż w kulturze
- Lata sześćdziesiąte
- Lata siedemdziesiąte
- Kultura po stanie wojennym

Nazwa zajęć: **Życie codzienne: przemiany społeczne i obyczajowe w XX wieku** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Rozumie powiązania interdyscyplinarne nauk historycznych z innymi dziedzinami nauk oraz z wybranymi sferami działalności zawodowej, a także znaczenie innych dyscyplin naukowych w pracy historyka
- realizować cele badawcze, korzystając z technologii informacyjnej, multimedialnych i zasobów Internetu
- Rozumie złożoność funkcjonowania instytucji życia społecznego w wybranych sferach kultury, edukacji, gospodarki, administracji, dawniej i dziś
- Potrafi wyszukiwać i systematyzować informacje dotyczące obszaru badawczego nauk historycznych i pokrewnych, korzystając z różnych zasobów informacyjnych
- Potrafi formułować w oparciu o wiedzę i umiejętności wyniesione ze studiów własne stanowisko dotyczące wybranych zagadnień historycznych obecnych w życiu społecznym

Treści programowe dla zajęć:

- Wprowadzenie do problematyki.
- Zmiany cywilizacyjne: początki telefonizacji.
- Powstanie i rozwój rynku reklamowego.
- Narodziny branży XXI wieku: branży kosmetycznej.
- Świat przestępczy i „szara strefa”.
- „Czarny rynek” – konteksty cywilizacyjne
- Od mediów tradycyjnych do współczesnych
- Rewolucja obyczajowa lat 60.
- Logo czy no logo.
- Higiena i zdrowie.
- Rewolucja cyfrowa.
- Polska w perspektywie XX wieku – przemiany cywilizacyjne

Nazwa zajęć: **Kościół i związki wyznaniowe w dziejach Polski w XX i XXI wieku**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:

- Student posiada wiedzę na temat Kościołów i związków wyznaniowych funkcjonujących w Polsce w XX i XXI wieku
- Student rozumie rolę społeczną i polityczną Kościołów w państwie i społeczeństwie
- Student zna sylwetki osób działające w XX i XXI wieku w Kościołach i związkach wyznaniowych znaczącej w wymiarze społecznym lub politycznym
- Student rozumie i rozumie zmiany które zaszły w Europie w relacjach międzywyznaniowych w XX wieku
- Student potrafi zdefiniować podstawowe różnice doktrynalne i organizacyjne pomiędzy Kościołami i związkami wyznaniowymi funkcjonującymi w Polsce w XX i XXI wieku

Treści programowe dla zajęć:

- Historia Kościołów i związków wyznaniowych w Polsce w XX i XXI wieku

- Węzłowe problemy społecznego i politycznego wymiaru obecności podmiotów wyznaniowych w Polsce
- Biografistyka w ramach dziejów wyznaniowych Polski w XX i XXI wieku
- Ekumenizm jako zjawisko religijno-społeczne
- Źródła do dziejów Polski w wymiarze wyznaniowym

Nazwa zajęć: **Łacina średniowieczna i paleografia łacińska: Łacina średniowieczna (ścieżka międzyprzedmiotowa)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi z pomocą słowników tłumaczyć i interpretować średniowieczne teksty łacińskie o umiarkowanym stopniu trudności

Treści programowe dla zajęć:

- Lektura fragmentów *Rocznika Kapituły Krakowskiej*
- Lektura fragmentów *Rocznika małopolskiego*
- Lektura fragmentów *Miracula Sancti Stanisłai*
- Lektura fragmentów *Księgi henrykowskiej*
- Lektura fragmentów akt procesu polsko-krzyżackiego z lat 1320-1321

Nazwa zajęć: **Łacina średniowieczna i paleografia łacińska: Paleografia łacińska (ścieżka międzyprzedmiotowa)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi odczytywać wybrane rodzaje pisma średniowiecznego

Treści programowe dla zajęć:

- Odczytywanie wybranych dokumentów polskich z XII – XV w.
- Odczytywanie wybranych bull papieskich z XIII w.
- Odczytywanie wybranych dokumentów kancelarii Fryderyka II
- Odczytywanie fragmentów wybranych rękopisów średniowiecznych

Nazwa zajęć: **FORMY WIZUALIZACJI HISTORII**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi prezentować efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie
- Umie realizować cele badawcze, korzystając z technologii informacyjnej, multimediów i zasobów Internetu
- pracować w zespole, rozwiązywać typowe problemy z zakresu badań historycznych i prezentować ich wyniki, stosując odpowiednie instrukcje i procedury

Treści programowe dla zajęć:

- Komunikacja wizualna. Historia i kontekst współczesny.
- Fenomen fotografii – fotografia dawna a współczesna w nauczaniu historii.
- Aktorzy sceny politycznej (i nie tylko) – w krzywym zwierciadle.
- Współczesny plakat polityczny – kultura demokracji lokalnej.
- Reklama jako źródło historyczne.
- Film dokumentalny – interpretacja i wykorzystanie w edukacji.
- Współczesne kryzysy i konflikty – przekaz medialny.
- 8.Znani i nieznani na kartach historii – popularyzacja w internecie.
- Po co historykowi marketing? Motywy historyczne w promocji miast.
- Rewitalizacja obiektów zabytkowych i ich współczesne wykorzystanie.
- Trudna wizualizacja – dane, cyfry, wykresy a upowszechnianie wiedzy historycznej.

Nazwa zajęć: **Język monet - legendy i ikonografia monet greckich i rzymskich**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Opanował podstawową terminologię związaną z problematyką mennictwa greckiego i rzymskiego
- Rozumie znaczenie różnych rodzajów źródeł w pracy badawczej historyka starożytności
- Ma świadomość potrzeby wykorzystywania źródeł numizmatycznych w pracy naukowej
- Posiada szczegółową wiedzę na temat katalogów monet antycznych i innych form ich publikacji
- Rozumie związki między napisami i ikonografią monet w kontekście ich interpretacji
- Umie ustosunkować się do kwestii znaczenia monet w badaniach nad różnymi aspektami dziejów Grecji i Rzymu
- Rozumie podobieństwa i różnice między antycznym i współczesnym myśleniem o funkcji monet

- Potrafi formułować tezy naukowe w mowie; prowadzić dyskusję naukową, zredagować tekst naukowy z odpowiednim aparatem

Treści programowe dla zajęć:

- Katalogi numizmatyczne dla mennictwa greckiego i rzymskiego oraz podstawowa literatura przedmiotu; etapy rozwoju mennictwa greckiego i rzymskiego
- Organizacja mennictwa, techniki produkcji monet, rodzaje nominałów
- Specyfika mennictwa greckiego, podstawowe typy ikonograficzne
- Greckie „sówki” – ewolucja i typologia
- Napisy na monetach – podstawy gramatyki łacińskiej i elementy składni obecne na monetach; najważniejsze skróty w legendach namonetnych
- Ikonografia monet republikańskich
- System monetarny wczesnego i późnego cesarstwa rzymskiego, nominały, organizacja mennictwa, oznaczenia mennic
- Awers monety. Elementy tytulatury cesarskiej na monetach (w epoce pryncypatu): cesarze i członkowie ich rodzin; ikonografia awersów. Rewers monety. Ikonografia i napisy
- Rzymskie mennictwo prowincjonalne
- Naśladownictwa monet rzymskich, fałszerstwa antyczne, nowożytne i współczesne
- Medaliony okresu cesarstwa (produkcja, odbiorcy, funkcja, napisy i ikonografia)
- Odczytywanie i określanie monet, datowanie, oznaczanie osi, waga

Nazwa zajęć: **Aspekty ideologiczne monet starożytnych** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Opanował podstawową terminologię związaną z problematyką mennictwa antycznego i ideologii władzy
- Rozumie znaczenie różnych rodzajów źródeł w pracy badawczej historyka starożytności, zwłaszcza w kontekście ideologii
- Ma świadomość potrzeby wykorzystywania źródeł numizmatycznych w pracy naukowej
- Posiada szczegółową wiedzę na temat katalogów monet antycznych i innych form ich publikacji
- Rozumie podobieństwa i różnice między antycznym i współczesnym myśleniem o ideologii
- Umie ustosunkować się do kwestii znaczenia monet w badaniach nad różnymi aspektami dziejów Grecji i Rzymu
- Rozumie podobieństwa i różnice między antycznym i współczesnym myśleniem o funkcji monet
- Potrafi formułować tezy naukowe w mowie; prowadzić dyskusję naukową, zredagować tekst naukowy z odpowiednim aparatem

Treści programowe dla zajęć:

- Ideologia w świecie starożytnym – terminologia
- Znaczenie monet dla badań nad problematyką ideologii w starożytności
- Formy ideologii w starożytności klasycznej i ich odzwierciedlenie w mennictwie
- Cnoty i wartości prezentowane za pośrednictwem monet
- Idee w starożytności greckiej i ich odzwierciedlenie w mennictwie
- Idee w starożytności rzymskiej i ich odzwierciedlenie w mennictwie – okres republiki
- Idee w starożytności rzymskiej i ich odzwierciedlenie w mennictwie – okres wczesnego cesarstwa
- Idee w starożytności rzymskiej i ich odzwierciedlenie w mennictwie – okres tzw. „kryzysu III wieku”
- Idee w starożytności rzymskiej i ich odzwierciedlenie w mennictwie późnorzymskim

Nazwa zajęć: **NARRACJA HISTORYCZNA I TOŻSAMOŚĆ SPOŁECZNA W CYFROWEJ RZECZYWISTOŚCI** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- potrafi korzystać z zasobów cyfrowych oraz archiwów cyfrowych
- potrafi wykonać podstawową analizę źródła cyfrowego
- orientuje się w mechanice mediów społecznościowych i potrafi wykonać ich krytyczną dekonstrukcję
- potrafi wykorzystać podstawowe teorie historii cyfrowej we własnych badaniach

Treści programowe dla zajęć:

- Historia świata cyfrowego i mediów społecznościowych
- Archiwa i repozytoria cyfrowe
- Teoretyczne problemy świata cyfrowego
- Analiza źródła cyfrowego

Nazwa zajęć: Od beatników do hipisów: Kultura młodzieżowa – ogólny wymiar pojęcia (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi objaśniać i interpretować zjawiska kulturowe, wskazując na ich historyczne korzenie; ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych
- dysponuje wiedzą szczegółową na temat mechanizmów funkcjonowania kultury młodzieżowej; zna stan historiografii na ten temat
- Posiada kompetencje kulturowe polegające na samodzielnej refleksji nad kulturą, krytycznym i niezależnym formułowaniu opinii i sądów o poszczególnych faktach i wytworach kultury artystycznej
- Posługuje się specjalistyczną terminologią z zakresu kultury młodzieżowej
- wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące kultury młodzieżowej oraz potrafi rozróżnić dyskurs naukowy od popularyzatorskiego;
- Jest aktywnym uczestnikiem i odbiorcą kultury, rozumiejącym mechanizmy działania i funkcjonowania kultury i różnych dziedzin sztuki.

Treści programowe dla zajęć:

- Młodość, młodzież, młode pokolenie – przegląd koncepcji
- Kultura młodzieżowa – uwarunkowania społeczne, kulturowe i polityczne
- Subkultury, kontrkultura, kontestacja, kultura alternatywna – przegląd koncepcji
- Subkultury i kontrkultura w kontekście kultury popularnej: między buntem a konsumpcją
- „Luzak” jako ideał kontrkultury
- Globalizacja i narodziny ujednoliconej różnorodności

Nazwa zajęć: Subkultury, kontrkultura i kultura alternatywna – przegląd problematyki (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi objaśniać i interpretować zjawiska kulturowe, wskazując na ich historyczne korzenie; ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych
- dysponuje wiedzą szczegółową na temat mechanizmów funkcjonowania kultury młodzieżowej; zna stan historiografii na ten temat
- Posiada kompetencje kulturowe polegające na samodzielnej refleksji nad kulturą, krytycznym i niezależnym formułowaniu opinii i sądów o poszczególnych faktach i wytworach kultury artystycznej
- Posługuje się specjalistyczną terminologią z zakresu kultury młodzieżowej
- wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące kultury młodzieżowej oraz potrafi rozróżnić dyskurs naukowy od popularyzatorskiego;
- Jest aktywnym uczestnikiem i odbiorcą kultury, rozumiejącym mechanizmy działania i funkcjonowania kultury i różnych dziedzin sztuki.

Treści programowe dla zajęć:

- Geneza młodzieżowej subkulturowości
- Dlaczego młodzież wychodzi z „poczekalni do dorosłości” – uwarunkowania cywilizacyjne
- Subkulturowe oblicza kontrkultury lat 60-tych. Modsi, rockersi, hipisi, skinheadzi
- Kultura młodzieżowa w Polsce lat 60-tych XX wieku – nieformalne grupy młodzieżowe i pierwsi hipisi
- Druga fala „młodzieżowej rewolucji”. Glam, punk, skinheadzi, rastafarianie, heavymetalowcy.
- Kultura młodzieżowa w Polsce lat 70 i 80 XX wieku
- Perspektywy młodzieżowej subkulturowości

Nazwa zajęć: Gospodarka centralnie planowana i jej transformacja – do gospodarki wolnorynkowej (ścieżka Od centralnego planowania do wolnego rynku)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie dynamikę procesów gospodarczych zachodzących w dziejach oraz wzajemne powiązania między zjawiskami gospodarczymi a polityką i społeczeństwem
- Rozumie i potrafi zinterpretować genezę i rozwój zjawisk oraz procesów prowadzących do transformacji gospodarki Polski. Potrafi ocenić negatywne i pozytywne efekty wdrażania transformacji gospodarczej.
- Samodzielnie zdobywa wiedzę na temat transformacji gospodarczej Polski w oparciu o zalecaną literaturę przedmiotu.
- Samodzielnie poszukuje, gromadzi i interpretuje informacje dotyczące gospodarki planowej i gospodarki wolnorynkowej, wykorzystując w tym celu również zasoby Internetu

- Poprawnie stosuje terminologię dotyczącą gospodarki centralnie planowanej i gospodarki wolnorynkowej, wykorzystując również słownictwo z zakresu historii i teorii ekonomii
- Wykazuje się samodzielnością i niezależnością myślenia podczas dyskusji. Stara się ustawicznie i samodzielnie rozwijać własne zainteresowania związane z zakresem tematycznym przedmiotu

Treści programowe dla zajęć:

- Funkcjonowanie gospodarki centralnie planowanej i gospodarki wolnorynkowej. Aspekty teoretyczne oraz modele polityki gospodarczej
- Życie codzienne w PRL w latach sześćdziesiątych
- Czarny rynek w PRL latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych
- Gospodarka okresu propagandy sukcesu – początek i koniec dekady Gierka
- Gospodarka i społeczeństwo PRL w latach 80. XX w. Okrągły Stół i koniec PRL-u
- Pojęcie i rodzaje transformacji gospodarczej
- Przesłanki, przebieg, konsekwencje i znaczenie transformacji gospodarczej w Polsce
- Transformacja gospodarcza a społeczeństwo
- Deindustrializacja i tworzenie nowych przedsiębiorstw
- Transformacja gospodarcza na wsi. Upadek uspołecznionego rolnictwa
- „Uwłaszczenie nomenklatury” i afery gospodarcze 1989–2004
- Współczesny odbiór transformacji gospodarczej w Polsce

Nazwa zajęć: **Opozycja demokratyczna w PRL. Czytanie krytyczne narracji autobiograficznych (ścieżka międzyprzedmiotowa)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi zdefiniować autobiografię jako specyficzny rodzaj źródła historycznego do dziejów polskiej opozycji demokratycznej
- Potrafi określić warunki stosowania metody krytycznej w badaniach narracji autobiograficznych
- Potrafi przeanalizować wybrane autobiografie polskiej opozycji demokratycznej ze względu na emocjonalne zaangażowania autorek/autorów
- Potrafi przeanalizować wybrane autobiografie polskiej opozycji demokratycznej ze względu na miejsce i rolę, jakie pełnili oni w środowisku opozycyjnym
- Potrafi przeanalizować wybraną autobiografię z kręgu polskiej opozycji demokratycznej ze względu na znaczenie, jakie ich autorka/autor przypisali sobie i innym uczestnikom wydarzeń w przemianach demokratycznych w Polsce

Treści programowe dla zajęć:

- autobiografia jako specyficzny rodzaj źródła historycznego do dziejów polskiej opozycji demokratycznej
- Warunki stosowania metody krytycznej w badaniach narracji autobiograficznych
- Potrafi przeanalizować wybrane autobiografie polskiej opozycji demokratycznej ze względu na emocjonalne zaangażowania autorek/autorów
- Potrafi przeanalizować wybrane autobiografie polskiej opozycji demokratycznej ze względu na miejsce i rolę, jakie pełnili oni w środowisku opozycyjnym
- Potrafi przeanalizować wybrane autobiografie polskiej opozycji demokratycznej ze względu na znaczenie, jakie ich autorki/autorzy przypisali sobie i innym uczestnikom wydarzeń w przemianach demokratycznych w Polsce

Nazwa zajęć: **Historia regionalna – edukacja i popularyzacja: Projektowanie działań edukacyjnych i popularyzatorskich (ścieżka międzyprzedmiotowa)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna formy realizacji edukacji historyczno-regionalnej w Polsce oraz przykłady metod i środków dydaktycznych z zakresu historii regionalnej.
- Zna formy i metody popularyzacji historii regionalnej w Polsce w XX-XXI wieku, obecne także w działalności różnych instytucji kultury i stowarzyszeń regionalnych.
- Potrafi korzystać z różnorodnych źródeł informacji o regionie.
- Potrafi konstruować narzędzia pomocnicze do realizacji działań edukacyjnych i popularyzatorskich z zakresu historii regionalnej.
- Potrafi podjąć współpracę z instytucjami kultury i stowarzyszeniami zajmującymi się historią regionalną.
- Potrafi zaplanować i opracować projekt działania edukacyjnego i popularyzatorskiego z zakresu historii regionalnej dla instytucji kultury lub stowarzyszenia regionalnego.

Treści programowe dla zajęć:

- Kompetencje i zadania edukatora i popularyzatora historii regionalnej.

- Podstawy prawne organizacji działań edukacyjnych i popularyzatorskich z zakresu historii regionalnej.
- Przedmiot, cele i zadania współczesnej edukacji i popularyzacji historii regionalnej.
- Kryteria wyboru form realizacji edukacji i popularyzacji historii regionalnej.
- Dobór treści, metod i środków dydaktycznych do działań edukacyjnych i popularyzatorskich z zakresu historii regionalnej.
- Formy i metody ewaluacji osiągnięć uczestników działań edukacyjnych i popularyzatorskich z zakresu historii.
- Warunki realizacji działań edukacyjnych i popularyzatorskich z zakresu historii regionalnej.
- Współpraca z regionalnymi instytucjami kultury, stowarzyszeniami, ośrodkami naukowymi i informacyjnymi.
- Projektowanie działań edukacyjnych i popularyzatorskich z zakresu historii regionalnej.

Nazwa zajęć: **Paleografia łacińska** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna elementarną terminologię związaną z paleografią łacińską
- ma uporządkowaną wiedzę z zakresu paleografii łacińskiej i brachygrafii
- ma elementarną wiedzę o powiązaniach paleografii łacińskiej z innymi dyscyplinami humanistycznymi
- posiada elementarne umiejętności badawcze związane z paleografią i kodykologią pozwalające na rozwiązywanie typowych zadań/problemów
- umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności badawcze kierując się wskazówkami opiekuna naukowego
- ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie paleografii łacińskiej

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowe terminy związane z paleografią, kodykologią, brachyografią
- Na każdych zajęciach studenci otrzymują kopie średniowiecznych rękopisów (dokumenty, fragmenty ksiąg ziemskich i miejskich, fragmenty kodeksów) i podejmują próbę pod opieką prowadzącej rozczytania tekstu. Jednocześnie opiekun na bieżąco dokonuje przekładu tekstu łacińskiego na język polski. Podczas jednorazowego spotkania studenci czytają jeden do dwóch rękopisów
- Na każdych zajęciach studenci otrzymują kopie średniowiecznych rękopisów (dokumenty, fragmenty ksiąg ziemskich i miejskich, fragmenty kodeksów) i podejmują próbę pod opieką prowadzącej rozczytania tekstu. Jednocześnie opiekun na bieżąco dokonuje przekładu tekstu łacińskiego na język polski. Podczas jednorazowego spotkania studenci czytają jeden do dwóch rękopisów
- Na każdych zajęciach studenci otrzymują kopie średniowiecznych rękopisów (dokumenty, fragmenty ksiąg ziemskich i miejskich, fragmenty kodeksów) i podejmują próbę pod opieką prowadzącej rozczytania tekstu. Jednocześnie opiekun na bieżąco dokonuje przekładu tekstu łacińskiego na język polski. Podczas jednorazowego spotkania studenci czytają jeden do dwóch rękopisów
- Na każdych zajęciach studenci otrzymują kopie średniowiecznych rękopisów (dokumenty, fragmenty ksiąg ziemskich i miejskich, fragmenty kodeksów) i podejmują próbę pod opieką prowadzącej rozczytania tekstu. Jednocześnie opiekun na bieżąco dokonuje przekładu tekstu łacińskiego na język polski. Podczas jednorazowego spotkania studenci czytają jeden do dwóch rękopisów
- Na każdych zajęciach studenci otrzymują kopie średniowiecznych rękopisów (dokumenty, fragmenty ksiąg ziemskich i miejskich, fragmenty kodeksów) i podejmują próbę pod opieką prowadzącej rozczytania tekstu. Jednocześnie opiekun na bieżąco dokonuje przekładu tekstu łacińskiego na język polski. Podczas jednorazowego spotkania studenci czytają jeden do dwóch rękopisów
- Na każdych zajęciach studenci otrzymują kopie średniowiecznych rękopisów (dokumenty, fragmenty ksiąg ziemskich i miejskich, fragmenty kodeksów) i podejmują próbę pod opieką prowadzącej rozczytania tekstu. Jednocześnie opiekun na bieżąco dokonuje przekładu tekstu łacińskiego na język polski. Podczas jednorazowego spotkania studenci czytają jeden do dwóch rękopisów
- Na każdych zajęciach studenci otrzymują kopie średniowiecznych rękopisów (dokumenty, fragmenty ksiąg ziemskich i miejskich, fragmenty kodeksów) i podejmują próbę pod opieką prowadzącej rozczytania tekstu. Jednocześnie opiekun na bieżąco dokonuje przekładu tekstu łacińskiego na język polski. Podczas jednorazowego spotkania studenci czytają jeden do dwóch rękopisów

łacińskiego na język polski. Podczas jednorazowego spotkania studenci czytają jeden do dwóch rękopisów

Nazwa zajęć: Problemy i metody badawcze historii gospodarczej (ścieżka Problemy i metody historii gospodarczej)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada pogłębioną, rozszerzoną i uporządkowaną wiedzę z zakresu historii prowadzącą do specjalizacji w zakresie dziejów społeczno-gospodarczych
- Zna na poziomie rozszerzonym terminologię nauk historycznych oraz na poziomie podstawowym terminologię nauk humanistycznych, społecznych i ekonomicznych
- Ma pogłębioną wiedzę o metodologii historii społeczno-gospodarczej, zna różne metody badawcze i narzędzia pracy warsztatu historyka. Posiada wiedzę pozwalającą na krytyczne wykorzystywanie źródeł z zakresu historii społeczno-gospodarczej
- Rozumie powiązania interdyscyplinarne nauk historycznych z innymi naukami. Rozumie zastosowanie metod i narzędzi innych dyscyplin w pracy historyka w działalności społeczno-gospodarczej
- Samodzielnie zdobywa i pogłębia wiedzę oraz doskonali umiejętności badawcze w sposób uporządkowany i systematyczny, wykorzystując nowoczesne techniki pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji oraz rozwija umiejętności profesjonalne związane z działalnością społeczno-gospodarczą
- Posługuje się teoriami i paradygmatami badawczymi dla opracowania zagadnień i projektów z historii społeczno-gospodarczej. Dobiera świadomie metody i narzędzia badawcze właściwe dla historii społeczno-gospodarczej. Systematyzuje informacje dotyczące obszaru badawczego nauk historycznych i pokrewnych, wykorzystując bibliografie, pomoce archiwalne i cyfrowe bazy itp.
- Analizuje i interpretuje zebrane informacje, stosując różnorodne metody i techniki prezentacji wyników badań (samodzielnie lub w zespole). Wykorzystując zdobyte kompetencje i doświadczenia badawcze formułuje w sposób krytyczny i uzasadnia własne opinie dotyczące różnych zagadnień społeczno-gospodarczych. Argumentuje i uzasadnia swoje stanowisko w dyskusji naukowej, wykorzystując wiedzę i własne doświadczenia badawcze, jak także poglądy badaczy różnych nurtów historiograficznych

Treści programowe dla zajęć:

- Zakres badań nad historią społeczno-gospodarczą
- Źródła do dziejów społeczno-gospodarczych
- Metody badań nad historią społeczno-gospodarczą
- Szkoły i nurty badawcze historii społeczno-gospodarczej w Polsce i na świecie
- Cykle rozwoju gospodarczego
- Teorie wzrostu i rozwoju gospodarczego.

Nazwa zajęć: Problemy i metody badawcze historii gospodarczej (ścieżka Problemy i metody historii gospodarczej)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada pogłębioną, rozszerzoną i uporządkowaną wiedzę z zakresu historii prowadzącą do specjalizacji w zakresie dziejów społeczno-gospodarczych
- Zna na poziomie rozszerzonym terminologię nauk historycznych oraz na poziomie podstawowym terminologię nauk humanistycznych, społecznych i ekonomicznych
- Ma pogłębioną wiedzę o metodologii historii społeczno-gospodarczej, zna różne metody badawcze i narzędzia pracy warsztatu historyka. Posiada wiedzę pozwalającą na krytyczne wykorzystywanie źródeł z zakresu historii społeczno-gospodarczej
- Rozumie powiązania interdyscyplinarne nauk historycznych z innymi naukami. Rozumie zastosowanie metod i narzędzi innych dyscyplin w pracy historyka w działalności społeczno-gospodarczej
- Samodzielnie zdobywa i pogłębia wiedzę oraz doskonali umiejętności badawcze w sposób uporządkowany i systematyczny, wykorzystując nowoczesne techniki pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji oraz rozwija umiejętności profesjonalne związane z działalnością społeczno-gospodarczą
- Posługuje się teoriami i paradygmatami badawczymi dla opracowania zagadnień i projektów z historii społeczno-gospodarczej. Dobiera świadomie metody i narzędzia badawcze właściwe dla historii społeczno-gospodarczej. Systematyzuje informacje dotyczące obszaru badawczego nauk historycznych i pokrewnych, wykorzystując bibliografie, pomoce archiwalne i cyfrowe bazy itp.

- Analizuje i interpretuje zebrane informacje, stosując różnorodne metody i techniki prezentacji wyników badań (samodzielnie lub w zespole). Wykorzystując zdobyte kompetencje i doświadczenia badawcze formułuje w sposób krytyczny i uzasadnia własne opinie dotyczące różnych zagadnień społeczno-gospodarczych. Argumentuje i uzasadnia swoje stanowisko w dyskusji naukowej, wykorzystując wiedzę i własne doświadczenia badawcze, jak także poglądy badaczy różnych nurtów historiograficznych

Treści programowe dla zajęć:

- Zakres badań nad historią społeczno-gospodarczą
- Źródła do dziejów społeczno-gospodarczych
- Metody badań nad historią społeczno-gospodarczą
- Szkoły i nurty badawcze historii społeczno-gospodarczej w Polsce i na świecie
- Cykle rozwoju gospodarczego
- Teorie wzrostu i rozwoju gospodarczego.

Nazwa zajęć: Podstawy języka i kultury greckiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawy greckiej gramatyki opisowej
- Na podstawie gramatyki opisowej potrafi czytać teksty oryginalne oraz przygotować komentarz historyczno-filologiczny.

Treści programowe dla zajęć:

- Lektura wybranego tekstu, adekwatnego do wiedzy studenta.

Nazwa zajęć: Podstawy języka i kultury łacińskiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawy łacińskiej gramatyki opisowej
- Na podstawie gramatyki opisowej potrafi czytać teksty oryginalne oraz przygotować komentarz historyczno-filologiczny.

Treści programowe dla zajęć:

- Lektura wybranego tekstu, adekwatnego do wiedzy studenta.

Nazwa zajęć: Polski rock. Muzyka-ludzie-wydarzenia

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi objaśniać i interpretować zjawiska kulturowe, wskazując na ich historyczne korzenie; ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych
- dysponuje wiedzą szczegółową na temat mechanizmów funkcjonowania kultury popularnej i młodzieżowej; zna stan historiografii na ten temat
- Posiada kompetencje kulturowe polegające na samodzielnej refleksji nad kulturą, krytycznym i niezależnym formułowaniu opinii i sądów o poszczególnych faktach i wytworach kultury artystycznej
- Posługuje się specjalistyczną terminologią z zakresu kultury popularnej i młodzieżowej
- wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące kultury popularnej oraz potrafi rozróżnić dyskurs naukowy od popularyzatorskiego;
- Jest aktywnym uczestnikiem i odbiorcą kultury, rozumiejącym mechanizmy działania i funkcjonowania kultury i różnych dziedzin sztuki. Włącza do badań i analiz historycznych ustalenia z dziedzin pokrewnych historii, zwłaszcza, socjologii, kulturoznawstwa oraz politologii;

Treści programowe dla zajęć:

- Rock'n'roll od początku. Narodziny kultury rockowej w kontekście:
 - politycznym
 - społecznym
 - kulturowym
 - technologicznym
 - muzycznym
- W powojennej rzeczywistości. Młodzi-dorośli w służbie systemu. Elementy młodzieżowego stylu życia
- Kulturowe i obyczajowe skutki „odwilży: wpisanie jazzu w ramy kultury oficjalnej i pierwsze symptomy rock'n'rolla
- Polski wariant kultury młodzieżowej w latach sześćdziesiątych:
- Przystosowanie i opór. Obrazki z życia codziennego
- Młodzież – koncepcja władzy a rzeczywistość
- Misja rocka w zachodniej kulturze młodzieżowej

- Pierwsza fala muzyki rock'n'rollowej w Polsce
- Funkcja tekstu i muzyki pierwszych polskich utworów bigbitowych
- Bigbitowa rewolucja obyczajowa
- Kształtowanie się forum prezentacji młodzieżowej ekspresji
- Wpisanie bigbitu w ramy kultury oficjalnej
- Zniewoleni przez kulturę młodzieżową?
- Lata siedemdziesiąte:
- Socjalistyczne *welfare state*
- Zamknięci w getcie młodzieżowym
- Rock, disco i kultura alternatywna na Zachodzie
- Dyskotekowe lata siedemdziesiąte
- Kontrkultura, kultura alternatywna i subkultura w wydaniu krajowym
- Skończona misja bigbitu?
- Rola awangardy rockowej
- Nowe funkcje tekstów rockowych
- „Oto obraz naszej generacji”. Lata osiemdziesiąte
- „My i oni”. Społeczeństwo w kryzysie
- Młodzież w społeczeństwie
- MTV. Kultura pozorów
- Rockowe lata osiemdziesiąte
- Funkcje Muzyki Młodej Generacji
- Rola rocka w subkulturach i ruchach młodzieżowych
- Rock i kultura młodzieżowa jako trzeci obieg kultury
- Tekst utworu rockowego jako fakt społeczny
- Wentyl bezpieczeństwa

Nazwa zajęć: Wstęp do języka i piśmiennictwa akadyjskiego

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Znajomość gramatyki języka akadyjskiego
- Znajomość starobabilońskiego pisma klinowego w formie lapidarnej i wstępna znajomość kursywy starobabilońskiej
- Umiejętność czytania podstawowych tekstów akadyjskich z okresu staro babilońskiego

Treści programowe dla zajęć:

- Gramatyka języka akadyjskiego
- Poznanie starobabilońskiego pisma klinowego
- Czytanie historycznych tekstów starobabilońskich

Nazwa zajęć: Akadyjskie piśmiennictwo historyczne

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zaawansowana znajomość gramatyki języka akadyjskiego w różnych fazach rozwoju, od okresu średniobabilońskiego po nowobabiloński
- Znajomość akadyjskiego pisma klinowego w różnych fazach rozwoju: pismo średnio- i nowobabilońskie, pismo nowoasyryjskie
- Umiejętność czytania tekstów akadyjskich i asyryjskich od okresu średniobabilońskiego do okresu nowobabilońskiego, łącznie z okresem nowoasyryjskim

Treści programowe dla zajęć:

- Królewskie inskrypcje władców średniobabilońskich, nowoasyryjskich i nowobabilońskich
- Literatura mezopotamska w różnych fazach rozwoju, np. Epos o Gilgameszu w wersji standardowej babilońskiej i starobabilońskiej, Enūma Eliš, i inne

Nazwa zajęć: Podróże starożytnych Greków i Rzymian (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą podróżowania w życiu społeczności świata antycznego
- umie przeprowadzić krytykę źródeł historycznych, poprawnie je zinterpretować, włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii, szczególnie archeologii, epigrafiki oraz geografii
- umie dostrzegać związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy różnymi zjawiskami historycznymi; ma wiedzę o dalekosiężnych powiązaniach badanych problemów, ze szczególnym uwzględnieniem ich przejawów w świecie współczesnym

- docenia wkład cywilizacji starożytnej w dziedzictwo kultury światowej i angażuje się w aktywność służącą objaśnianiu, popularyzacji i pogłębianiu świadomości historycznej w społeczeństwie

Treści programowe dla zajęć:

- Morze jako droga kontaktowania w świecie antycznym (statki i okręty, porty, żeglarze, kupcy, piraci, problem thalassokracji)
- Podróże na lądzie (warunki geograficzne, szlaki, drogi, sposoby podróżowania)
- Podróżnicy i ich motywacje (wybrane przykłady).

Nazwa zajęć: Rzym i Grecja we współczesnej popkulturze

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o historii Rzymu
- Zna metody pozwalające na rozpoznawanie relacji i zależności pomiędzy przeszłością a wydarzeniami aktualnymi
- Rozumie powiązania interdyscyplinarne historii i nauk pokrewnych z innymi naukami i obszarami nauk. Rozumie zastosowania metod i narzędzi innych dyscyplin naukowych w pracy historyka
- Komunikuje się w mowie i piśmie w języku ojczystym z zastosowaniem terminologii właściwej dla nauk historycznych i pokrewnych oraz różnych form pisarstwa historycznego
- Formułuje tezy i argumentuje z wykorzystaniem poglądów różnych autorów prac naukowych i popularnych, również z zakresu znanej mu literatury fachowej. Stosuje podstawowe techniki perswazyjne właściwe dla nauk historycznych
- Samodzielnie zdobywa wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny przy zastosowaniu różnorodnych technik pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji, zgodnie ze wskazówkami opiekuna naukowego oraz rozwija umiejętności profesjonalne związane z obszarami wybranych specjalności
- Wykazuje niezależność i samodzielność myśli, szanując w tym względzie także prawa innych osób

Treści programowe dla zajęć:

- Sporty w starożytności, analiza wybranych fragmentów trzech ekranizacji Ben Hura
- Starożytne ideały piękna a ich współczesna recepcja
- Starożytne ucztę i muzyka
- Świat Rzymian przedstawiony we współczesnym komiksie
- Współczesne kino historyczne
- Rzym w teatrze
- Rzym w powieści, nie tylko historycznej!
- Imperium Romanum w grach komputerowych i planszowych
- Rekonstrukcje historyczne – debata

Nazwa zajęć: PRAWO AUTORSKIE I PRAWO INTERNETU (ścieżka między przedmiotowa ROLA INFORMACJI W SPOŁECZEŃSTWIE POSTINDUSTRIALNYM)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę na temat genezy i pierwszych regulacji prawnych Internetu
- Zna podstawowe koncepcje i zasady regulujące prawo autorskie i ochronę danych osobowych w Polsce i na świecie
- Zna przepisy prawa autorskiego
- Jest świadomy znaczenia prawa regulującego funkcjonowanie w sieci dla ochrony prywatności i przeciwdziałania nieuczciwym praktykom rynkowym
- Potrafi prawidłowo interpretować przepisy z zakresu prawa autorskiego i ochrony danych osobowych
- Potrafi samodzielnie wyszukać odpowiednie przepisy i zastosować je w praktyce
- Jest zdolny do samodzielnej oceny funkcjonowania norm prawa internetu. Jest przygotowany do udziału w dyskusjach i debatach na ten temat.

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowe pojęcia: funkcjonowanie w Sieci, prawo autorskie (Pojęcie utworu, rodzaje utworów (samoistne, niesamoistne, inspirowane, zależne, zbiorowe itd.). Zakres ochrony i przesłanki jej stosowania. Przedmiot i podmiot prawa autorskiego)
- Treść prawa autorskiego, ochrona praw autorskich (Prawa osobiste i majątkowe, licencje ustawowe, prawa pokrewne).

- Prawo autorskie w Internecie (nowe przedmioty ochrony prawem autorskim w środowisku cyfrowym, dozwolony użytek, formy naruszeń praw autorskich w sieci, odpowiedzialność cywilna i karna za naruszenie praw autorskich. Prawna problematyka domen internetowych, ochrona elektronicznych baz danych)
- Ochrona danych osobowych (Ochrona danych osobowych w sieciach informatycznych)
- Zawieranie umów przez internet (podpis elektroniczny; faktury elektroniczne; świadczenie usług drogą elektroniczną; odpowiedzialność usługodawców; ochrona konsumentów w umowach zawieranych na odległość)
- Nieuczciwa konkurencja i reklama w Internecie (blokowanie dostępu do rynku on-line; spekulacyjna rejestracja domen internetowych; reklama kontekstowa; spamming; reklama za pomocą słów kluczowych opowiadających cudzym, chronionym oznaczeniom)

Nazwa zajęć: Mozaika etniczna i wyznaniowa na ziemiach polskich w XIX i XX wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi scharakteryzować główne grupy etniczne w Europie i na ziemiach polskich w XIX i XX wieku.
- Orientuje się w badaniach narodowościowych w Polsce.
- Potrafi przedstawić mozaikę etniczną na ziemiach polskich w XIX i XX wieku.
- Potrafi scharakteryzować mozaikę wyznaniową na ziemiach polskich w XIX i XX wieku.
- Potrafi wymienić i omówić polskie regionalizmy.

Treści programowe dla zajęć:

- Zagadnienia wprowadzające – charakterystyka epoki.
- Grupy etniczne w Europie oraz na ziemiach polskich w XIX i XX wieku – topografia i liczebność.
- Badania narodowościowe w Polsce.
- Mozaika etniczna na ziemiach polskich – Białorusini, Ukraińcy, Litwini, Niemcy,
- Żydzi i ich relacje z Polakami.
- Mozaika wyznaniowa na ziemiach polskich w XIX i XX wieku.
- Polskie regionalizmy.

Nazwa zajęć: Źródła, metody prezentacji i zarządzanie informacją oraz danymi społeczno-gospodarczymi (ścieżka Rola informacji w społeczeństwie postindustrialnym)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna podstawowe pojęcia z zakresu współczesnych źródeł informacji oraz metod ich prezentacji;
- rozumie istotę związku udostępnianych informacji z etyką, kulturą, historią lub socjologią;
- potrafi wskazać potencjalne źródła informacji gospodarczych i społecznych i kulturowych oraz metody ich prezentacji
- potrafi wyszukać, usystematyzować i ocenić wartość merytoryczną określonych informacji historycznych, ekonomicznych lub socjologicznych;
- rozumie znaczenie etyki w zakresie wyszukiwania i udostępniania informacji; a w szczególności zagrożenia związane z prezentacją danych społeczno-gospodarczych.
- wykorzystuje zdobytą wiedzę do prezentacji i interpretacji zjawisk kulturowych, gospodarczych i społecznych;

Treści programowe dla zajęć:

- Pojęcie wiedzy i informacji -
- Produkcja informacji
- Informacja jako cel biznesowy
- Modele zarządzania informacją
- Zarządzanie informacją w przedsiębiorstwie
- Informacja w społeczeństwie informacyjnym
- Zarządzanie informacją w nauce
- Zasady korzystania i udostępniania informacji
- Sposoby gromadzenia i zarządzania informacją
- Współczesne źródła informacji gospodarczych i społecznych
- Instytucje gromadzące informacje
- Metody i narzędzia prezentacji danych społeczno-gospodarczych

Nazwa zajęć: Rosja w XX i XXI wieku. Od Mikołaja II do Putina

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student posiada wiedzę na temat wybranych problemów historii Rosji XX i XXI wieku.
- Student posiada wiedzę, iż Rosja jest krajem dwóch kontynentów i jej historia związana jest z dziejami Europy i Azji.
- Student zna najważniejszą historiografię dotyczącą historii Rosji w XIX i XX wieku.
- Student zna najważniejsze źródła do historii Rosji XIX i XX wieku.
- Student zna najważniejsze problemy dziejów Rosji XX wieku i umie je powiązać z historią powszechną tego okresu.

Treści programowe dla zajęć:

- Historia Rosji w XX i XXI wieku.
- Historia Azji i Dalekiego Wschodu w XX i XXI wieku.
- Historiografia do dziejów Rosji i powszechnych XX i XXI wieku.
- Źródła do dziejów Rosji powszechnych XX i XXI wieku.
- Węzłowe problemy dziejów Rosji i powszechnych XX i XXI wieku.

Nazwa zajęć: Historia społeczna rycerstwa średniowiecznego (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu dziejów rycerstwa średniowiecznego
- Potrafi ocenić dziejową rolę rycerstwa w średniowieczu
- Potrafi identyfikować elementy duchowego i materialnego dziedzictwa rycerstwa średniowiecznego

Treści programowe dla zajęć:

- Powstanie rycerstwa
- Etos rycerski i ideologia rycerstwa
- Formy społecznego funkcjonowania rycerstwa
- Kultura i obyczajowość rycerska
- Rycerstwo i wojna
- Heraldyka rycerska
- Turniej rycerski
- Literatura rycerska
- Pruskie wyprawy rycerstwa europejskiego
- Stan rycerski w Polsce
- Kultura rycerska na ziemiach polskich
- Zawisza Czarny
- Zmierzch rycerstwa

Nazwa zajęć: Średniowieczne zakony rycerskie (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat średniowiecznych zakonów rycerskich
- Potrafi ocenić dziejową rolę zakonów rycerskich
- Potrafi wskazać elementy dziedzictwa średniowiecznych zakonów rycerskich

Treści programowe dla zajęć:

- Ruch krucjatowy i łaciński Wschód do schyłku XIII w.
- Zakon templariuszy
- Zakon joannitów
- Zakon krzyżacki
- Iberyjskie zakony rycerskie
- Zakony rycerskie strefy bałtyckiej
- Zakony rycerskie na ziemiach polskich
- Zajęcia terenowe – poznańska komandoria joannitów
- Świeckie zakony rycerskie późnego średniowiecza

Nazwa zajęć: Polacy a „inni” w XIX i XX wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Orientuje się w najważniejszych publikacjach dotyczących dziejów mniejszości etnicznych, wyznaniowych i narodowych na ziemiach polskich w XIX i XX wieku.
- Posiada wiedzę o dziejach grup etnicznych, narodowych i wyznaniowych na ziemiach polskich w XIX i XX wieku oraz rozumie stosunek Polaków do tych grup.

- Orientuje się w polityce władz II Rzeczypospolitej i Polski Ludowej wobec mniejszości etnicznych, narodowych i wyznaniowych.
- Potrafi podać przyczyny i skutki polskiego antysemityzmu.
- Rozumie istotę konfliktu polsko-niemieckiego, polsko-ukraińskiego, polsko-czeskiego i innych.
- Zna politykę państwa polskiego po II wojnie światowej wobec Niemców, Ukraińców, Łemków i innych narodowości oraz wyznań.
- Zna aktualną politykę państwa polskiego wobec mniejszości i stosunek do nich Polaków.

Treści programowe dla zajęć:

- Rozważania historiograficzne i metodologiczne.
- Mozaika etniczna i narodowościowa na ziemiach polskich w XIX wieku.
- Stereotypy i uprzedzenia. Korzenie konfliktów.
- Stosunki narodowościowe w II Rzeczypospolitej i polityka państwa wobec mniejszości.
- Niemcy-Ewangelicy w II Rzeczypospolitej.
- Polacy a Żydzi w okresie międzywojennym.
- Polacy wobec mniejszości prawosławnych i innych.
- Polacy, Żydzi, Ukraińcy podczas II wojny światowej.
- Polacy a Niemcy po 1945: ucieczka i wysiedlenia, odniemczanie.
- Polacy a niemieckie dziedzictwo kulturowe.
- Konflikt polsko-ukraiński pod koniec i po II wojnie światowej.
- Polityka PRL wobec wyznań mniejszościowych.
- Polacy a mniejszości etniczne i narodowe po 1989 r. – ustawa z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym.
- Współczesne stereotypy, uprzedzenia, fobie.

Nazwa zajęć: Demografia historyczna (ścieżka Statystyka i demografia historyczna)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna szczegółową terminologię z zakresu nauk humanistycznych, ze szczególnym uwzględnieniem demografii historycznej
- Rozumie relacje i zależności między przeszłymi zjawiskami demograficznymi, a ich współczesnymi rezultatami, także w kwestii procesów mających znaczenie dla potencjału gospodarczego
- Zna wybrane metody pozyskiwania, analizy i interpretacji, przetwarzania i wykorzystywania źródeł przydatnych w badaniach demografii historycznej i gospodarczego wpływu zjawisk demograficznych
- Gospodarczą rolę zjawisk demograficznych oraz podstawowe metody demografii i statystyki historycznej
- Potrafi dostrzegać społeczne, kulturowe i środowiskowe uwarunkowania procesów gospodarczych. Także tych mających wpływ na procesy demograficzne
- Potrafi objaśnić i poprawnie stosować podstawowe terminy i pojęcia właściwe dla nauk historycznych i ekonomicznych, ze szczególnym uwzględnieniem demografii historycznej
- Prezentuje niezależne stanowisko z poszanowaniem różnych innych punktów widzenia w zróżnicowanym otoczeniu społeczno-gospodarczym i zawodowym

Treści programowe dla zajęć:

- Demografia i jej subdyscypliny. Źródła i zakres informacji demograficznych
- Demografia historyczna jako przedmiot nauczania i nauka pomocnicza historii.
- Liczebność i struktura ludności Polski w dziejach
- Dynamika biologiczna populacji (procesy historyczne, rozwój higieny i medycyny od XVIII w.).
- Spisy i księgi metrykalne jako źródło informacji demograficznych
- Dżuma w Gdańsku 1709. Wpływ na strukturę demograficzną miasta i konsekwencje gospodarcze
- Osadnictwo holenderskie na ziemiach polskich w XVI-XVIII w
- Emigracje i migracje – efekty społeczno-ekonomiczne
- Demografia Poznania od XVIII do współczesności
- Problem umieralności niemowląt – jego wpływ na strukturę demograficzną
- Ruch naturalny – struktura rodziny w XIX i pocz. XX w
- Demografia miasta przemysłowego na przykładzie Łodzi
- Rozrodczość i płodność w Polsce w latach 1918-1939
- Procesy demograficzne na ziemiach zachodnich po drugiej wojnie światowej
- Ruch naturalny – powojenna kompensata małżeństw i urodzeń

- Proces starzenia się społeczeństwa i związane z nim konsekwencje społeczno-gospodarcze
- Dynamika demograficzna społeczeństwa polskiego po 1989 r.

Nazwa zajęć: Statystyka historyczna (w ramach ścieżki Statystyka i demografia historyczna)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawowe zagadnienia związane ze statystyką
- Rozumie znaczenie statystyki w innych dziedzinach nauki.
- Zna podstawowe miary statystyczne.
- Potrafi dobrać odpowiednie miary statystyczne w zależności od materiału statystycznego.
- Zna podstawowe metody opisu dynamiki zmian zjawisk społeczno-gospodarczych oraz oceny siły związku pomiędzy takimi zjawiskami.
- Posiada umiejętności oceny siły związku pomiędzy zjawiskami społeczno-gospodarczymi.
- Posiada umiejętności oceny dynamiki zjawisk społeczno-gospodarczych.
- Posiada umiejętności interpretacji wyznaczonych wartości miar statystycznych.
- Potrafi zastosować poznane miary statystyczne do opisu zjawisk społeczno-gospodarczych.

Treści programowe dla zajęć:

- Statystyka: główne pojęcia
- Miary statystyczne: położenia, rozproszenia, asymetrii i koncentracji
- Opis siły związku i zależności społeczno-gospodarczych
- Opis dynamiki zjawisk społeczno-gospodarczych

Nazwa zajęć: Studia postkolonialne. Teoria i praktyki

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student/ka zna w zarysie historię kolonializmu
- Student/ka zna terminologię właściwą badaniom historycznym oraz założenia metodologiczne badań historycznych
- Student/ka rozumie powiązania między dziejami powszechnymi i dziejami polski a problematyką studiów postkolonialnych
- Student/ka rozumie powiązania interdyscyplinarne studiów postkolonialnych
- Student/ka interpretuje źródła historyczne i potrafi krytycznie odczytać literaturę przedmiotu
- Student/ka rozumie powiązania między przeszłością kolonialną a współczesnością i jej znaczenie w badaniach humanistycznych i sytuacji społecznej i politycznej

Treści programowe dla zajęć:

- Teoria postkolonialna
- Europejski kolonializm
- Orientalizm
- Centra i peryferie
- Alternatywne spojrzenia na Europę
- Figury myślenia kolonialnego

Nazwa zajęć: Historia Europy Środkowej na tle porównawczym (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- posiada podstawową wiedzę na temat etapów rozwoju historycznego Europy Środkowej oraz związanych z nim przemian politycznych, społeczno-gospodarczych i kulturowych
- zna i rozumie mechanizmy różnicowania się państw i społeczeństw środkowoeuropejskich, ich uwarunkowania i skutki, ramy i normy relacji politycznych, społecznych i gospodarczych
- zna i potrafi samodzielnie analizować oraz interpretować źródła historyczne dotyczące dziejów Europy Środkowej z wykorzystaniem wybranych metod badań historycznych
- potrafi opisać wybrane zagadnienia z zakresu przemian społeczno-kulturowych i politycznych w Europie Środkowej
- oraz dyskutować na ich temat z wykorzystaniem właściwej terminologii, przekazów źródłowych i tekstów historiograficznych
- ma świadomość konieczności samodzielnego zdobywania i poszerzania wiedzy we wskazanym obszarze z wykorzystaniem różnorodnych technik i zasobów informacyjnych

Treści programowe dla zajęć:

- Wprowadzenie, czyli czym jest i czym nie jest Europa Środkowa?
- Strefy cywilizacyjne w Europie – między antykiem i średniowieczem
- czynnik geograficzny
- czynnik kulturowy

- czynnik polityczny
- czynnik gospodarczo-społeczny
- *Barbaricum*
- przed wielką wędrówką ludów
- barbarzyńska Europa po wielkiej wędrówce
- Europa Środkowa w wiekach średnich
- Ku narodzinom Młodszej Europy (VIII–X wiek)
- pojęcie Młodszej Europy (czynnik geograficzny, polityczny, ekonomiczny, etniczny i kulturowy)
 - od plemion do organizacji wczesnopanństwowych
 - podziały polityczne i narodziny stabilnych organizmów państwowych
 - podstawy gospodarcze i społeczne
 - kwestie ustrojowe
 - od pogaństwa do chrześcijaństwa
- Średniowieczne monarchie środkowoeuropejskie i ich dynastie: Polska, Czechy i Węgry (do przełomu XIII/XIV wieku)
 - wokół początków państw i dynastii, czyli od legendy do naukowego badania problemu
 - podstawy terytorialne
 - ustrój, władza, gospodarka i społeczeństwo
 - od monarchii do poliarchii i z powrotem
- Ku modernizacji (XIV/XV wiek)
 - od monarchii patrymonialnej ku społeczeństwu stanowemu
 - przemiany gospodarcze
 - nowa mapa polityczna i nowe dynastie
 - W czasach nowożytnych
- Rzeczpospolita Obojga Narodów, czyli od Złotego Wieku ku przepaści
- Wiedeń (1515) i Mohacz (1526) oraz ich konsekwencje polityczne
- Przemiany polityczne – nowe potęgi i ich rozwój
- Gospodarka i procesy refeudalizacji
- Religijna mozaika Europy Środkowej
- Próba podsumowania, czyli Europa Środkowa u progu nowoczesności
- Długi wiek XIX
- Przemiany polityczne – od Wiednia do Wersalu
 - burzliwe dzieje w dobie napoleońskiej
 - Kongres wiedeński i jego konsekwencje
 - rewolucje, powstania i wojny
- Wielonarodowe monarchie i ich narody
 - Austria/Austro-Węgry
 - Prusy/Niemcy
 - Rosja
- Przeżytki feudalizmu i wchodzenie w kapitalizm
 - W XX wieku
- Okres międzywojenny
 - Nowy ład polityczny i mapa Europy
 - Ustroje polityczne
 - Społeczeństwo i gospodarka
- II wojna światowa
- Czasy powojenne
 - w dwubiegunowym świecie
 - nowe tendencje – nowe państwa
 - Grupa Wyszehradzka

Nazwa zajęć: **Władza, społeczeństwo, kultura w Europie Środkowej (ścieżka międzyprzedmiotowa)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie ogólne kierunki rozwoju polityczno-społecznego i kulturowego Europy Środkowej
- Posiada wiedzę na temat podstawowych mechanizmów konstituowania się władzy (oraz rytuałów władzy) i jej społecznego odbioru w Europie Środkowej
- zna i rozumie mechanizmy różnicowania się społeczeństw środkowoeuropejskich, ich uwarunkowania i skutki, ramy i normy w funkcjonowaniu jednostki i społeczeństwa
- Posiada wiedzę na temat wybranych przemian kulturowych i światopoglądowych w Europie Środkowej

- potrafi opisać wybrane zagadnienia z zakresu przemian społeczno-kulturowych i politycznych w Europie Środkowej
- oraz dyskutować na ich temat z wykorzystaniem właściwej terminologii, przekazów źródłowych i tekstów historiograficznych
- posiada świadomość konieczności poszerzania wiedzy i zainteresowań oraz dziedzictwa kulturowego

Treści programowe dla zajęć:

- Geneza władzy i społeczeństwa - mity początku
- Władca idealny - między ideą a rzeczywistością
- Podziały i antagonizmy społeczne w państwach Europy Środkowej
- Rodzenie się świadomości narodowej w społeczeństwach środkowoeuropejskich i antagonizmy narodowościowe
- Swój i obcy: stosunek do sąsiadów i powstawanie stereotypów narodowych
- Kultura i edukacja w Europie Środkowej
- Rola rytuałów w społeczeństwie średniowiecznym: rytuały władzy, rytuały społeczne

Nazwa zajęć: Państwa Europy Środkowej w dobie dominacji radzieckiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna sytuację polityczną i ekonomiczną obszarów Europy Środkowej przed wybuchem II wojny światowej. Potrafi zdefiniować geograficznie i kulturowo pojęcie Europy środkowej przed 1939 r.
- Orientuje się w sytuacji obszarów Europy Środkowej w okresie II wojny światowej.
- Zapoznaje się ze sposobami zagarniania przez ZSSR terenów Europy Środkowej do swojej strefy wpływów.
- Potrafi scharakteryzować tzw. okres stalinowski na obszarach Europy Środkowej.
- Zna specyfikę funkcjonowania realnego socjalizmu w państwach Europy Środkowej do 1989.
- Potrafi wyjaśnić przyczyny upadku systemu komunistycznego i przedstawić drogę państw Europy Środkowej do emancypacji spod wpływów ZSRR
- Potrafi dostrzec dziedzictwo i pozostałości okresu sowieckiej dominacji w Europie Środkowej, zarówno materialne jak i duchowe.

Treści programowe dla zajęć:

- Europa Środkowa w okresie międzywojennym. Między ZSRR a Niemcami
- Europa Środkowa w okresie II wojny światowej
- Koniec niemieckiej dominacji i początek sowieckiej
- Od przejmowania władzy przez komunistów do końca tzw. okresu stalinizmu
- Tzw. odwilże w państwach Europy Środkowej
- Apogeum sowieckiej dominacji. Europa Środkowa do końca lat 80-tych XX w.
- Rozpad Bloku Wschodniego i koniec komunizmu w Europie Środkowej.
- Dziedzictwo komunizmu, rozliczenia, pamięć, pozostałości materialne i kulturowe.

Nazwa zajęć: Służby specjalne i ich rola w dziejach Polski: Gwiazdy służb i służby pod czerwoną gwiazdą, czyli o służbach specjalnych w Polsce i państwach komunistycznych (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student stopniu rozszerzonym i pogłębionym zna historię funkcjonowania służb specjalnych po 1945 r. w Polsce i w wybranych państwach komunistycznych
- Student potrafi wskazać, w jaki sposób działalność służb specjalnych wpływała na życie obywateli
- Student potrafi wskazać na zależności pomiędzy działalnością służb specjalnych a sytuacją polityczną wybranych państw
- Student potrafi wskazać na znaczenie działalności służb specjalnych dla kształtowania polityki wewnętrznej i zagranicznej, potrafi osadzić wybrane zagadnienia w szerszym, światowym kontekście
- Student jest przygotowany, by z szacunkiem uznawać poglądy i teorie, które są odmienne od jego własnych, akceptuje odmienne punkty widzenia jest gotów do prowadzenia polemiki w sposób etyczny i kulturalny
- Student potrafi posługiwać się prawidłową terminologią, w ramach omawianej problematyki

Treści programowe dla zajęć:

- Wprowadzenie do tematu, zapoznanie z terminologią
- Służby specjalne i ich organizacja, zasady działania, podstawy prawne
- Służby specjalne a polityka
- Gwiazdy służb, czyli słynni agenci

- Akcje spektakularne i skuteczne
- Wykorzystanie nowych technologii

Nazwa zajęć: Studia z dziejów Wielkiej Brytanii i Imperium (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Dysponuje ogólną wiedzą dotyczącą historii i kultury Wielkiej Brytanii i Imperium w czasach nowożytnych i najnowszych.
- Zna i potrafi dotrzeć do wybranej literatury do dziejów Wielkiej Brytanii i Imperium.
- Wykazuje znajomość podstawowego i specjalistycznego słownictwa w języku angielskim w zakresie nauk humanistycznych.
- Potrafi samodzielnie tłumaczyć wybrane anglojęzyczne teksty historiograficzne i źródłowe.

Treści programowe dla zajęć:

- Przełomowe momenty w nowożytnej historii Wielkiej Brytanii i Imperium.
- Wybrane teksty źródłowe w języku angielskim.
- Brytyjskie relacje z podróży po świecie i po ziemiach polskich.

Nazwa zajęć: Studia z dziejów Stanów Zjednoczonych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Dysponuje ogólną wiedzą dotyczącą historii i kultury Stanów Zjednoczonych w czasach nowożytnych i najnowszych.
- Zna i potrafi dotrzeć do wybranej literatury do dziejów Stanów Zjednoczonych.
- Wykazuje znajomość podstawowego i specjalistycznego słownictwa w języku angielskim w zakresie nauk humanistycznych.
- Potrafi samodzielnie tłumaczyć wybrane anglojęzyczne teksty historiograficzne i źródłowe.

Treści programowe dla zajęć:

- Przełomowe momenty w nowożytnej historii Stanów Zjednoczonych.
- Wybrane teksty źródłowe w języku angielskim.
- Amerykańskie relacje z podróży po świecie i po ziemiach polskich.

Nazwa zajęć: Teoria i praktyka stosunków międzynarodowych na przestrzeni dziejów

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student posiada podstawową wiedzę na temat teorii stosunków międzynarodowych.
- Student zna najważniejsze pojęcia związane ze stosunkami międzynarodowymi.
- Student zna najważniejszą historiografię dotyczącą teorii stosunków międzynarodowych.
- Student potrafi analizować stosunki międzynarodowe na przestrzeni dziejów.
- Student zna najważniejsze problemy dotyczące stosunków międzynarodowych w dziejach i umie je odnieść do historii wybranych krajów europejskich i pozaeuropejskich.

Treści programowe dla zajęć:

- Istota i znaczenie stosunków międzynarodowych
- Teoria stosunków międzynarodowych.
- Historiografia i źródła do dziejów stosunków międzynarodowych. .
- Wybrane zagadnienia z dziejów stosunków międzynarodowych.
- Polska w dziejach stosunków międzynarodowych.

Nazwa zajęć: Wstęp do języka i piśmiennictwa sumeryjskiego

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Znajomość gramatyki języka sumeryjskiego
- Znajomość sumeryjskiego pisma klinowego w formie klasycznej
- Umiejętność czytania podstawowych tekstów sumeryjskich z III i początku II-go tysiąclecia p.n.e.

Treści programowe dla zajęć:

- Gramatyka języka akadyjskiego
- Poznanie starobabilońskiego pisma klinowego
- Czytanie historycznych tekstów starobabilońskich

Nazwa zajęć: Historia społeczna pogranicza polsko-niemieckiego XIX-XXI w.

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna wybrane obszary tematyczne związane z ze stosunkami polsko- niemieckimi w XIX-XX wieku
- korzysta z polskiej i zachodniej literatury przedmiotu i problematyki pogranicza
- wskazuje niezbędną dla jego badań literaturę przedmiotu;
- wyszukuje, weryfikuje i analizuje różnorodny materiał źródłowy;
- stosuje odpowiedni aparat krytyczny;
- opracowuje, zapisuje, oraz tworzy bibliografię i aneksy z materiałów źródłowych
- wyszukuje, systematyzuje oraz prezentuje informacje dotyczące omawianej problematyki
- kształtuje własne zainteresowania badawcze oraz popularyzatorskie
- wykorzystuje w badaniach materiał z dziedzin nauk pomocniczych historii

Treści programowe dla zajęć:

- Zajęcia organizacyjne: merytoryczna tematyka zajęć, warunki zaliczenia
- Czym jest pogranicze? Postrzeganie pogranicza w przeszłości i obecnie.
- Czynniki kształtujące pogranicze w polsko - niemieckie w XX w.
- Powstanie Wielkopolskie, Plebiscyt i Powstania Śląskie, Plebiscyt na Warmii i Mazurach. Nowe tereny pogranicza.
- Pogranicze polsko – niemieckie w okresie międzywojennym. Najważniejsze czynniki mające wpływ na wzajemne relacje. Struktura narodowościowa nowego pogranicza
- Polityka i ekonomia jako czynniki decydujące o stosunkach polsko-niemieckich pogranicza w okresie międzywojnia.
- Pogranicze polsko -niemieckie w przededniu drugiej wojny światowej.
- 8."Pogranicze" w czasie okupacji niemieckiej 1939-1945. Ziemie wcielone i Generalne Gubernatorstwo.
- Pogranicze polsko - niemieckie po drugiej wojnie światowej. Najważniejsze czynniki kształtujące jego obraz.
- Polityka a życie zwykłych ludzi. Jak zmieniało się pogranicze w latach powojennych (granice, skład narodowościowy, wyznanie, kultura)?
- Polityka a życie zwykłych ludzi. Jak zmieniało się pogranicze w latach powojennych (granice, skład narodowościowy, wyznanie, kultura)?
- Normalizacja stosunków pogranicza polsko - niemieckiego w latach po drugiej wojnie światowej.
- 13.Pogranicze polsko-niemieckie w ramach Unii Europejskiej

Nazwa zajęć: Polsko-niemieckie historie lokalne XIX-XXI w.

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna wybrane obszary tematyczne związane z ze stosunkami polsko- niemieckimi w XIX-XX wieku
- korzysta z polskiej i zachodniej literatury przedmiotu i problematyki pogranicza
- wskazuje niezbędną dla jego badań literaturę przedmiotu;
- wyszukuje, weryfikuje i analizuje różnorodny materiał źródłowy;
- stosuje odpowiedni aparat krytyczny;
- wyszukuje, systematyzuje oraz prezentuje informacje dotyczące omawianej problematyki
- kształtuje własne zainteresowania badawcze oraz popularyzatorskie
- wyszukuje, systematyzuje oraz prezentuje informacje dotyczące omawianej problematyki.

Treści programowe dla zajęć:

- Wyjaśnienie znaczenia terminu historia lokalna i cech typowych dla pogranicza polsko-niemieckiego
- Region, a pogranicze polsko niemieckie
- Różnorodność i zmieniający się charakter pojęć historia lokalna
- Co oznacza pojęcie-historia lokalna: przeszłość, teraźniejszość i przyszłość
- Badania lokalne jako specyficzna dziedzina badań naukowych i ich miejsce w badaniach nad przeszłością
- Możliwości popularyzowania dziejów lokalnych na przykładzie miejscowości z pogranicza
- Prezentacja historii stosunków polsko- niemieckich na przykładzie rodzimych miejscowości słuchaczy
- Prezentacja historii stosunków polsko- niemieckich przez słuchaczy na przykładzie wybranych miejscowości

Nazwa zajęć: Wielkopolska jako region historyczny (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawowe pojęcia dotyczące regionu, w szczególności zaś regionu historycznego.

- Poznał kształtowanie się pojęcia Wielkopolska i jej zasięg terytorialny oraz rozwój Wielkopolski jako regionu historycznego.
- Orientuje się w głównych kierunkach badań nad dziejami Wielkopolski.
- Ma wiedzę na temat genezy i rozwoju wielkopolskiego ruchu regionalnego oraz tożsamości Wielkopolan w przeszłości i obecnie.
- Docenia znaczenie regionu i badań nad regionem Polski.
- Zna zasadnicze etapy rozwoju poznańskiego ośrodka miejskiego i jego miejsce w dziejach Polski.
- Zna podstawowe czynniki miastotwórcze w poszczególnych epokach.

Treści programowe dla zajęć:

- Zagadnienia teoretyczne: podstawowe pojęcia (region, region historyczny, tożsamość regionalna, regionalizm, krajoznawstwo); rozwój regionalizmu (regionalizm podhalański, śląski i kaszubski) i badań regionalnych w Polsce.
- Kształtowanie się pojęcia Wielkopolska, rozwój Wielkopolski jako regionu historycznego, zasięg terytorialny Wielkopolski.
- Badania nad dziejami Wielkopolski.
- Geneza i rozwój wielkopolskiego ruchu regionalnego.
- Tożsamość Wielkopolan w przeszłości i obecnie.
- Początki poznańskiego ośrodka osadniczego. Poznań w średniowieczu.
- Czynniki rozwoju i regresu w dziejach Poznania doby nowożytnej.
- Ku miastu nowoczesnemu: Poznań pod rządami pruskimi.
- Zajęcia w Muzeum Historii Miasta Poznania.
- Poznań okresu dwudziestolecia międzywojennego i w czasie okupacji niemieckiej.
- Zasadnicze wyznaczniki rozwoju Poznania w okresie PRL i w III RP.

Nazwa zajęć: **Przegląd historiografii i źródeł do dziejów Wielkopolski (ścieżka międzyprzedmiotowa)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawowe opracowania syntetyczne dotyczące dziejów Wielkopolski.
- Zna najważniejsze edycje źródłowe dotyczące dziejów Wielkopolski.
- Potrafi scharakteryzować historiografię i rodzaje źródeł do poznania dziejów Wielkopolski w XIX i początkach XX wieku.
- Potrafi scharakteryzować historiografię i rodzaje źródeł do poznania dziejów Wielkopolski w okresie I wojny światowej.
- Potrafi scharakteryzować historiografię i rodzaje źródeł do poznania dziejów Wielkopolski w dwudziestoleciu międzywojennym.
- Potrafi scharakteryzować historiografię i rodzaje źródeł do poznania dziejów Wielkopolski w okresie II wojny światowej.
- Potrafi scharakteryzować historiografię i rodzaje źródeł do poznania dziejów Wielkopolski w okresie Polski Ludowej.

Treści programowe dla zajęć:

- Przegląd i charakterystyka podstawowych opracowań syntetycznych dotyczących dziejów Wielkopolski.
- Przegląd i charakterystyka najważniejszych edycji źródłowych dotyczących dziejów Wielkopolski.
- Przegląd i charakterystyka historiografii dotyczącej dziejów Wielkopolski w XIX i początkach XX wieku.
- Przegląd i charakterystyka źródeł do poznania dziejów Wielkopolski w XIX i początkach XX wieku.
- Przegląd i charakterystyka historiografii dotyczącej dziejów Wielkopolski w czasie I wojny światowej.
- Przegląd i charakterystyka źródeł do poznania dziejów Wielkopolski w czasie I wojny światowej.
- Przegląd i charakterystyka historiografii dotyczącej dziejów Wielkopolski w dwudziestoleciu międzywojennym.
- Przegląd i charakterystyka źródeł do poznania dziejów Wielkopolski w dwudziestoleciu międzywojennym.
- Przegląd i charakterystyka historiografii dotyczącej dziejów Wielkopolski w czasie

- II wojny światowej.
- Przegląd i charakterystyka źródeł do poznania dziejów Wielkopolski w czasie II wojny światowej.
- Przegląd i charakterystyka historiografii dotyczącej dziejów Wielkopolski w okresie Polski Ludowej.
- Przegląd i charakterystyka źródeł do poznania dziejów Wielkopolski w okresie Polski Ludowej.

Nazwa zajęć: **Wielkopolska w XX i XXI wieku cz. 1** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student potrafi wymienić najważniejsze wydarzenia z dziejów Wielkopolski w XX wieku.
- Student zna najważniejsze procesy zachodzące w regionie w tym okresie oraz ich przyczyny a także zachodzące pomiędzy nimi zależności
- Student potrafi dostrzec uwarunkowania polityczne i społeczne, mające wpływ na zachodzące procesy
- Student rozumie powody zmian, ich tempa i głębokości, wynikające ze zmieniających się uwarunkowań politycznych i społecznych
- Student potrafi zrozumieć i prawidłowo zinterpretować wydarzenia tego okresu

Treści programowe dla zajęć:

- Zmiany polityczne i społeczne w Wielkopolsce podczas II wojny światowej
- Budowanie nowego systemu - założenia reform i ich realizacja – przebudowa systemu społeczno – polityczno – gospodarczego regionu
- Życie polityczne w Wielkopolsce w II połowie XX wieku
- Społeczeństwo Wielkopolski w latach 1945-2000
- Religia i rola Kościoła katolickiego
- Przemiany polityczne, społeczne i gospodarcze po 1989 r.

Nazwa zajęć: **Formy życia codziennego w średniowieczu i w epoce nowożytnej (ścieżka międzyprzedmiotowa)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna różnorodne aspekty historii społecznej i kulturowej epoki średniowiecza i nowożytności oraz potrafi wskazać na ich specyfikę i metody badań
- Potrafi wskazać podstawowe aspekty funkcjonowania sfery życia codziennego, scharakteryzować je oraz określić ich miejsce w strukturze badań nad przeszłością
- Potrafi korzystać ze źródeł do badania życia codziennego, analizować je i interpretować oraz budować na ich podstawie proste narracje historyczne
- Potrafi formułować proste problemy badawcze, określać źródła do ich zbadania i konstruować projekty badawcze
- Potrafi formułować w mowie i na piśmie proste wypowiedzi naukowe będące wynikiem podejmowanych projektów badawczych

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowe pojęcia, terminy i metody badań nad codziennością i życiem prywatnym
- Czas i przestrzeń w epoce średniowiecza i w nowożytności
- Ród, rodzina, małżeństwo – społeczne aspekty codzienności
- Wizerunkowe aspekty codzienności – strój, ubiór i kostium
- Ciało i cielesność w średniowieczu i epoce nowożytnej
- Religijne aspekty codzienności

Nazwa zajęć: **Społeczne wymiary codzienności w XIX i XX wieku**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawowe teorie i definicje dotyczące historii życia codziennego
- Potrafi określić miejsce badań nad historią życia codziennego w historiografii ogólnej i rozumie ich znaczenie
- Zna fakty, wydarzenia i procesy omówione podczas zajęć
- Potrafi wskazać źródła do historii życia codziennego, analizuje i interpretuje materiał źródłowy w kontekście wybranego problemu badawczego
- Potrafi przedstawić wyniki swoich analiz i interpretacji źródłowych w szerszym kontekście historycznym

Treści programowe dla zajęć:

Historia życia codziennego w XIX wieku – stan badań i historiografia

- Źródła do historii życia codziennego w XIX i XX wieku
- Społeczne uwarunkowania codzienności w XIX i XX wieku
- Warunki mieszkaniowe (od pałacu do kurnej chaty)
- Dieta i kultura spożywania posiłków
- Troska o zdrowie i higienę
- Rytm dnia i zajęcia codzienne
- Przedmioty codziennego użytku
- Komunikacja i transport
- Konsumpcja – handel, ceny, reklama
- Formy rozrywek i spędzania wolnego czasu

Nazwa zajęć: **Gospodarstwo domowe w starożytności** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu historii historiografii, w tym główne kierunki rozwoju badań historycznych
- Potrafi rozpoznawać, wykorzystywać i analizować teksty historiograficzne, źródłowe oraz inne wytwory kultury historycznej przydatne w pracy historyka, a także streścić, zapisać i skatalogować uzyskane tą drogą informacji
- Potrafi prezentować efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie
- Potrafi pracować w zespole, rozwiązywać typowe problemy z zakresu badań historycznych i prezentować ich wyniki, stosując odpowiednie instrukcje i procedury
- Jest gotów do przestrzegania norm etycznych w pracy historyka i popularyzacji wiedzy historycznej
- Jest gotów do empatii w badaniach odnoszących się do świata wartości oraz postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Stawanie się człowiekiem – ciąża, poród, opieka nad małym dzieckiem w świecie starożytnym
- Nadanie imienia i wczesne dzieciństwo w antyku
- Edukacja i praca w starożytnej Grecji i Rzymie
- Domy, drogi, mosty, akwedukty- poziom życia w rzymskim mieście
- Łaźnie, toalety -- poziom życia w rzymskim mieście
- Kuchnia rzymska
- Choroba i śmierć w Rzymie

Nazwa zajęć: **Czas wolny ludzi starożytnych** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu historii historiografii, w tym główne kierunki rozwoju badań historycznych
- Potrafi rozpoznawać, wykorzystywać i analizować teksty historiograficzne, źródłowe oraz inne wytwory kultury historycznej przydatne w pracy historyka, a także streścić, zapisać i skatalogować uzyskane tą drogą informacji
- Potrafi
- prezentować efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie
- Potrafi pracować w zespole, rozwiązywać typowe problemy z zakresu badań historycznych i prezentować ich wyniki, stosując odpowiednie instrukcje i procedury
- Jest gotów do
- przestrzegania norm etycznych w pracy historyka i popularyzacji wiedzy historycznej
- Jest gotów do empatii w badaniach odnoszących się do świata wartości oraz postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych

Treści programowe dla zajęć:

- 'Otium post negotium'- formy spędzania czasu wolnego-wprowadzenie
- Święta i festiwale religijne jako forma spędzania czasu wolnego
- Teatr grecki i rzymski
- Panem et circenses_ amfiteatry - rozrywka dla mas
- Cyrki i odeony
- Dzień w łaźniach
- Czas wolny cesarzy i elit rzymskich

Nazwa zajęć: Z dziejów wojskowości rzymskiej i bizantyńskiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o historii Wschodniego Cesarstwa Rzymskiego, ze szczególnym wskazaniem na jego dzieje militarne i rozwój struktur administracji wojskowej.
- Zna na poziomie rozszerzonym różne metody badawcze i narzędzia warsztatu historyka właściwe dla badań z obszaru wojskowości starożytnej i średniowiecznej
- Rozumie powiązania interdyscyplinarne historii i nauk pokrewnych z innymi naukami i obszarami nauk. Rozumie zastosowania metod i narzędzi innych dyscyplin naukowych w pracy historyka w tym archeologii oraz bronioznawstwa
- Stosuje świadomie w mowie i w piśmie terminologię fachową właściwą dla nauk historycznych i pokrewnych, w pracy badawczej. Analizuje, interpretuje i wykorzystuje dla potrzeb własnych badań teksty historiograficzne oraz teksty źródłowe.
- Wykazuje niezależność i samodzielność myśli, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech.

Treści programowe dla zajęć:

- Rzymski legionista na polu walki w świetle nowych metod badawczych
- Bizantyński żołnierz na polu walki w świetle nowych metod badawczych
- Rola dowódcy na polu walki
- Życie obozowe
- Bitwa pod Strasburgiem jako przykład rzymskiej sztuki wojennej
- Rozwój jazdy rzymskiej w późnym antyku
- Piechota rzymska na progu średniowiecza
- De velitatione bellica
- Armia rzymska w X wieku

Nazwa zajęć: Znaczenie kultury klasycznej na przestrzeni wieków

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna antyczną genezę instytucji obecnych w wymiarze społecznym.
- Zna antyczną genezę instytucji obecnych w wymiarze politycznym.
- Zna antyczną genezę instytucji obecnych w wymiarze kulturalnym.
- Potrafi dokonać samodzielnej analizy wskazanego faktu kulturalnego, obecnego we współczesnej rzeczywistości, w nawiązaniu do tradycji antycznej.

Treści programowe dla zajęć:

- Antyczna geneza instytucji politycznych, społecznych (w tym obyczajowość, sport) i kulturalnych świata współczesnego.

Nazwa zajęć: ZNACZENIE WIEDZY HISTORYCZNEJ W KULTURZE EUROPEJSKIEJ

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- potrafi odróżnić wiedzę historyczną od wiedzy o wydarzeniach historycznych
- potrafi wskazać na różne rodzaje myślenia
- potrafi wskazać na obszary kulturowe, w których przejawia się myślenie historyczne
- umie rozpoznać elementy wiedzy historycznej w różnych dyskursach naukowych i nienaukowych
- umie rozpoznać różne aspekty kulturowe historiografii

Treści programowe dla zajęć:

- Wiedza historyczna i jej specyfika
- Bezczasowość i czasowość wiedzy
- Obecność myślenia historycznego w religii
- Historyczność i ahistoryczność w kulturze popularnej
- Obecność i znaczenie wiedzy historycznej w świadomości potocznej
- Historiografia w kulturze (literatura, nauka, polityka)

Nazwa zajęć: Podstawy archiwistyki - ćwiczenia

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student zna podstawową literaturę archiwalną (polską i obcą)
- Orientuje się w rozwoju archiwów i nauki archiwalnej
- Prawidłowo posługuje się terminologią archiwalną
- Zna podstawowe zasady archiwalne
- Zna prawne i instytucjonalne podstawy organizacji sieci archiwalnej w Polsce
- Orientuje się w przedmiocie, zakresie i podziale archiwistyki

- Zna rodzaje dokumentacji archiwalnej gromadzonej w archiwach
- Ma świadomość znaczenia i roli dziedzictwa kulturowego
- Jest świadomy poziomu swojej wiedzy z zakresu archiwistyki oraz wymagań etycznych zawodu archiwisty

Treści programowe dla zajęć:

- Literatura archiwalna polska i zagraniczna (bibliografie, słowniki, podręczniki, czasopisma, przewodniki, itp.).
- Powstanie i rozwój archiwów.
- Archiwa w Polsce. Podstawy prawne i instytucjonalne. Organizacja sieci archiwalnej.
- Funkcje archiwów (gromadzenie, zabezpieczanie, przechowywanie, opracowanie i udostępnianie archiwaliów).
- Terminologia archiwalna.
- Dokumentacja archiwalna i jej rodzaje.
- Archiwistyka. Przedmiot. Zakres Podział
- Podstawowe zasady archiwalne.
- Znajomość organizacji, funkcjonowania i zasobu Archiwum Państwowego w Poznaniu oraz Archiwum Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Nazwa zajęć: Podstawy archiwistyki - wykład

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student zna podstawową literaturę archiwalną (polską i obcą)
- Orientuje się w rozwoju archiwów i nauki archiwalnej
- Prawidłowo posługuje się terminologią archiwalną
- Zna podstawowe zasady archiwalne
- Zna prawne i instytucjonalne podstawy organizacji sieci archiwalnej w Polsce
- Orientuje się w przedmiocie, zakresie i podziale archiwistyki
- Zna rodzaje dokumentacji archiwalnej gromadzonej w archiwach Ma świadomość znaczenia i roli dziedzictwa kulturowego
- Jest świadomy poziomu swojej wiedzy z zakresu archiwistyki oraz wymagań etycznych zawodu archiwisty

Treści programowe dla zajęć:

- Literatura archiwalna polska i zagraniczna (bibliografie, słowniki, podręczniki, czasopisma, przewodniki, itp.).
- Powstanie i rozwój archiwów.
- Archiwa w Polsce. Podstawy prawne i instytucjonalne. Organizacja sieci archiwalnej.
- Funkcje archiwów (gromadzenie, zabezpieczanie, przechowywanie, opracowanie i udostępnianie archiwaliów).
- Terminologia archiwalna.
- Dokumentacja archiwalna i jej rodzaje.
- Archiwistyka. Przedmiot. Zakres Podział.
- Podstawowe zasady archiwalne.
- Rola archiwów w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego.
- Etyka zawodu archiwisty.

Nazwa zajęć: Rozwój form kancelaryjnych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych teoretycznymi podstawami rozwoju form kancelaryjnych
- Definiuje i poprawnie objaśnia w mowie i piśmie podstawowe terminy i pojęcia z zakresu rozwoju form kancelaryjnych
- Rozpoznaje konkretne rodzaje dokumentów, wypowiada się na temat ich formy i znaczenia
- Pracuje w zespole, rozwiązując zadane problemy z zakresu wyszukiwania i systematyzowania wiedzy dotyczącej konkretnych rodzajów dokumentacji
- Na podstawie zdobytej wiedzy formułuje własne stanowisko dotyczące zagadnień związanych z omawianym zagadnieniem
- W oparciu o konkretne źródła informacji streszcza, zapisuje, kataloguje uzyskane informacje.
- Prezentuje efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie

Treści programowe dla zajęć:

- Dyplomatyka jako nauka pomocnicza historii i jej znaczenie dla archiwistyki

- Formy kancelaryjne w średniowieczu – dyplom oraz charakterystyka i klasyfikacja ksiąg wpisów
- Formy kancelaryjne czasów nowożytnych (do 1795 roku)
- Formy kancelaryjne w okresie zaborów (zabór rosyjski, zabór pruski, zabór austriacki)
- Formy kancelaryjne w II Rzeczypospolitej
- Wizyta w Archiwum Państwowym oraz Archiwum Archidiecezjalnym w Poznaniu – zapoznanie z oryginałami omawianych dokumentów
- Problemy kancelarii powojennej
- Formy kancelaryjne w okresie PRL

Nazwa zajęć: Rozwój form kancelaryjnych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych teoretycznymi podstawami rozwoju form kancelaryjnych
- Definiuje i poprawnie objaśnia w mowie i piśmie podstawowe terminy i pojęcia z zakresu rozwoju form kancelaryjnych
- Rozpoznaje konkretne rodzaje dokumentów, wypowiada się na temat ich formy i znaczenia
- Pracuje w zespole, rozwiązując zadane problemy z zakresu wyszukiwania i systematyzowania wiedzy dotyczącej konkretnych rodzajów dokumentacji
- Na podstawie zdobytej wiedzy formułuje własne stanowisko dotyczące zagadnień związanych z omawianym zagadnieniem
- W oparciu o konkretne źródła informacji streszcza, zapisuje, kataloguje uzyskane informacje.
- Prezentuje efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie

Treści programowe dla zajęć:

- Dyplomatyka jako nauka pomocnicza historii i jej znaczenie dla archiwistyki
- Formy kancelaryjne w średniowieczu – dyplom oraz charakterystyka i klasyfikacja ksiąg wpisów
- Formy kancelaryjne czasów nowożytnych (do 1795 roku)
- Formy kancelaryjne w okresie zaborów (zabór rosyjski, zabór pruski, zabór austriacki)
- Formy kancelaryjne w II Rzeczypospolitej
- Wizyta w Archiwum Państwowym w Poznaniu

Nazwa zajęć: Podstawy biurowości i kancelarii współczesnej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawowe pojęcia dotyczące współczesnej kancelarii, zna i rozumie procesy, które ją wykształciły
- Wie i rozumie, jak rozwijała się polska kancelaria w okresie powojennym
- Zna elementy tworzące współczesną biurowość i wie, jak są historycznie uwarunkowane
- Zna prawidłowe zasady korespondencji, kancelaryjnej postaci pisma i potrafi je zastosować
- Potrafi korzystać z aktów prawnych w tym Rozporządzenia z 18 stycznia 2011 r.
- Potrafi zdefiniować elektroniczny i tradycyjny obieg dokumentacji
- Zna podział dokumentów i dokumentacji i potrafi go zastosować

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowe pojęcia i chronologia rozwoju współczesnej kancelarii
- Historia polskiej kancelarii po 1945 roku
- Podstawy prawne funkcjonowania kancelarii
- Zasady dobrej korespondencji tradycyjnej i elektronicznej
- Kancelaryjna postać pisma
- Dokument elektroniczny
- Typy i rodzaje dokumentacji
- Elektroniczny i tradycyjny obieg dokumentacji

Nazwa zajęć: Zarządzanie dokumentacją współczesną

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę o podstawach prawnych funkcjonowania narodowego zasobu archiwalnego i jego kształtowaniu się w poszczególnych okresach historycznych
- Posiada wiedzę o zasadach funkcjonowania współczesnej kancelarii wspomaganej systemami biurowymi tradycyjnymi jak i elektronicznymi w której powstają współczesne źródła historyczne
- Rozumie i potrafi przeanalizować proces powstawania dokumentacji w jednostkach organizacyjnych państwowych, samorządowych i prywatnych

- Samodzielnie lub w zespole opracowuje wybrany temat badawczy dotyczący zjawisk związanych z powstawaniem współczesnych źródeł informacji i źródeł historycznych
- Potrafi zaprojektować proces obiegu dokumentacji w jednostce organizacyjnej; zna podstawowe czynności kancelaryjne,
- Uznaje i szanuje różnice punktów widzenia wynikające z podłoża narodowego, kulturowego i społecznego.
- Wykazuje niezależność i samodzielność myśli, szanując w tym względzie także prawa innych osób

Treści programowe dla zajęć:

- Pojęcie zarządzania dokumentacją współczesną, związki między archiwistyką a records management, podstawowe pojęcia dla tej dziedziny i wybrana literatura
- Podstawy prawne postępowania z dokumentacją – ustawodawstwo ogólne i szczegółowe
- Cel zarządzania dokumentacją
- Instrukcja kancelaryjna i wykaz akt - ich rola w procesie zarządzania dokumentacją
- Technika biurowa i możliwości jej wykorzystania dla zwiększenia efektywności w procesie wytwarzania dokumentacji.
- Typowe pisma biurowe.
- Dokument – pismo w formie elektronicznej
- Systemy informatyczne do obsługi kancelaryjnej instytucji oraz oprogramowanie wspierające prace biurową - przegląd, warunki i możliwości wykorzystania w organizowaniu współczesnych kancelarii.
- Podstawy prawne – Elektroniczne Zarządzanie Danymi (ETZ)
- Urząd Wojewódzki w Białymstoku – przykład e-urzędu
- Ochrona informacji. Zasady pracy i organizacja kancelarii tajnej.
- Dostęp do własnej dokumentacji – ochrona danych osobowych, praw autorskich.
- Dostęp do informacji – prawo obywatela do informacji.
- Archiwa bieżące i ich rola w procesie zarządzania dokumentacją - u aktotwórcy czy poza nim - SELEKCJA; Archiwa bieżące i ich rola w procesie zarządzania dokumentacją - u aktotwórcy czy poza nim - SELEKCJA;
- Brakowanie niepotrzebnej dokumentacji – już czy później
- Zakładanie archiwum zakładowego.
- Pojęcie zarządzania dokumentacją współczesną, związki między archiwistyką a records management, podstawowe pojęcia dla tej dziedziny i wybrana literatura

Nazwa zajęć: Zarządzanie dokumentacją współczesną

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- posiada wiedzę ogólną z zakresu zarządzania oraz szczegółową z zarządzania dokumentacją współczesną
- posiada wiedzę dotyczącą współczesnych modeli zarządzania dokumentacją
- potrafi zorganizować odpowiedni dla instytucji model zarządzania dokumentacją
- potrafi skonstruować podstawowe normatywy kancelaryjne i archiwalne dla różnych jednostek organizacyjnych
- potrafi zakwalifikować dokumentację do właściwych grup rzeczowych i kategorii archiwalnych
- zna zasady porządkowania dokumentacji w komórkach organizacyjnych i zasady jej przekazywania do archiwów bieżących
- docenia rolę archiwum bieżącego w procesie zarządzania dokumentacją oraz jego podstawowe obowiązki

Treści programowe dla zajęć:

- współczesne koncepcje zarządzania dokumentacją
- rodzaje dokumentacji i jej klasyfikacja i kwalifikacja
- archiwum zakładowe – jego lokal i personel
- przejmowanie dokumentacji do archiwum
- brakowanie dokumentacji
- udostępnianie dokumentacji
- porządkowanie materiałów archiwalnych
- przekazywanie archiwaliów do archiwów definitywnych
- pomoce ewidencyjne i informacyjne w archiwum bieżącym (zakładowym)

Nazwa zajęć: Archiwalne pomoce informacyjne

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada podstawową wiedzę ogólną z zakresu historii informacji archiwalnej
- Zna terminologię z zakresu informacji archiwalnej i baz danych w archiwach i bibliotekach
- Ma podstawową wiedzę i znajomość metod pozwalającą na rozpoznawanie relacji i zależności pomiędzy przeszłością a wydarzeniami aktualnymi
- Ma podstawową wiedzę o funkcjonowaniu instytucji życia społecznego oraz o zasadach i metodach pracy w wybranych sferach kultury, edukacji, gospodarki, administracji dawniej i współcześnie
- Samodzielnie zdobywa wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny przy zastosowaniu różnorodnych technik pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji, zgodnie ze wskazówkami opiekuna naukowego oraz rozwija umiejętności profesjonalne związane z obszarami wybranych specjalności
- Prezentuje efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie
- Realizując cele badawcze korzysta z technologii informacyjnej, multimediów i zasobów internetu
- Rozumie konieczność przestrzegania norm etycznych w pracy historyka i popularyzacji wiedzy historycznej
- Rozumie potrzebę ustawicznego rozwoju kompetencji w zakresie historycznym, ogólnohumanistycznym oraz kompetencji personalnych i społecznych, rozwija swoje zainteresowania
- Potrafi posługiwać się programem ACCESS, wykorzystywać go w pracy

Treści programowe dla zajęć:

- Zmiany w profilu funkcjonowania archiwów w zakresie udostępniania zbiorów od XIX do XXI wieku
- Genealogia – jako specyficzny dział funkcjonowania archiwów w XXI w. (tradycyjne źródła i bazy danych)
- Tradycyjne źródła informacji archiwalnej w Polsce
- Bazy danych w archiwach (teoria i wykorzystanie)
- Praktyka w zakresie opracowania – praca na platformie ZoSIA
- Przygotowanie wstępu do inwentarza archiwalnego
- Drukowane pomoce archiwalne
- Podstawy programu ACCESS i jego zastosowanie we współczesnej biurowości

Nazwa zajęć: Historia archiwów polskich

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma uporządkowaną wiedzę na temat dziejów archiwów polskich od okresu staropolskiego do czasów współczesnych
- Rozumie związki pomiędzy organizacją i stanem zasobów archiwalnych a stosunkami politycznymi i społecznymi w poszczególnych okresach historycznych
- Posiada wiedzę na temat zasobów archiwów polskich w poszczególnych okresach historycznych
- Docenia rolę i znaczenie archiwów w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego
- Posiada wiedzę na temat strat w zasobie polskich archiwów poniesionych na skutek wojen i rozbiorów;
- Ma wiedzę na temat ogólnego rozwoju archiwów polskich i dorobku naukowego archiwistów polskich

Treści programowe dla zajęć:

- Periodyzacja dziejów archiwów polskich i europejskich.
- Rozwój archiwów w Europie do końca XVIII wieku.
- Archiwa na ziemiach polskich w okresie zaborów.
- Próby organizacji archiwów w czasie I wojny światowej.
- Archiwa w okresie II Rzeczypospolitej.
- Archiwa państwowe w czasie II wojny światowej.
- Archiwa w PRL.
- Współczesna organizacja archiwów w Polsce.
- Dorobek naukowy archiwów polskich XIX-XXI w.

Nazwa zajęć: Kancelaria współczesna i współczesne formy kancelaryjne

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi zastosować nowoczesne technologie i ma świadomość ich znaczenia

- Potrafi korzystać z normatywów określających prace współczesnych kancelarii
- Potrafi samodzielnie określać typy i rodzaje dokumentacji i wskazywać prawidłowe postępowanie z nimi
- Potrafi pracować w grupie, prawidłowo analizując materiały archiwalne dotyczące wybranej kancelarii
- Ma świadomość znaczenia dokumentacji i prawidłowego jej obiegu w instytucjach użyteczności publicznej
- Ma świadomość znaczenia elektronicznego obiegu dokumentacji i wie na jakich zasadach się on odbywa
- Posiada wiedzę na temat współczesnych form kancelaryjnych i umie ją zastosować

Treści programowe dla zajęć:

- Dokumentacja masowa i jej problem
- Kancelaria w edukacji
- Kancelaria w służbie zdrowia
- Współczesna dokumentacja pozaaktowa
- Dokumentacja w instytucjach kultury
- Kancelaria sądowa
- Kancelarie branżowe
- System EZD i tworzenie baz danych
- Wizyta w archiwum Urzędu Miasta Poznania.

Nazwa zajęć: Praktyka w archiwach

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

zna strukturę organizacyjną zakładu pracy, w którym odbywał praktykę

- znał podstawy prawne działania jednostki organizacyjnej/zakładu pracy (normatywy ogólne i szczegółowe, statut organizacyjny, regulamin działalności, zarządzenia wewnętrzne i in.)
- znał system zarządzania i obieg tworzonej w jednostce organizacyjnej/zakładzie pracy dokumentacji
- rozumie i potrafi wykonywać zadania w zakresie ewidencjonowania, klasyfikowania, kwalifikowania, udostępniania i brakowania dokumentacji tworzonej i przechowywanej w jednostce organizacyjnej/zakładzie pracy
- potrafi wykonywać zadania w zakresie organizacji pracy kancelaryjnej w systemie przyjętym w jednostce organizacyjnej/zakładzie pracy
- rozumie i potrafi wyjaśnić proces archiwizacji dokumentacji, posługując się występującymi w jednostce organizacyjnej/zakładzie pracy narzędziami archiwizacji (instrukcja kancelaryjna, rzeczowy lub strukturalny wykaz akt, ew. inny kwalifikator dokumentacji dla dokumentacji tradycyjnej i elektronicznej, inne wewnętrzne zarządzenia regulujące obowiązki sekretariatów, kancelarii i komórek organizacyjnych w zakresie tworzenia, obiegu, ewidencjonowania, udostępniania dokumentacji postępowań administracyjnych lub dokumentacji akt spraw oraz innych rodzajów dokumentacji)
- zna pełen zasób dokumentacji tworzonej i przechowywanej w jednostce organizacyjnej/zakładzie pracy (strukturę, rozmieszczenie, rodzaje dokumentacji i/lub materiałów archiwalnych)
- potrafi opracowywać dokumentację, wykorzystując w pracy dostępne pomoce ewidencyjno-informacyjne
- zna podstawowe zasady zabezpieczenia dokumentacji przed działaniem szkodliwych czynników zewnętrznych, a także zasady ochrony dokumentacji przed nieuprawnionym dostępem
- potrafi przeprowadzić proces udostępniania dokumentacji na potrzeby jednostki organizacyjnej/użytkowników/klientów
- pracuje w zespołach, także według celów i wskazówek formułowanych przez opiekuna praktyk, stosując zasady bezpieczeństwa i higieny pracy.

Treści programowe dla zajęć:

- Struktura organizacyjna instytucji
- System zarządzania i obieg dokumentacji
- Praca z dokumentacją (ewidencja, klasyfikowanie, kwalifikowanie, opracowanie, udostępnianie, brakowanie)
- Proces archiwizacji dokumentacji
- Zabezpieczanie dokumentacji
- Udostępnianie dokumentacji, praca z użytkownikiem

Nazwa zajęć: **Profilaktyka i konserwacja**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę z zakresu podstawowej terminologii związanej z profilaktyką i konserwacją materiałów archiwalnych
- Posiada wiedzę na temat konserwacji zbiorów w XX-wiecznej Polsce
- Zna przepisy regulujące działalność profilaktyczną i konserwacyjną
- Posiada szeroką wiedzę z zakresu działań profilaktycznych i konserwatorskich
- Ma świadomość potrzeby przeprowadzania działań profilaktycznych i konserwatorskich dla zachowania dziedzictwa dokumentalnego

Treści programowe dla zajęć:

- Wprowadzenie do problematyki przedmiotu: podstawowe pojęcia, polityka ochrony zbiorów, organizacja służb konserwatorskich w archiwach państwowych
- Ochrona i konserwacja zbiorów w Polsce w XX wieku
- Ustawy i przepisy regulujące działania profilaktyczne i konserwatorskie
- Nośniki informacji w archiwach i czynniki niszczące
- Profilaktyka: budownictwo archiwalne, warunki przechowywania materiałów archiwalnych
- Katastrofy i konflikty zbrojne i ich wpływ na dokumentację
- Konserwacja właściwa
- Analiza rodzajów uszkodzeń dokumentacji, ich przyczyn i zalecanych sposobów konserwacji – zajęcia praktyczne
- Zjawiska masowe: kwaśny papier i wżery atramentowe
- Mikrofilmowanie i digitalizacja jako formy zabezpieczenia informacji

Nazwa zajęć: Prawo archiwalne

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna najważniejsze przepisy polskiego prawa archiwalnego w zakresie kształtowania narastającego zasobu archiwalnego
- Zna najważniejsze przepisy polskiego prawa w zakresie przejmowania materiałów archiwalnych: z komórek organizacyjnych tworzących dokumentację do archiwum zakładowego lub składnicy akt, z archiwum zakładowego lub składnicy akt do archiwum państwowego lub archiwum wyodrębnionego, z archiwum wyodrębnionego do Archiwum Akt Nowych, z archiwum twórcy niepaństwowego zasobu archiwalnego do archiwum państwowego; postępowania z dokumentacją w przypadku likwidacji twórcy dokumentacji lub zmiany jego struktury właścicielskiej
- Zna najważniejsze przepisy polskiego prawa w zakresie udostępniania dokumentacji, materiałów archiwalnych oraz informacji archiwalnej w: komórkach organizacyjnych tworzących dokumentację, archiwum zakładowego lub składnicy akt, archiwum wyodrębnionym, archiwum państwowym, bibliotekach, muzeach, jednostkach organizacyjnych z powierzonym zasobem archiwalnym oraz przez twórców niepaństwowego zasobu archiwalnego
- Zna najważniejsze przepisy polskiego prawa w zakresie postępowania z dokumentacją płacową i osobową o czasowym okresie przechowywania oraz z dokumentacją audiowizualną
- Zna podstawowe zasady: działalności archiwalnej, kancelarii współczesnej, zarządzania dokumentacją i działania archiwalnych pomocy informacyjnych w systemach teleinformatycznych
- Potrafi poprawnie stosować normy prawne regulujące zasady postępowania z dokumentacją w postaci tradycyjnej i elektronicznej, również stanowiącą materiał archiwalny
- Potrafi poprawnie stosować terminologię archiwalną
- Właściwie planować i zarządzać obiegiem informacji wewnątrz i na zewnątrz jednostki organizacyjnej w systemie tradycyjnym, teleinformatycznym i mieszanym
- Zorganizować i prowadzić archiwum zakładowe w systemie tradycyjnym, teleinformatycznym i mieszanym
- Ma świadomość znaczenia pracy zespołowej w zakresie postępowania z dokumentacją i działalności archiwalnej
- Docenia znaczenie materiałów archiwalnych dla tradycji i dziedzictwa kulturowego oraz odpowiedzialność za ich zachowanie dla ochrony dziedzictwa kulturowego regionu, państwa, kontynentu, cywilizacji
- Rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się w zakresie teorii archiwalnej oraz nabywania praktycznych umiejętności postępowania z dokumentacją

Treści programowe dla zajęć:

- Kształtowanie narastającego zasobu archiwalnego w kancelarii tradycyjnej, mieszanej oraz systemie do elektronicznego zarządzania dokumentacją, a szczególnie klasyfikowanie i kwalifikowanie dokumentacji, ewidencjonowanie, opracowywanie, zabezpieczenie i brakowania;

rola i zadania archiwum zakładowego z zakresie postępowania z dokumentacją i materiałami archiwalnymi

- Przejmowanie dokumentacji i materiałów archiwalnych w formie tradycyjnej, mieszanej i elektronicznej: z komórek organizacyjnych tworzących dokumentację do archiwum zakładowego (składnicy akt), z archiwum zakładowego (składnicy akt) do archiwum państwowego lub archiwum wyodrębnionego, z archiwum wyodrębnionego do Archiwum Akt Nowych, z archiwum twórcy niepaństwowego zasobu archiwalnego do archiwum państwowego; postępowania z dokumentacją w przypadku likwidacji twórcy dokumentacji lub zmiany jego struktury właścicielskiej
- Udostępnianie dokumentacji, materiałów archiwalnych (w formie tradycyjnej, mieszanej i elektronicznej) oraz informacji archiwalnej dla celów postępowania administracyjnego lub innego, potrzeb własnych jednostki organizacyjnej, naukowo-badawczych, zaspokajania potrzeb urzędowych obywateli w: 1) komórkach organizacyjnych tworzących dokumentację i materiały archiwalne, 2) archiwum zakładowym lub składnicy akt, 3) archiwum wyodrębnionym, 4) archiwum państwowym, bibliotekach, muzeach, jednostkach organizacyjnych z powierzonym zasobem archiwalnym oraz przez twórców niepaństwowego zasobu archiwalnego
- Dokument elektroniczny: tworzenie, uwierzytelnienie, niezbędne elementy struktury dokumentu elektronicznego, zasady klasyfikowania, kwalifikowania i brakowania
- Archiwum zakładowe (organizacja, zadania, zasób archiwalny) i składnice akt
- Archiwa niepaństwowe (organizacja, zadania, zasób archiwalny)
- Organizacja archiwów państwowych podległych naczelnemu dyrektorowi archiwów państwowych: statut, regulamin wewnętrzny oraz inne zarządzenia wewnętrzne, struktura organizacyjna, zadania, pracownicy
- Organizacja archiwów wyodrębnionych: statut, regulamin wewnętrzny oraz inne zarządzenia wewnętrzne, struktura organizacyjna, zadania, pracownicy, przepisy dotyczące działalności wewnętrznej
- Podstawowe przepisy dotyczące ochrony danych osobowych, dostępu do informacji publicznej, ochrony informacji niejawnych i innych tajemnic ustawowo chronionych w działalności archiwalnej

Nazwa zajęć: Prawo archiwalne - wykład

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna najważniejsze przepisy polskiego prawa archiwalnego w zakresie: narodowego zasobu archiwalnego, organizacji państwowej sieci archiwalnej, zadań archiwów państwowych i niepaństwowych, rozmieszczenia narodowego zasobu archiwalnego
- Zna najważniejsze przepisy polskiego prawa w zakresie: demokratycznego państwa prawa, budowy społeczeństwa obywatelskiego, praw i obowiązków obywatela oraz podmiotów publicznych i niepublicznych
- Zna najważniejsze przepisy polskiego prawa w zakresie: ochrony danych osobowych, informacji niejawnych, udostępniania informacji publicznej oraz ochrony innych tajemnic ustawowo chronionych
- Zna podstawowe zasady: działalności archiwalnej, kancelarii współczesnej, zarządzania dokumentacją i działania archiwalnych pomocy informacyjnych
- Potrafi poprawnie stosować normy prawne regulujące zasady postępowania z dokumentacją, również stanowiącą materiał archiwalny
- Potrafi poprawnie stosować terminologię archiwalną
- Właściwie planować i zarządzać obiegiem informacji wewnątrz i na zewnątrz jednostki organizacyjnej w systemie tradycyjnym, teleinformatycznym i mieszanym
- Zorganizować i prowadzić archiwum zakładowe w systemie tradycyjnym, teleinformatycznym i mieszanym
- Ma świadomość znaczenia pracy zespołowej w zakresie postępowania z dokumentacją i działalności archiwalnej
- Docenia znaczenie materiałów archiwalnych dla tradycji i dziedzictwa kulturowego oraz odpowiedzialność za ich zachowanie dla ochrony dziedzictwa kulturowego regionu, państwa, kontynentu, cywilizacji
- Rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się w zakresie teorii archiwalnej oraz nabywania praktycznych umiejętności postępowania z dokumentacją

Treści programowe dla zajęć:

- Przedmiot prawa archiwalnego, periodyzacja polskiego prawa archiwalnego i literatura przedmiotu

- Podstawowe założenia *Ustawy z 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach*: 1. Postanowienia ogólne, 2. Organizacja państwowej sieci archiwalnej, 3. Zasady rozmieszczenia zasobu archiwalnego.
- Podstawowe pojęcia: 1. Pojęcie materiały archiwalne, 2. Pojęcie narodowy zasób archiwalny, 3. Pojęcia państwowy zasób archiwalny i niepaństwowy zasób archiwalny.
- Postępowanie z materiałami archiwalnymi: 1. Podział dokumentacji powstającej w jednostkach organizacyjnych państwowych i samorządowych, 2. Zasady klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji w jednostkach organizacyjnych państwowych i samorządowych, 3. Zasady i tryb przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych, 4. Kompetencje archiwów wyodrębnionych w zakresie klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji w jednostkach organizacyjnych państwowych i samorządowych oraz zasad i trybu przekazywania materiałów archiwalnych, 5. Obowiązki w jednostkach organizacyjnych państwowych i samorządowych w zakresie przechowywanej dokumentacji i innych twórców materiałów archiwalnych wchodzących w skład państwowego zasobu archiwalnego i niepaństwowego zasobu archiwalnego, 6. Zasady postępowania z materiałami archiwalnymi wchodzącymi w skład państwowego zasobu archiwalnego i niepaństwowego zasobu archiwalnego w zakresie ich kupna, sprzedaży, prawa pierwokupu, przejmowania na własność, wywozu za granicę.
- Państwowy zasób archiwalny: 1. Twórcy państwowego zasobu archiwalnego, 2. Udostępnianie materiałów archiwalnych w archiwach państwowych, 3. Organizacja państwowej służby archiwalnej, 4. Państwowa sieć archiwalna: a) organizacja sieci archiwalnej, b) zasady rozmieszczenia państwowego zasobu archiwalnego, c) działalność archiwalna, d) zakres działania archiwów państwowych, e) organizacja archiwów wyodrębnionych, f) archiwa zakładowe (organizacja, zadania, zasób archiwalny), g) składnice akt, h) pracownicy państwowej sieci archiwalnej – pracownicy działalności podstawowej, pracownicy naukowo-badawczy.
- Niepaństwowy zasób archiwalny: 1. Ewidencjonowany niepaństwowy zasób archiwalny, 2. Nieewidencjonowany niepaństwowy zasób archiwalny, 3. Obowiązki twórców niepaństwowego zasobu archiwalnego.
- Nowelizacje *Ustawy z 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach*
- Założenia nowego prawa archiwalnego
- Podstawowe przepisy dotyczące ochrony danych osobowych, dostępu do informacji publicznej, ochrony informacji niejawnych i innych tajemnic ustawowo chronionych

Nazwa zajęć: **Metodyka opracowania dokumentacji współczesnej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z metodyką opracowania zasobu;
- potrafi określić podstawowe rodzaje i cechy dokumentacji współczesnej
- potrafi zastosować podstawowe zasady archiwistyki w procesie porządkowania dokumentacji współczesnej;
- potrafi uzasadnić podejmowane prace porządkowe w dialogu ze znawcami w zakresie archiwistyki i zarządzania dokumentacją;
- zna międzynarodowe i polskie standardy opracowania zasobu archiwalnego;
- potrafi skonstruować prawidłowy model pomocy ewidencyjno-informacyjnych dla najnowszej części zasobu archiwalnego;
- ocenia znaczenie ciał kolegialnych w archiwach w zakresie nadzoru nad prawidłowością opracowania zasobu;

Treści programowe dla zajęć:

- Terminologia i ogólna metodyka pracy w archiwach
- Ocena i wartościowanie różnych rodzajów dokumentacji współczesnej
- Planowanie i wybór metody prac porządkowych
- Klasyfikacja i nadanie układu porządkowanej dokumentacji
- Inwentaryzacja akt, tworzenie jednostek inwentarzowych i jednostek archiwalnych
- Przygotowywanie podstawowych pomocy archiwalnych oraz pomocy wyższego rzędu
- Rodzaje dokumentacji współczesnej i specyfika ich opracowania

Nazwa zajęć: **Metodyka opracowania dokumentacji współczesnej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę z zakresu teorii i metodyki archiwalnej
- potrafi znaleźć i zastosować w praktyce przepisy metodyczne obowiązujące w archiwach o charakterze historycznym

- Potrafi dopasować najlepsze metody porządkowania, opracowania i zabezpieczania dokumentacji aktowej
- zna i potrafi zastosować w praktyce kolejne etapy prac porządkowych
- zna zasady inwentaryzowania dokumentacji zgodnie z obowiązującymi standardami międzynarodowymi i polskim
- potrafi opracować pomoce ewidencyjne i informacyjne (podstawowe i wyższego rzędu)

Treści programowe dla zajęć:

- Ogólna metodyka pracy archiwalnej, terminologia
- Rola studiów wstępnych w procesie opracowywania dokumentacji
- Rozpoznanie przynależności zespołowej
- Segregacja akt
- Klasyfikacja i nadanie układu dokumentacji
- Inwentaryzacja kartkowa i książkowa, wstęp do inwentarza
- Przygotowanie pomocy archiwalnych wyższego rzędu
- Brakowanie dokumentacji niearchiwalnej.

Nazwa zajęć: Prawo administracyjne

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna najważniejsze pojęcia - administracja, administracja publiczna i prawo administracyjne, normy prawa administracyjnego, stosunek administracyjnoprawny, źródła prawa administracyjnego oraz administracja zespolona i niezespolona (ogólna i specjalna)
- Zna najważniejsze przepisy prawa administracyjnego w wybranych państwach europejskich
- Zna organizacje administracji centralnej i terenowej w państwie polskim: 1) II Rzeczypospolita, 2) lata 1939-1945, 3) PRL, 4) III Rzeczypospolita oraz podziały terytorialne państwa polskiego
- Zna prawne formy działania administracji, zasady kontroli administracji oraz zadania sądów administracyjnych
- Potrafi poprawnie stosować normy prawne regulujące zasady zarządzania dokumentacją, również stanowiącą materiał archiwalny, zgodnie z Kodeksem Postępowania Administracyjnego
- Potrafi poprawnie stosować terminologię administracyjną w działalności archiwalnej
- Właściwie planować i zarządzać obiegiem informacji wewnątrz i na zewnątrz jednostki organizacyjnej w systemie tradycyjnym, teleinformatycznym i mieszanym, zgodnie z Kodeksem Postępowania Administracyjnego
- Zorganizować i prowadzić archiwum zakładowe w systemie tradycyjnym, teleinformatycznym i mieszanym, zgodnie z Kodeksem Postępowania Administracyjnego
- Ma świadomość znaczenia pracy zespołowej, etyki zawodowej, działań antykorupcyjnych oraz zwalczania innych patologii, np. nepotyzmu i mobbingu w organach administracji publicznej
- Docenia znaczenie zarządzania zasobami ludzkimi w organach administracji publicznej
- Rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się w zakresie prawa administracyjnego oraz nabywania praktycznych umiejętności rozstrzygania spraw i zarządzania dokumentacją

Treści programowe dla zajęć:

- Przedmiot prawa administracyjnego, periodyzacja polskiego prawa administracyjnego i literatura przedmiotu
- Wprowadzenie do prawa administracyjnego: pojęcia administracji, administracji publicznej i prawa administracyjnego, normy prawa administracyjnego, stosunek administracyjnoprawny, źródła prawa administracyjnego, podstawowe pojęcia w nauce prawa administracyjnego, administracja zespolona i niezespolona (ogólna i specjalna)
- Prawo administracyjne w wybranych państwach europejskich
- Organizacja administracji centralnej i terenowej w państwie polskim: 1) II Rzeczypospolita, 2) lata 1939-1945, 3) PRL
- Organizacja administracji centralnej i terenowej w III Rzeczypospolita
- Podziały terytorialne państwa polskiego
- Pracownicy administracji publicznej
- Prawne formy działania administracji
- Kontrola administracji, sądy administracyjne

Nazwa zajęć: Nauki pomocnicze historii wojskowości

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna nauki pomocnicze i posiłkujące historię wojskowości
- prawidłowo posługuje się zwrotami i terminami z zakresu nauk pomocniczych i posiłkujących

- wskazuje i określa związki istniejące pomiędzy naukami pomocniczymi i posiłkującymi a badaniami historyczno-wojskowymi
- potrafi określić, które nauki pomocnicze i posiłkujące mają zastosowanie w danej problematyce historyczno-wojskowej
- jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat zastosowania nauk pomocniczych i posiłkujących historię wojskowości

Treści programowe dla zajęć:

- Polska historiografia wojskowa wobec zagadnień istoty nauk pomocniczych i posiłkujących historię wojskowości
- Pojęcie i podział nauk pomocniczych i posiłkujących historię wojskowości
- Nauki posiłkujące historię wojskowości
- Nauki znajdujące zastosowanie przy korzystaniu z różnych źródeł
- Nauki znajdujące zastosowanie przy korzystaniu ze źródeł w postaci trójwymiarowych zabytków nieruchomych
- Nauki znajdujące zastosowanie przy korzystaniu ze źródeł w postaci trójwymiarowych zabytków ruchomych
- Nauki znajdujące zastosowanie przy korzystaniu ze źródeł w postaci zabytków ikonograficznych i kartograficznych
- Nauki znajdujące zastosowanie przy korzystaniu ze źródeł pisanych potrzeby dyskusji nad naukami pomocniczymi i posiłkującymi historię wojskowości

Nazwa zajęć: **Polska historiografia wojskowa**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna polską historiografię wojskową różnych okresów historycznych
- prawidłowo dokonuje oceny jakości dzieł polskich historyków wojskowości
- wskazuje i określa związki pomiędzy polską historiografią wojskową powstającą w różnych ośrodkach w kraju i na emigracji
- potrafi określić najważniejsze dzieła i najważniejszych polskich historyków wojskowości
- jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat zastosowania informacji o polskiej historiografii wojskowej dla badań własnych

Treści programowe dla zajęć:

- Pojęcie i podział polskiej historiografii wojskowej
- Początki polskiej historiografii wojskowej w XIX wieku
- Polska historiografia wojskowa przełomu wieków XIX i XX
- Badania nad historią wojskowości na ziemiach polskich w dwudziestolecie międzywojennym
- Polska historiografia wojskowa w okresie PRL
- Emigracyjne nurty polskich historyków wojskowości
- Polska historiografia wojskowa po 1989 roku

Nazwa zajęć: **Sztuka wojenna świata starożytnego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna wojskowość świata starożytnego
- prawidłowo posługuje się zwrotami i terminami z zakresu wojskowości świata starożytnego
- wskazuje i określa związki, oraz różnice istniejące pomiędzy wojskowością świata starożytnego
- jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat znajomości wojskowości świata starożytnego

Treści programowe dla zajęć:

- Wojskowość starożytnego Wschodu
- Wojskowość Grecka do początku wieku V p.n.e.
- Wojny grecko-perskie 490-479 r. p.n.e.
- Wojna peloponeska 431-404 p.n.e.
- Sparta i Teby 404-362 p.n.e.
- Armia Filipa i Aleksandra Macedońskiego i wojna z Persją
- Wojskowość Italii do ok. 300 r. p.n.e.
- Wojna Rzymu z Pyrrusem
- Wojny punickie
- Wojny Rzymu z monarchiami hellenistycznymi 217-168 p.n.e.
- Armia rzymska schyłku Republiki ok. 100-31 p.n.e.
- Armia rzymska wczesnego cesarstwa 31 p.n.e. – 190 n.e.
- Armia rzymska doby kryzysu i późnego cesarstwa 190-378 n.e.
- Charakterystyka strategii i taktyki świata starożytnego

Nazwa zajęć: Warsztat pracy historyka wojskowego

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- posiada umiejętność stosowania warsztatu historyka wojskowości
- potrafi rozwijać warsztat naukowy historyka wojskowości
- posiada umiejętności korzystania z różnorodnej bazy źródłowej oraz literatury
- potrafi konstruować poprawnie prace historyczno-wojskowe
- posiada umiejętność edycji tekstu oraz ikonografii historyczno-wojskowej

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowe pojęcia historyka wojskowości
- Wojna jako przedmiot badań historycznych – kwalifikacje historyka wojskowego – powody prowadzenia wojen
- Podstawowe składniki historii wojskowej.
- Przedmiot nauki historyczno wojskowej i jej podział.
- Metodyka badań historyczno-wojskowych.
- Źródła w badaniach nad historią wojen i wojskowości
- Założenia metodologiczne badań historyczno-wojskowych
- Odtwarzanie dziejów wojskowych.
- Związek badań historyczno-wojskowych z praktyką – wojna jako wyzwanie dla historyka
- Historia wojskowa w Polsce – perspektywy badawcze

Nazwa zajęć: Broń i barwa w starożytności i średniowieczu

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna broń i barwę w starożytności i średniowieczu
- prawidłowo posługuje się zwrotami i terminami z zakresu broni i barwy
- wskazuje i określa związki istniejące pomiędzy ewolucją uzbrojenia i wyposażenia wojsk a badaniami historyczno-wojskowymi
- potrafi określić, który rodzaj uzbrojenia ma zastosowanie w danej problematyce historyczno-wojskowej
- jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat broni i barwy i jej zastosowania w praktyce

Treści programowe dla zajęć:

- Uzbrojenie państw starożytnego Wschodu (Sumer, Egipt, Asyria, Persja, Chiny)
- Uzbrojenie starożytnej Grecji i Macedonii.
- Uzbrojenie w starożytnym Rzymie okresu Republiki i czasów Cesarstwa
- Uzbrojenie u Germanów i Galów.
- Uzbrojenie ochronne w średniowieczu.
- Miecz i jego ewolucja w średniowieczu.
- Topory, noże, pugiwały, oraz broń drzewcowa w średniowieczu.
- Machiny wojenne starożytności i średniowiecza. Machiny i urządzenia oblężnicze.
- Ręczna broń miotająca i początki broni palnej.
- Uzbrojenie wschodnie (Mongolów, Arabów, Turków) w średniowieczu
- Uzbrojenie w średniowiecznej Polsce.
- Rodzaje okrętów i ich uzbrojenie w starożytności i średniowieczu

Nazwa zajęć: Wojskowość średniowiecza

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna zagadnienia związane z rozwojem wojskowości średniowiecznej
- Prawidłowo posługuje się podstawowymi pojęciami języka naukowego traktującego o historii wojskowości średniowiecznej
- Potrafi wskazać związki wojskowości średniowiecznej z innymi dziedzinami nauk
- Umie określić podstawowe działy historii wojskowości średniowiecza i jej przemiany
- Jest świadomy swej wiedzy z zakresu historii wojskowości średniowiecznej

Treści programowe dla zajęć:

- Wojskowość Wizygotów, Longobardów, Anglosasów, Arabów i Franków do czasów Karola Wielkiego.
- Wojskowość wikingów i Normanów.
- Wojskowość bizantyjska od VI do XI wieku.
- Wyprawy krzyżowe (I-III) i ich wojskowość
- Wojskowość angielska XII-XIII.
- Przemiany w wojskowości europejskiej XII-XIV wieku oraz wojskowość Rusi
- Wojskowość mongolska.
- Wojny walijskie i wojny szkockie XIII-XIV wieku.

- Wojna stuletnia.
- Wojskowość Szwajcarów.
- Wojskowość husycka.
- Wojskowość Turków Osmańskich i zdobycie Konstantynopola
- Wojny XV wieku
- Wnioski wypływające ze zmian jakie zachodziły w wojskowości średniowiecznej

Nazwa zajęć: **Wojskowość średniowiecza**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Zna zagadnienia związane z rozwojem wojskowości średniowiecznej

- Prawidłowo posługuje się podstawowymi pojęciami języka naukowego traktującego o historii wojskowości średniowiecznej
- Potrafi wskazać związki wojskowości średniowiecznej z innymi dziedzinami nauk
- Umie określić podstawowe działy historii wojskowości średniowiecza i jej przemiany
- Jest świadomy swej wiedzy z zakresu historii wojskowości średniowiecznej

Treści programowe dla zajęć:

- Polski teatr wojny w średniowieczu
- Polska myśl wojskowa do XV wieku
- Organizacja sił zbrojnych Pierwszych Piastów
- Wojny i wojskowość wczesnopiastowska czasu wojen polsko-niemieckich
- Wojskowość polska XII i XIII wieku
- Wojskowość Zakonu Krzyżackiego
- Wojskowość polska w XII i XIII wieku – strategia i taktyka
- Wojskowość Polska za czasów Kazimierza Wielkiego
- Przygotowania do wielkiej wojny z zakonem krzyżackim
- Wielka wojna z Zakonem Krzyżackim 1409-1411
- Walki polsko-krzyżackie między 1411-1454
- Wojna trzynastoletnia 1454-1466

Nazwa zajęć: **Broń i barwa w nowożytności**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna broń i barwę czasów nowożytnych
- prawidłowo posługuje się zwrotami i terminami z zakresu broni i barwy
- wskazuje i określa związki istniejące pomiędzy ewolucją uzbrojenia i wyposażenia wojsk a badaniami historyczno-wojskowymi
- potrafi określić, który rodzaj uzbrojenia ma zastosowanie w danej problematyce historyczno-wojskowej
- jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat broni i barwy i jej zastosowania w praktyce

Treści programowe dla zajęć:

- Uzbrojenie ochronne w czasach nowożytnych
- Broń drzewcowa nowożytności
- Bagnety, noże i sztylety używane w czasach nowożytnych
- Miecz i jego ewolucja (rapier i szpada)
- Szabla i jej rozwój
- Rozwój broni palnej. Muszkiety i inna broń długa nowożytności.
- Artyleria prochowa – lądowa i morska. Broń stromotorowa. Broń rakietowa.
- Broń Indii, Japonii, Turcji i Persji w czasach nowożytnych
- Barwa wojsk XVII i XVIII wieku.
- Polskie ordery i odznaczenia.

Nazwa zajęć: **Wojskowość nowożytna do końca XVIII wieku**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna wojskowość czasów nowożytnych
- prawidłowo posługuje się zwrotami i terminami z zakresu wojskowości czasów nowożytnych
- wskazuje i określa związki istniejące pomiędzy wojskowością Polską a Europejską
- potrafi określić, które elementy wojskowości europejskiej miały swój początek w Polsce i odwrotnie
- jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat znajomości wojskowości nowożytnej

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawy teoretyczne wojskowości europejskiej
- Wojny włoskie w XVI wieku

- Armia szwedzka i jej reformy
- Wojna trzydziestoletnia
- Wojskowość rosyjska
- Reformy wojskowe w Europie XVII-XVIII wieku
- Wielka wojna północna
- Wojskowość pruska
- Wojna domowa w Anglii
- Wojskowość brytyjska XVIII wieku
- Wojna siedmioletnia 1756-1763
- Wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych Ameryki 1775-1781

Nazwa zajęć: **Wojskowość nowożytna do końca XVIII wieku**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna wojskowość czasów nowożytnych
- prawidłowo posługuje się zwrotami i terminami z zakresu wojskowości czasów nowożytnych
- wskazuje i określa związki istniejące pomiędzy wojskowością Polską a Europejską
- potrafi określić, które elementy wojskowości europejskiej miały swój początek w Polsce i odwrotnie
- jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat znajomości wojskowości nowożytnej

Treści programowe dla zajęć:

- Charakterystyka teatru działań wojennych w nowożytności
- Wojskowość polska za czasów panowania ostatnich Jagiellonów.
- Wojskowość polska za panowania Stefana Batorego.
- Charakterystyka wojskowości Polski XVII wieku.
- Wojny ze Szwecją w XVII wieku.
- Wojny z Rosją w XVII wieku.
- Wojny z Turcją w XVII wieku.
- Walki z najazdami tatarskimi w XVII wieku.
- Walki z powstaniami kozackimi XVI/XVII wieku
- Powstanie Bohdana Chmielnickiego.
- Upadek wojskowości polskiej II połowy XVII wieku.
- Wojskowość polska XVIII wieku.

Nazwa zajęć: **Broń i barwa w XIX wieku**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna broń i barwę czasów nowożytnych
- prawidłowo posługuje się zwrotami i terminami z zakresu broni i barwy
- wskazuje i określa związki istniejące pomiędzy ewolucją uzbrojenia i wyposażenia wojsk a badaniami historyczno-wojskowymi
- potrafi określić, który rodzaj uzbrojenia ma zastosowanie w danej problematyce historyczno-wojskowej
- jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat broni i barwy i jej zastosowania w praktyce

Treści programowe dla zajęć:

- Rozwój i użycie broni białej w XIX wieku
- Systemy broni palnej w XIX wieku
- Rozwój broni krótkiej (pistolety)
- Rozwój broni długiej (karabiny)
- Broń maszynowa
- Rozwój artylerii w XIX wieku
- Rozwój broni rakietowej
- Przemiany i rozwój wyposażenia wojskowego
- Przemiany w umundurowaniu w XIX wieku
- Podstawowe wyposażenie żołnierza
- Wpływ rozwoju broni palnej na wynik konfliktów
- Rodzaje okrętów i ich uzbrojenie
- Broń szeregowego a broń oficera

Nazwa zajęć: **Wojskowość XIX wieku**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna problematykę wojen i dziejów wojskowości XIX wieku
- prawidłowo dokonuje oceny znaczenia wojen które miały miejsce w toku XIX wieku

- wskazuje i określa związki pomiędzy wojnami XIX wieku a miejscem i rolą państw ówczesnego świata
- potrafi określić jakie konflikty zbrojne miały największe znaczenie dla losów XIX wieku
- jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat wojen XIX wieku

Treści programowe dla zajęć:

- Wojskowość w dobie wojen napoleońskich
- Wojna krymska
- Wojna secesyjna
- Wojny zjednoczeniowe Niemiec
- Wojny zjednoczeniowe Włoch
- Wojny kolonialne XIX wieku
- Wojna japońsko-chińska
- Wojna japońsko-rosyjska
- Wielkie zbrojenia przełomu XIX i XX wieku

Nazwa zajęć: Wojskowość XIX wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna problematykę wojen i dziejów wojskowości XIX wieku
- prawidłowo dokonuje oceny znaczenia wojen które miały miejsce w toku XIX wieku
- wskazuje i określa związki pomiędzy wojnami XIX wieku a miejscem i rolą państw ówczesnego świata
- potrafi określić jakie konflikty zbrojne miały największe znaczenie dla losów XIX wieku
- jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat wojen XIX wieku

Treści programowe dla zajęć:

- Teoretyczne piśmiennictwo wojskowe XIX wieku
- Teatr wojny w XIX wieku
- Wojna polsko-rosyjska 1792 roku
- Sztuka wojenna w powstaniu kościuszkowskim
- Legiony polskie Jana Henryka Dąbrowskiego
- Siły zbrojne Księstwa Warszawskiego
- Siły zbrojne Królestwa Polskiego
- Sztuka wojenna w powstaniu listopadowym 1830-1831
- Walki podczas Wiosny Ludów 1848
- Sztuka wojenna w powstaniu styczniowym 1863-1864
- Armia rosyjska w XIX wieku
- Armia Brytyjska w XIX wieku
- Wojny bałkańskie na początku XX wieku

Nazwa zajęć: Broń i barwa w XX i XXI wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna broń i barwę czasów nowożytnych
- prawidłowo posługuje się zwrotami i terminami z zakresu broni i barwy
- wskazuje i określa związki istniejące pomiędzy ewolucją uzbrojenia i wyposażenia wojsk a badaniami historyczno-wojskowymi
- potrafi określić, który rodzaj uzbrojenia ma zastosowanie w danej problematyce historyczno-wojskowej
- jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat broni i barwy i jej zastosowania w praktyce

Treści programowe dla zajęć:

- Uzbrojenie i umundurowanie wojsk podczas I wojny światowej
- Uzbrojenie i umundurowanie niemieckich sił zbrojnych 1918-1945
- Umundurowanie i uzbrojenie Armii Czerwonej 1918-1945
- Rozwój uzbrojenia USA w XX wieku
- Umundurowanie wojsk USA w XX wieku
- Rozwój uzbrojenia Wielkiej Brytanii w XX wieku
- Umundurowanie wojsk Wielkiej Brytanii w XX wieku
- Rozwój uzbrojenia w Polsce w XX wieku
- Umundurowanie Wojska Polskiego w XX wieku
- Rozwój broni przeciwpancernej w XX wieku i współcześnie
- Przemiany i rozwój wyposażenia w XX i XXI wieku
- Rozwój lotnictwa
- Okręty i ich uzbrojenie

Nazwa zajęć: Wojskowość XX i XXI wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna problematykę wojen i dziejów wojskowości XX i XXI wieku
- prawidłowo dokonuje oceny znaczenia wojen które miały miejsce w toku XX i XXI wieku
- wskazuje i określa związki pomiędzy wojnami XX i XXI wieku a miejscem i rolą państw współczesnego świata
- potrafi określić jakie konflikty zbrojne miały największe znaczenie dla losów XX i XXI wieku
- jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat wojen XX i XXI wieku

Treści programowe dla zajęć:

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:

- Teatr wojny w XX i na początku XXI wieku
- Pierwsza wojna światowa
- Przemiany w wojskowości w 20-leciu międzywojennym
- Druga wojna światowa
- Wojna w Korei
- Wojny w Wietnamie
- Wojny o niepodległość państw afrykańskich
- Wojny na Bliskim Wschodzie
- Wojna o Falklandy
- Interwencja ZSRR w Afganistanie
- Wojny w Czeczenii
- Wojny w Iraku i Afganistanie

Nazwa zajęć: Wojskowość XX i XXI wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna problematykę wojen i dziejów wojskowości XX i XXI wieku
- prawidłowo dokonuje oceny znaczenia wojen które miały miejsce w toku XX i XXI wieku
- wskazuje i określa związki pomiędzy wojnami XX i XXI wieku a miejscem i rolą państw współczesnego świata
- potrafi określić jakie konflikty zbrojne miały największe znaczenie dla losów XX i XXI wieku
- jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat wojen XX i XXI wieku

Treści programowe dla zajęć:

- Charakterystyka teatru wojny w XX i XXI wieku
- Wojny o odzyskanie niepodległości Polski
- Wojsko Polskie 1919-1939
- Kampania wrześniowa 1939
- Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie
- Ludowe Wojsko Polskie i jego szlak bojowy
- Polska partyzantka podczas II wojny światowej
- Wojsko Polskie po 1945 roku
- Wojsko Polskie w strukturach Układu Warszawskiego
- Wojsko Polskie po 1989 roku
- Misje pokojowe po 1945 roku
- Udział wojsk polskich w wojnie w Iraku i Afganistanie

Nazwa zajęć: Analiza źródła średniowiecznego

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi wyszukiwać wybrane treści w średniowiecznych źródłach narracyjnych pod kierunkiem prowadzącego.
- Potrafi analizować średniowieczne źródła narracyjne i interpretować je w odpowiednich kontekstach
- Zna i rozumie specyfikę przedmiotową i metodologiczną analizy średniowiecznych źródeł narracyjnych
- Potrafi przedstawić wyniki swojej analizy dotyczącej wybranego fragmentu kroniki w formie prezentacji.

Treści programowe dla zajęć:

- Ćwiczeniowa analiza trzech fragmentów kroniki Galla Anonima.
- Samodzielna analiza wybranego, innego fragmentu kroniki Galla Anonima.

- Prezentowanie przez studentów postępów prac własnej analizy jednego z fragmentów kroniki Mistrza Wincentego.
- Końcowa prezentacja efektów pracy studentów.

Nazwa zajęć: Czas i przestrzeń w średniowieczu

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie zagadnienia związane z postrzeganiem czasu i przestrzeni w łacińskim kręgu kulturowym średniowiecznej Europy.
- Zna i potrafi poprawnie stosować terminologię, związaną z postrzeganiem, konceptualizacją i pomiarem przestrzeni i czasu w średniowieczu.
- Jest w stanie wskazać elementy średniowiecznych postrzegania i formowania przestrzeni oraz postrzegania czasu, obecne we współczesnym życiu publicznym, obyczajowości i krajobrazie kulturowym.
- Potrafi przeprowadzić analizę i interpretację średniowiecznych tekstów kultury pod kątem zawartych w nich informacji na temat czasu i przestrzeni.
- Wykazuje odpowiedzialność za zachowanie elementów dziedzictwa cywilizacyjnego średniowiecza polskiego i powszechnego, odnoszącego się do zagadnień związanych z czasem i przestrzenią oraz potrafi ją dalej upowszechniać.

Treści programowe dla zajęć:

- Średniowieczny porządek świata - jedność czasu i przestrzeni
- Kosmologia średniowieczna
- Analiza koncepcji przestrzeni map średniowiecznych
- Analizy koncepcji przestrzeni w tekście historiograficznym - przykład kroniki tzw. Galla Anonima
- Najbliższe otoczenie człowieka: przestrzeń władzy, topografia sakralna: struktury osadnicze, socjotopografia
- Doświadczenie przestrzeni - podróżowanie w średniowieczu
- Postrzeganie i pomiar przestrzeni: elementy metrologii
- Czas i wieczność czy czasy i wieczności? - średniowieczna uczona refleksja nad czasem
- Postrzeganie czasu: czas wiejski, kościelny, miejski
- Rachuba czasu: kalendarz i zegar, komputystyka
- Odczuwanie czasu dziejów – problem świadomości historycznej

Nazwa zajęć: Starożytność ludów „barbaricum”

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zastosowanie uporządkowanej wiedzy szczegółowej z zakresu dydaktyki historii podczas praktyk szkole podstawowej
- Zastosowanie podstawowej wiedzy nt. metodyki wykonywania typowych zadań, norm, procedur i dobrych praktyk w edukacji historycznej podczas praktyk w szkole podstawowej
- Zastosowanie wiedzy nt. kompetencji kluczowych i kulturowych w zakresie edukacji historycznej podczas praktyk w szkole podstawowej

Treści programowe dla zajęć:

- Społeczeństwa strefy „Barbaricum” w Europie: sposoby rozumienia terminu, geneza, sposób uformowania się, zasady funkcjonowania.
- Przebieg procesów etnogenetycznych we wczesnośredniowiecznej Europie
- Etnogeneza Słowian i rozwój Słowiańszczyzny we wczesnym średniowieczu
- Możliwości poznawcze innych źródeł (archeologicznych, językowych, antropologicznych i przyrodniczych) dla problematyki związanej ze strefą „Barbaricum”
- Wielkie migracje późnego antyku i wczesnego średniowiecza.
- Wierzenia religijne ludów „barbaricum” jako problem badawczy
- Początki państw słowiańskich w świetle źródeł pisanych i archeologicznych
- Tacyt jak źródło do dziejów strefy „barbaricum”

Nazwa zajęć: Wojna i rycerstwo w średniowieczu

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

Posiada wiadomości na temat przemian w sposobie prowadzenia wojen w średniowiecznej Europie
Potrafi wskazać przyczyny polityczne, społeczne, gospodarcze i techniczne powyższych przemian
Potrafi zdefiniować cechy ustroju feudalnego oraz określić ich wpływ na wojskowość średniowiecznej Europy
Potrafi zdefiniować pojęcie rycerstwa jako grupy zawodowej, a następnie warstwy społecznej i stanu
Zna przejawy i osiągnięcia średniowiecznej kultury rycerskiej

Potrafi wskazać przyczyny zaniku rycerstwa jako siły militarnej, a następnie przekształcenia się tej warstwy w ziemiaństwo

Potrafi określić specyficzne cechy rozwoju rycerstwa i jego przekształcenia się w szlachtę w Polsce

Potrafi wskazać pozostałości etosu i kultury rycerskiej w późniejszych epokach oraz w świecie współczesnym

Treści programowe dla zajęć:

- Ustrój feudalny w średniowiecznej Europie, jego uformowanie się, podstawowe cechy i konsekwencje dla życia politycznego, społecznego i gospodarczego
- Feudalizacja średniowiecznej wojskowości i jej następstwa
- Przemiany w sposobie prowadzenia wojen
- Rycerstwo jako warstwa społeczna
- Zakony rycerskie jako specyficzna forma średniowiecznej wojskowości
- Kultura rycerska, jej korzenie i przejawy
- Zmierzch rycerstwa jako podstawowej siły militarnej oraz warstwy społecznej
- Specyfika polskiej formy feudalizmu oraz rycerstwa i szlachty
- Pozostałości etosu i kultury rycerskiej w późniejszych epokach

Nazwa zajęć: **Dyplomatyka**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna elementarną terminologię nauk dyplomatycznych
- ma uporządkowaną wiedzę z zakresu dyplomatyki
- ma elementarną wiedzę o powiązaniach dyplomatyki z innymi dyscyplinami humanistycznymi
- posiada elementarne umiejętności badawcze związane z budową dokumentów, ich formą oraz rodzajami pozwalające na rozwiązywanie typowych zadań/problemów
- umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności badawcze kierując się wskazówkami opiekuna naukowego
- ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie polskiej dyplomatyki średniowiecznej

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowe pojęcia z zakresu dyplomatyki średniowiecznej
- Historia kluczowych kancelarii europejskich oraz ich dokumentów w średniowieczu
- Historia dokumentu polskiego, jego budowa oraz etapy jego powstawania
- Polska kancelaria królewska w średniowieczu
- Kancelarie książęce w dobie rozbitcia dzielnicowego
- Polska kancelaria królewska w późnym średniowieczu
- Kancelarie miejskie w średniowieczu

Nazwa zajęć: **Paleografia**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna elementarną terminologię związaną z paleografią łacińską
- ma uporządkowaną wiedzę z zakresu paleografii łacińskiej i brachygrafii
- ma elementarną wiedzę o powiązaniach paleografii łacińskiej z innymi dyscyplinami humanistycznymi
- posiada elementarne umiejętności badawcze związane z paleografią i kodykologią pozwalające na rozwiązywanie typowych zadań/problemów
- umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności badawcze kierując się wskazówkami opiekuna naukowego
- ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie paleografii łacińskiej

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowe terminy związane z paleografią, kodykologią, brachyografią
- Odczytywanie przez studentów pod kontrolą prowadzącej wybranego rękopiśmiennego dokumentu średniowiecznego
- Odczytywanie przez studentów pod kontrolą prowadzącej wybranego fragmentu średniowiecznego tekstu rękopiśmiennego - księgi sądów ziemskich
- Odczytywanie przez studentów pod kontrolą prowadzącej wybranego fragmentu średniowiecznego tekstu rękopiśmiennego - księgi sądów miejskich
- Odczytywanie przez studentów pod kontrolą prowadzącej wybranego fragmentu średniowiecznego kodeksu rękopiśmiennego

Nazwa zajęć: **Sfragistyka i heraldyka**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie podstawy warsztatu pracy historyka zajmującego się badaniami z zakresu heraldyki i sfragistyki, w tym potrafi dokonać kwerendy bibliograficznej dotyczącej stanu badań wokół wybranego problemu związanego z tymi dziedzinami. Ma uporządkowaną wiedzę przedmiotową i metodologiczną z dziedziny sfragistyki i heraldyki.
- Ma sprecyzowane zainteresowania badawcze oraz ma opanowaną terminologię związaną ze średniowieczną heraldyką i sfragistyką. Ma wiedzę na temat rozwoju oraz aktualnego stanu badań i bieżących trendów badawczych w zakresie sfragistyki i heraldyki
- Potrafi formułować pytania badawcze i tezy odnoszące się do zagadnień heraldyki i sfragistyki. Potrafi wskazać najważniejsze grupy dysponentów i znaczenie analizy dyplomatycznej w badaniach sfragistycznych.
- Zna podstawowe metody analizy i interpretacji źródeł heraldycznych i sfragistycznych. Zna podstawowe pojęcia, związane ze sfragistyką i heraldyką oraz potrafi ich poprawnie używać we właściwych kontekstach.
- Potrafi formułować wnioski na podstawie analizowanych herbów i pieczęci. Rozumie specyfikę sfragistyki i heraldyki oraz ich odrębność w stosunku do innych nauk pomocniczych historii.

Treści programowe dla zajęć:

- Stan i perspektywy badań sfragistycznych w Polsce i na świecie;
- Sfragistyka a inne nauki pomocnicze historii
- Badania kancelaryjne a sfragistyka;
- Typologia i nazewnictwo; Ikonografia sfragistyczna;
- Inskrypcje napieczęte; Edycje a interpretacje;
- Dziedzictwo prawne i kulturowe heraldyki i sfragistyki

Nazwa zajęć: Chrześcijaństwo w średniowieczu

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie kluczowe zagadnienia, związane z historią zachodniego chrześcijaństwa w średniowieczu
- Zna aktualny stan badań i bieżące trendy badawcze w historiografii, dotyczące problematyki Kościoła w średniowieczu
- Zna i rozumie społeczne, ekonomiczne i polityczne konteksty funkcjonowania instytucji kościelnych w średniowiecznej Europie
- Zna główne kategorie źródeł, odnoszących się do historii chrześcijaństwa w średniowieczu oraz problemy związane z ich interpretacją
- Zna podstawowe pojęcia, związane z historią średniowiecznego chrześcijaństwa i właściwe konteksty ich użycia
- Ma świadomość znaczenia dziedzictwa średniowiecznego chrześcijaństwa jako czynnika kształtującego tożsamość kulturową Europy jako całości oraz Polski

Treści programowe dla zajęć:

- Dziedzictwo Ojców Kościoła - fundament średniowiecznego chrześcijaństwa
- Chrystianizacja wczesnośredniowiecznej Europy
- Papiestwo i kościoły lokalne we wczesnym średniowieczu
- Reformy Kościoła w pełnym średniowieczu
- Nowe zakony i ruchy religijne w Europie pełnego średniowiecza
- Herezje średniowieczne
- „Niewola awiniońska” i wielka schizma zachodnia: papiestwo w późnym średniowieczu
- Droga do reformacji – nowe ruchy i prądy religijne późnego średniowiecza
- Kulturotwórcza rola średniowiecznego chrześcijaństwa
- Kościół polski w średniowieczu na tle europejskim – cechy wspólne i swoistość

Nazwa zajęć: Łacina średniowieczna

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna terminologię z zakresu gramatyki opisowej i historii literatury średniowiecznej potrzebną w celu samodzielnego tłumaczenia i analizy prostych średniowiecznych tekstów łacińskich
- Zna w stopniu podstawowym metodykę analizy i przekładu średniowiecznych źródeł łacińskich
- Potrafi korzystać z pomocy leksykograficznych (słowniki) oraz opracowań dotyczących źródeł historycznych (bibliografie, repertoria, cyfrowe bazy danych) podczas tłumaczenia średniowiecznego tekstu łacińskiego
- Potrafi z pomocą słowników tłumaczyć i interpretować średniowieczne teksty łacińskie o umiarkowanym stopniu trudności

Treści programowe dla zajęć:

- Lektura fragmentów *Rocznika Kapituły Krakowskiej*

- Lektura fragmentów *Rocznika małopolskiego*
- Lektura fragmentów *Miracula Sancti Stanisłai*

Nazwa zajęć: Wieś i miasto w średniowieczu

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawową terminologię związaną z instytucjami ustroju feudalnego oraz życia miejskiego, a także różne sposoby definiowania pojęć „feudalizm” oraz „miasto”.
- Zna przyczyny i drogi uformowania się ustroju feudalnego w średniowiecznej Europie oraz zasady jego funkcjonowania.
- Zna przyczyny upadku życia miejskiego we wczesnym średniowieczu oraz przyczyny, drogi i konsekwencje jego odrodzenia się.
- Rozumie istotę kryzysu feudalizmu na zachodzie Europy w późnym średniowieczu oraz potrafi wskazać pierwsze przejawy formowania się ustroju wczesnokapitalistycznego.
- Potrafi wskazać specyficzne cechy rozwoju społeczeństwa i gospodarki na ziemiach Europy Środkowo-Wschodniej, ze szczególnym uwzględnieniem ziem polskich.
- Rozumie istotę, uwarunkowania i przebieg dyskusji na temat początków życia miejskiego w Europie Środkowo-Wschodniej, ze szczególnym uwzględnieniem ziem polskich.
- Potrafi wskazać przyczyny i drogi uformowania się w Polsce systemu folwarczno-pańszczyźnianego oraz jego konsekwencje w dłuższej perspektywie czasowej.
- Potrafi wskazać długofalowe konsekwencje pojawienia się w późnym średniowieczu różnic w kierunku rozwoju społecznego i gospodarczego w zachodniej i wschodniej Europie

Treści programowe dla zajęć:

- Feudalizm w zachodniej Europie: sposoby rozumienia terminu, przyczyny i sposób uformowania się, zasady funkcjonowania.
- Upadek i odrodzenie się życia miejskiego w średniowiecznej Europie.
- Warunki życia na ziemiach polskich w dobie przedpaństwowej.
- Społeczeństwo i gospodarka na ziemiach Polskich w okresie tzw. "prawa książęcego".
- Kolonizacja niemiecka czy kolonizacja na prawie niemieckim, znaczenie przemian i dyskusja na temat ich charakteru.
- Dyskusja na temat początków życia miejskiego w Europie Środkowo-Wschodniej, ze szczególnym uwzględnieniem ziem polskich.
- Kryzys ustroju feudalnego w późnym średniowieczu oraz początki wczesnego kapitalizmu na zachodzie kontynentu. Rola wsi i miasta w tym procesie.
- Powstanie systemu folwarczno-pańszczyźnianego w Polsce i jego konsekwencje.
- Powstanie tzw. dualizmu gospodarczego w Europie na przełomie średniowiecza i epoki nowożytnej. Długofalowe konsekwencje tego stanu rzeczy.

Nazwa zajęć: Łacina średniowieczna

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna terminologię z zakresu gramatyki opisowej i historii literatury średniowiecznej potrzebną w celu samodzielnego tłumaczenia i analizy prostych średniowiecznych tekstów łacińskich
- Zna w stopniu podstawowym metodykę analizy i przekładu średniowiecznych źródeł łacińskich
- Potrafi korzystać z pomocy leksykograficznych (słowniki) oraz opracowań dotyczących źródeł historycznych (bibliografie, repertoria, cyfrowe bazy danych) podczas tłumaczenia średniowiecznego tekstu łacińskiego
- Potrafi z pomocą słowników tłumaczyć i interpretować średniowieczne teksty łacińskie o umiarkowanym stopniu trudności

Treści programowe dla zajęć:

- Lektura fragmentów *Księgi henrykowskiej*
- Lektura fragmentów akt procesu polsko-krzyżackiego z lat 1320-1321
- Lektura fragmentów Wulgaty

Nazwa zajęć: Nowe metody badań mediewistycznych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie podstawy warsztatu pracy historyka zajmującego się badaniami nad średniowieczem, w tym potrafi dokonać kwerendy bibliograficznej dotyczącej stanu badań wokół wybranego problemu związanego z tymi dziedzinami. Ma uporządkowaną wiedzę przedmiotową i metodologiczną z wybranych metod badawczych.
- Ma sprecyzowane zainteresowania badawcze oraz ma opanowaną terminologię związaną metodami badań nad średniowieczem. Ma wiedzę na temat rozwoju oraz aktualnego stanu badań i bieżących trendów badawczych w zakresie nowych metod badawczych.

- Potrafi formułować pytania badawcze i tezy z powołaniem się na nowe metody badawcze.
- Zna podstawowe metody analizy i interpretacji źródeł heraldycznych i sfragistycznych. Zna podstawowe pojęcia, związane ze sfragistyką i heraldyką oraz potrafi ich poprawnie używać we właściwych kontekstach.
- Potrafi formułować wnioski na podstawie analizy wybranych metod badawczych. Rozumie specyfikę wybranych metod oraz ich odrębności w stosunku do innych.

Treści programowe dla zajęć:

- Stan i perspektywy zastosowania nowych metod w mediewistyce
- Antropologia historyczna w mediewistyce
- Semiotyka w badaniach kultury średniowiecznej
- „Narratologia” – teksty źródeł na nowo odczytane (Propp, Dumezil, Banaszkiewicz)
- Archeologia a klasyczne metody historyczne
- Historia środowiskowa w mediewistyce
- „Zwroty”/Turns we współczesnej humanistyce i ich wpływ na mediewistykę

Nazwa zajęć: Proseminarium średniowieczne

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna specyfikę warsztatową i metodologiczną analizy średniowiecznych źródeł narracyjnych
- Potrafi dokonać samodzielnej analizy fragmentu średniowiecznego źródła narracyjnego.
- Potrafi poprawnie umieścić analizowany fragment w szerszym kontekście innych relacji źródłowych na omawiany temat i wskazać przyczyny ewentualnych różnic między nimi
- Potrafi napisać pracę zaliczeniową będącą efektem samodzielnej pracy

Treści programowe dla zajęć:

- Wybór fragmentów kroniki Jana Długosza będących przedmiotem analizy podczas zajęć
- Analiza przez studentów pod kierunkiem prowadzącego jednego z fragmentów kroniki, rozpatrywanego w szerszym kontekście
- Dyskusja nad poszczególnymi analizami.
- Przygotowanie i prezentacja samodzielnej analizy wybranego fragmentu źródła przez studentów

Nazwa zajęć: Łacina średniowieczna

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna terminologię z zakresu gramatyki opisowej i historii literatury średniowiecznej potrzebną w celu samodzielnego tłumaczenia i analizy prostych średniowiecznych tekstów łacińskich
- Zna w stopniu podstawowym metodykę analizy i przekładu średniowiecznych źródeł łacińskich
- Potrafi korzystać z pomocy leksykograficznych (słowniki) oraz opracowań dotyczących źródeł historycznych (bibliografie, repertoria, cyfrowe bazy danych) podczas tłumaczenia średniowiecznego tekstu łacińskiego
- Potrafi z pomocą słowników tłumaczyć i interpretować średniowieczne teksty łacińskie o umiarkowanym stopniu trudności

Treści programowe dla zajęć:

- Lektura fragmentów *Ottonis episcopi Frisingensis Chronica sive Historia de duabus civitatibus*
- Lektura fragmentów *Gesta Hammaburgensis ecclesiae pontificum* Adama z Bremy
- Lektura wybranych dokumentów z XII – XV w.

Nazwa zajęć: Świat średniowiecznych wyobrażeń

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie kluczowe zagadnienia, związane z historią wyobrażeń dotyczących niezwykłości w średniowieczu
- Ma wiedzę na temat aktualnego stanu badań i trendów badawczych we współczesnej humanistyce, dotyczących problematyki niezwykłości w średniowieczu
- Zna występujące we współczesnej kulturze elementy, nawiązujące do średniowiecznych wyobrażeń o niezwykłych zwierzętach, ludach, zdarzeniach itp.
- Zna metody analizy źródeł pisanych i ikonograficznych, odnoszących się do różnych kategorii niezwykłości w średniowieczu
- Zna podstawowe pojęcia, związane ze średniowiecznymi wyobrazeniami na temat niezwykłości i właściwe konteksty ich użycia

Treści programowe dla zajęć:

- Rozumienie niezwykłości w średniowieczu
- Geograficzne, etniczne i społeczne konteksty niezwykłości średniowiecznej
- Tzw. ludy monstrualne jako element obrazu świata
- Niezwykłe zwierzęta i ich interpretacje w filozofii przyrody i moralistyce

- Smok - istota na pograniczu świata natury i sfery nadprzyrodzonej
- Świat niezwykłych opowieści: zbiory niezwykłych historii w piśmiennictwie średniowiecznym - przykład Gerwazego z Tilbury
- Znaki na niebie i ziemi: zjawiska przyrodnicze jako element sfery niezwykłości
- Niezwykłe krainy w średniowiecznej geografii kreatywnej
- Człowiek wobec niezwykłej rzeczywistości - podróże po świecie fizycznym i zaświatach

Nazwa zajęć: **Średniowiecze w kulturze masowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w zakresie kluczowych zagadnień, związanych ze śladami lub świadomymi nawrotami do średniowiecza w kulturze masowej
- Potrafi samodzielnie wyszukiwać informacje na wskazany temat związany ze śladami lub świadomymi nawrotami do średniowiecza w kulturze masowej w literaturze naukowej wskazanej przez prowadzącego i innej
- Potrafi samodzielnie poddawać krytycznej analizie różne kategorie źródeł pisanych, odnoszących się do śladów lub świadomych nawrotów do średniowiecza w kulturze masowej i interpretować je w celu uzyskania wiedzy o ww. dziedzinie
- Posiada umiejętność przygotowywania wypowiedzi, odnoszących się do wybranych zagadnień dotyczących śladów lub świadomych nawrotów do średniowiecza w kulturze masowej
- Ma świadomość poziomu swojej wiedzy na temat śladów lub świadomych nawrotów do średniowiecza w kulturze masowej i konieczności jej stałej aktualizacji w związku z postępem badań nad tym zagadnieniem

Treści programowe dla zajęć:

- Zagadnienia wstępne, terminologia, historia mediewalizmu
- Mediewalizm w XIX wieku – dramaty
- Mediewalizm w XIX wieku – powieści
- Mediewalizm we współczesnych powieściach
- Mediewalizm w filmach
- „Gwiezdne wojny” – mediewalizm genealogiczny
- Turbosłowianie

Nazwa zajęć: **Analiza dyskursu politycznego i medialnego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

potrafi zdefiniować dyskurs i rozpoznawać różne jego rodzaje

- umie krytycznie analizować dyskurs polityczny i medialny
- rozpoznaje i stosuje chwytów erystycznych i figury retoryczne
- logicznie argumentuje swoje racje

Treści programowe dla zajęć:

- Pojęcie dyskursu i jego rodzaje
- Analiza tekstu i obrazu w dyskursie medialnym
- Sztuka dyskusowania w mediach społecznościowych
- Pojedynek na słowa, czyli dlaczego ludzie wygrywają spory? (wprowadzenie do erystyki)
- Jak logicznie argumentować swoje racje?
- Retoryka i perswazja w języku polityków i dziennikarzy
- Współczesny dyskurs polityczny i medialny – próba oceny

Nazwa zajęć: **Historia mediów**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- posługuje się poprawną terminologią związaną z historią mediów i dziennikarstwa
- identyfikuje, rozróżnia i objaśnia cechy charakterystyczne dla danych typów mediów
- rozróżnia typy polskiej prasy jej polityczne i ideologiczne barwy, wskazuje cechy systemu medialnego w różnych okresach historycznych
- charakteryzuje najważniejsze procesy przemian historycznych w świecie mediów
- nazywa i wyjaśnia procesy wpływające na globalne i lokalne przemiany w świecie mediów

Treści programowe dla zajęć:

- Historia mediów i dziennikarstwa – wyjaśnienie pojęć
- Historia pisma i druku
- Rozwój prasy i dziennikarstwa w Polsce i na świecie
- Historia radia, telewizji i internetu
- Dawne media w epoce cyfrowej

Nazwa zajęć: Wprowadzenie do kultury politycznej i medialnej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- wymienić i wyjaśnić podstawowe kategorie pojęciowe związane z kulturą polityczną i mediami
- rozpoznać na podstawie ikonografii najważniejszych polityków współczesnych
- określić źródła myśli konserwatywnej, liberalnej i socjalistycznej
- dokonać krytycznej analizy tekstów źródłowych z zakresu polskiej kultury politycznej XIX i XX w.
- wskazać związki istniejące pomiędzy współczesnymi orientacjami politycznymi a nurtami XIX-wiecznej polskiej myśli politycznej
- scharakteryzować polską kulturę polityczną, medialną i politykę historyczną na przestrzeni wieków

Treści programowe dla zajęć:

- Terminologiczne, historyczne i ideowe spory wokół kultury politycznej
- Polityka i politycy w mediach, w dawnej i współczesnej ikonografii
- Polska – dawna i współczesna – polityka historyczna
- Źródła konserwatyzmu, liberalizmu, socjalizmu
- Kultura sarmacka w Polsce
- Oświecenie w kulturze politycznej Europy – spór nie tylko historyczny
- Lelewelizm i neoromantyzm
- Okcydentalizm i krakowska szkoła historyczna
- Narody Europy i wyobrażenia o sąsiadach
- Czy Wielkopolska rządził trumny Marcinkowskiego i Cegielskiego? Kultura polityczna Wielkopolski

Nazwa zajęć: Mechanizmy sprawowania władzy

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Prawidłowo posługuje się zwrotami i terminami z zakresu współczesnych teorii władzy oraz pokrewnych im nurtów z nauk społecznych i humanistycznych
- Orientuje się w historii koncepcji władzy
- Zna podstawowe współczesne koncepcje i teorie władzy
- Określa najważniejsze zwroty w rozwoju metodologii teorii władzy
- Zdobywa umiejętność krytycznego myślenia i analizowania różnych aspektów współczesnego społeczeństwa oraz funkcjonowania władzy w różnych obszarach życia społecznego po kątem wewnętrznych relacji oraz konfliktów
- Zdobywa umiejętności analizowania i weryfikowania procesów dokonujących wewnątrz życia politycznego

Treści programowe dla zajęć:

- Przedstawienie podstawowych kategorii, problemów i interpretacji teorii władzy.
- Koncepcje oraz spory w pojmowaniu władzy
- Przywództwo polityczne i elity władzy (istota przywództwa, koncepcje, teorie i modele przywództwa)
- Legitymizacja władzy (rozumienie legitymacji, legitymizacji, prawomocności a prawowitości władzy. Legitymizacja a autolegitymizacja. Koncepcje i typologie legitymizacji, typologia weberowska i jej krytycy).
- Sprawowanie władzy politycznej (proces decydowania politycznego: sytuacja decyzyjna, ośrodek decyzyjny, kręgi decyzyjne, decyzja, niedecyzja, implementacja, uwarunkowania decyzji).
- władza we współczesnym świecie

Nazwa zajęć: Polityka i media w kontekście prawa międzynarodowego

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Znać i definiować najważniejsze pojęcia prawa międzynarodowego. Umieć podać podstawowe normy prawnomiędzynarodowe.
- Wskazać najważniejsze wydarzenia i postaci XIX i XX wieku, które wpłynęły na obecny kształt prawa międzynarodowego.
- Prześledzić rozwój ochrony podstawowych praw człowieka przez prawo międzynarodowe.
- Wskazać XIX i XX-wieczne przykłady ewidentnego łamania prawa międzynarodowego.
- Prześledzić wpływ norm prawnomiędzynarodowych na zachodzące procesy historyczne i polityczne.
- Określić przyczyny sukcesów lub porażek organizacji dbających o przestrzeganie prawa międzynarodowego.

Treści programowe dla zajęć:

- Historia Unii Europejskiej jako unikalnego podmiotu prawa międzynarodowego
- NATO
- Konferencja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie oraz jej nieoczekiwane konsekwencje prawnomiędzynarodowe i polityczne
- Wprowadzenie do prawa międzynarodowego
- Kształtowanie się współczesnego prawa wojennego
- Traktat wersalski jako próba stworzenia nowego, trwałego porządku prawnomiędzynarodowego w Europie
- Nieudany eksperyment – Liga Narodów
- Idealiści i cynicy – podejście do polityki i prawa międzynarodowego na przykładach paktów Brianda-Kelloga i Ribbentrop-Mołotow.
- Proces norymberski – kluczowy moment w historii tworzenia i egzekwowania norm prawa międzynarodowego.
- Teheran – Jalta – Poczdam. Powstanie powojennego ładu światowego.
- Sukcesy i porażki ONZ.

Nazwa zajęć: Rytuały i symbole polityczne

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawowe pojęcia dotyczące tematyki zajęć - rytuałów i symboli politycznych
- Potrafi dokonać analizę znaczeniową i porównawczą wybranych rytuałów i symboli politycznych
- Rozumie mechanizmy funkcjonowania symboli i rytuałów politycznych
- Potrafi wyciągnąć wnioski i ocenić wpływ rytuałów politycznych na człowieka/obywatela
- Potrafi wskazać związki istniejące między historycznymi a współczesnymi rytuałami politycznymi
- Potrafi prowadzić merytoryczną dyskusję na temat rytualności komunikacji politycznej

Treści programowe dla zajęć:

- Rytualny charakter polityki - rytuały i symbole polityczne.
- Rodzaje rytuałów i ich funkcje oraz przykłady rytualizacji życia politycznego.
- Symbolika w polityce – charakterystyka władzy duchowej i świeckiej.
- Rytualne przedstawienie rzeczywistości politycznej – rytuał koronacji, walki o władzę i rytualne odpowiedzi na kryzysy polityczne.
- Polityka a religia. Magiczna moc władzy na przestrzeni dziejów.
- Wybrane obrzędy i ceremonie polityczne.
- Polityczna doniosłość rytuałów.

Nazwa zajęć: Idee polityczne w Europie do 1789 r.

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Może wymienić najważniejszych filozofów polityki od starożytności po wiek XVIII oraz ich podstawowe dzieła
- Zna kluczowe założenia filozofii politycznej omawianych myślicieli
- Operuje najważniejszymi dla filozofii i myśli politycznej pojęciami. Potrafi porównać ich znaczenie w różnych epokach.
- Potrafi umiejscowić filozofię polityczną poszczególnych myślicieli na tle ich epoki.
- Potrafi wskazać nawiązania i zasadnicze różnice w filozofiach politycznych różnych postaci i epok
- Umie krytycznie podejść do prezentowanych treści filozoficznych, dostrzega ich potencjalne implikacje
- Potrafi krytycznie analizować teksty filozofii politycznej

Treści programowe dla zajęć:

- Rządy światłych – Platon
- Polityczna socjologia Arystotelesa
- Początki chrześcijańskiej myśli politycznej – św. Augustyn
- Chrześcijaństwo i arystotelizm – św. Tomasz z Akwinu
- Jean Bodin i podstawy absolutyzmu monarszego
- Świat bez Boga – Machiavelli
- Umowa społeczna Tomasza Hobbesa
- John Locke i początki liberalizmu
- Racjonalizm Monteskiusz i trójpodział władzy
- Oświecenie: rządy rozumu, rządy ludu – Jan Jakub Rousseau

Nazwa zajęć: Polska myśl polityczna epoki przedrozbiorowej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi przedstawić i ocenić założenia najważniejszych myślicieli czasów przedrozbiorowych.
- Potrafi dokonać krytyki świadectw myśli politycznej
- Potrafi przeprowadzić analizę porównawczą różnych koncepcji polskiej myśli politycznej epoki przedrozbiorowej
- Opanował siatkę pojęć niezbędnych dla zrozumienia głównych problemów i debat politycznych wybranego okresu.
- Potrafi wskazać związki polskiej myśli politycznej z dominującymi ówczesnie nurtami myśli europejskiej

Treści programowe dla zajęć:

- U źródeł polskiej myśli politycznej okresu przedrozbiorowego
- Polska myśl polityczna u schyłku średniowiecza.
- Złoty wiek
- Ideologia złotej wolności
- Polska myśl polityczna XVII w.
- Czasy saskie.
- Obóz reformy polskiego rządu w XVIII wieku
- Recepty Jana Jakuba Rousseau dla Polski
- Polska w komentarzach europejskich

Nazwa zajęć: Instytucje polityczne i media w XIX w.

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- posiada wiedzę na temat XIX-wiecznych instytucji politycznych
- opanował terminologię odnoszącą się do XIX-wiecznych instytucji politycznych
- potrafi dostrzec rozwój historyczny poszczególnych instytucji politycznych
- zapoznał się z literaturą dotyczącą tematu zajęć oraz źródłami historycznymi
- potrafi dokonać analizy tekstów źródłowych odnoszących się do dziejów instytucji politycznych
- ma świadomość wpływu XIX wiecznych instytucji politycznych na kształtowanie się nowoczesnego społeczeństwa obywatelskiego
- dostrzega wpływy podłoża kulturowego na funkcjonowanie instytucji politycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Instytucja monarchii w XIX stuleciu.
- Instytucja parlamentu w XIX w.
- XIX-wieczne ordynacje wyborcze
- Instytucje władzy wykonawczej w XIX stuleciu.
- Partie polityczne w XIX w.
- Państwo Kościelne i Kościół w XIX w.
- Instytucja prezydenta.
- Funkcjonowanie dyplomacji w XIX w.
- Administracja i biurokracja w XIX.
- Organizacje międzynarodowe w XIX w.
- Sądownictwo w XIX w.
- Wojsko, służby porządkowe, cenzura w XIX w.

Nazwa zajęć: Idee polityczne w Europie XIX wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- przedstawić i ocenić założenia najważniejszych nurtów dziewiętnastowiecznej europejskiej myśli politycznej
- przeprowadzić analizę porównawczą różnych nurtów XIX-wiecznego konserwatyzmu, liberalizmu, nacjonalizmu i socjalizmu
- wskazać związki istniejące pomiędzy współczesnymi orientacjami politycznymi a nurtami XIX-wiecznej europejskiej myśli politycznej
- **Treści programowe dla zajęć:**
- Wolność jako podstawa liberalizmu
- obrońcy „tronu i ołtarza” w XIX-wiecznej Europie
- Równości i założenia socjalizmu „przedmarksowskiego”
- Karol Marks i marksizm
- Anarchizm i syndykalizm w XIX wieku
- Naród i nacjonalizm

Nazwa zajęć: Marketing polityczny i medialny

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna najważniejsze modele i strategie marketingu politycznego
- Posiada znajomość podstawowej terminologii przedmiotu zajęć
- Potrafi dokonać charakterystyki rynku politycznego i dokonać analizy zachowań wyborczych
- Rozumie mechanizmy związane z kreowaniem wizerunku politycznego i rolę mediów w polityce
- Potrafi przygotować własną strategię kampanii wyborczej.
- Potrafi formułować opinie i prowadzić merytoryczną dyskusję dotyczącą mechanizmów związanych z funkcjonowaniem marketingu politycznego na scenie politycznej

Treści programowe dla zajęć:

- Marketing polityczny jako forma komunikacji politycznej. Podstawowe pojęcia, definicje i cechy marketingu politycznego. Modele marketingu politycznego.
- Specyfika rynku politycznego i metody badań.
- Zachowania wyborcze w ujęciu socjologicznym, psychologicznym, politologicznym i marketingowym.
- Kampanie polityczne jako element marketingu politycznego.
- Wizerunek polityczny i sposoby jego kreowania.
- Media w kampaniach politycznych.
- Reklama polityczna jako narzędzie marketingu politycznego.
- Nowe narzędzia marketingu politycznego – Internet i nowe media.

Nazwa zajęć: Polska myśl polityczna XIX wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- wymienić założenia podstawowych nurtów polskiej myśli politycznej XIX wieku
- rozpoznać na podstawie tekstów najważniejsze orientacje polskiej myśli politycznej XIX wieku
- porównać założenia polskiej myśli konserwatywnej, liberalnej, narodowej i socjalistycznej
- dokonać krytycznej analizy tekstów źródłowych z zakresu polskiej myśli politycznej
- wskazać związki istniejące pomiędzy współczesnymi orientacjami politycznymi a nurtami XIX-wiecznej polskiej myśli politycznej
- przygotować krótkie teksty publicystyczne i naukowe, w których prezentuje różne nurty polskiej myśli politycznej XIX wieku
- zorganizować debatę oksfordzką konfrontującą tezy konkurencyjnych nurtów polskiej myśli politycznej XIX wieku

Treści programowe dla zajęć:

- Czy Polacy mogą wybić się na niepodległość? Polska myśl polityczna w okresie 1795-1830
- Powstanie listopadowe w myśli politycznej Maurycyego Mochnackiego
- Polski romantyzm polityczny
- Myśl polityczna księcia Adama Jerzego Czartoryskiego i Hotelu Lambert
- „Dla Polaków jeszcze można coś zrobić, z Polakami – nic” - sąd nad koncepcją polityczną Aleksandra Wielopolskiego
- Konserwatyzm Pawła Popiela i Antoniego Zygmunta Helcla
- Myśl polityczna krakowskich stańczyków
- *Myśli nowoczesnego Polaka* Romana Dmowskiego
- Polska myśl demoliberalna XIX wieku
- Polska myśl socjalistyczna XIX wieku

Nazwa zajęć: Instytucje polityczne i media w XX-XXI w.

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę na temat instytucji politycznych w XX i XXI w.
- Opanował terminologię odnoszącą się do instytucji politycznych funkcjonujących w XX i XXI w.
- Potrafi dostrzec rozwój historyczny poszczególnych instytucji politycznych
- Zapoznał się z literaturą dotyczącą tematu zajęć oraz źródłami historycznymi.
- Potrafi dokonać analizy tekstów źródłowych odnoszących się do dziejów instytucji politycznych
- Dostrzega korelacje między kreowaniem i funkcjonowaniem instytucji politycznych w XX i XXI w a kryzysami idei społeczeństwa obywatelskiego, autorytaryzmami, totalitaryzmami
- Dostrzega wpływy podłoża kulturowego na funkcjonowanie instytucji politycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Władza wykonawcza w państwach demokratycznych XX i XXI w.
- Władza ustawodawcza w państwach demokratycznych w XX i XXI w.
- Partie polityczne w państwach demokratycznych w XX i XXI w.
- Władza wykonawcza i ustawodawcza w państwach totalitarnych w XX i XXI w.
- Instytucja partii politycznej w państwach totalitarnych XX i XXI w
- Władza wykonawcza i ustawodawcza w państwach autorytarnych w XX i XXI w

- Instytucje międzynarodowe w latach w XX i XXI w.
- Instytucje polityczne w państwach okupowanej Europy w czasie II wojny światowej.

Nazwa zajęć: Idee polityczne w Europie XX-XXI w.

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- posługuje się poprawną terminologią związaną z myślą polityczną
- identyfikuje, rozróżnia i objaśnia cechy charakterystyczne dla rozwoju myśli politycznej w pierwszej połowie XX w.
- zdobywa wiedzę na temat głównych nurtów, idei, ideologów i twórców myśli politycznej w pierwszej połowie XX w.
- Zdobywa umiejętności analizowania i weryfikowania procesów wpływających na rozwój danego nurtu myśli politycznej
- Zdobywa umiejętność krytycznego myślenia i analizowania różnych aspektów myśli politycznej
- Zdobywa umiejętności analizowania i weryfikowania procesów wpływających na rozwój danego nurtu myśli politycznej

Treści programowe dla zajęć:

- Wyjaśnienie podstawowych pojęć
- Przedstawienie poglądów, idei i teorii dotyczących państwa, prawa, społeczeństwa na tle wydarzeń historycznych z uwzględnieniem podłoża społeczno-ekonomicznego
- Przedstawienie głównych nurtów myśli totalitarnej: faszyzm włoski, narodowy socjalizm, leninizm
- Przedstawienie głównych nurtów myśli politycznej: liberalizm, konserwatyzm

Nazwa zajęć: Polityka historyczna

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- posługuje się poprawną terminologią związaną z polityką historyczną
- identyfikuje, rozróżnia i objaśnia cechy charakterystyczne dla polityki historycznej
- rozróżnia typy polityki historycznej
- zna mechanizmy i głównych kreatorów polityki historycznej
- nazywa i wyjaśnia procesy będące skutkiem polityki historycznej

Treści programowe dla zajęć:

- Geneza pojęcia oraz rozważania terminologiczne (polityka historyczna, polityka pamięci, pamięć zbiorowa)
- Polityka pamięci a tożsamość polityczna – zarys teoretyczny zagadnienia
- Narzędzia i mechanizmy polityki historycznej
- Historia a polityka
- Polityka pamięci a tożsamość polityczna

Nazwa zajęć: Polska myśl polityczna XX-XXI wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi przedstawić najważniejsze nurty polskiej myśli politycznej XX- XXI wieku
- Zna terminologię związaną z tematyką zajęć oraz historii polskiej myśli politycznej
- Potrafi ocenić najważniejsze nurty polskiej myśli politycznej XX- XXI wieku
- Potrafi przeprowadzić analizę porównawczą różnych nurtów polskiej myśli politycznej XX i XXI wieku
- Posiada wiedzę dotyczącą współczesnej polskiej sceny politycznej
- Wskazać związki istniejące pomiędzy współczesnymi polskimi orientacjami politycznymi a tendencjami europejskiej myśli politycznej

Treści programowe dla zajęć:

- Polska myśl polityczna XX-XXI wieku – główne nurty i ośrodki. Zasadnicze pytania polityczne.
- Nurt myśli politycznej Drugiej Wielkiej Emigracji – analiza porównawcza programów (paryska „Kultura”, londyńskie „Wiadomości”, paryskie „Horyzonty”).
- Myśl polityczna w PRL. Środowisko politycznej lewicy.
- Kościół i naród jako wartości fundamentalne - myśl katolicka w okresie PRL.
- Marzec 1968 - powstanie opozycji demokratycznej (KOR).
- Środowisko „Solidarności” w latach osiemdziesiątych.
- Myśl polityczna nie-lewicowej opozycji 1976-1989.
- Polska myśl polityczna po 1989.

Nazwa zajęć: e-historia

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna w podstawowym zakresie terminologię z zakresu warsztatu badawczego historyka, ze szczególnym uwzględnieniem cyfrowej odmiany tego warsztatu. Potrafi stosować tę terminologię w praktyce
- Potrafi w sposób naukowy odróżnić wydarzenia z przeszłości od wydarzeń współczesnych oraz stosuje odpowiednie do tego metody badawcze
- Potrafi rozpoznać i sklasyfikować źródła historyczne oraz zna i stosuje metody ich interpretacji
- Zna podstawowe tendencje rozwoju współczesnej kultury (ze szczególnym uwzględnieniem form cyfrowych) i potrafi je wskazać w otaczającym świecie
- Potrafi samodzielnie, na poziomie podstawowym, zdefiniować problem badawczy oraz samodzielnie wyszukać materiały źródłowe i historiograficzne, stosując przy tym narzędzia cyfrowe
- Potrafi, wykorzystując narzędzia cyfrowe, sporządzić wykaz źródeł, bibliografię oraz przypisy do wybranego problemu badawczego
- Potrafi w podstawowym zakresie przygotować i przedstawić wypowiedź naukową w zadanej formie
- Zna zasady prawne i etyczne zdobywania wiedzy historycznej oraz formułowania wypowiedzi o charakterze naukowym, szczególnie w odniesieniu do prawa autorskiego

Treści programowe dla zajęć:

- Zakres przedmiotowy e-historii, terminologia i dzieje badań
- Fakt historyczny – źródło historyczne – historiografia: formy tradycyjne i cyfrowe
- Alfabetyzacja wizualna – materiały wizualne w pracy historyka
- Prezentacja wiedzy historycznej w postaci cyfrowej – różne formy obecności
- Źródła historyczne, ich podziały i krytyka – specyfika cyfrowych wersji
- Typy źródeł historycznych w formie cyfrowej – narzędzia badawcze i bazy danych
- Historiografia w formie cyfrowej – wyszukiwarki i bazy danych
- Autentyczność i wiarygodność informacji w Internecie
- Instytucje zajmujące się gromadzeniem cyfrowego dziedzictwa i ich zasoby
- Bibliografie dla historyków i narzędzia zarządzania bibliografią
- Prawo autorskie w świecie cyfrowym – ustawy i licencje

Nazwa zajęć: Historia starożytnego Bliskiego Wschodu - ćwiczenia

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ogólna znajomość historii starożytnego Bliskiego Wschodu
- Znajomość wybranych zagadnień z historii starożytnego Bliskiego Wschodu
- Znajomość i umiejętność analizy źródeł do historii starożytnego Bliskiego Wschodu w tłumaczeniu na języki współczesne
- Podstawowa znajomość historiografii historii starożytnego Bliskiego Wschodu i rozwoju badań w ostatnich dekadach

Treści programowe dla zajęć:

- Uruk w IV tysiącleciu p.n.e. i Mezopotamia w okresie wczesnodynastycznym
- Państwo akadyjskie i III Dynastia z Ur
- Stare i Średnie Państwo w Egipcie
- Okres starobabiloński i panowanie Hammurabiego
- Okres średniobabiloński i średnioasyryjski
- Nowe Państwo w Egipcie, Hetyci i Mitanni
- Schyłek Epoki Brązu, Aramejczycy i Ludy Morza
- Państwo nowoasyryjskie
- Państwo nowobabilońskie i imperium Achemenidów

Nazwa zajęć: Historia starożytnego Bliskiego Wschodu – przegląd źródeł

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ogólna znajomość historii starożytnego Bliskiego Wschodu
- Znajomość wybranych zagadnień z historii starożytnego Bliskiego Wschodu
- Znajomość i umiejętność analizy źródeł do historii starożytnego Bliskiego Wschodu w tłumaczeniu na języki współczesne
- Podstawowa znajomość historiografii historii starożytnego Bliskiego Wschodu i rozwoju badań w ostatnich dekadach

Treści programowe dla zajęć:

- Uruk w IV tysiącleciu p.n.e. i Mezopotamia w okresie wczesnodynastycznym
- Państwo akadyjskie i III Dynastia z Ur
- Stare i Średnie Państwo w Egipcie

- Okres starobabiloński i panowanie Hammurabiego
- Okres średniobabiloński i średnioasyryjski
- Nowe Państwo w Egipcie, Hetyci i Mitanni
- Schyłek Epoki Brązu, Aramejczycy i Ludy Morza
- Państwo nowoasyryjskie
- Państwo nowobabilońskie i imperium Achemenidów

Nazwa zajęć: **Historia starożytnego Bliskiego Wschodu - wykład**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ogólna znajomość historii starożytnego Bliskiego Wschodu
- Znajomość wybranych zagadnień z historii starożytnego Bliskiego Wschodu
- Znajomość i umiejętność analizy źródeł do historii starożytnego Bliskiego Wschodu w tłumaczeniu na języki współczesne
- Podstawowa znajomość historiografii historii starożytnego Bliskiego Wschodu i rozwoju badań w ostatnich dekadach

Treści programowe dla zajęć:

- Uruk w IV tysiącleciu p.n.e. i Mezopotamia w okresie wczesnodynastycznym
- Państwo akadyjskie i III Dynastia z Ur
- Stare i Średnie Państwo w Egipcie
- Okres starobabiloński i panowanie Hammurabiego
- Okres średniobabiloński i średnioasyryjski
- Nowe Państwo w Egipcie, Hetyci i Mitanni
- Schyłek Epoki Brązu, Aramejczycy i Ludy Morza
- Państwo nowoasyryjskie
- Państwo nowobabilońskie i imperium Achemenidów

Nazwa zajęć: **Pradzieje ziem polskich - ćwiczenia**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada podstawową wiedzę ogólną z zakresu przemian kulturowych w prahistorii i historii oraz wiedzę o człowieku i jego rozwoju kulturowych od czasów prahistorycznych do historycznych.
- Ma podstawową wiedzę i znajomość metod pozwalającą na rozpoznawanie relacji i zależności pomiędzy przeszłością a wydarzeniami aktualnymi
- Samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija podstawowe umiejętności badawcze w zakresie nauk historycznych korzystając z zaleceń i wskazówek opiekuna naukowego
- Prezentuje efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie,
- Cechuje się empatią w badaniach odnoszących się do świata wartości oraz postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Prezentacje multimedialne ukazujące w syntetyczny sposób możliwości poznawania dziejów człowieka poprzez badania archeologiczne, antropologiczne i przyrodnicze oraz ukazujące etykę badań archeologicznych.
- Prezentacje filmowe ukazujące w syntetyczny sposób przemiany kulturowe w prahistorii
- Przemiany kulturowe w paleolicie na ziemiach polskich w kontekście przemian w Europie, łącznie z antropogenezą.
- Przemiany kulturowe w mezolocie
- Przemiany kulturowe w neolicie na ziemiach polskich w; dynamika i etapy przemian kulturowych w kontekście europejskim
- Przemiany kulturowe w epoce brązu
- Przemiany kulturowe we wczesnej epoce żelaza

Nazwa zajęć: **Pradzieje ziem polskich**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada podstawową wiedzę ogólną z zakresu przemian kulturowych w prahistorii i historii oraz wiedzę o człowieku i jego rozwoju kulturowych od czasów prahistorycznych do historycznych.
- Ma podstawową wiedzę i znajomość metod pozwalającą na rozpoznawanie relacji i zależności pomiędzy przeszłością a wydarzeniami aktualnymi
- Samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija podstawowe umiejętności badawcze w zakresie nauk historycznych korzystając z zaleceń i wskazówek opiekuna naukowego
- Prezentuje efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie,
- Cechuje się empatią w badaniach odnoszących się do świata wartości oraz postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Pojęcie i przedmiot badań archeologii i prehistorii - porównania zakresu zainteresowań prehistorii, archeologii i historii; historia zainteresowań starożytnych i ochrona dziedzictwa kulturowego (ochrony zabytków), w tym przede wszystkim zabytków archeologicznych.
- Źródła archeologiczne – typy, rodzaje i możliwości rekonstrukcji na ich podstawie przemian kulturowych w prehistorii
- Pojęcie chronologii; geochronologia; chronologia pradziejów i metody ustalania wieku w oparciu o zabytki kultury materialnej.
- Antropogeneza i rozwój człowieka pierwotnego.
- Antropologia - podstawowe pojęcia; zakres badań i jej znaczenie w poznaniu życia człowieka w pradziejach
- Kultura – pojęcie ogólne i zastosowanie tego pojęcia w prehistorii (kultury archeologiczne) i historii.

Nazwa zajęć: Szkolenie biblioteczne

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Umie korzystać z bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego UAM
- Zna zasady korzystania z Biblioteki Wydziału Historycznego
- Zna regulamin korzystania ze zbiorów bibliotecznych
- Świadomie korzysta z konta bibliotecznego wykorzystując jego możliwości
- Potrafi wyszukiwać i korzystać ze źródeł tradycyjnych i elektronicznych
- Potrafi korzystać z usług oferowanych przez Bibliotekę Wydziału Historycznego
- Umie korzystać z usług oferowanych przez Bibliotekę Uniwersytecką
- Posiada umiejętność zbierania materiałów w celu tworzenia bibliografii
- Posiada wiedzę na temat bibliotek miasta Poznania

Treści programowe dla zajęć:

- Biblioteka Wydziału Historycznego
- System biblioteczno-informacyjny UAM
- Regulamin korzystania ze zbiorów bibliotecznych
- Konto czytelnika
- Tradycyjne źródła informacji
- Elektroniczne źródła informacji
- Wyszukiwanie literatury
- Usługi biblioteczne
- Bazy danych

Nazwa zajęć: **WPROWADZENIE DO HISTORII**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- rozróżnia wiedzę potoczną i wiedzę naukową
- rozumie status historii jako dyscypliny i jako rodzaj wiedzy
- potrafi usytuować historię pośród innych nauk humanistycznych i społecznych
- zna podstawowe narzędzia i sposoby konstruowania wiedzy historycznej
- rozpoznaje cechy myślenia historycznego oraz jego znaczenie we współczesności
- zna podstawowe pojęcia używane w analizie tekstów historiograficznych
- rozpoznaje relację subiektywności i obiektywności w poznaniu historycznym oraz znaczenie norm etycznych i uwarunkowań kulturowych w tworzeniu wiedzy o przeszłości

Treści programowe dla zajęć:

- Charakterystyka wiedzy potocznej i wiedzy naukowej
- Historia jako dyscyplina i jako rodzaj wiedzy
- Miejsce i funkcja wiedzy historycznej w świecie społecznym
- Historia jako nauka wobec innych dyscyplin i form poznania
- Sposoby tworzenia wiedzy historycznej
- Wiedza źródłowa, wiedza pozaźródłowa, metoda krytyczna
- Kulturowe i etyczne uwarunkowania pracy historyczki/historyka

Nazwa zajęć: **Wprowadzenie do specjalności historycznych**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student/ka zna terminologię właściwą naukom historycznym oraz specjalnościom występującym w ramach nauk historycznych, takim jak: archiwistyka i zarządzanie dokumentacją, specjalność nauczycielska, polityka i media w dziejach, historia wojskowości.

- Student/ka rozpoznaje zależności między nauką historyczną, a jej współczesnym zastosowaniem w ramach specjalności historycznych.
- Student/ka zna powiązania interdyscyplinarne nauk historycznych z innymi dziedzinami nauk oraz z wybranymi sferami działalności zawodowej w zakresie odpowiadającym poszczególnym specjalnościom historycznym omawianym na wykładzie
- Student/ka rozumie złożoność funkcjonowania instytucji życia społecznego w wybranych sferach kultury, edukacji, gospodarki, administracji, dawniej i dziś w powiązaniu z omawianymi specjalnościami historycznymi

Treści programowe dla zajęć:

- Wprowadzenie do specjalności: archiwistyki i zarządzania dokumentacją
- Wprowadzenie do specjalności: mediewistyka
- Wprowadzenie do specjalności: historia wojskowości
- Wprowadzenie do specjalności: polityka i media w dziejach
- Wprowadzenie do specjalności nauczycielskiej

Nazwa zajęć: język niemiecki

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- czyta ze zrozumieniem różnego rodzaju teksty w języku niemieckim, w tym publikacje naukowe, analizuje ich treść i wybiera niezbędne informacje
- tworzy ustne wypowiedzi na przygotowane tematy, prezentuje i argumentuje swoje stanowisko, komentuje stanowisko innych;
- wykazuje chęć i potrzebę podjęcia dyskusji na tematy z zakresu historii
- samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji w celu rozbudowania swojej wiedzy historycznej
- pisze logiczne i spójne teksty na różne tematy; rozróżnia język formalny od nieformalnego
- rozumie ustne wypowiedzi wyrażane językiem standardowym
- wyraża się z dużą poprawnością gramatyczną i ortograficzną

Treści programowe dla zajęć:

- Cząsy gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych czynności osadzonych w czasie (Präsens, Perfekt, Imperfekt, Plusquamperfekt, Futur I)
- Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii (np. czasowniki modalne, przymiotniki, strona bierna, zdania warunkowe, mowa zależna)
- Słownictwo dotyczące życia codziennego (jedzenie, podróże, zainteresowania, edukacja, zakupy, pieniądze, technologia)
- Słownictwo związane z bezpośrednim środowiskiem studenta (dom, rodzina, studia, praca)
- Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów
- Strategie efektywnego czytania w celu wychwytywania niezbędnych szczegółów; definiowanie znaczenia nowych słów; tworzenie powiązań z posiadaną wiedzą
- Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów
- Strategie efektywnego słuchania w celu wychwytywania niezbędnych szczegółów; definiowanie znaczenia nowych słów; tworzenie powiązań z posiadaną wiedzą
- Strategie komunikacyjne np. negocjowanie znaczenia, prośba o powtórzenie, opisywanie w sytuacji nieznanymi słów, itp.
- Wyrażanie różnorodnych funkcji językowych np. prośby, opisy, wyrażanie opinii, wyrażanie zgody, brak zgody, pytania o pozwolenie, skargi, itp.

Nazwa zajęć: język angielski

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- czyta ze zrozumieniem różnego rodzaju teksty w języku angielskim, w tym publikacje naukowe, analizuje ich treść i wybiera niezbędne informacje
- tworzy ustne wypowiedzi na przygotowane tematy, prezentuje i argumentuje swoje stanowisko, komentuje stanowisko innych;
- wykazuje chęć i potrzebę podjęcia dyskusji na tematy z zakresu historii
- samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji w celu rozbudowania swojej wiedzy historycznej

- pisze logiczne i spójne teksty na różne tematy; rozróżnia język formalny od nieformalnego
- rozumie ustne wypowiedzi wyrażane językiem standardowym
- wyraża się z dużą poprawnością gramatyczną i ortograficzną

Treści programowe dla zajęć:

- Casy gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych czynności osadzonych w czasie (Present Simple and Present Continuous, Past Simple and Past Continuous, Present Perfect and Present Perfect Continuous, Past Perfect, formy wyrażania przyszłości
- Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii (np. czasowniki modalne, przymiotniki, strona bierna, zdania warunkowe, mowa zależna)
- Słownictwo dotyczące życia codziennego (jedzenie, podróże, zainteresowania, edukacja, zakupy, pieniądze, technologia)
- Słownictwo związane z bezpośrednim środowiskiem studenta (dom, rodzina, studia, praca)
- Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanych słów
- Strategie efektywnego czytania w celu wychwytywania niezbędnych szczegółów; definiowanie znaczenia nowych słów; tworzenie powiązań z posiadaną wiedzą
- Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanych słów
- Strategie efektywnego słuchania w celu wychwytywania niezbędnych szczegółów; definiowanie znaczenia nowych słów; tworzenie powiązań z posiadaną wiedzą
- Strategie komunikacyjne np. negocjowanie znaczenia, prośba o powtórzenie, opisywanie w sytuacji nieznajomości słów, itp.
- Wyrażanie różnorodnych funkcji językowych np. prośby, opisy, wyrażenie opinii, wyrażanie zgody, brak zgody, pytania o pozwolenie, skargi, itp.

Nazwa zajęć: Formy wypowiedzi akademickiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi wskazać na istotne cechy wypowiedzi naukowej i odróżnić ją od wypowiedzi innego typu
- Rozpoznaje podstawowe gatunki historiograficzne i małe formy naukowe (recenzja, esej)
- Rozróżnia style wypowiedzi naukowej
- Podejmuje próbę konstruowania własnej wypowiedzi ustnej i pisemnej o tematyce historycznej
- Dokonuje krytycznej lektury wybranych tekstów historycznych i prezentuje jej wyniki w postaci prezentacji
- Zapoznaje się z podstawowymi zasadami prawa autorskiego
- Poznaje zasady tworzenia i dokumentowania warsztatu naukowego (źródła, przypisy, aneksy, opis materiału ilustracyjnego)

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowe kompetencje pozwalające na konstruowanie ustnej i pisemnej wypowiedzi o tematyce historycznej.
- Wypowiedź jako tekst kultury. Model komunikacji językowej.
- Rozpoznawanie elementów składowych wypowiedzi ustnej i sposobów konstruowania obrazu historycznego
- Rozpoznawanie gatunków historiograficznych i stylów wypowiedzi naukowej
- Krytyczna lektura i analiza konstrukcji i języka wypowiedzi naukowej na wybranych tekstach historycznych;
- Konstruowanie wypowiedzi ustnej i pisemnej o tematyce historycznej (tematyzacja/konceptualizacja wypowiedzi, budowanie argumentacji historycznej, konstrukcja/kompozycja i styl/język wypowiedzi);
- Zasady prawa autorskiego w praktyce pisarskiej i w przygotowaniu prac historycznych

Nazwa zajęć: Historia starożytnej Grecji i Rzymu

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z historią starożytnej Grecji i Rzymu

- umie zinterpretować i przeprowadzić krytykę źródeł historycznych, włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii, szczególnie archeologii, numizmatyki, epigrafiki, geografii oraz historii sztuki
- umie dostrzegać związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy faktami historycznymi; ma wiedzę o dalekosiężnych powiązaniach badanych zjawisk i problemów, ze szczególnym uwzględnieniem ich przejawów w świecie współczesnym
- umie umieścić fakty historyczne w czasie i przestrzeni; zna systemy antycznych kalendarzy i zasady chronologii starożytnej
- komunikuje się w mowie i piśmie w języku ojczystym z zastosowaniem terminologii właściwej dla nauk historycznych i pokrewnych oraz różnych form pisarstwa historycznego
- rozumie potrzebę ustawicznego rozwoju kompetencji w zakresie historycznym, ogólnohumanistycznym oraz kompetencji personalnych i społecznych, rozwija swoje zainteresowania
- docenia wkład historii starożytnej w dziedzictwo kultury światowej i angażuje się w aktywność służącą objaśnianiu, popularyzacji i pogłębianiu świadomości historycznej w społeczeństwie

Treści programowe dla zajęć:

- Społeczeństwo greckie epoki archaicznej w świetle źródeł literackich i archeologicznych
- Kształtowanie się społeczności i ustroju greckiej polis na przykładzie Sparty i Aten
- Sparta i Ateny – symmachie – droga do wojny peloponeskiej
- Świat grecki po wojnie peloponeskiej
- Macedonia Filipa II – Aleksander Wielki – Monarchie hellenistyczne
- Dziedzictwo cywilizacyjne kultury hellenistycznej
- Początki Rzymu w świetle piśmiennictwa antycznego, źródeł archeologicznych, badań naukowych
- Kształtowanie się społeczeństwa, świadomości i ustroju w republice rzymskiej – od miasta-państwa do imperium
- Kryzys i upadek rzymskiej republiki
- Oktawian August – zmiana systemu sprawowania władzy w Rzymie i jej konsekwencje społeczne i kulturalne
- Złoty wiek Antoninów – państwo i społeczeństwo
- Kryzys III wieku w cesarstwie rzymskim
- Dioklecjan i Konstantyn – nowa organizacja imperium rzymskiego
- Religijność antyczna a chrześcijaństwo

Nazwa zajęć: Historia starożytnej Grecji i Rzymu – przegląd źródeł

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawowe rodzaje źródeł, a także podstawową terminologię.
- Potrafi wyszukać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje; orientuje się w najważniejszych edycjach źródeł, katalogach i korpusach źródłowych.
- Prawidłowo posługuje się zwrotami i terminami z zakresu źródłoznawstwa antycznego oraz historii starożytnej Grecji i Rzymu.
- Potrafi rozpoznać różne rodzaje tekstów i wytworów kultury materialnej z zakresu źródłoznawstwa starożytnej Grecji i Rzymu, oraz przeprowadzić ich analizę i interpretację.
- Jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat źródłoznawstwa i historii starożytnej; ma świadomość znaczenia źródłoznawstwa dla historii starożytnej.

Treści programowe dla zajęć:

- Źródła archeologiczne i ich miejsce w warsztacie badawczym historyka (specyfika i rodzaje; stan zachowania; problem datacji; rola źródeł archeologicznych w badaniach nad historią społeczno-gospodarczą, religijną, polityczną, propagandą).
- Źródła papirologiczne (papirologia; edycja papyrusów; problem zachowania papyrusów (zespoły papyrusów); papyrusy literackie i nieliterackie; znaczenie źródeł papiusowych w badaniach nad historią; papyrusy nieliterackie - interpretacja przykładowych tekstów).
- Źródła numizmatyczne – starożytna Grecja i Rzym. Podstawowe systemy monetarne, technika produkcji, obieg monetarny, legendy i ikonografia monet, sposoby interpretacji legend i przedstawień na monetach.
- Źródła epigraficzne (materiały piśmienne; techniki pisanie; pismo greckie, łacińskie; kategorie inskrypcji; rzymski system nazewnictwa; tytulatura rzymska; kierunki badań epigraficznych; najważniejsze korpusy epigraficzne; praca na przykładach-rozwiązywanie najczęściej stosowanych skrótów łacińskich; czytanie inskrypcji łacińskich).

- Historiografia grecka i łacińska. Krytyka tekstu (rodzaje piśmiennictwa historycznego; specyfika źródeł historiograficznych; problem datacji tekstu; *recensio* i *emendatio*; główne serie wydań autorów antycznych).
- Literatura piękna (w porozumieniu ze studentami wybór przykładowych dzieł antycznych, analizowanych na zajęciach, w porozumieniu ze studentami).

Nazwa zajęć: Historia starożytnej Grecji i Rzymu - wykład

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z historią starożytnej Grecji i Rzymu;
- zna antyczne metody wychowywania i kształcenia, ich instytucjonalizację, ewolucję, poglądy na ich temat wyrażone w piśmiennictwie antycznym oraz ich recepcję w kulturze europejskiej;
- umie zinterpretować i przeprowadzić krytykę źródeł historycznych;
- umie dostrzegać związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy faktami historycznymi; ma wiedzę o dalekosiężnych powiązaniach badanych zjawisk i problemów, ze szczególnym uwzględnieniem ich przejawów w świecie współczesnym;
- umie umieścić fakty historyczne w czasie i przestrzeni; zna systemy antycznych kalendarzy i zasady chronologii starożytnej
- zna najważniejszych twórców literatury i sztuki starożytnej i ich dzieła;
- umie włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii, szczególnie archeologii, numizmatyki, epigrafiki, geografii oraz historii sztuki;
- docenia wkład historii starożytnej w dziedzictwo kultury światowej i angażuje się w aktywność służącą objaśnianiu, popularyzacji i pogłębianiu świadomości historycznej w społeczeństwie.

Treści programowe dla zajęć:

- Najstarsze kultury egejskie. Cywilizacja minojska. Grecja mykeńska. Eposy Homera. Problem historyczności wojny trojańskiej. Ciemny okres.
- Formowanie się greckiej polis. Wielka kolonizacja i jej skutki. Kultura archaicznej Grecji. Wojny grecko – perskie.
- Cywilizacja grecka w V w. Demokracja ateńska. Kultura Grecji w okresie Peryklesa. Symmachie. Wojna peloponeska 431 – 404 p.n.e.
- Greckie poleis po wojnie peloponeskiej. Macedonia. Aleksander Wielki i jego podboje. Monarchie, cywilizacja i kultura hellenistyczna.
- Początki Rzymu – legenda a rzeczywistość. Powstanie Republiki w Rzymie. Konflikt patrycjuszów z plebejuszami. Podboje i imperializm rzymski. Społeczeństwo i ustrój republiki rzymskiej. Kryzys republiki. Wojny domowe u schyłku republiki.
- Pryncypat. Administracja państwa, armia rzymska, społeczeństwo, kultura, sztuka i religia rzymska.
- Późne cesarstwo. Kryzys III wieku w Imperium Romanum. Dioklecjan i rządy tetrarchii. Dominat. Imperium rzymskie a chrześcijaństwo. Wielka wędrówka ludów. Kryzys i upadek Cesarstwa na Zachodzie.

Nazwa zajęć: Języki starożytne: język łaciński

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Poprawnie odczytać i przetłumaczyć teksty źródłowe i preparowane, powiązane z kierunkiem kształcenia.
- Dokonać analizy tekstu z omówieniem form i konstrukcji gramatycznych.
- Sprawnie posługiwać się pomocami dydaktycznymi
- Posługiwać się zwrotami, skrótami i sentencjami łacińskimi w odpowiednim kontekście.
- Orientować się w fundamentalnych zagadnieniach kultury antycznej.

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowe informacje z zakresu struktury języka łacińskiego (np. zasady wymowy, iloczas, akcent)
- Wiadomości z zakresu gramatyki łacińskiej:
 - deklinacje I-V
 - koniugacje I-IV, sum, esse i złożenia
 - czasy łacińskie: praesens, imperfectum, futurum I w stronie czynnej i biernej
 - zaimki osobowe, dzierżawcze, wskazujące zaimek zwrotny i pytajny
 - przyimki
 - liczebniki
 - składnia- ACI, NCI, dativus possesivus, accusativus duplex, nominativus duplex
- Teksty i podstawowe słownictwo

- Zagadnienia z zakresu mitologii, filozofii, literatury, kultury antycznej, dziedzictwo antyku w czasach nowożytnych.
- Terminologia naukowa pochodzenia łacińskiego i greckiego, skróty zwroty i sentencje

Nazwa zajęć: Nauki pomocnicze historii

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu nauk pomocniczych historii
- Potrafi zdefiniować znaczenie nauk pomocniczych historii dla badań podstawowych w zakresie historii
- Zna metodykę badań w zakresie nauk pomocniczych historii
- Zna terminologię z zakresu nauk pomocniczych historii

Treści programowe dla zajęć:

- Nauki pomocnicze historii – ich miejsce w systemie nauk historycznych. Johann Christoph Gatterer i narodziny pojęcia nauk pomocniczych. Kanon nauk pomocniczych historii
- Początki nauk pomocniczych historii. Bollandyści i mauryni. Rozwój nauk pomocniczych historii w Europie i w Polsce w XIX i XX w.
- Paleografia
- Chronologia
- Dyplomatyka
- Sfragistyka
- Heraldyka
- Kodykologia
- Nauka o książce drukowanej XV-XVIII w.
- Numizmatyka
- Kartografia historyczna
- Filologia średniołacińska

Nazwa zajęć: język niemiecki

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- czyta ze zrozumieniem różnego rodzaju teksty w języku niemieckim, w tym publikacje naukowe, analizuje ich treść i wybiera niezbędne informacje
- tworzy ustne wypowiedzi na przygotowane tematy, prezentuje i argumentuje swoje stanowisko, komentuje stanowisko innych;
- wykazuje chęć i potrzebę podjęcia dyskusji na tematy z zakresu historii
- samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji w celu rozbudowania swojej wiedzy historycznej
- pisze logiczne i spójne teksty na różne tematy; rozróżnia język formalny od nieformalnego
- rozumie ustne wypowiedzi wyrażane językiem standardowym
- wyraża się z dużą poprawnością gramatyczną i ortograficzną

Treści programowe dla zajęć:

- Czasy gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych czynności osadzonych w czasie (Präsens, Perfekt, Imperfekt, Plusquamperfekt, Futur I)
- Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii (np. czasowniki modalne, przymiotniki, strona bierna, zdania warunkowe, mowa zależna)
- Słownictwo dotyczące życia codziennego (jedzenie, podróże, zainteresowania, edukacja, zakupy, pieniądze, technologia)
- Słownictwo związane z bezpośrednim środowiskiem studenta (dom, rodzina, studia, praca)
- Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów
- Strategie efektywnego czytania w celu wychwytywania niezbędnych szczegółów; definiowanie znaczenia nowych słów; tworzenie powiązań z posiadaną wiedzą
- Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów
- Strategie efektywnego słuchania w celu wychwytywania niezbędnych szczegółów; definiowanie znaczenia nowych słów; tworzenie powiązań z posiadaną wiedzą

- Strategie komunikacyjne np. negocjowanie znaczenia, prośba o powtórzenie, opisywanie w sytuacji nieznajomości słów, itp.
- Wyrażanie różnorodnych funkcji językowych np. prośby, opisy, wyrażenie opinii, wyrażanie zgody, brak zgody, pytania o pozwolenie, skargi, itp.

Nazwa zajęć: **język angielski**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- czyta ze zrozumieniem różnego rodzaju teksty w języku angielskim, w tym publikacje naukowe, analizuje ich treść i wybiera niezbędne informacje
- tworzy ustne wypowiedzi na przygotowane tematy, prezentuje i argumentuje swoje stanowisko, komentuje stanowisko innych;
- wykazuje chęć i potrzebę podjęcia dyskusji na tematy z zakresu historii
- samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji w celu rozbudowania swojej wiedzy historycznej
- pisze logiczne i spójne teksty na różne tematy; rozróżnia język formalny od nieformalnego
- rozumie ustne wypowiedzi wyrażane językiem standardowym
- wyraża się z dużą poprawnością gramatyczną i ortograficzną

Treści programowe dla zajęć:

- Casy gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych czynności osadzonych w czasie (Present Simple and Present Continuous, Past Simple and Past Continuous, Present Perfect and Present Perfect Continuous, Past Perfect, formy wyrażania przyszłości
- Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii (np. czasowniki modalne, przymiotniki, strona bierna, zdania warunkowe, mowa zależna)
- Słownictwo dotyczące życia codziennego (jedzenie, podróże, zainteresowania, edukacja, zakupy, pieniądze, technologia)
- Słownictwo związane z bezpośrednim środowiskiem studenta (dom, rodzina, studia, praca)
- Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów
- Strategie efektywnego czytania w celu wychwytywania niezbędnych szczegółów; definiowanie znaczenia nowych słów; tworzenie powiązań z posiadaną wiedzą
- Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów
- Strategie efektywnego słuchania w celu wychwytywania niezbędnych szczegółów; definiowanie znaczenia nowych słów; tworzenie powiązań z posiadaną wiedzą
- Strategie komunikacyjne np. negocjowanie znaczenia, prośba o powtórzenie, opisywanie w sytuacji nieznajomości słów, itp.
- Wyrażanie różnorodnych funkcji językowych np. prośby, opisy, wyrażenie opinii, wyrażanie zgody, brak zgody, pytania o pozwolenie, skargi, itp.

Nazwa zajęć: **HISTORIA HISTORIOGRAFII**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- potrafi wskazać na cechy charakterystyczne głównych nurtów historiograficznych
- rozpoznaje zmienność i różnorodność poznania historycznego oraz specyfikę nurtów historiograficznych
- rozpoznaje historyczne kształtowanie się norm aksjologicznych warunkujących pracę historyków
- potrafi określić w jaki sposób wiedza historyczna uczestniczy w bieżącej rzeczywistości oraz ma wiedzę dotyczącą roli społecznych mechanizmów dyskryminacji i wykluczenia w tworzeniu historiografii
- umie sproblematyzować wiedzę z zakresu historii historiografii oraz aktywnie i świadomie uczestniczy w dyskusjach historycznych
- umie przygotować historiograficzną wypowiedź ustną i pisemną z wykorzystaniem różnych mediów

Treści programowe dla zajęć:

- Historiografia jako wytwór właściwych sobie czasów i kultur. Społeczne i kulturowe funkcje historiografii i ich zmienność w dziejach kultury europejskiej
- Główne kierunki rozwoju historiografii od form przednaukowych do wykształcenia się modelu naukowego
- Historia jako *lettre* i jako *science*
- Historiografia klasyczna i nieklasyczna
- Wiedza historyczna wobec innych nauk humanistycznych i społecznych

- Historiografia polska na tle historiografii światowej, szczególnie europejskiej — lokalność i uniwersalność tendencji i problemów
- Obecność i znaczenie wiedzy historycznej we współczesnych debatach

Nazwa zajęć: Historia Polski w średniowieczu - ćwiczenia

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna najważniejsze prace z zakresu historiografii średniowiecznej Polski
- Rozumie mechanizm kształtowania się wczesnośredniowiecznego państwa polskiego
- Potrafi odtworzyć proces chrystianizacji ziem polskich
- Rozumie istotę przemian politycznych, gospodarczych i społecznych doby rozbiegania dzielnicowego
- Zna polityczne, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania procesu jednoczenia ziem polskich w XIII/XIV w.
- Potrafi odtworzyć dzieje Polski późnośredniowiecznej i osadzić je w kontekście dziejów Europy Środkowej i historii Kościoła

Treści programowe dla zajęć:

- Polska pod rządami pierwszych Piastów
- Przemiany polityczne, gospodarcze i społeczne w dobie rozbiegania dzielnicowego
- Ziemie polskie w dobie odbudowy zjednoczonego państwa polskiego
- Królestwo Polskie pod rządami ostatnich Piastów
- Sukcesja Andegaweńska
- Polska pod rządami dynastii Jagiellońskiej
- Kościół w Polsce średniowiecznej

Nazwa zajęć: Historia Polski w średniowieczu – wykład

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w zakresie kluczowych zagadnień, odnoszących się do historii średniowiecznej Polski.
- Posiada orientację w aktualnym stanie badań nad średniowiecznym państwem polskim
- Zna pojęcia, związane z historią średniowiecznej Polski i potrafi ich poprawnie używać we właściwych kontekstach.
- Posiada wiedzę o koncepcjach teoretycznych funkcjonujących we współczesnej mediewistyce oraz potrafi się nimi poprawnie posługiwać
- Rozumie znaczenie dziejów średniowiecznej Polski dla współczesnej tożsamości narodowej oraz więzi regionalnych i potrafi wskazać trwałe elementy dziedzictwa średniowiecza w różnych dziedzinach życia współczesnego (kultura, architektura, instytucje).

Treści programowe dla zajęć:

- Powstanie, kryzys i odbudowa monarchii wczesnopiastowskiej
- Chrystianizacja ziem polskich we wczesnym średniowieczu, powstanie i rozwój organizacji kościelnej
- Ziemie polskie w dobie rozbiegania dzielnicowego
- Zjednoczenie państwa polskiego w XIII/XIV
- Królestwo polskie pod rządami ostatnich Piastów
- Sukcesja andegaweńska
- Polska w dobie jagiellońskiej

Nazwa zajęć: Historia powszechna w średniowieczu

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna w stopniu zaawansowanym kluczowe zagadnienia, związane z historią powszechną średniowiecza
- Potrafi krytycznie przedstawić aktualne poglądy historiografii, dotyczące historii średniowiecznej Europy
- Potrafi poddawać analizie źródła do dziejów powszechnych średniowiecznej w celu uzyskania informacji o wybranych problemach
- Potrafi poprawnie i we właściwych kontekstach posługiwać się najważniejszymi pojęciami, związanymi z historią Europy w średniowieczu
- Potrafi samodzielnie przygotować recenzję sprawozdawczą dotyczącą wybranej monografii na temat dziejów powszechnych w średniowieczu
- Ma świadomość znaczenia dziejów średniowiecza dla kształtowania i utrwalania tożsamości europejskiej, a także narodowych oraz więzi regionalnych i lokalnych

Treści programowe dla zajęć:

- Państwo Franków

- Karol Wielki i odrodzenie cesarstwa na Zachodzie
- Powstanie państw słowiańskich
- Społeczeństwo Europy średniowiecznej
- Tzw. reforma gregoriańska i spór cesarstwa z papieżem
- Wyprawy krzyżowe do Ziemi Świętej
- Miasta i mieszczenie w Europie średniowiecznej
- Powstanie i rozwój monarchii stanowych w Europie
- Przemiany polityczne, ekonomiczne i społeczne późnego średniowiecza

Nazwa zajęć: **Historia powszechna w średniowieczu - wykład**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna w stopniu zaawansowanym kluczowe zagadnienia, związane z historią powszechną średniowiecza
- Ma wiedzę na temat aktualnego stanu badań, bieżących trendów badawczych i koncepcji teoretycznych obecnych w światowej mediewistyce
- Zna i rozumie powiązania między różnymi dziedzinami historii: politycznej, gospodarczej, społecznej, historii Kościoła, kultury, sztuki i mentalności w odniesieniu do dziejów Europy w średniowieczu
- Zna najważniejsze pojęcia, związane z historią powszechną średniowiecza i sposoby ich poprawnego użycia we właściwych kontekstach
- Posiada wiedzę na temat obecności trwałych elementów dziedzictwa średniowiecza w różnych dziedzinach życia współczesnego
- Ma świadomość znaczenia dziejów Europy średniowiecznej dla kształtowania i utrwalania tożsamości narodowej oraz więzi regionalnych i lokalnych

Treści programowe dla zajęć:

- Średniowiecze - zagadnienia ogólne (znaczenie i historia nazwy, zakres chronologiczny i przestrzenny, periodyzacja)
- Kształtowanie struktur państwowych we wczesnośredniowiecznej Europie
- Przemiany społeczne i ekonomiczne w średniowieczu
- Kościół i życie religijne w średniowieczu
- Główne kierunki przemian politycznych w państwach europejskich w średniowieczu
- Regionalne zróżnicowanie Europy w średniowieczu
- Kultura średniowiecznej Europy

Nazwa zajęć: **Historia średniowiecza - przegląd źródeł - warsztaty**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zdaje sobie sprawę z różnorodności i wielowarstwowości źródeł historycznych dających poznać epokę średniowiecza
- uświadamia sobie cele tworzenia, metody konstruowania oraz rolę, jaką pełnią edycje krytyczne tekstów źródłowych; staje się ich świadomym użytkownikiem
- potrafi nazwać wybrane gatunki piśmiennictwa średniowiecznego, wskazać ich cechy charakterystyczne oraz przeprowadzić analizę i interpretację typowych tekstów w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym
- zna i rozumie wybraną terminologię mediewistyki w zakresie źródłoznawstwa i jej nauk pomocniczych
- jest krytycznie świadomy interdyscyplinarności współczesnej mediewistyki i jej nauk pomocniczych
- potrafi zebrać i scharakteryzować podstawową bibliografię (źródła i opracowania) dotyczącą wybranego problemu z zakresu historii średniowiecza

Treści programowe dla zajęć:

- Krytyka tekstu (stemmatyka i inne) - wydanie krytyczne a historyk
- Źródłoznawstwo w badaniach nad średniowieczem, problemy krytyki źródeł charakterystyczne dla mediewistyki, nauki pomocnicze w mediewistyce
- Źródła narracyjne (hagiograficzne) - typologia gatunków piśmiennictwa, rozwój historyczny hagiografii od Cesarstwa Rzymskiego do epoki druku
- Źródła narracyjne (hagiograficzne) - praktyczne wykorzystanie poznanej terminologii do wielopoziomowej analizy tekstu hagiograficznego epoki ottońskiej (X-XI w.) i analiza porównawcza z hagiografią epoki zakonów kaznodziejskich (od XIII w.)
- Źródła narracyjne (historiograficzne) - typologia gatunków piśmiennictwa historiograficznego oraz jego historia od Późnego Antyku do końca średniowiecza

- Źródła narracyjne (historiograficzne) - praktyczne wykorzystanie poznanej terminologii do wielopoziomowej analizy tekstu historiograficznego (XII w.)
- Źródła ikonograficzne w średniowieczu - na podstawie przedstawień wizualnych zwierząt w bestiariuszach, historyzujących iluminacjach oraz na marginesach innych typów materiału rękopiśmiennego, ich związki z literaturą zoologiczną i zoograficzną w średniowieczu

Nazwa zajęć: **Języki starożytne: język łaciński**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Po zakończeniu modułu (przedmiotu) i potwierdzeniu osiągnięcia efektów kształcenia student potrafi:
- Poprawnie odczytać i przetłumaczyć teksty źródłowe i preparowane, powiązane z kierunkiem kształcenia.
- Dokonać analizy tekstu z omówieniem form i konstrukcji gramatycznych.
- Sprawnie posługiwać się pomocami dydaktycznymi
- Posługiwać się zwrotami, skrótami i sentencjami łacińskimi w odpowiednim kontekście.

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowe informacje z zakresu struktury języka łacińskiego (np. zasady wymowy iloczasa, akcent)
- Wiadomości z zakresu gramatyki łacińskiej:
 - a) koniugacje I-IV: verba deponentia i semideponentia
 - b) czasy łacińskie: perfectum plusquamperfectum, futurum II w stronie czynnej i biernej
 - c) zaimki wskazujące
 - d) przymiotniki
 - e) stopniowanie przymiotników i przysłówków: regularne, nieregularne i opisowe
 - f) participia
 - g) składnia- ACI, NCI, coniugatio periphrastica activa , passiva, ablativus absolutus, ablativus comparativus, genetivus partitivus
- Teksty i słownictwo
- Zagadnienia z zakresu mitologii, filozofii, literatury, kultury antycznej, dziedzictwo antyku w czasach nowożytnych.
- Terminologia naukowa pochodzenia łacińskiego i greckiego, skróty zwroty i sentencje

Nazwa zajęć: **język niemiecki**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- czyta ze zrozumieniem różnego rodzaju teksty w języku niemieckim, w tym publikacje naukowe, analizuje ich treść i wybiera niezbędne informacje
- tworzy ustne wypowiedzi na przygotowane tematy, prezentuje i argumentuje swoje stanowisko, komentuje stanowisko innych;
- wykazuje chęć i potrzebę podjęcia dyskusji na tematy z zakresu historii
- samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji w celu rozbudowania swojej wiedzy historycznej
- pisze logiczne i spójne teksty na różne tematy; rozróżnia język formalny od nieformalnego
- rozumie ustne wypowiedzi wyrażane językiem standardowym
- wyraża się z dużą poprawnością gramatyczną i ortograficzną

Treści programowe dla zajęć:

- Czasy gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych czynności osadzonych w czasie (Präsens, Perfekt, Imperfekt, Plusquamperfekt, Futur I)
- Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii (np. czasowniki modalne, przymiotniki, strona bierna, zdania warunkowe, mowa zależna)
- Słownictwo dotyczące życia codziennego (jedzenie, podróże, zainteresowania, edukacja, zakupy, pieniądze, technologia)
- Słownictwo związane z bezpośrednim środowiskiem studenta (dom, rodzina, studia, praca)
- Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów
- Strategie efektywnego czytania w celu wychwytywania niezbędnych szczegółów; definiowanie znaczenia nowych słów; tworzenie powiązań z posiadaną wiedzą
- Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów

- Strategie efektywnego słuchania w celu wychwytywania niezbędnych szczegółów; definiowanie znaczenia nowych słów; tworzenie powiązań z posiadaną wiedzą
- Strategie komunikacyjne np. negocjowanie znaczenia, prośba o powtórzenie, opisywanie w sytuacji nieznajomości słów, itp.
- Wyrażanie różnorodnych funkcji językowych np. prośby, opisy, wyrażenie opinii, wyrażanie zgody, brak zgody, pytania o pozwolenie, skargi, itp.

Nazwa zajęć: język angielski

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- czyta ze zrozumieniem różnego rodzaju teksty w języku angielskim, w tym publikacje naukowe, analizuje ich treść i wybiera niezbędne informacje
- tworzy ustne wypowiedzi na przygotowane tematy, prezentuje i argumentuje swoje stanowisko, komentuje stanowisko innych;
- wykazuje chęć i potrzebę podjęcia dyskusji na tematy z zakresu historii
- samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji w celu rozbudowania swojej wiedzy historycznej
- pisze logiczne i spójne teksty na różne tematy; rozróżnia język formalny od nieformalnego
- rozumie ustne wypowiedzi wyrażane językiem standardowym
- wyraża się z dużą poprawnością gramatyczną i ortograficzną

Treści programowe dla zajęć:

- Cząsy gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych czynności osadzonych w czasie (Present Simple and Present Continuous, Past Simple and Past Continuous, Present Perfect and Present Perfect Continuous, Past Perfect, formy wyrażania przyszłości)
- Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii (np. czasowniki modalne, przymiotniki, strona bierna, zdania warunkowe, mowa zależna)
- Słownictwo dotyczące życia codziennego (jedzenie, podróże, zainteresowania, edukacja, zakupy, pieniądze, technologia)
- Słownictwo związane z bezpośrednim środowiskiem studenta (dom, rodzina, studia, praca)
- Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów
- Strategie efektywnego czytania w celu wychwytywania niezbędnych szczegółów; definiowanie znaczenia nowych słów; tworzenie powiązań z posiadaną wiedzą
- Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów
- Strategie efektywnego słuchania w celu wychwytywania niezbędnych szczegółów; definiowanie znaczenia nowych słów; tworzenie powiązań z posiadaną wiedzą
- Strategie komunikacyjne np. negocjowanie znaczenia, prośba o powtórzenie, opisywanie w sytuacji nieznajomości słów, itp.
- Wyrażanie różnorodnych funkcji językowych np. prośby, opisy, wyrażenie opinii, wyrażanie zgody, brak zgody, pytania o pozwolenie, skargi, itp.

Nazwa zajęć: **Historia XVI-XVIII wieku – przegląd źródeł**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Rozpoznaje i potrafi scharakteryzować wybrane obszary tematyczne związane ze źródłoznawstwem i naukami pomocniczymi historii. Wykorzystuje wiedzę z tego zakresu podczas dyskusji, pisania prac naukowych i tekstów popularnonaukowych.
- Rozróżnia główne kierunki badań nad naukami pomocniczymi historii, orientuje się w historiografii dotyczącej nauk pomocniczych historii. Potrafi zebrać i rozplanować bibliografię do zadanych tematów.
- Potrafi wyszukać i usystematyzować źródła historyczne do wybranych zagadnień z epoki nowożytnej do XVIII wieku. Potrafi odczytać i przeprowadzić analizę wybranych przekazów źródłowych.
- Potrafi uporządkować i wykorzystać posiadaną wiedzę z zakresu źródłoznawstwa i nauk pomocniczych historii.
- Rozróżnia cechy charakterystyczne dyskursu naukowego i popularyzatorskiego w zakresie źródłoznawstwa i nauk pomocniczych historii w odniesieniu do epoki staropolskiej, wykorzystuje tę wiedzę w przygotowywaniu wypowiedzi ustnych i pisemnych.
- Potrafi podejmować dyskusję dla objaśniania, popularyzacji i pogłębiania świadomości historycznej w zakresie źródłoznawstwa i nauk pomocniczych historii w społeczeństwie.

Treści programowe dla zajęć:

- Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:

- Znajomość nauk pomocniczych dla okresu nowożytnego (XVI-XVIII w.)
- Problematyka źródeł historycznych i źródłoznawstwa historycznego z perspektywy historyka czasów nowożytnych (XVI-XVIII w.)
- Heraldyka i sfragistyka na ziemiach polskich w epoce nowożytnej (XVI-XVIII w.) – zagadnienia podstawowe
- Problematyka przekazów obrazowych w warsztacie badawczym historyka epoki nowożytnej (XVI-XVIII w.)

Nazwa zajęć: Historia Polski XVI-XVIII wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna wybrane obszary tematyczne związane z dziejami Rzeczypospolitej szlacheckiej.
- Zna główne kierunki badań nad nowożytną historią Polski, orientuje się w historiografii dotyczącej tej epoki.
- Orientuje się w podstawowym zasobie źródeł historycznych do dziejów Polski nowożytnej do XVIII wieku.
- Zna powiązania badanych zjawisk, ze szczególnym uwzględnieniem ich przejawów w świecie współczesnym.
- Zna sposoby wyszukiwania i systematyzowania informacji dotyczące dziejów nowożytnych Polski do XVIII wieku.
- Zna cechy charakterystyczne dyskursu naukowego i popularyzatorskiego w odniesieniu do epoki staropolskiej.
- Dostrzega powiązania badań i analiz historycznych z dziedzinami pokrewnymi w zakresie dziejów Polski nowożytnej do XVIII wieku.
- Dostrzega znaczenie nowożytnych dziejów Polski dla objaśniania, popularyzacji i pogłębiania świadomości historycznej w społeczeństwie.

Treści programowe dla zajęć:

- Periodyzacja oraz główne kierunki przemian kulturalnych, politycznych, społecznych i gospodarczych w dziejach Polski czasów nowożytnych do XVIII wieku.
- Elementy geografii historycznej Rzeczypospolitej szlacheckiej od XVI do XVIII wieku.
- Charakterystyka ustroju i myśli politycznej Rzeczypospolitej szlacheckiej.
- Społeczeństwo Rzeczypospolitej szlacheckiej i jego specyfika.
- Główne problemy rozwoju gospodarczego ziem polskich w epoce nowożytnej do XVIII wieku.
- Przemiany kulturowe na ziemiach polskich w epoce nowożytnej do XVIII w.
- Stosunki władzy ze społeczeństwem w Rzeczypospolitej szlacheckiej.
- Problematyka wyznaniowa w państwie staropolskim.
- Rzeczpospolita szlachecka w układzie stosunków międzynarodowych od XVI do XVIII w.
- Specyfika dziejów Wielkopolski w dobie Rzeczypospolitej szlacheckiej.

Nazwa zajęć: Historia Polski XVI-XVIII wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student / ka
- Zna wybrane obszary tematyczne związane z dziejami Rzeczypospolitej szlacheckiej.
- Zna główne kierunki badań nad nowożytną historią Polski, orientuje się w historiografii dotyczącej tej epoki.
- Orientuje się w podstawowym zasobie źródeł historycznych do dziejów Polski nowożytnej do XVIII wieku.
- Zna powiązania badanych zjawisk, ze szczególnym uwzględnieniem ich przejawów w świecie współczesnym.
- Zna sposoby wyszukiwania i systematyzowania informacji dotyczące dziejów nowożytnych Polski do XVIII wieku.
- Zna cechy charakterystyczne dyskursu naukowego i popularyzatorskiego w odniesieniu do epoki staropolskiej.
- Dostrzega powiązania badań i analiz historycznych z dziedzinami pokrewnymi w zakresie dziejów Polski nowożytnej do XVIII wieku.
- Dostrzega znaczenie nowożytnych dziejów Polski dla objaśniania, popularyzacji i pogłębiania świadomości historycznej w społeczeństwie.

Treści programowe dla zajęć:

- Periodyzacja oraz główne kierunki przemian kulturalnych, politycznych, społecznych i gospodarczych w dziejach Polski czasów nowożytnych do XVIII wieku.
- Elementy geografii historycznej Rzeczypospolitej szlacheckiej od XVI do XVIII wieku.
- Charakterystyka ustroju i myśli politycznej Rzeczypospolitej szlacheckiej.

- Społeczeństwo Rzeczypospolitej szlacheckiej i jego specyfika.
- Główne problemy rozwoju gospodarczego ziem polskich w epoce nowożytnej do XVIII wieku.
- Przemiany kulturowe na ziemiach polskich w epoce nowożytnej do XVIII w.
- Stosunki władzy ze społeczeństwem w Rzeczypospolitej szlacheckiej.
- Problematyka wyznaniowa w państwie staropolskim.
- Rzeczpospolita szlachecka w układzie stosunków międzynarodowych od XVI do XVIII w.
- Specyfika dziejów Wielkopolski w dobie Rzeczypospolitej szlacheckiej.

Nazwa zajęć: Historia powszechna XVI-XVIII wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z historią nowożytną powszechną;
- ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach badań nad historią nowożytną powszechną, jest zorientowany w skali i jakości tak dawnej, jak aktualnej historiografii dotyczącej tej epoki;
- ma wiedzę o dalekosiężnych powiązaniach badanych zjawisk i problemów, ze szczególnym uwzględnieniem ich przejawów w świecie współczesnym;
- potrafi wejść w dialog merytoryczny ze znawcami w zakresie historii nowożytnej powszechniej;
- wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące dziejów wczesnonowożytnych oraz potrafi rozróżnić dyskurs naukowy od popularyzatorskiego;
- umie włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii, zwłaszcza geografii oraz historii sztuki;
- docenia znaczenie dziejów nowożytnych powszechnych i angażuje się w aktywność służącą objaśnianiu, popularyzacji i pogłębianiu świadomości historycznej w społeczeństwie;
- świadomie kształtuje własne i cudze zainteresowania badawcze i popularyzatorskie;
- posługuje się zasobami i aparaturą multimedialną w pracach naukowych i w popularyzacji wiedzy o epoce nowożytnej.

Treści programowe dla zajęć:

- Periodyzacja oraz główne kierunki przemian kulturalnych, politycznych, społecznych i gospodarczych epoki wczesnonowożytnej.
- Świat śródziemnomorski w XVI stuleciu.
- Wielkie odkrycia geograficzne.
- Monarchie absolutne doby nowożytnej.
- Republiki w czasach nowożytnych: ustrój i ideologia.
- Historia intelektualna XVIII stulecia.
- Rzeczpospolita szlachecka i jej mieszkańcy w oczach Zachodu.

Nazwa zajęć: Historia powszechna XVI-XVIII wieku - wykład

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z historią nowożytną powszechną;
- ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach badań nad historią nowożytną powszechną, jest zorientowany w skali i jakości tak dawnej, jak aktualnej historiografii dotyczącej tej epoki;
- ma wiedzę o dalekosiężnych powiązaniach badanych zjawisk i problemów, ze szczególnym uwzględnieniem ich przejawów w świecie współczesnym;
- potrafi wejść w dialog merytoryczny ze znawcami w zakresie historii nowożytnej powszechniej;
- wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące dziejów wczesnonowożytnych oraz potrafi rozróżnić dyskurs naukowy od popularyzatorskiego;
- umie włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii, zwłaszcza geografii oraz historii sztuki;
- docenia znaczenie dziejów nowożytnych powszechnych i angażuje się w aktywność służącą objaśnianiu, popularyzacji i pogłębianiu świadomości historycznej w społeczeństwie;
- świadomie kształtuje własne i cudze zainteresowania badawcze i popularyzatorskie;
- posługuje się zasobami i aparaturą multimedialną w pracach naukowych i w popularyzacji wiedzy o epoce nowożytnej.

Treści programowe dla zajęć:

- Periodyzacja oraz główne kierunki przemian kulturalnych, politycznych, społecznych i gospodarczych epoki wczesnonowożytnej.
- Świat śródziemnomorski w XVI stuleciu.
- Wielkie odkrycia geograficzne.
- Monarchie absolutne doby nowożytnej.
- Republiki w czasach nowożytnych: ustrój i ideologia.

- Historia intelektualna XVIII stulecia.
- Rzeczpospolita szlachecka i jej mieszkańcy w oczach Zachodu.

Nazwa zajęć: METODOLOGIA HISTORII

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna podstawowe problemy, metody i narzędzia poznania historycznego oraz podstawowe stanowiska współczesnej metodologii i teorii historii
- zna podstawowe pojęcia teoretyczne stosowane w historiograficznej pracy badawczej
- rozróżnia typy artefaktów kulturowych i ujmuje je jako elementy procesu historycznego
- rozpoznaje i docenia znaczenie zagadnień etycznych związanych z poznaniem historycznym i funkcjonowaniem wiedzy historycznej w kulturze
- rozpoznaje społeczne, kulturowe i ekonomiczne mechanizmy powstawania wiedzy historycznej
- potrafi zająć stanowisko w zakresie wybranej problematyki metodologicznej, a także podjąć próby uczestnictwa w dyskusji oraz przekazywania wiedzy osobom zainteresowanym spoza grona fachowców
- potrafi wykorzystać dorobek konceptualny metodologii historii jako instrumentarium badania współczesności

Treści programowe dla zajęć:

- Metodologia i teoria historii jako metarefleksja nad historiografią
- Rodzaje wiedzy: specyfika i granice myślenia naukowego w świetle współczesnej metodologii i teorii historii
- Specyfika historii jako praktyki badawczej: miejsce badań historycznych w obrębie nauki i kultury (przedmiot i metody)
- Podstawowe teorie, pojęcia i modele wykorzystywane w badaniach historycznych
- Podstawowe procedury interpretacyjne w badaniach historycznych
- Krytyczny wymiar poznania historycznego
- Etyczny wymiar poznania historycznego.

Nazwa zajęć: PODSTAWY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna podstawowe pojęcia z zakresu teorii przedsiębiorczości;
- zna uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości;
- potrafi scharakteryzować cechy osobowe świadczące o przedsiębiorczości;
- potrafi wymienić przykłady przedsiębiorstw i przedsiębiorców, którzy odnieśli sukces;
- potrafi nawiązać kontakt z osobą, która ukończyła już studia i przeprowadzić z nią wywiad
- potrafi podjąć działania, które pozwolą efektywnie wykorzystywać czas czy gromadzić oszczędności, poszukiwać ofert pracy;
- potrafi wskazać instytucje administracji publicznej, z którymi jest niezbędny kontakt w rzeczywistości gospodarczej.

Treści programowe dla zajęć:

- Przedsiębiorczość w teoriach ekonomii
- Rodzaje przedsiębiorczości
- Charakterystyka przedsiębiorcy
- Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości
- Małe i średnie przedsiębiorstwa
- Przedsiębiorca w rzeczywistości gospodarczej.

Nazwa zajęć: język niemiecki

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- czyta ze zrozumieniem różnego rodzaju teksty w języku niemieckim, w tym publikacje naukowe, analizuje ich treść i wybiera niezbędne informacje
- tworzy ustne wypowiedzi na przygotowane tematy, prezentuje i argumentuje swoje stanowisko, komentuje stanowisko innych;
- wykazuje chęć i potrzebę podjęcia dyskusji na tematy z zakresu historii
- samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji w celu rozbudowania swojej wiedzy historycznej
- pisze logiczne i spójne teksty na różne tematy; rozróżnia język formalny od nieformalnego
- rozumie ustne wypowiedzi wyrażane językiem standardowym
- wyraża się z dużą poprawnością gramatyczną i ortograficzną

Treści programowe dla zajęć:

- Czesy gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych czynności osadzonych w czasie (Präsens, Perfekt, Imperfekt, Plusquamperfekt, Futur I)
- Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii (np. czasowniki modalne, przymiotniki, strona bierna, zdania warunkowe, mowa zależna)
- Słownictwo dotyczące życia codziennego (jedzenie, podróże, zainteresowania, edukacja, zakupy, pieniądze, technologia)
- Słownictwo związane z bezpośrednim środowiskiem studenta (dom, rodzina, studia, praca)
- Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów
- Strategie efektywnego czytania w celu wychwytywania niezbędnych szczegółów; definiowanie znaczenia nowych słów; tworzenie powiązań z posiadaną wiedzą
- Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów
- Strategie efektywnego słuchania w celu wychwytywania niezbędnych szczegółów; definiowanie znaczenia nowych słów; tworzenie powiązań z posiadaną wiedzą
- Strategie komunikacyjne np. negocjowanie znaczenia, prośba o powtórzenie, opisywanie w sytuacji nieznanymi słów, itp.
- Wyrażanie różnorodnych funkcji językowych np. prośby, opisy, wyrażanie opinii, wyrażanie zgody, brak zgody, pytania o pozwolenie, skargi, itp.

Nazwa zajęć: język angielski

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- czyta ze zrozumieniem różnego rodzaju teksty w języku angielskim, w tym publikacje naukowe, analizuje ich treść i wybiera niezbędne informacje
- tworzy ustne wypowiedzi na przygotowane tematy, prezentuje i argumentuje swoje stanowisko, komentuje stanowisko innych;
- wykazuje chęć i potrzebę podjęcia dyskusji na tematy z zakresu historii
- samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji w celu rozbudowania swojej wiedzy historycznej
- pisze logiczne i spójne teksty na różne tematy; rozróżnia język formalny od nieformalnego
- rozumie ustne wypowiedzi wyrażane językiem standardowym
- wyraża się z dużą poprawnością gramatyczną i ortograficzną

Treści programowe dla zajęć:

- Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:
- Czesy gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych czynności osadzonych w czasie (Present Simple and Present Continuous, Past Simple and Past Continuous, Present Perfect and Present Perfect Continuous, Past Perfect, formy wyrażania przyszłości)
- Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii (np. czasowniki modalne, przymiotniki, strona bierna, zdania warunkowe, mowa zależna)
- Słownictwo dotyczące życia codziennego (jedzenie, podróże, zainteresowania, edukacja, zakupy, pieniądze, technologia)
- Słownictwo związane z bezpośrednim środowiskiem studenta (dom, rodzina, studia, praca)
- Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów
- Strategie efektywnego czytania w celu wychwytywania niezbędnych szczegółów; definiowanie znaczenia nowych słów; tworzenie powiązań z posiadaną wiedzą
- Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów
- Strategie efektywnego słuchania w celu wychwytywania niezbędnych szczegółów; definiowanie znaczenia nowych słów; tworzenie powiązań z posiadaną wiedzą
- Strategie komunikacyjne np. negocjowanie znaczenia, prośba o powtórzenie, opisywanie w sytuacji nieznanymi słów, itp.
- Wyrażanie różnorodnych funkcji językowych np. prośby, opisy, wyrażanie opinii, wyrażanie zgody, brak zgody, pytania o pozwolenie, skargi, itp.

Nazwa zajęć: Historia Polski XIX wieku - ćwiczenia

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi osadzić w czasie i przestrzeni najważniejsze problemy i wydarzenia z dziejów ziem polskich w XIX wieku.

- Potrafi scharakteryzować politykę państw zaborczych wobec społeczeństwa polskiego oraz jego reakcje na działania zaborców.
- Potrafi wyjaśniać, w jaki sposób polityka państw zaborczych wpływała na rozwój cywilizacyjny i społeczny poszczególnych ziem polskich w XIX w.
- Potrafi określić specyfikę poszczególnych zaborów (ziem polskich) i wyjaśnić z czego wynikały różnice między nimi.
- Potrafi objaśnić znaczenie wieku XIX dla kształtowania się nowoczesnego społeczeństwa polskiego oraz jego świadomości narodowej.
- Potrafi posługiwać się źródłami różnej proveniencji dotyczącymi dziejów ziem polskich w XIX wieku.
- Potrafi przedstawić i samodzielnie zinterpretować zadany mu do opracowania temat z zakresu dziejów ziem polskich w XIX wieku.

Treści programowe dla zajęć:

- Pierwsza dekada pod zaborami – porównanie polityki trzech zaborców w latach 1795-1806.
- System napoleoński w Księstwie Warszawskim.
- Zakres autonomii Królestwa Polskiego w latach 1815-1830.
- Polityka względnej tolerancji w Wielkim Księstwie Poznańskim w latach 1815-1830.
- Uwłaszczenie chłopów w trzech zaborach – porównanie.
- Ideologia i praktyka pracy organicznej w zaborze pruskim.
- Królestwo Polskie w okresie międzypowstaniowym 1831-1862.
- Wielka Emigracja 1831-1862.
- Droga Galicji do autonomii 1848-1873.
- Polityka rusyfikacyjna w Królestwie Polskim po 1864 r.
- Polityka germanizacyjna w zaborze pruskim od lat 70. XIX wieku.
- Galicja w dobie autonomicznej (po 1873 r.).
- Rewolucja 1905 r. w Królestwie Polskim.
- Sprawa polska w czasie I wojny światowej.

Nazwa zajęć: Historia Polski XIX wieku - wykład

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Orientuje się w głównych kierunkach badań nad dziejami Polski w XIX wieku.
- Potrafi przedstawić ogólną charakterystykę epoki z uwzględnieniem jej periodyzacji.
- Ma uporządkowaną wiedzę faktograficzną w zakresie historii Polski XIX wieku.
- Rozumie proces kształtowania się nowoczesnego narodu polskiego w XIX wieku na tle kształtowania się innych narodów na ziemiach polskich.
- Umie objaśnić istotę przemian gospodarczych i społecznych, jakie dokonały się na ziemiach polskich w XIX wieku.
- Rozumie i potrafi przedstawić na czym polegało uwłaszczenie chłopów w poszczególnych zaborach.
- Zna dzieje niepolskich grup narodowościowych na ziemiach polskich pod zaborami.

Treści programowe dla zajęć:

- Rozwój historiografii dotyczącej dziejów ziem polskich w XIX wieku.
- Ogólna charakterystyka epoki wraz z jej periodyzacją.
- Kształtowanie się nowoczesnego narodu polskiego w dobie zaborów na tle europejskim.
- Przeobrażenia społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich w dobie zaborów.
- Rozwój demograficzny na ziemiach polskich w dobie zaborów.
- Uwłaszczenie chłopów na ziemiach polskich w XIX wieku.
- Kształtowanie się klasy chłopskiej na ziemiach polskich w XIX wieku.
- Kształtowanie się pozostałych klas i warstw społecznych na ziemiach polskich w XIX wieku.
- Dzieje niepolskich grup narodowościowych na ziemiach polskich w XIX wieku w Żydzi i Niemcy oraz ich relacje z Polakami.
- Dzieje niepolskich grup narodowościowych na ziemiach polskich w XIX wieku w Litwini, Białorusini i Ukraińcy oraz ich relacje z Polakami.
- Przemiany cywilizacyjne XIX wieku a sytuacja Polaków w tej dobie.
- Sytuacja Polaków po trzecim rozbiórce.
- Próba odbudowy Polski w oparciu o Napoleona: Księstwo Warszawskie.
- Nowy porządek na ziemiach polskich po kongresie wiedeńskim.
- Powstanie listopadowe i Wielka Emigracja.
- Między pracą organiczną a programem spiskowo-powstańczym 1832-1846.

- Kryzys polskich strategii maksymalistycznych: od Wiosny Ludów do wojny krymskiej.
- Czas odrodzenia i wielka klęska (powstanie styczniowe).
- Zabór rosyjski po powstaniu styczniowym.
- Zabór pruski w drugiej połowie XIX wieku.
- Galicja: polski Piemont?
- Kultura polska jako czynnik formowania nowoczesnego narodu polskiego.
- Przemiany społeczne i polityczne w ćwierćwieczu przed I wojną światową.
- Sprawa polska w czasie I wojny światowej.

Nazwa zajęć: Historia powszechna XIX wieku - ćwiczenia

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi wymienić najistotniejsze wydarzenia i daty XIX wieku.
- Potrafi wyjaśnić znaczenie wydarzeń takich jak rewolucja francuska, zjednoczenie Niemiec czy wojna secesyjna dla współczesności.
- Potrafi zrozumieć wpływ rozmaitych czynników: gospodarczych, politycznych, ideowych na historię, np. Wiosny Ludów, wojen napoleońskich czy kolonializmu.
- Potrafi ocenić samodzielnie postawę wybranych postaci historycznych (Napoleon, Metternich, Cavour, Bismarck).
- Potrafi określić wpływ wielkich wydarzeń, takich jak rewolucja francuska, wojny napoleońskie czy zjednoczenie Niemiec, na życie prostego Francuza czy Niemca.

Treści programowe dla zajęć:

- Wielka Rewolucja Francuska – początek wieku, początek współczesności.
- Napoleon – wyzwoliciel czy tyran?
- Początki demokracji liberalnych – Francja i Anglia 1815-1848.
- Rosja Aleksandra I i Mikołaja I
- Wiosna Ludów w Europie.
- Garibaldi, Cavour i zjednoczenie Włoch.
- Stany Zjednoczone – wojna secesyjna jako kluczowy moment dziejów państwa.
- Bismarck i zjednoczenie Niemiec.
- Zmiany na mapie politycznej świata w II połowie wieku – powstanie potęg kolonialnych.
- Marsz Europy ku wojnie.
- Pierwsza wojna światowa.

Nazwa zajęć: Historia powszechna XIX wieku - wykład

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Dysponuje uporządkowaną wiedzą w zakresie kluczowych zagadnień historii powszechnej w latach 1789-1918.
- Zna i potrafi wykorzystywać najważniejszą literaturę przedmiotu.
- Wskazuje i samodzielnie analizuje wybrane źródła do dziejów powszechnych XIX wieku.
- Wskazuje i objaśnia związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy wydarzeniami z zakresu historii powszechnej XIX wieku a współczesnymi procesami politycznymi, gospodarczymi i społecznymi.

Treści programowe dla zajęć:

- Historiografia XIX wieku.
- Wielka Rewolucja Francuska i epoka napoleońska.
- Narodziny nowego świata. Rewolucje niepodległościowe w Ameryce hiszpańskiej.
- Europa w systemie wiedeńskim.
- Kryzysy międzynarodowe w Europie w latach 30. i 40. XIX wieku.
- Dezintegracja Imperium Osmańskiego w XIX wieku.
- USA na drodze ku potęgze. Wojna secesyjna.
- Procesy zjednoczeniowe w XIX-wiecznej Europie.
- Europa i świat w XIX wieku. Kolonializm.
- Geneza i przebieg I wojny światowej.

Nazwa zajęć: Historia XIX wieku - przegląd źródeł

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna treść omawianych utworów w powiązaniu z życiorysami autorów
- zna modele rzeczywistości prezentowane w popularnych utworach literackich i dominujące w danej epoce

- ma wiedzę na temat podstawowych wzorców zachowania poszczególnych grup społecznych, przedstawianych w literaturze i obecnych w ówczesnym dyskursie społecznej
- zna i rozumie podstawowe różnice między występującymi w literaturze modelami świata szlacheckiego i mieszczańskiego
- jest gotów do uznawania, że rozmaite techniki interpretacji zjawisk kultury i literatury są równie dopuszczalne w badaniach historycznych i jako takie winny być uznawane za równoprawne również wtedy, gdy przynoszą rozbieżne rezultaty. Student jest gotów do prowadzenia polemiki w sposób uczciwy i kulturalny
- potrafi objaśnić fabułę tekstów odnosząc ją do historycznych kodów kultury
- potrafi objaśnić specyfikę historycznych przedstawień analizowanych tekstów.

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawy semiotyki kultury
- Losy Aleksandra Puszkina. Podstawowe konflikty kultury Rosji w perspektywie biografii poety.
- Miłość i śmierć w powieści wierszem "Eugeniusz Oniegin". Perspektywa antropologiczna.
- Rola wiedzy bohaterów "Eugeniusza Oniegina" i jej rodzaje
- Johann Wolfgang Goethe - mieszczanin szlachcicem. Nowy typ intelektualisty
- "Faust" Goethego - przeróbka starej fabuły i nowe motywy
- Karl Hynek Macha i jego "Maj" - opowieść o śmierci bandyty
- Theodor Fontane i jego "Effie Briest" - klęska emancypantki czy tradycyjnych mieszczańskich wartości.

Nazwa zajęć: Seminarium licencjackie

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawy warsztatu pracy historyka, w tym potrafi dokonać kwerendy bibliograficznej dotyczącej stanu badań wokół wybranego problemu
- Ma sprecyzowane zainteresowania badawcze oraz ma opanowaną terminologię związaną z obszarem zainteresowań badawczych
- Potrafi formułować pytania badawcze i tezy
- Zna podstawowe metody analizy i interpretacji źródeł historycznych
- Potrafi formułować wnioski na podstawie analizowanego materiału
- Potrafi opatrywać redagowane teksty wymagającym aparatem krytycznym
- Potrafi zaprezentować efekty swojej pracy w formie adekwatnej do tematu i charakteru pracy
- Rozumie i stosuje normy etyczne w pracy naukowej oraz przepisy prawa związane z przestrzeganiem własności intelektualnej
- Jest gotowy propagować wiedzę historyczną w środowisku lokalnym

Treści programowe dla zajęć:

- Konkretyzowanie obszarów zainteresowań badawczych
- Formułowanie tematu pracy dyplomowej
- Budowanie tez badawczych i konstruowanie konspektu pracy dyplomowej
- Kompletowanie bibliografii i podstawy źródłowej
- Zasady prowadzenia analizy historycznej
- Narracja historyczna i jej reguły
- Korekta merytoryczna i techniczna tekstu pracy dyplomowej
- Prezentacja pracy licencjackiej.

Nazwa zajęć: Historia Polski XX-XXI wieku – ćwiczenia

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student posiada wiedzę na temat najważniejszych wydarzeń z historii Polski w XX wieku
- Student potrafi przeanalizować specyfikę ustroju politycznego Polski w różnych podokresach XX i XXI wieku
- Student zna i potrafi przeanalizować specyfikę ustroju gospodarczego Polski w XX i XXI wieku.
- Student zna najważniejsze źródła do dziejów Polski w XX wieku
- Student zna i potrafi powiązać dzieje Polski i polskiej emigracji ze światowymi procesami społeczno-gospodarczymi i kulturalnymi

Treści programowe dla zajęć:

- Wybrane aspekty z dziejów politycznych, społecznych i kulturowych Polski w XX i XXI wieku
- Systemy polityczne panujące w XX – wiekowej Polsce na tle innych krajów
- Systemy gospodarcze w Polsce w XX i XXI wieku w kontekście przemian międzynarodowych
- Źródła do dziejów historii Polski w XX i XXI wieku
- Losy polskiej emigracji i jej wkład w dorobek ogólnonarodowy

Nazwa zajęć: Historia Polski XX-XXI wieku – wykład

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna najważniejsze wydarzenia z zakresu historii Polski w XX i XXI w.
- Zna sylwetki najważniejszych postaci polskiego życia publicznego po 1918 roku oraz potrafi uzasadnić ich znaczenie dla dziejów Polski.
- Potrafi ze zrozumieniem omówić najważniejsze nurty ideowe polskiego życia politycznego
- Potrafi wskazać współzależność historii Polski z dziejami innych krajów
- Zna i rozumie najważniejsze procesy historyczne w dziejach Polski w XX i XXI wieku

Treści programowe dla zajęć:

- Wydarzenia z historii politycznej i społecznej Polski w XX i XXI wieku
- Najważniejsze postaci w dziejach Polski od 1918 r.
- Główne nurty ideowe mające wpływ na dzieje Polski w XX wieku
- Wpływ wydarzeń na arenie międzynarodowej na położenie Polski
- Węzłowe problemy i procesy historyczne w dziejach Polski w XX i XXI wieku

Nazwa zajęć: HISTORIA POWSZECHNA XX I XXI WIEKU - ćwiczenia

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student posiada wiedzę na temat wybranych problemów historii Europy XX i XXI wieku.
- Student posiada wiedzę na temat wybranych regionów obszarów pozaeuropejskich w XX i XXI wieku.
- Student zna najważniejszą historiografię dotyczącą historii powszechnej w XIX i XX wieku.
- Student zna najważniejsze źródła do historii powszechnej XIX i XX wieku.
- Student zna najważniejsze problemy dziejów powszechnych XX wieku i umie je odnieść do historii wybranych krajów europejskich i pozaeuropejskich.

Treści programowe dla zajęć:

- Historia wybranych obszarów Europy w XX i XXI wieku.
- Historia wybranych obszarów pozaeuropejskich w XX i XXI wieku.
- Historiografia do dziejów powszechnych XX i XXI wieku.
- Źródła do dziejów powszechnych XX i XXI wieku.
- Węzłowe problemy dziejów powszechnych XX i XXI wieku.

Nazwa zajęć: Historia powszechna XX i XXI wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student posiada wiedzę na temat wybranych problemów historii Europy XX i XXI wieku.
- Student posiada wiedzę na temat wybranych regionów obszarów pozaeuropejskich w XX i XXI wieku.
- Student zna najważniejszą historiografię dotyczącą historii powszechnej w XIX i XX wieku.
- Student zna najważniejsze opracowania i źródła do historii powszechnej XIX i XX wieku.
- Student zna najważniejsze problemy dziejów powszechnych XX wieku i umie je odnieść do historii wybranych krajów europejskich i pozaeuropejskich.

Treści programowe dla zajęć:

- Historia Europy w XX i XXI wieku z uwzględnieniem procesów integracyjnych.
- Historia wybranych obszarów pozaeuropejskich w XX i XXI wieku.
- Historiografia i źródła do dziejów powszechnych XX i XXI wieku.
- Najnowsze tendencje w badaniach historycznych dziejów powszechnych XX i XXI wieku.
- Główne problemy dziejów powszechnych XX i XXI wieku.

Nazwa zajęć: Historia XX-XXI wieku - przegląd źródeł

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawowe metody analizy i interpretacji źródeł historycznych do dziejów XX-XXI w.
- Umie samodzielnie poszukiwać i pozyskiwać informacje źródłowe
- Umie dokonać krytycznej edycji tekstu źródłowego do historii XX-XXI w.
- Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych ze źródłami historycznymi do dziejów XX w.
- Umie włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii
- Docenia znaczenie archiwów rodzinnych, angażuje się w aktywność służącą ich ochronie i pogłębianiu świadomości historycznej w społeczeństwie

- Posługuje się zasobami i aparaturą multimedialną w pracach naukowych i w popularyzacji wiedzy o zasobach źródłowych w społeczeństwie

Treści programowe dla zajęć:

- Źródła historyczne jako przedmiot badań historyka dziejów najnowszych
- Kwerenda źródłowa – cel i metoda
- Tekst literacki jako źródło historyczne
- Tekst wspomnieniowy jako źródło historyczne
- List jako źródło historyczne
- Film i nagranie dźwiękowe jako źródło historyczne
- Propaganda werbalna w Polsce powojennej

Nazwa zajęć: **Seminarium licencjackie**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawy warsztatu pracy historyka, w tym potrafi dokonać kwerendy bibliograficznej dotyczącej stanu badań wokół wybranego problemu
- Ma sprecyzowane zainteresowania badawcze oraz ma opanowaną terminologię związaną z obszarem zainteresowań badawczych
- Potrafi formułować pytania badawcze i tezy
- Zna podstawowe metody analizy i interpretacji źródeł historycznych
- Potrafi formułować wnioski na podstawie analizowanego materiału
- Potrafi opatrywać redagowane teksty wymaganym aparatem krytycznym
- Potrafi zaprezentować efekty swojej pracy w formie adekwatnej do tematu i charakteru pracy
- Rozumie i stosuje normy etyczne w pracy naukowej oraz przepisy prawa związane z przestrzeganiem własności intelektualnej
- Jest gotowy propagować wiedzę historyczną w środowisku lokalnym

Treści programowe dla zajęć:

- Konkretyzowanie obszarów zainteresowań badawczych
- Formułowanie tematu pracy dyplomowej
- Budowanie tez badawczych i konstruowanie konspektu pracy dyplomowej
- Kompletowanie bibliografii i podstawy źródłowej
- Zasady prowadzenia analizy historycznej
- Narracja historyczna i jej reguły
- Korekta merytoryczna i techniczna tekstu pracy dyplomowej
- Prezentacja pracy licencjackiej.

Studia II stopnia

Efekty uczenia się i treści programowe zajęć:

ZAJĘCIA KURSOWE, I semestr:

Nazwa zajęć: **Seminarium magisterskie**, fakultatywny

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Rozumie znaczenie i miejsce nauk historycznych w obszarze nauk humanistycznych i społecznych

- Ma poszerzoną i uporządkowaną wiedzę z zakresu metodologii historii oraz historii historiografii; przeprowadza kwerendę bibliograficzną i źródłową
- Ma sprecyzowane zainteresowania badawcze oraz opanowaną na poziomie zaawansowanym terminologię związaną z własnymi zainteresowaniami naukowymi. Formułuje pytania badawcze
- Rozumie relacje pomiędzy przeszłością a aktualnymi problemami społecznymi, gospodarczymi i politycznymi. Formułuje tezy.
- Zna różne metody analizy i interpretacji źródeł historycznych właściwe dla badań z wybranego obszaru nauk historycznych oraz potrafi przeprowadzić ich pogłębioną krytykę
- Ma rozszerzoną wiedzę z zakresu warsztatu historyka
- Rozumie powiązania interdyscyplinarne historii z innymi naukami.
- Potrafi zaprezentować efekty swojej pracy na seminarium w różnorodnej formie, między innymi posługując się technikami multimedialnymi
- Systematycznie i samodzielnie zdobywa wiedzę oraz rozwija własne zainteresowania naukowe
- Bierze udział w seminaryjnej dyskusji oraz innych formach naukowej wymiany poglądów; potrafi uzasadniać swoje stanowisko, szanując jednocześnie odmienne opinie i krytyczne oceny
- Posiada umiejętność poprawnego stosowania aparatu krytycznego podczas redagowania tekstów naukowych różnego typu
- Rozumie i stosuje normy etyczne w pracy naukowej oraz zna i stosuje przepisy prawa związane z przestrzeganiem własności intelektualnej
- Kształci kompetencje pozwalające na popularyzację wiedzy historycznej w środowisku lokalnym

Treści programowe dla zajęć:

- Konkretyzowanie obszarów zainteresowań badawczych
- Formułowanie tematu pracy magisterskiej
- Budowanie tez badawczych i konstruowanie konspektu pracy dyplomowej
- Kompletowanie bibliografii i podstawy źródłowej
- Zasady prowadzenia analizy historycznej
- Narracja historyczna i jej reguły
- Korekta merytoryczna i techniczna tekstu pracy dyplomowej
- Prezentacja fragmentów pracy magisterskiej na poszczególnych etapach jej powstawania

Nazwa zajęć: **METODY BADAŃ W NAUKACH HISTORYCZNYCH** – obowiązkowy, konwersacje

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- potrafi rozpoznać i przedstawić cechy poznania historycznego jako naukowego
- potrafi wskazać na metody badań właściwe historii i odnieść je do metod właściwych innym naukom humanistycznym i społecznym
- rozpoznaje specyfikę praktyki poznawczej i badawczej historii oraz reguły nią sterujące jako zjawiskiem kulturowym i praktyką społeczną
- rozpoznaje różnicę między badaniem historycznym a badaniem pamięci oraz potrafi przedstawić swoje stanowisko wobec tej relacji
- rozpoznaje problemy etyczne związane z badaniem historii i pamięci
- potrafi rozpoznać założenia stanowiska badawczego innego niż własne oraz wejść z nim w dialog

Treści programowe dla zajęć:

- Cechy badania naukowego jako specyficznego sposobu uzyskiwania wiedzy i jej funkcjonowanie w kulturze
- Metody ilościowe w badaniach nauk humanistycznych i społecznych
- Metody ilościowe i jakościowe w badaniach historycznych
- Badania pamięci wobec badań historycznych
- Etyczny wymiar badań historycznych i nad pamięcią

Nazwa zajęć: **Badania dziejów gospodarczych (obowiązkowy, konwersacje)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada pogłębioną, rozszerzoną i uporządkowaną wiedzę z zakresu historii prowadzącą do specjalizacji w zakresie dziejów gospodarczych
- Zna na poziomie rozszerzonym terminologię nauk historycznych oraz na poziomie podstawowym terminologię nauk humanistycznych, społecznych i ekonomicznych
- Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o historii ziem polskich i historii powszechnej w zakresie dziejów gospodarczych epoki nowożytnej i współczesnej

- Ma pogłębioną wiedzę o metodologii historii gospodarczej, zna różne metody badawcze i narzędzia pracy warsztatu historyka. Posiada wiedzę pozwalającą na krytyczne wykorzystywanie źródeł z zakresu historii gospodarczej
- Rozumie powiązania interdyscyplinarne nauk historycznych z innymi naukami. Rozumie zastosowanie metod i narzędzi innych dyscyplin w pracy historyka w działalności społeczno-gospodarczej
- Samodzielnie zdobywa i pogłębia wiedzę oraz doskonali umiejętności badawcze w sposób uporządkowany i systematyczny, wykorzystując nowoczesne techniki pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji oraz rozwija umiejętności profesjonalne związane z działalnością społeczno-gospodarczą
- Posługuje się teoriami i paradygmatami badawczymi dla opracowania zagadnień i projektów z historii gospodarczej. Dobiera świadomie metody i narzędzia badawcze właściwe dla historii gospodarczej. Systematyzuje informacje dotyczące obszaru badawczego nauk historycznych i pokrewnych, wykorzystując bibliografie, pomoce archiwalne i cyfrowe bazy itp.
- Analizuje i interpretuje zebrane informacje, stosując różnorodne metody i techniki prezentacji wyników badań (samodzielnie lub w zespole). Wykorzystując zdobyte kompetencje i doświadczenia badawcze formułuje w sposób krytyczny i uzasadnia własne opinie dotyczące różnych zagadnień gospodarczych. Argumentuje i uzasadnia swoje stanowisko w dyskusji naukowej, wykorzystując wiedzę i własne doświadczenia badawcze, jak także poglądy badaczy różnych nurtów historiograficznych
- Uznaje i szanuje odmienne od własnych teorie i poglądy oraz prowadzi polemikę z nimi w sposób etyczny i kulturalny w zakresie zagadnień społeczno-gospodarczych. Wykazuje odpowiedzialność i odwagę cywilną w sprzeciwianiu się instrumentalizacji wiedzy historycznej przez grupy narodowe, społeczne i polityczne
- Jest zdolny do okazywania zrozumienia dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych. Wykazuje niezależność myśli, jednocześnie szanując prawo innych osób do wykazywania tych samych cech.

Treści programowe dla zajęć:

- Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:
- Metody badań nad historią gospodarczą
- Źródła do dziejów gospodarczych
- Periodyzacja historii powszechnej gospodarczej. Stadia rozwoju gospodarczego
- Szkoły i nurty badawcze dziejów gospodarczych w Polsce i na świecie
- Czas i przestrzeń w historii gospodarczej. Cykle koniunkturalne i ich podział.
- Teorie wzrostu i rozwoju gospodarczego
- Analiza danych ilościowych a narracja historyczna. Statystyka zasobów budownictwa mieszkaniowego w PRL jako przykład badań nad dziejami gospodarczymi.
- Zacołanie gospodarcze: przykład Irlandii w XIX w.
- Rozwój gospodarczy: przykład Szkocji w XIX w.
- Analiza porównawcza jako podstawowe narzędzie badania historii gospodarczej. Modele gospodarcze w okresie międzywojennym: gospodarka wolnorynkowa, etatyzm, socjalizm.
- Ranking jako narzędzie poznania najnowszych dziejów przedsiębiorstw („Lista 500” dziennika „Rzeczpospolita”)
- Problemy transformacji współczesnych gospodarek świata –tematy do wyboru

Nazwa zajęć: Badania regionalne (obowiązkowy, konwersatoria)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna specyfikę badań regionalnych w Wielkopolsce
- Potrafi dotrzeć do literatury przedmiotu dotyczącej badań genealogicznych i heraldycznych stosowanych w regionalistyce
- Jest zapoznany ze znaczeniem archiwów i placówek muzealnych w regionie
- Rozumie, jakie kryteria należy stosować, by wyodrębnić region historyczny oraz jakie trudności i pułapki napotyka historyk badając dzieje niektórych regionów.
- Rozumie potrzebę i sens regionalnych badań historycznych oraz ich rolę w kształtowaniu świadomości zbiorowej.

Treści programowe dla zajęć:

Wiedza

- Student zdobywa wiedzę teoretyczną na temat pojęcia regionu w różnych naukach i funkcjonowania regionu w historiografii
- Student zdobywa wiedzę na temat światowych trendów badań regionalnych i polityki regionalnej

- Student zdobywa wiedzę na temat regionów historycznych w Polsce i na świecie
 - Student zdobywa wiedzę na temat różnych powiązań etniczno-regionalnych
 - Student zdobywa wiedzę na temat specyfiki regionalnych badań historycznych
 - Student zdobywa wiedzę na temat instytucji naukowych i kulturalnych działających w regionie
- Umiejętności
- Student posługuje się właściwą terminologią w odniesieniu do multidyscyplinarnych badań regionalnych
 - Student potrafi samodzielnie i krytycznie posługiwać się literaturą dotyczącą regionu
 - Student rozumie różnicę perspektyw badawczych między historią globalną a regionalną
 - Student potrafi posługiwać się różnego rodzaju źródłami w badaniach dziejów regionu (materiałami archiwalnymi i bibliotecznymi, inskrypcjami, epitafiami, zabytkami itp.)
 - Student rozumie różnorodność podstaw w wyodrębnianiu regionów i różnorodność zależności między regionem a etnosem
 - Wykorzystując wiedzę na temat dziejów regionu, student posiada umiejętność lokalizacji materiałów źródłowych
 - Student potrafi wykorzystać działające w regionie instytucje w badaniach historycznych i popularyzacji historii
- Kompetencje społeczne
- Student rozumie zależność pomiędzy dziejami regionu a współczesnym jego funkcjonowaniem
 - Student docenia znaczenie dziedzictwa kulturowego i jego poszanowania
 - Student jest merytorycznie przygotowany do współpracy z różnymi środowiskami działającymi i funkcjonującymi w różnych kontekstach regionalnych
 - Student potrafi dostosować metody przekazu odpowiednio do oczekiwań i możliwości percepcyjnych odbiorców

Nazwa zajęć: Badania dziejów kultury (obowiązkowy, konwersacje)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie relacje między dyscypliną historia i historia kultury. Potrafi wskazać zależności i metodologiczne pola wspólne. Szczególnie potrafi posługiwać się terminologią właściwą dla poszczególnych dyscyplin i uzasadniać wybór stosowanych pojęć.
- Potrafi wskazać i scharakteryzować wybrane problemy historii kultury oraz powiązać je z analizą historyczną
- Potrafi wykorzystać różnorodne źródła historyczne do badań nad historią kultury, interpretując je w sposób odpowiadający regułom stosowanym w historii kultury
- Zna i rozumie rolę etnosu, religii, metod sprawowania władzy w przeszłości oraz potrafi zinterpretować przykłady emanacji tych idei w sposób właściwy dla historii i historii kultury
- Potrafi dostrzec i sformułować problemy badawcze zgodnie z zasadami historii kultury oraz potrafi przedstawić wyniki swoich analiz w zaawansowanej formie akademickiej
- Potrafi przedstawić wyniki swoich prac zarówno w formie akademickiej, jak i popularnej, dobierając odpowiednie środki oraz dostrzegając etyczną odpowiedzialność za dobranie odpowiedniej formy i treści popularyzatorskich

Treści programowe dla zajęć:

- Rozumienie kultury - antropologiczne, historyczne
- My i obcy - problem dostrzegania granic kultury w badaniach historycznych
- Czas w kulturze i historii
- Władza nad ciałem – władza nad „duszą” jako sposoby rządzenia społeczeństwem
- Etnos i naród jako formy opisywania świata
- Rytuały i obrzędy jako zworniki identyfikujące społeczeństwo na poziomie narodowym (problemy tradycji i pamięci)
- Religia i magia jako formy wyjaśniania świata (problemy przekraczania granic)

Nazwa zajęć: Badania dziejów idei politycznych (obowiązkowy, konwersatoria)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zapoznał się z warsztatem naukowym badacza dziejów politycznych.
- Zapoznał się z podstawową terminologią dotyczącą badań nad myślą polityczną
- Zna główne kierunki rozwoju myśli politycznej od starożytności do czasów współczesnych.
- Orientuje się w literaturze dotyczącej dziejów myśli politycznej
- Zna sylwetki najwybitniejszych myślicieli politycznych
- Potrafi krytycznie analizować teksty odnoszące się do myśli politycznej
- Dostrzega wpływ idei politycznych na rzeczywistość.

- Dostrzega wpływ różnych historycznych idei politycznych na współczesność
- Orientuje się w zagadnieniach współczesnej myśli politycznej
- Orientuje się w zagadnieniach rozwoju polskiej myśli politycznej
- Umie formułować swoje stanowisko w kwestii idei politycznych, posługując się stosowną terminologią

Treści programowe dla zajęć:

- Warsztat badacza idei politycznych.
- Myśl polityczna epoki nowożytnej.
- Myśl polityczna oświecenia.
- Idee polityczne konserwatyzmu
- Idee polityczne liberalizmu
- Idee polityczne socjalizmu
- Polska myśl polityczna XIX wieku.
- Amerykańska myśl polityczna XIX i XX wieku.
- Idee polityczne pod wpływem nacjonalizmu, rasizmu, faszyzmu.
- Nauka społeczna Kościoła.
- Polska myśl polityczna XX wieku.
- Pozaeuropejska myśl polityczna.
- Niektóre współczesne ideologie: antyglobalizm, ekologizm, feminizm, fundamentalizm religijny, pacyfizm

Nazwa zajęć: Badanie dziejów globalnych (obowiązkowy, konsekwencje)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student posiada wiedzę na temat problemów podejmowanych przez badaczy dziejów globalnych.
- Student posiada wiedzę na temat wybranych zagadnień odnoszących się do obszarów pozaeuropejskich na przestrzeni dziejów.
- Student zna polskie opracowania dotyczące badania dziejów globalnych.
- Student zna najważniejsze klasyczne i współczesne opracowania historiografii zachodniej dotyczące badania dziejów globalnych
- Student zna najważniejsze problemy stojące przed badaczami dziejów globalnych i potrafi samodzielnie się do nich odnieść.

Treści programowe dla zajęć:

- Przedmiot badań dziejów globalnych.
- Główni przedstawiciele badań dziejów globalnych.
- Miejsce badań dziejów globalnych we współczesnej historiografii.
- Europa i świat zachodni w dziejach globalnych.
- Miejsce świata niezachodniego w badaniach dziejów globalnych.

Nazwa zajęć: Język niemiecki (obowiązkowy, ćwiczenia)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- czyta ze zrozumieniem teksty specjalistyczne z zakresu nauk historycznych w języku niemieckim, potrafi zrozumieć znaczenie głównych wątków przekazu, porządkować fakty
- i wyciągać wnioski
- posługuje się językiem niemieckim na poziomie B2 plus Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego w mowie i piśmie
- w stopniu umożliwiającym przygotowywanie wystąpień i form pisemnych z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla nauk historycznych i pokrewnych
- potrafi odszukać i zastosować przydatne informacje z literatury fachowej w języku niemieckim
- oraz samodzielnie je analizować
- zna i potrafi skutecznie stosować podstawową terminologię w języku niemieckim w zakresie nauk historycznych i pokrewnych
- potrafi uczestniczyć w debacie/panelu dyskusyjnym argumentując swoje stanowisko w sposób jasny, przekonujący i logiczny
- potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role; szanuje odmienne poglądy interlokutorów, umie się do nich odnieść w sposób etyczny i kulturalny
- rozumie potrzebę samokształcenia w zakresie pogłębiania znajomości języka specjalistycznego z uwzględnieniem różnych metod

Treści programowe dla zajęć:

- Umiejętność pracy z artykułami związanymi z naukami historycznymi. Czytanie ze zrozumieniem, wyszukiwanie kluczowych informacji, streszczanie, przygotowanie raportów.
- Rozwijanie kompetencji językowych na poziomie B2 plus. Wprowadzanie i utrwalanie zaawansowanych struktur gramatycznych, rozwijanie umiejętności rozumienia ze słuchu (podcasty związane z dyscypliną naukową, filmy dokumentalne i fabularne o tematyce historycznej), ćwiczenie form pisemnych.
- Wprowadzanie terminologii fachowej w zakresie nauk historycznych z wykorzystaniem analizowanych tekstów specjalistycznych w języku niemieckim. Tworzenie baz leksykalnych związanych z danym tematem, ćwiczenia leksykalne (definiowanie nowych słów w języku niemieckim, ustalanie znaczenia nieznanych wyrazów na podstawie kontekstu, aktywizowanie nowego słownictwa, słowotwórstwo, utrwalanie terminologii związanej z językiem dyscypliny).
- Ćwiczenie wystąpień publicznych: prezentacje, raporty, streszczenia, debaty, panele dyskusyjne. Zwracanie szczególnej uwagi na formę prezentacji, logikę wyводу, wprowadzanie formalnych zwrotów niezbędnych do prowadzenia dyskursu, korzystanie z zasobów Internetu i innych środków audiowizualnych, doskonalenie poprawności gramatycznej i wymowy.
- Tłumaczenie tekstów naukowych i popularnonaukowych z niemieckiego na język polski; zwracanie uwagi na różnice stylistyczne i formalne pomiędzy językiem polskim i niemieckim; ćwiczenie określonych strategii przekładowych, mających na celu przybliżenie i właściwe oddanie sensów oryginału.
- Uważliwanie na problemy współczesnego świata i kształtowanie umiejętności wyrażania opinii na bieżące tematy społeczne, polityczne, kulturowe i gospodarcze.
- Pogłębianie, rozszerzanie i systematyzowanie wiedzy przedmiotowej z zakresu nauk historycznych.

Nazwa zajęć: Język angielski (obowiązkowy, ćwiczenia)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- czyta ze zrozumieniem teksty specjalistyczne z zakresu nauk historycznych w języku angielskim, potrafi zrozumieć znaczenie głównych wątków przekazu, porządkować fakty
- i wyciągać wnioski
- posługuje się językiem angielskim na poziomie B2 plus Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego w mowie i piśmie
- w stopniu umożliwiającym przygotowywanie wystąpień i form pisemnych z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla nauk historycznych i pokrewnych
- potrafi odszukać i zastosować przydatne informacje z literatury fachowej w języku angielskim
- oraz samodzielnie je analizować
- zna i potrafi skutecznie stosować podstawową terminologię w języku angielskim w zakresie nauk historycznych i pokrewnych
- potrafi uczestniczyć w debacie/panelu dyskusyjnym argumentując swoje stanowisko w sposób jasny, przekonujący i logiczny
- potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role; szanuje odmienne poglądy interlokutorów, umie się do nich odnieść w sposób etyczny i kulturalny
- rozumie potrzebę samokształcenia w zakresie pogłębiania znajomości języka specjalistycznego z uwzględnieniem różnych metod

Treści programowe dla zajęć:

- Umiejętność pracy z artykułami związanymi z naukami historycznymi. Czytanie ze zrozumieniem, wyszukiwanie kluczowych informacji, streszczanie, przygotowanie raportów.
- Rozwijanie kompetencji językowych na poziomie B2 plus. Wprowadzanie i utrwalanie zaawansowanych struktur gramatycznych, rozwijanie umiejętności rozumienia ze słuchu (podcasty BBC związane z dyscypliną naukową, filmy dokumentalne i fabularne o tematyce historycznej), ćwiczenie form pisemnych.
- Wprowadzanie terminologii fachowej w zakresie nauk historycznych z wykorzystaniem analizowanych tekstów specjalistycznych w języku angielskim. Tworzenie baz leksykalnych związanych z danym tematem, ćwiczenia leksykalne (definiowanie nowych słów w języku angielskim, ustalanie znaczenia nieznanych wyrazów na podstawie kontekstu, aktywizowanie nowego słownictwa, słowotwórstwo, utrwalanie terminologii związanej z językiem dyscypliny).
- Ćwiczenie wystąpień publicznych: prezentacje, raporty, streszczenia, debaty, panele dyskusyjne. Zwracanie szczególnej uwagi na formę prezentacji, logikę wyводу, wprowadzanie formalnych zwrotów niezbędnych do prowadzenia dyskursu, korzystanie z zasobów Internetu i innych środków audiowizualnych, doskonalenie poprawności gramatycznej i wymowy.
- Tłumaczenie tekstów naukowych

- i popularnonaukowych z angielskiego na język polski; zwracanie uwagi na różnice stylistyczne i formalne pomiędzy językiem polskim i angielskim; ćwiczenie określonych strategii przekładowych, mających na celu przybliżenie i właściwe oddanie sensów oryginału.
- Uważnianie na problemy współczesnego świata i kształtowanie umiejętności wyrażania opinii na bieżące tematy społeczne, polityczne, kulturowe i gospodarcze.
- Pogłębianie, rozszerzanie i systematyzowanie wiedzy przedmiotowej z zakresu nauk historycznych.

ZAJĘCIA KURSOWE, IV semestr:

Nazwa zajęć: Ekonomia i systemy społeczno-gospodarcze w XX i XXI w. (obowiązkowy, wykłady)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna pojęcia z zakresu ekonomii i polityki społeczno-gospodarczej oraz ich definicje w ujęciu historycznym;
- rozumie i potrafi wyjaśnić istotę związków prowadzonej przez państwo polityki społeczno-gospodarczej z kulturą, psychologią, historią lub socjologią;
- potrafi wyjaśnić podstawy wyborów konsumenta i producenta w zależności od obowiązującego systemu społeczno-gospodarczego;
- potrafi wyjaśnić podstawy ekonomiczne i społeczne rachunku narodowego;
- rozumie i potrafi wyjaśnić istotę wpływu instrumentów wykorzystywanych przez państwo na gospodarkę i społeczeństwo w różnych okresach historycznych;
- rozumie i potrafi wyjaśnić istotę współoddziaływania prowadzonych przez państwo polityk w różnych obszarach życia społeczno-gospodarczego w zależności od obowiązującego systemu społeczno-gospodarczego;
- wykorzystuje zdobytą wiedzę do interpretacji przeszłych i bieżących wydarzeń gospodarczych;
- uzasadnia werbalnie i/lub pisemnie poznane na zajęciach prawa i zjawiska ekonomiczne.

Treści programowe dla zajęć:

- Ekonomia – nauka o gospodarowaniu
- Ustroje społeczno-ekonomiczne i systemy funkcjonowania gospodarki
- Podstawy teoretyczne gospodarki rynkowej
- Konsument, producent i przedsiębiorstwo w teorii gospodarki rynkowej
- Podstawy teorii podziału i rynki czynników produkcji
- Geneza i pierwsze systemy polityki gospodarczej
- Doktryny społeczno-ekonomiczne w XIX i XX w.
- Systemy społeczno-gospodarcze w podzielonym świecie
- Od realnego socjalizmu do gospodarki rynkowej
- Podstawy teoretyczne i mechanizmy oddziaływań współczesnej polityki gospodarczej
- W poszukiwaniu efektywnej drogi rozwoju gospodarczego
- Systemy społeczno-gospodarcze w obliczu procesów globalizacji

Wykłady mistrzowskie

Nazwa zajęć: W szerokiej Ukrainie – pomiędzy fascynacją a nauką (fakultatywny, wykłady)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna zagadnienia związane z historią Ukrainy
- Prawidłowo posługuje się podstawowymi pojęciami języka naukowego traktującego wydarzenia mających miejsce na Ukrainie
- Umie określić wzajemny wpływ kozaczyzny na kształtowanie się Ukrainy
- Jest świadomy swej wiedzy odnośnie wpływu decyzji politycznych na społeczeństwo Ukrainy

Treści programowe dla zajęć:

- Kijów - miejsce gdzie wszystko się zaczęło
- Kozacy - społeczność wojskowa
- Idea państwa kozackiego jako idea państwa na Ukrainie
- Od latopisów do dzieł Michaiła Hruszewskiego
- Republika Zachodniej Ukrainy i jej współczesna pamięć
- Lwów rozrywany pomiędzy Polską a Ukrainą
- Małopolska Wschodnia w II Rzeczypospolitej
- Hłodomor
- Nacjonalizm czasów drugiej wojny światowej

- Odrodzona współczesna Ukraina
- Śladami rodu Potockich na współczesnej Ukrainie
- Pomiędzy wschodem a zachodem w życiu Ukrainy

Nazwa zajęć: **Wyrafinowane metody źródłoznawcze – pogłębione analizy tekstów (fakultatywny, wykłady)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna nowoczesne metody analiz źródłoznawczych przekazów dokumentowych z okresu średniowiecza
- Zna nowoczesne metody analiz źródłoznawczych przekazów narracyjnych z okresu średniowiecza
- Posiada wiedzę na temat zastosowań informatyki w badaniach źródłoznawczych

Treści programowe dla zajęć:

- Metoda badania tekstów dokumentowych
- Metoda badania tekstów narracyjnych odwołująca się do gatunku dzieła
- Metoda badania kręgu autorskiego i kręgu odbiorców
- Badanie łacińskich kadencji ze szczególnym uwzględnieniem fleksji, akcentu i rytmiki.
- Analiza poetyki w tekstach dokumentowych i narracyjnych
- Informatyka a analizy źródłoznawcze

Nazwa zajęć: **Władza i panowanie w starożytności (fakultatywny, wykłady)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o historii starożytnej
- Zna metody pozwalające na rozpoznawanie relacji i zależności pomiędzy przeszłością a wydarzeniami aktualnymi, zwłaszcza odnośnie ewolucji systemów sprawowania władzy
- Zna historię cywilizacji oraz kultury starożytnej i wie jak ją wykorzystać w interpretacji tekstów literackich i źródeł historycznych. Samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija podstawowe umiejętności badawcze w zakresie nauk historycznych korzystając z zaleceń i wskazówek opiekuna naukowego.
- Zna na poziomie rozszerzonym różne metody badawcze i narzędzia warsztatu historyka właściwe dla badań z obszaru historii starożytnej

Treści programowe dla zajęć:

- Terminologia i przesłanki metodologiczne
- System rodowy i panowanie „ojców”
- Panowanie mężczyzn nad kobietami i dziećmi
- Niewolnictwo, wolność, sprawiedliwość (społeczna)
- Władza wodzów, królów, tyranów, uzurpatorów, (3 wykłady)
- Demokracja (3 wykłady)
- Teokracja – autorytet proroków, sędziów, mnichów
- Władza kapłanów – władza kościoła (2 wykłady)
- Władza autochtonów nad przybyszami (obcymi)
- Prawo jako źródło autorytetu władzy/panowania (2 wykłady)
- Recepcja starożytnych modeli władania i panowania w dobie nowożytnej

Nazwa zajęć: **Troska o zdrowie. Społeczno-kulturowa historia medycyny w XIX i XXw.(do 1945r.)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawowe definicje i terminy związane z historią medycyny europejskiej w XIX i XX wieku
- Zna i interpretuje omówione podczas wykładu fakty, wydarzenia i procesy
- Interpretuje wskazany materiał źródłowy oraz samodzielnie wyszukuje źródeł i dokonuje ich analizy w kontekście problemów badawczych
- Rozumie znaczenie historii medycyny w relacji do dziejów nauki, ale też historii życia codziennego i historii społecznej

Treści programowe dla zajęć:

- Zdrowie i choroba - podstawowe pojęcia i definicje, historia medycyny w historiografii ogólnej wprowadzenie
- Źródła do historii medycyny i opieki zdrowotnej w XIX i XX wieku
- Teorie medyczne i najważniejsze osiągnięcia medycyny w XIX i XX wieku
- Kształtowanie się systemu opieki zdrowotnej w Europie XIX i XX wieku. Szpitalnictwo
- Historia leczenia uzdrowiskowego

- Przyrodolecznictwo i inne doktryny alternatywne
- Poradnictwo medyczne i popularyzacja wiedzy o zdrowiu
- Profilaktyka, czyli powstanie naukowej higieny
- Troska o zdrowie w życiu codziennym (XIX w- XX w.)

Nazwa zajęć: System polityczny RP

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Prawidłowo posługuje się zwrotami i terminami z zakresu prawa ustrojowego
- Orientuje się w historii konstytucjonalizmu polskiego
- Uzyskanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji związanych z zasadami ustrojowymi III RP.
- utrwalenie i poszerzenie wiedzy na temat współczesnego ustroju politycznego i praktyki rządzenia, głównych podmiotów współczesnego życia politycznego i uwarunkowań polityki,
- Zdobywa umiejętność krytycznego myślenia i analizowania różnych aspektów współczesnego ustroju

Treści programowe dla zajęć:

- Zaznajomienie studenta z systemem politycznym RP poprzez analizę regulacji konstytucyjnych. Wyjaśnienie podstawowych pojęć
- Omówienie podstawowych zasad ustroju RP
- Analiza treści struktury i zasady funkcjonowania poszczególnych władz: (ustawodawczej, wykonawczej, sądowniczej)
- Omówienie struktury i podział kompetencji w ramach samorządu terytorialnego w Polsce
- Formy demokracji bezpośredniej i konsekwencje jej stosowania
- Ideologie i strategie polityczne jako determinanty systemów politycznych

Nazwa zajęć: Społeczeństwo, polityka, gospodarka: ewolucja systemów społeczno-gospodarczych i politycznych po 1918

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada podstawową i rozszerzoną wiedzę dot. aktywności gospodarczej społecznej i politycznej jednostki, społeczeństw i państw, w tym zakresie posługuje się odpowiednią terminologią; ma wiedzę o genezie historycznej obecnych systemów gospodarczych, społecznych i politycznych wraz z ich pochodzeniem.
- Zna procesy gospodarcze zachodzące w okresie gospodarki rynkowej i centralnie planowanej w zakresie finansów publicznych jednostek różnego szczebla administracyjnego, polityki pieniężnej oraz wynikające skutki społeczno-gospodarcze.
- Orientuje się w historiograficznych koncepcjach dotyczących kształtowania się polityki, gospodarki i teorii społecznych ujętych w podstawowych pracach ekonomicznych, socjologicznych i politologicznych.
- Zna specyfikę przedmiotową i metodologiczną badań nad społeczeństwem, gospodarką i polityką w perspektywie czasowej i w kontekście odmiennych systemów społeczno-politycznych.
- Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę, gromadzić i analizować informacje oraz formułować wnioski na ich podstawie; ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z systemem politycznym, modelem gospodarczym i układem społecznym, i odnieść to do poziomu państwa i samorządów lokalnych.
- Zna specyfikę odmiennych systemów politycznych w różnych państwach w długiej perspektywie czasowej i w kontekście odmiennych systemów społeczno-gospodarczych; bierze aktywny udział w dyskusji i poprawnie argumentuje swoje stanowisko.
- Wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące obszaru badawczego nauk historycznych i pokrewnych w zakresie ujęcia geopolitycznego, korzystając z różnych zasobów informacyjnych; poprawnie posługuje się terminologią historyczną i społeczno-gospodarczą, politologiczną.
- Rozumie potrzebę ustawicznego rozwoju wiedzy i krytyki w zakresie historycznym i humanistycznym oraz kompetencji personalnych i społecznych, rozwija swoje zainteresowania kulturalne oraz fachowe; wykazuje niezależność w formułowaniu poglądów w zakresie zagadnień historycznych i społeczno-gospodarczych uwarunkowań kształtowania się zarówno politycznych, społecznych i gospodarczych oraz ich wzajemne sprzężenia; potrafi w sposób krytyczny z uwzględnieniem i poszanowaniem różnych kierunków myśli społeczno-gospodarczej i politycznej. zaprezentować własne poglądy na procesy zachodzące w tych zagadnieniach.
- Poprawnie redaguje, komentuje i opatruje przypisami przygotowane teksty naukowe, zgodnie z kanonami przyjętymi w wybranych dziedzinach nauk humanistycznych i społecznych; uznaje i szanuje różnice punktów widzenia wynikające z podłoża narodowego, kulturowego i społecznego.

Treści programowe dla zajęć:

- WYKŁAD_01-02: wprowadzenie – pojęcie, przedmiot i podmiot zajęć: społeczeństwo, polityka, gospodarka. zakres zagadnień do uwzględnienia: jednostka, rodzina, naród, klasa, warstwa, grupa społeczno-zawodowa, grupa środowiskowa, społeczność; polityka – systemy polityczne: autorytaryzm, demokracja, demokracja ludowa, totalitaryzm – nazizm, komunizm, faszyzm; gospodarka – socjalizm, kapitalizm, modele gospodarcze: nadreński, anglosaski, skandynawski, japoński
- WYKŁAD_03-04: społeczeństwo I – analiza pojęć jednostka, rodzina, naród, klasa, warstwa, grupa społeczno-zawodowa, grupa: etniczna, językowa, środowiskowa, społeczność; czynniki kształtujące i wpływu; mniejszości
- WYKŁAD_05-06: społeczeństwo II – społeczeństwo otwarte vs społeczeństwo zamknięte; społeczeństwo obywatelskie; przykłady; konstruktywna funkcja religii i prawa w powstawaniu społeczeństw
- WYKŁAD_07-08: polityka I – analiza czynników dookreślających różne systemy polityczne; tradycja, religia, prawo, rola jednostki w polityce, systemy reprezentacji politycznej; podmiotowość polityki vs podmiotowość jednostki; wolność vs zależność (sektor rządowy, samorządowy, ubezpieczeń społecznych)
- WYKŁAD_09-10: polityka II – systemy polityczne, system anglosaski – Anglia i USA; Rzesz/RFN; Francja; I Rzeczpospolita/ 2RP/ PRL/RP
- WYKŁAD_11-12: gospodarka I – charakterystyka działalności gospodarczej, podmiot gospodarujący, jednostka a jej przedsiębiorczość; państwo gospodarujące; obciążenia fiskalne związane z działalnością gospodarczą – za i przeciw podatkom; struktura właścicielska i organizacyjno-prawna gospodarki
- WYKŁAD_13-14: gospodarka II – modele gospodarcze: liberalny, nakazowo-rozdzielczy, interwencjonizm, etatyzm; model reński, anglosaski, skandynawski i japoński
- WYKŁAD_15: społeczeństwo, polityka, gospodarka – wnioski końcowe

Nazwa zajęć: Średniowieczne herezje

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma pogłębioną wiedzę w zakresie kluczowych zagadnień związanych z dziejami heterodoksyjnych odłamów chrześcijaństwa w średniowieczu
- Zna i rozumie problemy związane z analizą różnych kategorii źródeł pisanych, odnoszących się do dziejów ruchów heretyckich w średniowieczu
- Ma świadomość poziomu swojej wiedzy na temat dziejów ruchów heretyckich w średniowieczu i konieczności jej stałej aktualizacji w związku z rozwojem badań nad tym zagadnieniem
- Posiada wiedzę na temat funkcjonowania wyobrażeń o średniowiecznych herezjach we współczesnej kulturze oraz ich znaczenia dla europejskiego dziedzictwa kulturowego oraz pamięci zbiorowej

Treści programowe dla zajęć:

- Czym jest herezja: terminologia i problemy źródłowe związane z badaniami herezjo logicznymi
- Herezje w późnym antyku i wczesnym średniowieczu, a kształtowanie się doktryny Kościoła
- Reforma Kościoła w XI wieku i pierwsze herezje średniowiecznego Zachodu
- Herezje XII wieku: uczeni, wędrowni kaznodzieje i „ekscentrycy”
- Początki średniowiecznych ruchów dualistycznych: od manichejczyków do bogomilów
- Kataryzm: spory historiograficzne o genezę i doktrynę
- Dzieje kataryzmu: rozkwit i upadek
- Waldensi - najtrwalszy ruch heterodoksyjny średniowiecznej Europy
- Heterodoksyjne ruchy dobrowolnego ubóstwa w pełnym średniowieczu
- Joachim z Fiore i milenaryzm średniowieczny
- Wyobrażone sekty późnego średniowiecza: lucyferianie i bracia/siostry wolnego ducha
- Narodziny „herezji czarów”
- Początki „protoreformacji”: Jan Wiclef i lollardzi
- Jan Hus i „rewolucja husycka”
- Rozkwit i upadek husytyzmu

Nazwa zajęć: Rozwój Kościoła w świecie starożytnym

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada pogłębioną, rozszerzoną i uporządkowaną wiedzę przedmiotową i metodologiczną z zakresu historii Kościoła w starożytności, prowadzącą do specjalizacji w obszarze historii relacji państwa i Kościoła aż do wieków średnich oraz możliwą do rozwijania i twórczego stosowania w działalności profesjonalnej

- Opanował na poziomie rozszerzonym terminologię patrystyczną, jak też podstawową terminologię teologiczną i religioznawczą
- Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o historii Imperium Romanum
- Zna zagadnienia historii powszechnej na poziomie zaawansowanym w zakresie starożytności chrześcijańskiej
- Rozumie relacje i zależności pomiędzy przeszłością a teraźniejszością oraz ich wpływ na świadomość i tożsamość współczesnych ludzi i społeczeństw, szczególnie w zakresie relacji państwa z Kościołem
- Posiada pogłębioną wiedzę pozwalającą na przeprowadzenie krytyki różnorodnych źródeł historycznych z omawianej epoki
- Rozumie powiązania interdyscyplinarne historii i nauk pokrewnych z innymi naukami i obszarami nauk. Rozumie zastosowania metod i narzędzi innych dyscyplin naukowych, szczególnie teologii i religioznawstwa, w pracy historyka
- Stosuje świadomie w mowie i w piśmie terminologię fachową właściwą dla nauk historycznych i pokrewnych, zarówno w pracy badawczej, jak i w popularyzacji nauk historycznych
- Analizuje, interpretuje i wykorzystuje dla potrzeb własnych badań teksty historiograficzne, teksty źródłowe oraz inne nośniki pamięci
- Jest zdolny do okazywania zrozumienia dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Źródłowa wartość tekstów Nowego Testamentu
- Biografia Jezusa z Nazaretu – próba rekonstrukcji
- Powstanie kościołów lokalnych i ich geografia
- Kształtowanie się nowych gatunków literackich w epoce patrystycznej i ich wartość poznawcza
- Prześladowania chrześcijan w Imperium Romanum
- Życie codzienne chrześcijan – nowe normy zachowań społecznych?
- Chrzest Konstantyna Wielkiego i zmiana polityki państwa
- Apoteoza (?) władców chrześcijańskich
- Chrystianizacja aparatu władzy i związku państwa i Kościoła w IV w.
- Reakcja cesarza Juliana
- Prawodawstwo religijne cesarzy rzymskich w IV i V wieku
- Spór intelektualny elit pogańskich i chrześcijańskich u schyłku IV wieku
- Mnisi jako przejaw społecznej alienacji?
- Spory chrystologiczne i rola cesarzy w zwoływaniu soborów powszechnych
- Czy Kościół był odpowiedzialny za upadek Cesarstwa Rzymskiego?

Nazwa zajęć: Rewolucjonizm i konserwatyzm XIX i XX wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- rozumie istotę, postawę, myśl polityczną konserwatyzmu i rewolucjonizmu
- rozpoznaje konserwatyzm i rewolucjonizm w polityce, nauce, sztuce i literaturze
- potrafi rozpoznawać postawy konserwatywne i rewolucyjne w odniesieniu do siebie i do innych

Treści programowe dla zajęć:

- Rewolucjonizm – postawa, idea, myśl polityczna, zagadnienie terroru
- Wielkie rewolucje i ich skutki
- Rewolucjonizm w polityce
- Rewolucjonizm w nauce
- Rewolucjonizm w sztuce i literaturze
- Konserwatyzm – postawa, idea, myśl polityczna, zagadnienie „zachowawczości”.
- Wielkie zwycięstwa konserwatyzmu
- Konserwatyzm w polityce
- Konserwatyzm w nauce
- Konserwatyzm w literaturze i sztuce
- Rewolucjonizm „w nas” (jak go rozpoznać ?)
- Konserwatyzm „w nas” (jak go rozpoznać ?)

Nazwa zajęć: Reprezentacje Holokaustu – świadectwo, historiografia, dokument filmowy

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi scharakteryzować twórczość Primo Leviego

- Potrafi scharakteryzować świadectwo Chila Rajchmanna
- Potrafi scharakteryzować refleksję Jeana Améry
- Potrafi wyjaśnić różnice między historiografią Raula Hilberga i Saula Friedlandera
- Zna twórczość Claude'a Lanzmanna

Treści programowe dla zajęć:

- Twórczość Primo Leviiego
- Świadectwo Chila Rajchmana
- Refleksja Jeana Améry
- Historiografia Raula Hilberga
- Historiografia Saula Friedlandera
- Twórczość Claude'a Lanzmanna

Nazwa zajęć: **Polskie i europejskie krajobrazy historyczne (wykład mistrzowski)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna, podaje i rozpoznaje charakterystyczne cechy właściwe dla przykładowych historycznych krajobrazów Polski i Europy
- Zna definicje i samodzielnie określa z wykorzystaniem środowiska cyfrowego podstawowe elementy definicji europejskiego krajobrazu historycznego i kulturowego
- Zna i potrafi z pomocą repozytoriów wyszukiwać teksty kultury (teksty historyczne, literackie i fotografie) z obszaru historii i literatury będące reprezentacjami europejskich i polskich krajobrazów historycznych
- Wspólnie z prowadzącym zajęcia analizuje i interpretuje różne przykłady krajobrazów historycznych w Polsce i w Europie, wskazuje na ich aspekty polityczne, gospodarcze, społeczne, religijne, kulturowe
- Podejmuje próbę samodzielnej analizy i interpretacji wybranego przykładu polskiego lub europejskiego krajobrazu historycznego
- Przygotowuje samodzielnie reprezentację multimedialną krajobrazu historycznego i podejmuje próbę popularyzacji wiedzy historycznej poprzez zaprezentowanie przygotowanego materiału

Treści programowe dla zajęć:

- Wielkopolskie i śląskie krajobrazy kulturowe – historycznie zmieniające się przykłady wielokulturowości w ramach polskich dzielnic historycznych
- Europejskie szlaki pielgrzymkowe i ich reprezentacje literackie oraz artystyczne na przykładzie Caminio de Santiago di Compostela
- Włoskie krajobrazy historyczne i kulturowe w esejach Z. Herberta i G. Herlinga-Grudzińskiego
- Krajobrazy historyczne i przyrodnicze (ścieżki beskidzkie, Ziemia Święta i Bliski Wschód w Starożytności oraz renesansowy Rzym w poemacie Karola Wojtyły „Tryptyk Rzymski”
- Krajobrazy archeologiczne: Forum Romanum, Fora Cesarskie, Pergamon, Sycylia, Nursja rzymska, Dacja i ich literackie reprezentacje
- Krajobraz historyczny wielokulturowej Rumunii - od saskiej Transylwanii do mużułmańskich i rzymskich wpływów na wybrzeżu Morza Czarnego
- Różnorodność hiszpańskich i portugalskich krajobrazów historycznych
- Labirynt jako motyw kulturowy i historycznie trwały obecny w krajobrazie europejskim i jego złożona symbolika
- Krajobrazy kulturowe i historyczne miast europejskich na wybranych przykładach: Paryż, Lizbona, Berlin, Rzym, Bratysława, Wiedeń, Kraków, Lwów, Gdańsk i ich reprezentacja w biografiach miast
- 1Narodziny idei ochrony dziedzictwa kulturowego i historycznego Europy – przykład wykopalisk na południu Europy oraz świątyni Wang w Karpaczu
- Fotograficzne reprezentacje zabytków polskiej architektury okresu XX –lecia międzywojennego w obiektywie Jana Bułhaka a jego koncepcja „fotografii ojczystej”
- „Ziemie Odzyskane” na fotografiach Jana Bułhaka z lat 1945-1950 w kontekście akcji dokumentacyjnej Instytutu Zachodniego w Poznaniu
- Wybrane Eko-projekty architektoniczne w Polsce, w Europie i na świecie, ich współczesne przesłanie dążenia do rozwoju zrównoważonego. Nawiązanie do historycznych i tradycyjnych form budownictwa.
- Od wizji natury ujarzmionej do rozwoju zrównoważonego – historyczne projekty działania człowieka w krajobrazie przyrodniczym na przykładzie melioracji gruntów w Wielkopolsce, budowy infrastruktury przeciwpowodziowej na Dolnym Śląsku, przykładów działania industrialnego i

postindustrialnego w Wielkopolsce. Idea ochrony przyrody w pomnikach i biografii D. Chłapowskiego.

- Wybrane ekoprojekty architektoniczne i ich współczesne znaczenie.
- Autoprezentacja zgłoszonych przez studentów projektów multimedialnych, ich omówienie ze zwróceniem uwagi na istotne elementy wyróżniające wybrane do prezentacji krajobrazy historyczne polskie i europejskie

Nazwa zajęć: Od „małej czarnej” do smartfona, czyli jak zmieniło się nasze życie codzienne w XX – XXI wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z przemianami społeczno kulturowymi w tzw. świecie zachodnim w XX i XXI wieku;
- Student ma wiedzę o wielopłaszczyznowych powiązaniach badanych zjawisk i problemów, ze szczególnym uwzględnieniem ich powiązań z przełomowymi wydarzeniami historii powszechnej;
- Student potrafi wejść w dialog merytoryczny ze znawcami w zakresie historii XX i XXI;
- Student wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące przemian społeczno – kulturowych na świecie oraz potrafi rozróżnić dyskurs naukowy od popularyzatorskiego;
- Student umie włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii, zwłaszcza geografii oraz historii sztuki

Treści programowe dla zajęć:

- Przemiany społeczno kulturowe w Europie na przełomie XIX i XX wieku.
- Sterowanie wielkimi masami ludzkimi. Polityka informacyjna państwa, propaganda i cenzura państwowa, reklama.
- Wpływ „wielkich” i „małych” wojen na życie społeczeństw w XX wieku.
- Wpływ przełomowych i przypadkowych wynalazków na codzienne życie przeciętnej rodziny w tzw. świecie zachodnim w XX i XXI wieku
- „Middle class”. Popkultura -(sport, muzyka, film, książka, internet)

Nazwa zajęć: Od dokumentu do archiwum

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student zna podstawową literaturę archiwalną (polską i obcą)
- Orientuje się w rozwoju archiwów i nauki archiwalnej
- Prawidłowo posługuje się terminologią archiwalną
- Zna podstawowe zasady archiwalne
- Zna prawne i instytucjonalne podstawy organizacji sieci archiwalnej w Polsce
- Zna przedmiot, zakres i podział archiwistyki
- Zna rodzaje dokumentacji archiwalnej gromadzonej w archiwach
- Ma świadomość znaczenia i roli dziedzictwa kulturowego
- Jest świadomy poziomu swojej wiedzy z zakresu archiwistyki oraz wymagań etycznych zawodu archiwisty

Treści programowe dla zajęć:

- Literatura archiwalna polska i zagraniczna (bibliografie, słowniki, podręczniki, czasopisma, przewodniki, itp.).
- Dokument. Dokumentacja. Współczesna dokumentacja. Współczesne archiwa.
- Archiwum. Archiwistyka. Archiwa w Polsce. Organizacja sieci archiwalnej.
- Stare i nowe funkcje archiwów.
- Terminologia archiwalna.
- Zasady archiwalne.
- Zasób archiwalny i jego wykorzystanie w badaniach naukowych.
- Rola archiwów w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego.

Nazwa zajęć: Od barbarzyńcy do dobrego dzikusa. Wyobrażenia Europejczyków na temat ludów mniej rozwiniętych cywilizacyjnie (wykład monograficzny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna idee ucywilizowania, postępu, natury, barbarzyństwa i dobrego dzikusa
- Rozumie ewolucję wyobrażeń Europejczyków na temat ludów uznawanych za mniej rozwinięte cywilizacyjnie
- Orientuje się w problemach badawczych związanych z odczytaniem i interpretacją materiału źródłowego
- Zna powiązania badanych zjawisk i idei oraz ich skutki i zastosowania w świecie współczesnym

- Interpretuje idee i stereotypy w powiązaniu z kwestiami relacji politycznych i gospodarczych w dobie kolonializmu

Treści programowe dla zajęć:

- Student zdobywa wiedzę o genezie pojęcia „barbarzyństwa” i innych określeń „innego” w czasach starożytnych i średniowieczu
- Student zdobywa wiedzę na temat wyobrażeń ludów nieucywilizowanych w dobie wielkich odkryć geograficznych
- Student zdobywa wiedzę o wyobrażeniach ludów prymitywnych w literaturze podróżniczej w XVII i XVIII w., potrafi jest powiązać z ekspansją kolonialną państw europejskich
- Student zdobywa wiedzę o przedstawieniach społeczności nieucywilizowanych w pismach antropologicznych doby Oświecenia
- Student zdobywa wiedzę o przedstawieniach europejskich „dzikich” (Lapończycy, Kozacy, Morlacy i inni) w źródłach XVIII i XIX wiecznych
- Student zdobywa wiedzę o polskich wyobrażeniach „dobrego dzikusa”
- Umiejętności
- Student potrafi wskazać przyczyny pojawienia się idei „dobrego dzikusa”
- Student potrafi przeanalizować zależność między wyobrażeniami społeczności żyjących „w stanie naturalnym” a teorią postępu
- Student potrafi prześledzić zmiany zachodzące w wyobrażeniach ludów nieucywilizowanych w literaturze pięknej
- Student potrafi prześledzić ewolucję wyobrażeń ludów uznawanych za prymitywne w kontekście pojawienia się teorii ras w II połowie XIX w.
- Student potrafi wskazać i przeanalizować przykłady przedstawień społeczności nieucywilizowanych we współczesnej popkulturze
- Kompetencje społeczne
- Student nabiera umiejętności krytycznej oceny współczesnych przedstawień ucywilizowania i nieucywilizowania
- Student nabiera umiejętności krytycznego podejścia do współcześnie funkcjonujących stereotypów dotyczących różnych społeczności i kultur

Nazwa zajęć: Nowe tendencje współczesnej historiografii

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna współczesne dyskusje dotyczące nowych podejść do przeszłości
- Zna i potrafi zidentyfikować różne tendencje i nurty współczesnych badań historycznych, umie wskazać ich cechy charakterystyczne; zna i umie wymienić ich przedstawicieli
- Dostrzega mocne i słabe strony nowych tendencji w historiografii
- Umie umiejscowić własne badania w wybranej tendencji badawczej
- Umie w sposób krytyczny analizować i interpretować realizowane na wykładach treści
- Dostrzega wagę rozwijania cnót intelektualnych dla prawidłowego wykonywania zawodu historyka

Treści programowe dla zajęć:

- Luka paradygmatyczna we współczesnej humanistyce
- Nowe tendencje w badaniach historycznych a zmiany we współczesnym świecie
- Nowe tendencje we współczesnej historiografii i przykłady ich realizacji
- Nowe tendencje we współczesnej historiografii – szanse i wyzwania polskiej historiografii
- Przeszłość praktyczna i społeczna użyteczność wiedzy o przeszłości

Nazwa zajęć: Kancelaria w dziejach

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych teoretycznymi podstawami rozwoju form kancelaryjnych
- Definiuje i poprawnie objaśnia w mowie i piśmie podstawowe terminy i pojęcia z zakresu rozwoju form kancelaryjnych
- Rozpoznaje konkretne rodzaje dokumentów, wypowiada się na temat ich formy i znaczenia
- Pracuje w zespole, rozwiązując zadane problemy z zakresu wyszukiwania i systematyzowania wiedzy dotyczącej konkretnych rodzajów dokumentacji
- Na podstawie zdobytej wiedzy formułuje własne stanowisko dotyczące zagadnień związanych z omawianym zagadnieniem
- W oparciu o konkretne źródła informacji streszcza, zapisuje, kataloguje uzyskane informacje.
- Prezentuje efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie

Treści programowe dla zajęć:

- Dyplomatyka jako nauka pomocnicza historii i jej znaczenie dla archiwistyki
- Formy kancelaryjne w średniowieczu – dyplom oraz charakterystyka i klasyfikacja ksiąg wpisów
- Formy kancelaryjne czasów nowożytnych (do 1795 roku)
- Formy kancelaryjne w okresie zaborów (zabór rosyjski, zabór pruski, zabór austriacki)
- Formy kancelaryjne w II Rzeczypospolitej
- Wizyta w Archiwum Państwowym oraz Archiwum Archidiecezjalnym w Poznaniu – zapoznanie z oryginałami omawianych dokumentów
- Problemy kancelarii powojennej

Nazwa zajęć: Kultura popularna na świecie i w Polsce w XX wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych;
- dysponuje wiedzą dotyczącą najważniejszych przemian kulturowych w XX wieku, zna literaturę historyczną poświęconą temu problemowi;
- dostrzega relacje pomiędzy przemianami kulturowymi i ewolucją życia społecznego, ekonomicznego oraz politycznego w XX wieku
- potrafi prowadzić dialog merytoryczny dotyczący najważniejszych form kultury popularnej;
- wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące kultury popularnej oraz potrafi rozróżnić dyskurs naukowy od popularyzatorskiego;
- Włącza do badań i analiz historycznych ustalenia z dziedzin pokrewnych historii, zwłaszcza, socjologii, kulturoznawstwa oraz politologii;

Treści programowe dla zajęć:

- Kultura, kultura popularna, kultura masowa, kultura młodzieżowa – rozważania terminologiczne
- Narodziny kultury popularnej
- Amerykanizacja popkultury
- Rewolucja kulturowa lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych
- Kultura popularna w kręgu Krajów Demokracji Ludowej
- Pokaz filmu „Chuck Norris vs communism”
- Kultura popularna w PRL- uwarunkowania prawne i instytucjonalne
- Polska muzyka popularna i młodzieżowa w II połowie XX wieku.
- Kino i telewizja w PRL
- Recepcja zachodniego kina popularnego w Polsce na przykładzie „Gwiezdných wojen” G. Lucasa
- Pokaz filmu: „Wojna Gwiazd”.

Nazwa zajęć: Jak Polska Bolesławów przekształciła się w Polskę Jagiellonów. Od monarchii patrymonialnej do demokracji szlacheckiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi zdefiniować pojęcie państwa patrymonialnego oraz zna podstawowe cechy tzw. Prawa książęcego
- Zna pojęcie stanu oraz specyfikę podziałów stanowych w Polsce na tle innych państwach europejskich.
- Potrafi wskazać drogi formowania się poszczególnych stanów w średniowiecznej Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem rycerstwa/szlachty.
- Potrafi wskazać przyczyny przewagi stanu szlacheckiego w późnośredniowiecznej Polsce oraz dalekosiężne konsekwencje tej sytuacji.
- Zna pojęcie sejmku walnego, drogi jego uformowania się oraz strukturę wykształconą na przełomie średniowiecza i epoki nowożytnej.
- Potrafi wskazać pozostałości i następstwa specyficznej postaci społeczeństwa oraz organów przedstawicielstwa stanowego w Polsce widoczne w kolejnych stuleciach.

Treści programowe dla zajęć:

- Pojęcie stanu, społeczeństwa stanowego oraz przedstawicielstwa stanowego. Specyfika sytuacji w średniowiecznej Polsce na tle europejskim.
- Duchowieństwo jako pierwszy stan uformowany w społeczeństwie polskim.
- Dyskusja na temat początków życia miejskiego w Polsce. Specyfika stanu mieszczańskiego.
- Kolonizacja na prawie polskim i prawie niemieckim oraz dyskusja na temat roli żywiołu polskiego i niemieckiego w tym procesie. Przemiany w organizacji wsi i stan kmięcy.
- Od rycerstwa do szlachty, różne poglądy historiografii.
- Uformowanie się sejmku walnego jako organu przedstawicielstwa stanowego.

- Przyczyny i konsekwencje przewagi stanu szlacheckiego w państwie.

Nazwa zajęć: Ideologia i propaganda zwycięstwa w starożytnym Rzymie epoki cesarstwa

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Opanował podstawową terminologię związaną z problematyką ideologii władzy w cesarstwie rzymskim
- Rozumie znaczenie różnych rodzajów źródeł dla odtwarzania ideologii i propagandy
- Ma świadomość istnienia zróżnicowanych sposobów kształtowania ideologii cesarskiej w starożytnym Rzymie
- Posiada szczegółową wiedzę na temat podstawowych cech ideologii
- Rozumie związki między ideologią i propagandą
- Potrafi wykazać związki między ideologią a propagandą cesarską
- Umie ustosunkować się do kwestii znaczenia antycznych środków przekazu w badaniach nad ideologią i propagandą cesarską
- Rozumie podobieństwa i różnice między antycznym i współczesnym myśleniem o ideologii i propagandzie
- Potrafi formułować tezy naukowe w mowie; prowadzić dyskusję naukową, zredagować tekst naukowy z odpowiednim aparatem

Treści programowe dla zajęć:

- Terminologia związana z ideologią, autoprezentacją i propagandą w starożytnym Rzymie
- Formy ideologii cesarskiej i ich odzwierciedlenie w ówczesnych środkach przekazu
- Rodzaje i znaczenie antycznych środków przekazu dla badań nad problematyką ideologii i propagandy cesarskiej
- Zwycięstwo w starożytnym Rzymie - pojęcie i znaczenie
- Formy nagradzania za odniesienie zwycięstwa w cesarskim Rzymie
- Ideologia i propaganda zwycięstwa w cesarskim Rzymie
- Ideologiczny i propagandowy obraz cesarza zwycięskiego
- Obraz cesarza męznego, zwycięskiego i niosącego pokój przez pryzmat monet

Nazwa zajęć: Historia regionalna – badania, edukacja, popularyzacja

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi powiązać etapy rozwoju refleksji historyczno-regionalnej w Polsce z różnymi sposobami rozumienia pojęć: historia lokalna, historia regionalna, region historyczny, regionalizm historyczny, regionalna świadomość historyczna, edukacja regionalna, popularyzacja.
- Dostrzega powiązania i specyfikę trzech form funkcjonowania historii regionalnej: badań, edukacji i popularyzacji.
- Zna genezę i główne etapy rozwoju regionalizmu polskiego na przestrzeni XIX-XXI wieku.
- Zna etapy rozwoju regionalizmu historycznego w Polsce, w tym główne nurty badań historyczno-regionalnych oraz ich przenikanie do dydaktyki historii, edukacji historycznej i popularyzacji.
- Zna koncepcje edukacji historyczno-regionalnej w Polsce w XX-XXI wieku oraz metody i środki dydaktyczne z zakresu historii regionalnej.
- Zna formy i metody popularyzacji historii regionalnej w Polsce w XX-XXI wieku, obecne także w działalności różnych instytucji kultury i stowarzyszeń regionalnych.

Treści programowe dla zajęć:

- Dyskusja wokół kluczowych pojęć: historia lokalna, historia regionalna, region historyczny, regionalizm historyczny, regionalna świadomość historyczna, edukacja regionalna.
- Geneza i dzieje regionalizmu polskiego w XIX-XXI wieku.
- Narodziny i rozwój regionalizmu historycznego w Polsce.
- Wkład Polskiego Towarzystwa Historycznego w rozwój regionalizmu historycznego.
- Etapy rozwoju badań historyczno-regionalnych w Polsce.
- Poglądy i opinie polskiego środowiska dydaktyków historii na adaptację regionalizmu historycznego do edukacji i popularyzacji.
- Koncepcje programowe edukacji historyczno-regionalnej w Polsce w XX-XXI wieku.
- Metody i środki dydaktyczne wykorzystywane w edukacji historyczno-regionalnej.
- Formy i metody popularyzacji historii regionalnej.
- Historia regionalna w działaniach edukacyjnych i popularyzatorskich instytucji kultury (archiwa, muzea, biblioteki).
- Historia regionalna w działalności stowarzyszeń regionalnych.
- Czasopiśmiennictwo historyczno-regionalne.

- Zasady i uwarunkowania projektowania badań oraz działań edukacyjnych i popularyzatorskich z zakresu historii regionalnej.

Nazwa zajęć: Historia literatury bizantyńskiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada rozszerzoną wiedzę w zakresie greckiej literatury średniowiecznej
- Posiada rozszerzoną wiedzę dot. literatury w różnych epokach greckiej cywilizacji i w różnych jej aspektach (filozofia, poezja, kultura popularna) i w tym zakresie posługuje się odpowiednią, nowopoznaną terminologią.

Treści programowe dla zajęć:

- Cechy specyficzne literatury bizantyńskiej
- Średniowieczna kultura pisma
- Przegląd najwybitniejszych dzieł literatury bizantyńskiej w porządku chronologiczno-gatunkowym

Nazwa zajęć: Genocides and Ecocides: A Planetary Perspective

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student understands the concepts of genocide, ecocide, holocaust and mass killings and can identify the differences between them
- Student knows various cases of genocide and ecocide that happened in the twentieth century
- Student understands the concept of the Jewish Holocaust and is able to identify differences between the Holocaust and other cases of mass destructions called holocausts
- Student understands and is able to describe the interdependency between various ecocides and genocide as outcomes of colonialism, modernity and global capitalism
- Student understands the concept and the problem of anthropocentrism and dehumanization
- Student understands the historian's role in building a vision of the past that has survival value for the species and the Earth
- Student understands the idea of the planetary perspective and recognizes the importance of looking at the past from the point of view of both human well-being and non-human/nature well-being

Treści programowe dla zajęć:

- Studies on ecocides and genocides in the context of the ongoing discussions on the Anthropocene, environmental degradation and species extinction
- Differences and similarities between the concepts of genocide, ecocide, holocaust and mass killings
- Ecocides and genocides as results of colonialism, modernity and global capitalism
- Jewish Holocaust as a paradigm of modern genocide versus other types of holocaust (nuclear, spiritual, animal holocaust, environmental holocaust)
- Atomic bombing on Hiroshima and Nagasaki and the Vietnam War as examples of the simultaneous extermination of people and nature
- Pathological anthropocentrism and dehumanization as premises for the occurrence of ecocides and genocides
- The historian's role in building a vision of the past that has survival value for the species and the planet

Nazwa zajęć: Fortyfikacje Poznania od X do XX wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna historię fortyfikacji Poznania od X do XX wieku
- Prawidłowo posługuje się zwrotami i terminami z zakresu historii fortyfikacji
- Wskazuje i określa związki między historią fortyfikacji a badaniami historyczno-wojskowymi
- Potrafi określić jak historię fortyfikacji zastosować w badaniach historyczno-wojskowych
- Jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat historii fortyfikacji Poznania

Treści programowe dla zajęć:

- Ostrów Tumski. Forteca z drewna, kamieni i piasku
- Miasto w cieniu murów i baszt. Średniowieczne fortyfikacje Poznania
- Ostrów Tumski w średniowieczu
- Miasto wielu właścicieli i szansa na stanie się nowożytną twierdzą
- Pruska Twierdza Poznań. Na straży państwa, kosztem rozwoju miasta
- Twierdza poligonalna
- Twierdza fortowa
- Obóz warowny Poznań.

Nazwa zajęć: Cortez – uwodziciel. Indiańscy sojusznicy Hiszpanów w trakcie podboju Ameryki Środkowej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna wybrane obszary tematyczne związane z relacjami europejsko-amerykańskimi w początkach XVI wieku
- Zna główne kierunki badań nad podbojem Ameryki Środkowej
- Orientuje się w podstawowym zasobie źródeł historycznych i ikonograficznych
- Zna powiązania badanych zjawisk, ze szczególnym uwzględnieniem ich skutków dla świata współczesnego
- Zna sposoby wyszukiwania i systematyzowania informacji dotyczące badanego problemu
- Zna cechy charakterystyczne dyskursu naukowego i popularyzatorskiego w odniesieniu do badanego problemu
- Dostrzega powiązania badań i analiz historycznych z dziedzinami pokrewnymi w zakresie badanego problemu
- Dostrzega znaczenie eksportu kultury europejskiej dla objaśniania, popularyzacji i pogłębiania świadomości historycznej w społeczeństwie.

Treści programowe dla zajęć:

- Rozmieszczenie i historia kultur tubylczych w Ameryce Środkowej
- Etapy poznawania Ameryki Środkowej przez Europejczyków w początku XVI wieku
- Struktura organizacyjna panowania hiszpańskiego w Ameryce Środkowej
- Relacje między zdobywcami a ludnością miejscową
- Wzajemna wymiana zasobów biologicznych między Ameryką i Europą
- Próba zbudowania społeczeństwa wieloetnicznego w pierwszym okresie podboju hiszpańskiego

Nazwa zajęć: Boginie starożytnych: miłości, śmierci, wojny,

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Rozumie, czym były dla ludów starożytnych boginie, jaką rolę spełniały w świadomości ludzi tamtej epoki oraz jakie formy przybierały i jakie miały znaczenie kult poświęcony wybranym bóstwom żeńskim.
- Zna metody analizy i interpretacji źródeł historycznych wykorzystywanych do odtwarzania wyobrażeń religijnych oraz praktyki kultowej starożytnych i potrafi stosować je w praktyce
- Jest gotów do empatii w badaniach odnoszących się do starożytnych religii oraz postaw kulturowych ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych oraz uznania i poszanowania różnych punktów widzenia wynikających z podłoża etnicznego, kulturowego, społecznego i historycznego

Treści programowe dla zajęć:

- Wielka Bogini. Matriarchat. Podstawy źródłowe teorii
- Boginie Bliskiego Wschodu w tekstach literackich i kulcie
- Starożytny Egipt: Hathor i Izysda
- Boginie władzy, wojny, śmierci i miłości w panteonie Greków, Etrusków i Rzymian

Nazwa zajęć: Bogactwo i nędza narodów: ścieżki rozwoju społeczno-gospodarczego w 19-21.w.

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę o genezie historycznej obecnych systemów gospodarczych.
- Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z systemami społeczno-gospodarczymi w różnych modelach kapitalizmu i socjalizmu.
- Orientuje się w historycznych przesłankach dotyczących kształtowania się podstaw bogactwa i ubóstwa narodów.
- Zna specyfikę przedmiotową i metodologiczną badań nad stosunkami gospodarczymi w długiej perspektywie czasowej i w kontekście odmiennych systemów gospodarczych i ich wpływu na poziom bogactwa.
- Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę, gromadzić i analizować informacje oraz formułować wnioski na ich podstawie; ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych, w tym umie prawidłowo posługiwać się pojęciami i terminami z zakresu tego przedmiotu.
- Poprawnie redaguje, komentuje i opatruje przypisami przygotowane teksty naukowe, zgodnie z kanonami przyjętymi w wybranych dziedzinach nauk humanistycznych i społecznych.
- Wskazuje i określa związki istniejące pomiędzy rozwojem historycznym sfer gospodarczych a uwarunkowaniami politycznymi oraz współczesnymi uwarunkowaniami ich relacji.

- Powinien być świadom poziomu swojej wiedzy oraz umiejętności na temat historycznych i współczesnych uwarunkowań wynikających z poszerzającej się sfery gospodarki i jej wpływu na bieżącą działalność jednostki, przedsiębiorstwa i państwa; uznaje i szanuje różnice punktów widzenia wynikające z podłoża narodowego, kulturowego i społecznego.
- Poprawnie redaguje, komentuje i opatruje przypisami przygotowane teksty naukowe, zgodnie z kanonami przyjętymi w wybranych dziedzinach nauk humanistycznych i społecznych; wykazuje niezależność i samodzielność myśli, szanując w tym względzie także prawa innych osób.

Treści programowe dla zajęć:

- WYKŁAD_01-02: bogactwo i nędza – wprowadzenie: wskaźniki i pojęcia ekonomiczne: PKB, PNB, PKB per capita, współczynnik Giniego; rozkład majątkowy; perspektywy postrzegania – jednostki, ideologii; teorie spiskowe – etniczna teoria spisku; wizje, przedstawiające cały grabieżczy system ciemnych – plutokratów, bankierów, spekulantów, imperialistów; nierówności społeczne, sprawiedliwość społeczna – świat nierówności i wewnętrznego zróżnicowania
- WYKŁAD_03-04: bogactwo a nędza – uwarunkowania środowiskowe: znaczenie położenia geograficznego; kwestie klimatyczne; szlaki komunikacyjne; poczucie bezpieczeństwa a sąsiedztwo geograficzne; struktury administracyjne; ambicje ekspansjonistyczne a logistyka; koncentracja surowców naturalnych – m.in. tzw. pas węgla, złoża surowców strategicznych; „gorączka złota” a bogactwo lub nędza narodów; podział na Północ i Południe
- WYKŁAD_05-06: bogactwo a nędza – uwarunkowania kulturowe: kultura; religia; edukacja; media, ruchy kontestacyjne – m.in. rok 1968,
- WYKŁAD_07-08: bogactwo a nędza – uwarunkowania instytucjonalne: instytucje a polityka: jakie instytucje?; własność; prawo a prawodawstwo; centralizm państwowy a samorządność lokalna; systemy wyborcze; podmiotowość i odpowiedzialność polityczna jednostki
- WYKŁAD_09-10: bogactwo a nędza – uwarunkowania polityczne: systemy polityczne; centra i peryferia; polityka gospodarcza a dobrobyt i/lub nędza społeczna; interwencjonizm vs. monetaryzm: wokół Johna M. Keynesa, Ludwika von Misesa i Milтона Friedmana
- WYKŁAD_11-12: bogactwo a nędza – uwarunkowania społeczne: pozycja gospodarcza jednostki – kryteria oceny; społeczne postrzeganie bogactwa i ubóstwa; przedsiębiorczość; modele gospodarcze i ich społeczna efektywność; świadomość i odpowiedzialność ekonomiczna jednostek, społeczeństw; współpraca vs. rywalizacja
- WYKŁAD_13-14: bogactwo a nędza – w poszukiwaniu punktu zwrotnego: analiza historyczna wybranych państw; rewolucje; surowce; wynalazki; innowacyjność; prawo patentowe; przypadek
- WYKŁAD_15: bogactwo a nędza – przykłady społeczeństw i państw: wygrani i przegrani – próba rekapitulacji

SPECJALNOŚCI

POLITYKA I MEDIA, II semestr

Nazwa zajęć: Zakulisowe mechanizmy życia politycznego (obowiązkowy dla kierunku historia, wykłady)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Prawidłowo posługuje się zwrotami i terminami z zakresu współczesnych teorii władzy oraz pokrewnych im nurtów z nauk społecznych i humanistycznych
- Uzyskuje wiedzę na temat mechanizmów rządzących polityką niedostrzegalnych gołym okiem
- Dostrzega i formułuje problemy etyczne w życiu publicznym
- Zdobywa umiejętność krytycznego myślenia i analizowania różnych aspektów współczesnego społeczeństwa oraz funkcjonowania kulisów władzy w różnych obszarach życia społecznego po kącie wewnętrznych relacji oraz konfliktów.
- Zdobywa umiejętności analizowania i weryfikowania procesów dokonujących wewnątrz życia politycznego

Treści programowe dla zajęć:

- Przedstawienie mechanizmów, zjawisk i metod działania w szeroko rozumianym życiu politycznym
- Poznaje kulisy polityki, zjawiska o charakterze patologicznym – np. korupcja, nepotyzm, kumoterstwo.
- Działania państwa owiane tajemnicą - Dobre i złe strony biurokracji i sił specjalnych
- Manipulacje w życiu politycznym
- Lobbying i jego sekrety

Nazwa zajęć: **Historia współczesna Polski od 1989 r.**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- charakteryzuje główne linie rozwojowe Polski po 1989 roku
- potrafi omówić dokonania poszczególnych rządów po 1989 roku
- umie scharakteryzować najważniejsze zmiany ustrojowe, społeczne i gospodarcze, jakie zaszły w Polsce po 1989 r.
- potrafi omówić główne pola konfliktów politycznych w Polsce po 1989 r.
- dokonuje oceny III Rzeczypospolitej

Treści programowe dla zajęć:

- Okrągły stół – przyczyny, przebieg, postanowienia
- Od wyborów czerwcowych do rządu Mazowieckiego
- Kształtowanie się nowej sceny politycznej w Polsce w latach 1989-1991
- Od wyboru Wałęsy do upadku rządu Suchockiej
- Polska w okresie rządów postkomunistów (1993-1997)
- Polska w okresie rządów AWS-u (1997-2001)
- Polska w okresie rządów lewicowych (2001-2005)
- Polska po 2005 roku – spory pomiędzy PO a PiS-em

Nazwa zajęć: **Historia świata współczesnego od 1989 r.**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posługuje się poprawną terminologią związaną z naukami historycznymi
- Identyfikuje, rozróżnia i objaśnia cechy wydarzeń historycznych
- Zna podstawowe fakty, daty, osoby związane z historią po 89 roku
- Zdobywa umiejętność krytycznego myślenia i analizowania różnych aspektów współczesnego świata oraz analizowania życia politycznego po kącie wewnętrznych relacji oraz konfliktów
- Zdobywa umiejętności analizowania i weryfikowania procesów dokonujących w stosunkach międzynarodowych

Treści programowe dla zajęć:

- Jesień ludów w Europie środkowo-wschodniej w 1989 r. Przemiany polityczne w krajach Europy środkowo-wschodniej w I połowie lat 90.
- Rozpad ZSRR i powstanie Wspólnoty Niepodległych Państw. Odrodzenie mocarstwowych aspiracji Moskwy
- Niemcy - od rządów Kohla do Merkel
- Konflikty lokalne o globalnym znaczeniu po 1989 roku: zaangażowanie mocarstw.
- Ameryka Północna wobec nowych wyzwań
- Sytuacja polityczna w wybranych krajach europejskich (Francja, W. Brytania, Włochy)

SPECJALNOŚCI

POLITYKA I MEDIA, III semestr

Nazwa zajęć: **Konstytucjonalizm jako teoria i praktyka polityczna (obowiązkowy dla kierunku historia, ćwiczenia)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- przedstawia istotę rządów konstytucyjnych oraz ocenia znaczenie konstytucjonalizmu w perspektywie historycznej i współczesnej
- interpretuje teksty normatywne, takie jak akty konstytucyjne i dokumenty dotyczące praw człowieka
- porównuje na wybranych przykładach różne modele demokracji konstytucyjnej i ich praktyczne urzeczywistnienie

Treści programowe dla zajęć:

- Demokracja a konstytucjonalizm
- Główne idee konstytuujące zasady konstytucjonalizmu: wolność, równość, braterstwo/solidarność
- Prawa człowieka fundamentem konstytucjonalizmu
- Konstytucjonalizm a kultura polityczna
- Społeczeństwo obywatelskie
- Modele demokracji
- Analiza polskiej konstytucji
- Analiza wybranych rozwiązań konstytucyjnych na świecie

Nazwa zajęć: **Historia propagandy (obowiązkowy dla kierunku historia, ćwiczenia)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- posługuje się poprawną terminologią związaną z propagandą
- identyfikuje, rozróżnia i objaśnia cechy charakterystyczne dla rozwoju propagandy
- Zna podstawowe współczesne koncepcje i teorie propagandy
- Zna techniki propagandowe
- Zdobywa umiejętność krytycznego myślenia i analizowania różnych aspektów współczesnego społeczeństwa oraz funkcjonowania propagandy w różnych obszarach życia społecznego po kątem wewnętrznych relacji oraz konfliktów
- Zdobywa umiejętności analizowania i weryfikowania procesów dokonujących wewnątrz życia politycznego

Treści programowe dla zajęć:

- Wyjaśnienie podstawowych pojęć
- Historia propagandy i jej fazy rozwoju
- Teorie propagandy. Funkcje i typologie.
- Społeczno-polityczne tło współczesnej propagandy.
- Propaganda a ideologia, propaganda a opinia publiczna, propaganda a władza.
- Środki propagandy, formy i metody stosowane w działalności propagandowej

Nazwa zajęć: Historia kobiet i jej badania (obowiązkowy dla kierunku historia, ćwiczenia)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada szczegółową i pogłębioną wiedzę na temat związku historii kobiet z innymi dyscyplinami i dziedzinami naukowymi, pozwalającą na łączenie perspektyw właściwych dla różnych dyscyplin naukowych.
- Potrafi wyszukiwać, analizować, selekcjonować i integrować informacje wykorzystując różne źródła oraz formułuje na ich podstawie opinie krytyczne.
- Posiada pogłębione umiejętności analityczno-badawcze, umie dokonywać syntezy różnych idei i poglądów, dobierać i stosować metody i narzędzia, pozwalające na opracowanie własnych wyników badawczych.
- Potrafi dokonać wnikliwej analizy i interpretacji różnych rodzajów tekstów dotyczących badań związanych z dziejami kobiet. Umie formułować i prezentować (w różnych formach) krytyczne sądy o wytworach kultury w oparciu o wiedzę naukową i zdobyte doświadczenie.
- Opanował szczegółową wiedzę o współczesnych tendencjach historiograficznych.
- Wykazuje szczegółową wiedzę przedmiotową, metodologiczną i metodyczną dotyczącą badań nad dziejami kobiet

Treści programowe dla zajęć:

- Kobiety i historia. Od niewidzialności do sprawczości.
- Mężczyzna, kobieta i dzieje. Badania nad historią kobiet
- Cztery projekty emancypacyjne
- Kobieta i nauka. Hospitantki, studentki, uczone
- Aktywność zawodowa kobiet. Służące, robotnice, fabrykantki
- Kobiety i niepodległości. Insurgentki i rewolucjonistki
- Aktywność polityczna kobiet. Polityczki, poselki, ministry
- Pionierki i modernistki. Literatki, malarki i aktorki
- Kobiety Solidarności
- Płeć historii? – współczesne tendencje historiograficzne

Nazwa zajęć: Historia integracji europejskiej (obowiązkowy, ćwiczenia)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Wskazać na źródła idei zjednoczeniowej i połączyć ją z wielkimi problemami i konfliktami europejskimi XX wieku.
- Prześledzić proces tworzenia i zmian zachodzących w ramach wspólnot europejskich
- Wskazać najważniejsze koncepcje ideowe dotyczące zjednoczonej Europy oraz różnice między nimi.
- Określić rolę wspólnot europejskich i UE w Europie po 1945 roku
- Wskazać najważniejsze problemy, z którymi związana jest integracja europejska i powiązać je z wydarzeniami historycznymi.
- Prześledzić stosunki między PRL a wspólnotami europejskimi oraz proces wchodzenia Polski do UE

Treści programowe dla zajęć:

- Historyczne koncepcje integracji Europy

- II wojna światowa i jej wpływ na idee zjednoczeniowe
- Powstanie EWWiS, EWG i Euratomu
- De Gaulle i Europa. Spór o kształt wspólnoty.
- EWG w latach siedemdziesiątych – projekty zmian i dyskusje
- Współpraca francusko-niemiecka i droga do traktatu z Maastricht
- Kolejne poszerzenia EWG i UE
- Powstanie i funkcjonowanie strefy Euro
- Wielka Brytania a EWG/UE
- Droga Polski do członkostwa w Unii. Polska w zjednoczonej Europie

Nazwa zajęć: **Diagnozowanie sytuacji międzynarodowej (obowiązkow, ćwiczenia)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Jest zaznajomiony z teoriami stosunków międzynarodowych i jej historycznymi kontekstami
- Opanował terminologię przedmiotu zajęć
- Posiada znajomość geografii politycznej świata
- Potrafi zbierać informacje dotyczące polityki międzynarodowej i dokonywać ich analizy
- Potrafi formułować opinie dotyczące zagadnień polityki międzynarodowej
- Posiada wiedzę dotyczącą historycznych uwarunkowań współczesnej sytuacji międzynarodowej
- Potrafi prowadzić merytoryczną dyskusję na temat zagadnień współczesnej polityki międzynarodowej

Treści programowe dla zajęć:

- Teoria stosunków międzynarodowych
- Czynniki kształtujące współczesną sytuację międzynarodową
- Polska polityka zagraniczna
- Polityka zagraniczna Unii Europejskiej i państw europejskich
- USA w polityce międzynarodowej
- Federacja Rosyjska jako czynnik polityki międzynarodowej
- Daleki Wschód i Oceania w polityce międzynarodowej
- Państwa islamskie i arabskie w polityce międzynarodowej
- Afryka jako czynnik polityki międzynarodowej
- Analiza polityki zagranicznej w krajach Ameryki Łacińskiej
- Sytuacja międzynarodowa w ujęciu ruchów alter, antyglobalistycznych i lewicowych

SPECJALNOŚCI

POLITYKA I MEDIA, IV semestr

Nazwa zajęć: **Współczesne ruchy i konflikty polityczne (obowiązkow, ćwiczenia)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Orientuje się we współczesnej sytuacji politycznej
- Zna terminologię związaną z tematyką zajęć
- Orientuje się w genezie współczesnych ruchów i konfliktów
- Posiada rozeznanie w geografii politycznej współczesnego świata
- Potrafi analizować i interpretować zjawiska zachodzące we współczesnym świecie
- Dysponuje wiedzą dotyczącą współczesnych ruchów politycznych
- Wyciąga wnioski ze zdobytej wiedzy

Treści programowe dla zajęć:

- Konflikty współczesności – zagadnienia teoretyczne
- Procesy globalizacyjne
- Współczesne ruchy polityczne
- Polska wobec współczesnych zagrożeń
- Konflikty i ruchy polityczne w Europie
- Konflikty i ruchy polityczne w Azji
- Konflikty i ruchy polityczne w Ameryce Północnej
- Konflikty i ruchy polityczne w Ameryce Południowej
- Konflikty i ruchy polityczne na obszarze postsowieckim
- Rola ONZ w zapobieganiu konfliktom

Nazwa zajęć: **Protokół dyplomatyczny i etykieta polityczna (obowiązkow, ćwiczenia)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawowe pojęcia, zasady i reguły obowiązujące w protokole dyplomatycznym w stosunkach międzynarodowych i relacjach międzyludzkich
- Zna historię dyplomacji i kształtowania się zasad protokołu dyplomatycznego w Europie i Polsce
- Potrafi dobrać sposób zachowania i komunikacji do konkretnej sytuacji społecznej i zawodowej.
- Opanował umiejętności dotyczące analizy polityki międzynarodowej.
- Rozumie uniwersalne zasady etyczne istniejące w kulturze zachodnioeuropejskiej i adekwatne reguł funkcjonujące w innych systemach kulturowych

Treści programowe dla zajęć:

- Protokół dyplomatyczny – podstawowe pojęcia, przedmiot, zasady i uwarunkowania historyczne
- Dyplomacja i protokół dyplomatyczny w stosunkach międzynarodowych. Misja dyplomatyczna
- Polski protokół dyplomatyczny – historia i współczesność
- Precedencja
- Wizyty zagraniczne – rodzaje, organizacja, przebieg i uwarunkowania kulturowe. Ceremonie
- Korespondencja – zasady i formy komunikacji. Etykieta językowa
- Przy stole.
- Dobre wychowanie, czyli savoir-vivre na co dzień

Nazwa zajęć: **Monitoring mediów w Polsce (obowiązkowy, ćwiczenia)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Rozumie logikę mediów i ich znaczenie
- Zna działanie i zasady organizacji rynku mediów w Polsce
- Umie dokonać monitoringu i analizy rynku mediów w Polsce

Treści programowe dla zajęć:

- Czym są media i jakie jest ich znaczenie?
- Działanie i organizacja rynku mediów w Polsce
- Podstawy warsztatu dziennikarskiego
- Analiza rynku prasowego w Polsce
- Analiza rynku radiowego w Polsce
- Analiza rynku telewizyjnego w Polsce
- Analiza rynku internetowego w Polsce

Nazwa zajęć: **Funkcje partii politycznych (obowiązkowy, wykłady)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posługuje się poprawną terminologią związaną z partiami politycznymi
- Identyfikuje, rozróżnia i objaśnia cechy charakterystyczne dla partii politycznych
- Zna podstawowe współczesne koncepcje i teorie dotyczące partii
- Posiada umiejętności analizowania procesów dokonujących wewnątrz partii i w jej otoczeniu
- Zdobywa umiejętność krytycznego myślenia i analizowania różnych aspektów współczesnego społeczeństwa oraz funkcjonowania partii w różnych obszarach życia społecznego pod kątem wewnętrznych relacji oraz konfliktów
- Zdobywa umiejętności analizowania i weryfikowania procesów dokonujących się wewnątrz życia politycznego

Treści programowe dla zajęć:

- Wyjaśnienie podstawowych pojęć
- Historia partii i fazy jej rozwoju
- Teorie dotyczące partii. Funkcje i typologie.
- Społeczno-polityczne tło funkcjonowania współczesnych partii
- Partia polityczna jako uczestnik rywalizacji na rynku wyborczym.
- Narodziny i przemiany systemu wielopartyjnego w Polsce po 89 roku

SPECJALNOŚCI

NAUCZYCIELSKA, II semestr

Nazwa zajęć: **Podstawy psychologii dla nauczycieli cz.2 (obowiązkowy, ćwiczenia)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna prawidłowości rozwojowe charakterystyczne dla człowieka
- dorosłego. Potrafi wskazać na zadania rozwojowe adekwatne do wieku.

- Zna role i znaczenie emocji w życiu człowieka.
- Zna i rozumie mechanizm stresu i wypalenia zawodowego w pracy nauczyciela
- Potrafi wykorzystać metody i techniki rozwoju osobistego do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, w tym stosować strategie radzenia sobie ze stresem

Treści programowe dla zajęć:

- Psychologiczny portret osób dorosłych: wczesna dorosłość, średnia dorosłość, późna dorosłość. Proces kształtowania się tożsamości. Kryteria dojrzałości. Role i zadania rozwojowe charakterystyczne dla poszczególnych faz rozwojowych dorosłości.
- Emocje w życiu człowieka: emocje w relacjach społecznych, emocje w edukacji. Inteligencja emocjonalna.
- Stres i zarządzanie stresem: czynniki obciążające w pracy nauczyciela, czynniki indywidualne wpływające na reakcję stresową i ich identyfikacja, strategie radzenia sobie ze stresem
- Nauczycielskie wypalenie zawodowe. Proces wypalenia zawodowego i jego składowe. Profilaktyka wypalenia zawodowego w pracy nauczyciela. Indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami.

Nazwa zajęć: Praktyki psychologiczno-pedagogiczne w szkole ponadpodstawowej (obowiązkowy, praktyki)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma wiedzę dotyczącą organizacji, struktury i funkcjonowania szkoły ponadpodstawowej.
- Zna i rozumie organizację, statut i plan pracy szkoły ponadpodstawowej, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego.
- Zna i rozumie zadania i obowiązki nauczyciela w szkole ponadpodstawowej (także w zakresie zapewniania uczniom bezpieczeństwa).
- Potrafi wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy.
- Potrafi wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów w szkole podstawowej.
- Wie na czym polega praca z uczniami z specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wie jak funkcjonują klasy terapeutyczne.

Treści programowe dla zajęć:

- Specyfika pracy w obszarze organizacji pracy szkoły ponadpodstawowej
 - środowisko działania szkoły (struktura organizacyjna oraz zadania i rola poszczególnych podmiotów procesu kształcenia, w tym dyrektora szkoły, pedagoga/psychologa szkolnego, rady pedagogicznej, wychowawcy)
 - organizacja pracy szkoły: kultura organizacyjna szkoły (procedury; dokumentacja i obieg dokumentów; rodzaje dokumentów, np: statut szkoły, plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny)
 - bezpieczeństwo uczniów w szkole i poza nią
- Specyfika pracy nauczyciela i wychowawcy klasy
 - obowiązki wychowawcy klasy (warsztat pracy nauczyciela-wychowawcy, dokumentacja pracy z wychowawczej, sprawozdania, analizy wyników itp.)
 - praca wychowawcza nauczyciela przedmiotowego
 - realizacja zasad edukacji włączającej w szkole podstawowej/ponadpodstawowej
 - pozalekcyjna oferta szkoły (zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, koła zainteresowań, przerwa, organizacja wycieczek szkolnych i wyjść klasowych)
- Specyfika w obszarze pomocy psychologiczno-pedagogicznej
 - zadania psychologa i pedagoga i ich realizacja
 - specyfika trudności wychowawczych w szkole ponadpodstawowej
 - praca z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, zasady funkcjonowania klas terapeutycznych

Nazwa zajęć: Podstawy pedagogiki dla nauczycieli cz. 2 (obowiązkowy, ćwiczenia)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zdaje sobie sprawę z zagrożeń i trudności, jakie mogą wystąpić w pracy z młodzieżą, wie jak można postępować wobec takich sytuacji,
- potrafi planować pracę wychowawczo-profilaktyczną, wie jak realizować zajęcia z zakresu wspomagania rozwoju społecznego, emocjonalnego i moralnego młodzieży;
- wie na czym polega doradztwo edukacyjno-zawodowe i jaka jest w nim rola nauczyciela;
- wie na czym polega rozwój zawodowy nauczycieli i wie jak go planować;

Treści programowe dla zajęć:

- Specyfika problemów wychowawczych w pracy z młodzieżą: uwarunkowania, przebieg i możliwości oddziaływania wobec trudnych uczniów. Zagrożenie wynikające z eksperymentowania z używkami, zagrożenia związane z cyberprzestrzenią. Zmiana relacji z dorosłymi.
- Praca wychowawczo-profilaktyczna nauczyciela. Programy wychowawcze i profilaktyczne. Działania wychowawcze i naprawcze wśród młodzieży. Stymulowanie rozwoju społecznego, emocjonalnego i moralnego młodzieży.
- Doradztwo i poradnictwo edukacyjno-zawodowe. Nauczyciel jako doradca. Terapeutyczne umiejętności nauczyciela Wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Rozwój zawodowy nauczyciela. Zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego. Kształtowanie tożsamości zawodowej nauczyciela.

Nazwa zajęć: Laboratorium psychologiczne cz. 2 – przygotowanie do praktyk w szkole ponadpodstawowej (obowiązkowy, laboratorium)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Jest gotowy do refleksji nad sobą jako przyszłym nauczycieli z wykorzystaniem wiedzy psychologiczno-pedagogicznej.
- Potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu rozwoju człowieka w okresie adolescencji do pracy z młodzieżą w szkole ponadpodstawowej.
- Potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu rozwoju człowieka w okresie adolescencji do interpretacji i rozumienia sytuacji edukacyjno - wychowawczych.

Treści programowe dla zajęć:

- Zasoby własne w pracy nauczyciela – metody samooceny zasobów i ograniczeń, sposoby wspieranie rozwoju osobistego, nauczyciel w procesie uczenia się przez całe życie
- Sylwetka rozwojowa ucznia w okresie adolescencji. Funkcje i mechanizmy buntu dorastania. Rozwój: poznawczy, społeczno-emocjonalny, moralny, biologicznofizyczny i psychoseksualny. Mechanizmy kształtowania się autorytetów. Zmiany relacji pomiędzy rodzicami, a dorastającymi dziećmi.
- Proces kształtowania się tożsamości. Kryteria dojrzałości. Dorosłość. Identyfikacja z nowym i rolami społecznymi. Rola osób znaczących.
- Kontakty społeczne ucznia. Pozycja społeczna ucznia w grupie rówieśniczej. Koleżeństwo, przyjaźń, związek partnerski, miłość.

Nazwa zajęć: Laboratorium pedagogiczne cz. 2 - przygotowanie do praktyk w szkole ponadpodstawowej (obowiązkowy, laboratorium)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- wie kim są uczniowie z spe w szkole ponadpodstawowej, ma wyobrażenie jak oni mogą funkcjonować
- ma wyobrażenie jak powinna wyglądać praca dydaktyczno-wychowawcza z uczniami z spe
- wie jak wygląda pomoc psychologiczno –pedagogiczna w szkole i co to są klasy integracyjne i terapeutyczne

Treści programowe dla zajęć:

- Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole średniej. Młodzieńcze objawy zaburzeń zachowania, zaburzeń koncentracji uwagi, trudności w uczeniu się, nieprawidłowości somatycznych.
- Praca z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole ponadpodstawowej.
- Zasady udzielania i organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach ponadpodstawowych. Funkcjonowanie klas integracyjnych oraz terapeutycznych. Praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Charakterystyka uczniów, ich funkcjonowanie w szkole.

Nazwa zajęć: Laboratorium pedagogiczne cz.2 - ewaluacja praktyk w szkole ponadpodstawowej (obowiązkowy, laboratorium)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi analizować sytuacje edukacyjne zaobserwowane i doświadczane w szkole ponadpodstawowej.
- Potrafi ewaluować swoją pracę w szkole w obszarze wychowawczym.
- Proponuje strategie działania w zaobserwowanych lub doświadczonych sytuacjach trudnych w relacjach nauczyciela z klasą/ucznikiem szkoły podstawowej.
- Jest gotów podejmować działania na rzecz kształtowania dojrzałej tożsamości zawodowej.

Treści programowe dla zajęć:

- Omawianie w grupie studentów zgromadzonych podczas praktyk doświadczeń. Rozpoznanie i analiza powiązań między treściami realizowanymi na różnych przedmiotach psychologiczno-pedagogicznych a możliwością przeniesienia ich na działania praktyczne.
- Przygotowanie, prezentacja i analiza arkuszy ewaluacyjnych, związanych z zadaniami prowadzonymi podczas praktyk.
- Refleksja i propozycja co można zrobić wobec pojawiających się sytuacji trudnych w pracy nauczyciela.
- Ocenianie własnego funkcjonowania jako przyszłego nauczyciela w toku realizowania zadań wychowawczych, opiekuńczych i wspomagających rozwój ucznia. Treści związane z aktualnymi zasobami, ograniczeniami, wątpliwościami studenta jako przyszłego nauczyciela.
- Poszukiwanie nowych kierunków i możliwości kształcenia/samokształcenia, bardziej świadomego i odpowiedzialnego kształtowania swojej tożsamości zawodowej.

Nazwa zajęć: Dydaktyka historii cz.2 (obowiązkowy, wykłady)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna obowiązującą „Podstawę programową kształcenia”, pod kątem realizacji zadań edukacji historycznej w szkole ponadpodstawowej oraz projektowania celów operacyjnych wybranej jednostki lekcyjnej
- Zna podstawowe kategorie myślenia historycznego, jako zmieniającej wraz z rozwojem nauki historycznej kompetencji edukacji historycznej
- Utrwala znajomość pojęć i terminów historycznych właściwych dla szkoły ponadpodstawowej
- Zna adekwatne do zadań edukacyjnych strategie, metody i techniki nauczania historii na poziomie szkoły ponadpodstawowej
- Zapoznaje cele i zasady wizualizacji oraz multimediatyzacji jako strategii kluczowych we współczesnej edukacji historycznej
- Wie jak stosować zróżnicowane źródła wiedzy historycznej (w tym materiały wizualne) na lekcjach historii na poziomie edukacji w szkole ponadpodstawowej.
- Wie jak analizować i oceniać zawartość merytoryczną i dydaktyczną podręczników szkolnych do historii
- Zna etapy realizacji metody projektu i potrafi sformułować instrukcje do projektu badawczego/działania lokalnego o tematyce historycznej
- Dostrzega konieczność realizacji zajęć pozaszkolnych w placówkach edukacyjnych (muzeum, archiwum) i form pracy pozalekcyjnej (wycieczka)

Treści programowe dla zajęć:

- Historyczna zmienność celów edukacji historycznej w perspektywie XVIII-XXI wieku
- Kształcenie świadomości historycznej i elementy myślenia historycznego uczniów w szkolnym przekazie dydaktycznym i podręcznikowym na poziomie szkół ponadpodstawowych
- Strategie i metody oraz techniki kształcenia historycznego w szkołach ponadpodstawowych
- Struktura lekcji (tradycyjnej i kreatorskiej) z perspektywy kształcenia problemowego
- Kształcenie pojęć historycznych – metody i techniki wyjaśniania oraz utrwalania pojęć na poziomie szkoły ponadpodstawowej
- Projekt edukacyjny i jego odmiany w szkole ponadpodstawowej – droga kształcenia samodzielności poznawczej i samodzielnej organizacji pracy a praca zespołowa
- Środki dydaktyczne w edukacji historycznej: literatura, fotografia.
- Rola muzeum w edukacji- odmiany narracji muzealnej, współczesne problemy animacji kultury historycznej
- Ewaluacja i ocena
- Przygotowanie do przeprowadzenia wycieczki historycznej.

Nazwa zajęć: Dydaktyka historii cz.2 (obowiązkowy, ćwiczenia)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawy prawne i merytoryczne przeprowadzania egzaminu maturalnego z historii i krytycznie analizuje wybrane arkusze maturalne
- Rozróżnia pojęcia „stereotyp”, „uprzedzenie”, „dyskryminacja” i kształtuje wrażliwość historyczną uczniów ze względu na aksjologiczny wymiar szkolnej edukacji historycznej w szkole ponadpodstawowej
- Samodzielnie opracowuje prezentację/ referat/wystąpienie na tematy związane z nauczaniem/uczeniem się historii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zakresie historii

- Samodzielnie opracowuje prezentację i referat/wystąpienie na tematy związane z różnymi formami zajęć lekcyjnych/pozalekcyjnych, rozwijających zainteresowania historyczne uczniów z zakresu edukacji historycznej w szkole ponadpodstawowej (konkursy historyczne, olimpiada historyczna, szkolne koło historyczne, muzeum, teatr, inne)

Treści programowe dla zajęć:

- Prawne i merytoryczne podstawy przeprowadzania egzaminu maturalnego
- Stereotypy, uprzedzenia, dyskryminacja a kształtowanie wrażliwości historycznej uczniów z uwzględnieniem aksjologicznego wymiaru historii szkolnej
- Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (uczeń zdolny, uczeń z dysfunkcjami; podstawy prawne, nauczanie/uczenie się formalne i nieformalne)
- Formy zajęć lekcyjnych/pozalekcyjnych, rozwijających zainteresowania historyczne uczniów z zakresu edukacji historycznej w szkole ponadpodstawowej (konkursy historyczne, olimpiada historyczna, szkolne koło historyczne, muzeum, teatr, inne)

SPECJALNOŚCI

NAUCZYCIELSKA, III semestr

Nazwa zajęć: **Praktyki zawodowe z historii w szkole ponadpodstawowej (obowiązkowy, praktyki dydaktyczne)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posługiwać się pogłębioną i uporządkowaną wiedzą historyczną zorientowaną na jej zastosowanie w planowaniu i realizacji procesu dydaktycznego w szkole ponadpodstawowej
- Stosować w praktyce edukacyjnej uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu dydaktyki historii
- Wykorzystać znajomość kontekstów historyczno-kulturowych, cywilizacyjnych i społecznych w interpretacji tekstów kultury stosowanych na lekcjach historii
- Wykorzystać wiedzę o tworzeniu szkolnej narracji historycznej na potrzeby realizacji procesu edukacyjnego
- Zastosować wiedzę nt. mediów/nowych mediów w edukacji historycznej
- Zastosować szczegółową wiedzę nt. instytucji szkoły do realizacji zadań przewidzianych wymogami praktyki dydaktycznej w zakresie historii
- Zastosować wiedzę metodyczną z zakresu historii w projektowaniu oraz realizacji lekcji i zajęć pozalekcyjnych
- Zastosować wiedzę o bezpieczeństwie i higienie pracy
- Kształtować wybrane kompetencje kluczowe i kulturowe uczniów w zakresie edukacji historycznej
- Wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje niezbędne do projektowania i prowadzenia lekcji historii
- Samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności zawodowe kierując się wskazówkami opiekuna praktyki zawodowej
- Posługiwać się programami komputerowymi (edytory tekstu, programy do tworzenia prezentacji itp.)
- Wykorzystać tożsamościowy i więziotwórczy potencjał szkolnej wiedzy historycznej
- Pracować w zespole wedle celów i wskazówek formułowanych przez opiekuna praktyk

Treści programowe dla zajęć:

- Pogłębiona i uporządkowana wiedza historyczna zorientowana na zastosowania praktyczne w szkole ponadpodstawowej
- Uporządkowana wiedza szczegółowa z zakresu dydaktyki historii w szkole ponadpodstawowej
- Pogłębiona wiedza historyczna niezbędna do interpretacji tekstów kultury, w tym źródeł historycznych, w szkole ponadpodstawowej
- Wiedza o rodzajach i typach narracji historycznej ukierunkowana na szkolną praktykę edukacyjną
- Pogłębiona wiedza nt. metodyki wykonywania typowych zadań, norm, procedur i dobrych praktyk w edukacji historycznej w szkole ponadpodstawowej
- Podstawy bezpieczeństwa i higieny w pracy w szkole
- Podstawy wiedzy nt. organizacyjnego i prawnego funkcjonowania szkoły i obowiązków nauczycieli
- Kompetencje kluczowe i kulturowe w zakresie edukacji historycznej w szkole ponadpodstawowej
- Tożsamościowy i więziotwórczy potencjał szkolnej edukacji historycznej
- zasady pracy w zespole, także pod kierunkiem opiekuna praktyki
- Zasady i techniki tworzenia dokumentacji (konspekty, sprawozdania, arkusze obserwacyjne)
- Zasady i techniki tworzenia prezentacji na potrzeby szkolnej edukacji historycznej

Nazwa zajęć: Laboratorium dydaktyki historii cz.2 – przygotowanie do praktyk (obowiązkowy, laboratorium)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Stosuje w praktyce edukacyjnej uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu dydaktyki historii w szkole ponadpodstawowej
- Stosuje w praktyce wiedzę metodyczną z zakresu historii w projektowaniu oraz realizacji lekcji i zajęć pozalekcyjnych w szkole ponadpodstawowej
- Kształtuje wybrane kompetencje kluczowe i kulturowe uczniów w zakresie edukacji historycznej w szkole ponadpodstawowej

Treści programowe dla zajęć:

- Zastosowanie uporządkowanej wiedzy szczegółowej z zakresu dydaktyki historii podczas praktyk w szkole ponadpodstawowej
- Zastosowanie podstawowej wiedzy nt. metodyki wykonywania typowych zadań, norm, procedur i dobrych praktyk w edukacji historycznej podczas praktyk w szkole ponadpodstawowej
- Zastosowanie wiedzy nt. kompetencji kluczowych i kulturowych w zakresie edukacji historycznej podczas praktyk w szkole ponadpodstawowej

Nazwa zajęć: Laboratorium dydaktyki historii cz. 2 – ewaluacja praktyk (obowiązkowy, laboratorium)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Analizuje praktyki (i potrafi wyciągnąć wnioski) pod kątem stosowanej w praktyce edukacyjnej uporządkowanej wiedzy szczegółowej z zakresu dydaktyki historii w szkole podstawowej
- Analizuje praktyki (i potrafi wyciągnąć wnioski) pod kątem zastosowania wiedzy metodycznej z zakresu historii w projektowaniu oraz realizacji lekcji i zajęć pozalekcyjnych w szkole podstawowej
- Analizuje praktyki (i potrafi wyciągnąć wnioski) pod kątem kształtowania wybranych kompetencji kluczowych i kulturowych uczniów w zakresie edukacji historycznej w szkole podstawowej

Treści programowe dla zajęć:

- Zastosowanie uporządkowanej wiedzy szczegółowej z zakresu dydaktyki historii podczas praktyk w szkole podstawowej
- Zastosowanie podstawowej wiedzy nt. metodyki wykonywania typowych zadań, norm, procedur i dobrych praktyk w edukacji historycznej podczas praktyk w szkole podstawowej
- Zastosowanie wiedzy nt. kompetencji kluczowych i kulturowych w zakresie edukacji historycznej podczas praktyk w szkole podstawowej

Nazwa zajęć: Historia cyfrowa dla nauczycieli (obowiązkowy, ćwiczenia)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna zasady bezpieczeństwa w sieci
- Zna możliwości i zagrożenia płynące ze strony tzw. mediów społecznościowych
- Zna idee ruchu wolnego oprogramowania
- Rozumie pojęcia: sztuczna inteligencja, rzeczywistość rozszerzona, Internet rzeczy itp.
- Zna aplikacje ograniczające wpływ Internetu jako środowiska życia uczniów

Treści programowe dla zajęć:

- Zasady bezpieczeństwa w sieci
- Internet rzeczy, rzeczywistość rozszerzona, sztuczna inteligencja
- Internet jako obszar gromadzenia danych o użytkowniku
- Idee ruchu wolnego oprogramowania – Richard Stallman i inni
- System linux jako oprogramowanie wspólnoty programistów – Linus Torvalds i inni
- Idee i oprogramowanie umożliwiające ograniczenie presji ze strony Internetu

Nazwa zajęć: Etyczny wymiar historii (obowiązkowy, KON)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Rozumie pojęcia homo historicus i homo metahistoricus
- Potrafi scharakteryzować refleksję nad historią takich autorów jak L. Kołakowski, B. Skarga i H. Arendt
- Rozumie znaczenie pojęcia świadectwo dla refleksji nad historią i dla praktyki wytwarzania historii
- Rozumie aksjologiczne uwarunkowania działania w historii i poznawania historii
- Potrafi wyjaśnić związek między nadawaniem sensu przeszłości i orientowaniem się na przyszłość
- Zna podstawy Paula Ricoeura koncepcji historii

Treści programowe dla zajęć:

- Pojęcia homo historicus i homo metahistoricus w ujęciu Jana Pomorskiego
- Hannah Arendt refleksja nad historią
- Leszka Kołakowskiego refleksja nad historią
- Barbary Skargi refleksja nad historią
- Paula Ricoeura refleksja nad historią
- Świadectwo i nieuprzedmiotawiająca recepcja świadectwa
- Reprezentacje przeszłości a wartości
- Reprezentacja przeszłości a orientacja na przyszłość - Jörn Rüsen

Nazwa zajęć: Edukacja historyczna – badania w działaniu (obowiązkowy, warsztaty)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna kontekst historyczny i teoretyczno-metodologiczny badań w działaniu i potrafi podać ich przykłady
- Rozumie, na czym polegają badania zmierzające do społecznej emancypacji jednostek i grup
- Zna wybrane metody i narzędzia badań w działaniu oraz kryteria ich doboru ze względu na problem badawczy
- Wie, na czym polega pozytywistyczne (ilościowe) i interpretatywne (jakościowe) podejście do badań w działaniu
- Rozumie rolę nauczyciela historii, jako badacza własnej praktyki i programów kształcenia w celu wypracowania określonych rozwiązań realnych problemów edukacyjnych
- Potrafi rozpoznać konkretny problem w sferze własnych działań edukacyjnych, zaplanować badanie tych działań, przeprowadzić badania, zaproponować i zrealizować szkolenie zmierzające do rozwiązania problemu – praca w zespole

Treści programowe dla zajęć:

- Kontekst historyczny i teoretyczno-metodologiczny badań w działaniu oraz ich przykłady
- Badania w działaniu jako emancypacyjny potencjał działań edukacyjnych
- Wybrane metody i narzędzia badań w działaniu, w tym kryteria ich doboru ze względu na problem badawczy
- Dwa podejścia do badań w działaniu - pozytywistyczne (ilościowe) i interpretatywne (jakościowe)
- Rola nauczyciela historii, jako badacza własnej praktyki i programów kształcenia w celu wypracowania praktycznych rozwiązań realnych problemów edukacyjnych (żywy przypadek)
- Planowanie i realizacja badań w działaniu zmierzających do rozwiązania konkretnego problemu na gruncie edukacyjnej historycznej - praca w zespole

SPECJALNOŚCI

NAUCZYCIELSKA, IV semestr

Nazwa zajęć: Wizualne reprezentacje przeszłości (obowiązkowy, warsztaty)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna wybrane wystawy (Polaków portret własny, Szlachetne dziedzictwo czy przeklęty spadek. Tradycje sarmackie w sztuce i kulturze, #dziedzictwo)
- Zauważa funkcje tożsamościowe i koncyliacyjne wystaw
- Potrafi rozróżnić i zdefiniować konteksty:
 - historyczny, topograficzny, kulturowy, społeczny/socjologiczny, estetyczny
- Posługuje się kluczowymi pojęciami (reprezentacja, charakter narodowy, identyfikacja, tożsamość indywidualna/tożsamości zbiorowe-kolektywne, stereotypy i autostereotypy, mity/mitologia, narodowe sensorium i transczasowe węzły, bohater, polskość.
- Krytycznie reflektuje muzeum jako trzy formy symbolicznej przestrzeni (poznawcza, społeczna, marzeń)
- Potrafi rozpoznać funkcję edukacyjną wystaw

Treści programowe dla zajęć:

- Wystawy o Polakach/Polkach i dla Polaków/Polek (Polaków portret własny, Szlachetne dziedzictwo czy przeklęty spadek. Tradycje sarmackie w sztuce i kulturze, #dziedzictwo)
- Funkcje tożsamościowe i koncyliacyjne wystaw
- Wielokontekstowość wystaw. Wystawy jako projekty: historyczny, topograficzny, kulturowy, społeczny/socjologiczny, estetyczny

- Pojęcia kluczowe (reprezentacja, charakter narodowy, identyfikacja, tożsamość indywidualna/tożsamości zbiorowe-kolektywne, stereotypy i autostereotypy, mity/mitologia, narodowe sensorium i transczasowe węzły, bohater, polskość.
- Muzeum jako przestrzeń symboliczna
- Wystawy – edukacja

Nazwa zajęć: Retoryka w edukacji historycznej (obowiązkowy, warsztaty)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Rozumie pojęcie perswazji w ujęciu współczesnej retoryki
- Potrafi wyjaśnić podobieństwa między edukacją historyczną a innymi praktykami perswazyjnymi (polityka, religia, marketing)
- Rozumie znaczenie mowy ciała w perswazji
- Zna podstawowe techniki perswazyjne
- Rozumie wymiar perswazyjny narracji historiograficznej
- Rozumie rolę perswazji w edukacji historycznej

Treści programowe dla zajęć:

- Pojęcie perswazji w ujęciu Chaima Perelmana
- Aspekty retoryczne narracji historycznej (Topolski, White, Ricoeur)
- Perswazja w twórczość (kreatywność)
- Techniki perswazyjne
- Perswazja w edukacji historycznej i w innych praktykach społecznych
- Funkcje mowy ciała w perswazji

Nazwa zajęć: Literackie reprezentacje przeszłości (obowiązkowy, warsztaty)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student zna i opisuje warunki konieczne jakie spełnia dzieło literackie w funkcji źródła historycznego, rozumie znaczenie terminu piśmiennictwo o tematyce historycznej w odniesieniu do literatury XIX i XX wieku
- Wymienia rodzaje i gatunki literackie charakterystyczne do wybranej epoki historycznej oraz rozpoznaje dzieła z określonej epoki historycznej, nurtu i konwencji artystycznej
- Przygotowuje się do podjęcia próby popularyzacji i upowszechniania literatury, w tym także literatury historycznej, jako specyficznego źródła historycznego na lekcjach historii na różnych etapach kształcenia
- Student dokonuje analizy wybranego tekstu literackiego według modelu konwencyjnej lektury historycznej, rozumie i rozpoznaje konwencyjny charakter dzieła literackiego z perspektywy swojej pogłębionej wiedzy historycznej
- Samodzielnie zbiera, opracowuje i przygotowuje literacki i ikonograficzny oraz multimedialny materiał źródłowy do celów edukacyjnych
- Potrafi twórczo i w sposób pogłębiony wiedzą historyczną zinterpretować wybrane teksty kultury (literackie, ikonograficzne, muzyczne, filmowe) pod kątem celów edukacji historycznej

Treści programowe dla zajęć:

- Dzieło literackie, jako źródło wiedzy o przeszłości. Dyskurs historyczny i literaturoznawczy.
- Próba konwencyjnej lektury historycznej dzieła literackiego na przykładzie wybranych tekstów poetyckich. Model konwencyjnej lektury historycznej.
- Literackie portrety. Staropolskie, romantyczne i współczesne gatunki literackie i dzieła artystyczne służące przedstawieniu i ocenie postaci historycznych.
- Historia mała i wielka w twórczości polskich noblistów: Wisławy Szymborskiej, Czesława Miłosza oraz Olgi Tokarczuk
- Pamiętniki kobiet – specyficzne źródło wiedzy o obyczajach i życiu codziennym w XIX i XX wieku
- Świat historii, sztuki i literatury w esejach Zbigniewa Herberta i Gustawa Herninga Grudzińskiego
- Literatura emigracyjna – główne zagadnienia. Studium przypadku teksty o krajobrazie kulturowym stron rodzinnych Adama Tomaszewskiego (1919-2008)
- Polskie hymny oraz pieśni patriotyczne i historyczne - kontekst historyczny i kulturowy
- Teatr jezuicki, jako przykład edukacji wielokierunkowej i niekonwencyjnej. Studium przypadku stereotypowej oceny złożonego zjawiska kultury okresu baroku i oświecenia
- Moduły e-learningowe: Konteksty interpretacyjne literatury, historii i sztuki: Dans Macabre; analiza porównawcza tekstów kultury – eseje Topolskiego i poemat Karola Wojtyły; tematów wędrownych i gatunki w literaturze; rola retoryki – W. Churchill, recepcja tekstów literackich – A. Ważyk, Poemat dla dorosłych; nurty kultury polskiej- sarmatyzm.

Nazwa zajęć: Edukacja historyczno-regionalna – projekt badawczy (obowiązkowy, warsztaty)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna główne nurty badań w Polsce z zakresu historii regionalnej i edukacji historyczno-regionalnej oraz koncepcję współczesnej edukacji historyczno-regionalnej w Polsce.
- Dostrzega specyfikę metodologii badań w zakresie edukacji historyczno-regionalnej oraz jej powiązania interdyscyplinarne.
- Potrafi formułować tematy badawcze z zakresu edukacji historyczno-regionalnej, stosując odpowiednie metody i narzędzia badawcze.
- Potrafi współpracować z różnego rodzaju regionalnymi instytucjami kultury, nauki oraz stowarzyszeniami i organizacjami w zakresie organizacji badań z zakresu edukacji historyczno-regionalnej.
- Potrafi zaplanować projekt badawczy z zakresu edukacji historyczno-regionalnej.
- Dostrzega potrzebę kontynuacji badań z zakresu edukacji historyczno-regionalnej oraz ich wpływ na edukację i popularyzację historii regionalnej.

Treści programowe dla zajęć:

- Główne nurty badań z zakresu historii regionalnej i edukacji historyczno-regionalnej w Polsce.
- Współczesne koncepcje edukacji historyczno-regionalnej w Polsce.
- Struktura procesu badawczego oraz jego uwarunkowania i determinanty w odniesieniu do problematyki edukacji historyczno-regionalnej.
- Zmienne, problemy i hipotezy badawcze w odniesieniu do problematyki edukacji historyczno-regionalnej.
- Metody i narzędzia badawcze w odniesieniu do problematyki edukacji historyczno-regionalnej.
- Partnerzy projektów badawczych z zakresu edukacji historyczno-regionalnej w środowisku lokalnym i regionalnym.
- Planowanie i organizacja procesu badawczego w odniesieniu do problematyki edukacji historyczno-regionalnej.
- Przygotowanie przykładowego projektu badawczego w odniesieniu do problematyki edukacji historyczno-regionalnej.

Nazwa zajęć: Dydaktyka performatywna dla historyków (obowiązkowy, warsztaty)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna warunki realizacji performansu organizacyjnego, kulturowego i edukacyjnego na lekcjach historii
- Potrafi przedyskutować kwestię autonomii nauczyciela historii w kontekście założeń dydaktyki performatywnej
- Rozumie, że szkolna edukacja historyczna jest procesem planowania i tworzenia siebie przez nauczyciela i uczniów
- Rozumie, na czym polega udział wiedzy o przeszłości w procesie planowania i tworzenia siebie przez nauczyciela i uczniów
- Zna performatywne strategie i metody uczenia się, ewaluacji i oceny przebiegu edukacji historycznej sprzyjające planowaniu i tworzeniu siebie przez nauczyciela i uczniów
- Wie na czym polega tworzenie scenariuszy działania performatywnego jako gatunku dydaktycznego
- Potrafi zastosować performatywne strategie i metody edukacji historycznej w działaniu własnym i uczniów
- Potrafi, korzystając z wiedzy i umiejętności z zakresu dydaktyki performatywnej zaprezentować i ocenić wyniki własnej pracy

Treści programowe dla zajęć:

- Warunki realizacji performansu organizacyjnego, kulturowego i edukacyjnego na lekcjach historii
- Autonomia nauczyciela historii w kontekście dydaktyki performatywnej
- Szkolna edukacja historyczna jako proces planowania i tworzenia siebie przez nauczyciela i uczniów
- Udział wiedzy o przeszłości w procesie planowania i tworzenia siebie przez nauczyciela i uczniów
- Performatywne strategie i metody uczenia się, ewaluacji i oceny przebiegu lekcji historii sprzyjające planowaniu i tworzeniu siebie przez nauczyciela i uczniów
- Performatywne strategie i metody edukacji historycznej w działaniu własnym nauczyciela i uczniów
- Scenariusz działania performatywnego jako gatunek dydaktyczny
- Zastosowanie i prezentacja wiedzy i umiejętności z zakresu dydaktyki performatywnej jako wynik pracy własnej przyszłego nauczyciela historii

Nazwa zajęć: **Dydaktyka performatywna dla historyków** (obowiązkowy, KON)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna performatywne konteksty nauczania - uczenia się (performans organizacyjny, kulturowy, edukacyjny)
- Zna performatywne konteksty pełnienia roli zawodowej nauczyciela historii (aktor społeczny, kulturowy, edukacyjny)
- Rozumie relacyjne podejście do kształtowania roli zawodowej nauczyciela historii w kontekście pytań jego autonomię
- Rozumie różnice między planowaniem i tworzeniem siebie w roli nauczyciela historii
- Rozumie różnice między planowaniem i tworzeniem siebie przez uczniów na lekcjach historii
- Zna strategie i metody działania dydaktycznego zmierzające do autonomii nauczyciela i uczniów w życiu szkoły, społecznym, w dorosłości

Treści programowe dla zajęć:

- Performatywne konteksty nauczania - uczenia się (performans organizacyjny, kulturowy, edukacyjny)
- Performatywne konteksty pełnienia roli zawodowej nauczyciela historii (aktor społeczny, kulturowy, edukacyjny)
- Relacyjne podejście do kształtowania roli zawodowej nauczyciela historii
- Planowanie i tworzenie siebie w roli nauczyciela historii
- Planowanie i tworzenie siebie przez uczniów na lekcjach historii
- Rola nauczyciela historii z perspektywy sprawstwa własnego działania
- Strategie i metody działania dydaktycznego zmierzające do autonomii nauczyciela i uczniów w życiu szkoły, społecznym, w dorosłości

SPECJALNOŚCI

MEDIEWISTYKA, II semestr

Nazwa zajęć: **Zakon krzyżacki w Prusach – specyfika badawcza** (obowiązkowe, KON)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna specyfikę podstawy źródłowej badań nad państwem zakonu krzyżackiego w Prusach
- Posiada dobrą orientację w dorobku historiografii dotyczącej państwa zakonu krzyżackiego w Prusach
- Zna i rozumie najważniejsze historiograficzne kontrowersje wokół państwa zakonu krzyżackiego w Prusach
- Potrafi wyszukiwać w źródłach i literaturze przedmiotu informacje dotyczące dziejów państwa krzyżackiego i poddawać je analizie we właściwym kontekście

Treści programowe dla zajęć:

- Źródła do dziejów zakonu krzyżackiego w Prusach
- Historiograficzne spory wokół genezy państwa zakonu krzyżackiego w Prusach
- Aneksja Pomorza Wschodniego przez zakon krzyżacki jako problem badawczy
- Procesy Polski z zakonem krzyżackim jako problem badawczy
- Wojny Polski z zakonem krzyżackim jako problem badawczy
- Geopolityczny kontekst stosunków Polski z zakonem krzyżackim jako problem badawczy
- Historiograficzne spory o interpretację aktu sekularyzacji państwa zakonnego w Prusach
- Historiograficzne spory o dziejową rolę państwa zakonu krzyżackiego w Prusach

Nazwa zajęć: **Średniowiecze lokalne - analiza źródeł** (obowiązkowy, KON)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma pogłębioną, rozszerzoną i uporządkowaną wiedzę przedmiotową i metodologiczną z zakresu rodzajów źródeł pisanych wytwarzanych w średniowieczu
- Posiada praktyczną umiejętność odnajdowania oraz interpretowania wiadomości źródłowych na wybrany temat
- Potrafi samodzielnie korzystać z wydawnictw średniowiecznych źródeł pisanych, opublikowanych w formie papierowej oraz elektronicznej (kroniki, kodeksy dyplomatyczne, zbiory zapisów sądowych, rejestry podatkowe itp.)
- Posiada umiejętność odnajdowania w zasobach archiwalnych (oryginalnych, zmikrofilmowanych, udostępnianych w formie elektronicznej) przydatnych mu źródeł pisanych

- Korzysta z literatury przedmiotu poświęconej źródłom średniowiecznym, w szczególności z opracowań oceniających wiarygodność konkretnych tekstów, dokumentów czy zapisów
- Na podstawie zebranych informacji źródłowych potrafi sformułować i przedstawić hipotezy/opinie dotyczące wybranego problemu badawczego

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowe rodzaje źródeł pisanych wytwarzanych w średniowieczu
- Formy wydawnictw źródeł średniowiecznych
- Literatura przedmiotu dotycząca krytyki i oceny wiarygodności źródeł średniowiecznych
- Wydawnictwa pomocne przy poszukiwaniu i odczytywaniu treści opublikowanych źródeł historycznych (skorowidze, rejestry, słowniki, bazy danych itp.)
- Struktura zasobów archiwalnych w odniesieniu do epoki średniowiecza

Nazwa zajęć: Nauka w średniowieczu (obowiązkowy, W)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie w pogłębionym, rozszerzonym i uporządkowanym zakresie główne zagadnienia związane z historią nauki w średniowieczu
- Zna rozwój oraz aktualny stan badań i bieżące trendy badawcze w historiografii nauki średniowiecznej
- Potrafi wskazać wywodzące się z dziedzictwa nauki średniowiecznej elementy, obecne w nauce i kulturze czasów nowożytnych i współczesnych
- Zna podstawowe pojęcia, związane z historią nauki średniowiecznej oraz sposoby ich poprawnego użycia we właściwych kontekstach
- Rozumie specyfikę nauki średniowiecznej i jej odrębność w stosunku do nauki nowożytnej
- Ma świadomość znaczenia dziedzictwa instytucji nauki średniowiecznej i jej osiągnięć dla cywilizacji nowożytnej Europy

Treści programowe dla zajęć:

- Korzenie nauki średniowiecznej: dziedzictwo antyku i Ojców Kościoła
- Nauka a religia w średniowieczu
- Początki instytucjonalnych struktur nauki w średniowieczu - od szkół klasztornych i katedralnych do uniwersytetów
- Uniwersytety jako ośrodki badań naukowych w pełnym i późnym średniowieczu
- Astronomia i kosmologia średniowieczna do końca XII wieku
- Recepcja dorobku Ptolemeusza i Arystotelesa oraz jej wpływ na astronomię i kosmologię późnośredniowieczną
- Fizyka, matematyka i geometria średniowieczna
- Filozofia przyrody: pojęcie natury/przyrody, geologia, botanika
- Filozofia przyrody: zoologia, fizjologia
- Medycyna średniowieczna
- Naukowy charakter alchemii średniowiecznej
- Na pograniczu nauki: magia w średniowieczu
- Wkład Polski w dorobek nauki średniowiecznej
- Przemiany naukowego obrazu świata w późnym średniowieczu
- Dziedzictwo nauki średniowiecznej

Nazwa zajęć: Łacina średniowieczna (obowiązkowy, CW)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna rozbudowaną terminologię z zakresu gramatyki opisowej i historii literatury średniowiecznej potrzebną w celu samodzielnego tłumaczenia i analizy średniowiecznych tekstów łacińskich
- Zna w stopniu zaawansowanym metodykę analizy i przekładu średniowiecznych źródeł łacińskich
- Potrafi korzystać z pomocy leksykograficznych (słowniki) oraz opracowań dotyczących źródeł historycznych (bibliografie, repertoria, cyfrowe bazy danych) podczas tłumaczenia średniowiecznego tekstu łacińskiego
- Potrafi z pomocą słowników tłumaczyć i interpretować średniowieczne teksty łacińskie o średnim stopniu trudności

Treści programowe dla zajęć:

- Instrumentarium tłumacza średniowiecznych tekstów łacińskich
- Krytyczna lektura i przekład wybranego średniowiecznego tekstu w języku łacińskim, pozostającego w związku z zainteresowaniami studenta, uzgodnionego z prowadzącym

SPECJALNOŚCI

MEDIEWISTYKA, III semestr

Nazwa zajęć: **Życie codzienne w średniowieczu (obowiązkowy, KON)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w zakresie kluczowych zagadnień związanych z życiem codziennym w średniowieczu
- Potrafi samodzielnie wyszukiwać informacje na wskazany temat związany z życiem codziennym w średniowieczu w literaturze naukowej wskazanej przez prowadzącego i innej
- Potrafi samodzielnie poddawać krytycznej analizie różne kategorie źródeł pisanych, odnoszących się do życia codziennego w średniowieczu i interpretować je w celu uzyskania wiedzy o ww. dziedzinie
- Posiada umiejętność przygotowywania wypowiedzi, odnoszących się do wybranych zagadnień dotyczących życia codziennego w średniowieczu
- Ma świadomość poziomu swojej wiedzy na temat życia codziennego w średniowieczu i konieczności jej stałej aktualizacji w związku z postępem badań nad tym zagadnieniem

Treści programowe dla zajęć:

- Zagadnienia wstępne, terminologia
- Medycyna, higiena i zdrowie
- Człowiek w rzeczywistości prawnej średniowiecza
- Rzeczywistość codzienna – dom, zabudowa, sprzęty
- Życie codzienne na dworze królewskim i książęcym
- Życie codzienne w miastach
- Życie codzienne w klasztorach
- Codzienność dziecka
- Codzienność dorosłego

Nazwa zajęć: **Prawo w średniowieczu (obowiązkowy, wykłady)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie kluczowe zagadnienia, związane z historią zachodniego prawa w średniowieczu
- Zna aktualny stan badań i bieżące trendy badawcze w historiografii, dotyczące historii prawa w średniowieczu
- Zna i rozumie społeczne, ekonomiczne i polityczne konteksty funkcjonowania instytucji prawnych w średniowiecznej Europie
- Zna główne kategorie źródeł, odnoszących się do historii prawa w średniowieczu oraz problemy związane z ich interpretacją
- Zna podstawowe pojęcia, związane z historią średniowiecznego prawa i potrafi właściwie się nimi posługiwać
- Ma świadomość znaczenia dziedzictwa średniowiecznego prawa jako czynnika kształtującego tożsamość kulturową Europy jako całości oraz Polski

Treści programowe dla zajęć:

- Prawo rzymskie i jego wpływ na rozwój prawa w średniowiecznej Europie
- Prawa ludów barbarzyńskich i ich specyfika oraz wpływ na rozwój prawa w średniowieczu
- Prawo w karolińskiej Europie
- Prawa zwyczajowe w pełnym i późnym średniowieczu
- Instytucje prawne w państwach pokarolińskich
- Główne linie rozwoju prawa kanonicznego
- Najważniejsze kolekcje kanonistyczne do końca XV w.
- Główne linie rozwojowe prawa w Polsce średniowiecznej
- Instytucje prawne w średniowiecznej Polsce
- Znaczenie prawa średniowiecznego dla rozwoju europejskiej tradycji prawnej

Nazwa zajęć: **Myśl polityczna średniowiecza (obowiązkowy, wykłady)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi scharakteryzować podstawowe idee polityczno-prawne wieków średnich.
- Umie rozpoznać kontekst formułowania poszczególnych doktryn, ich polityczne uwarunkowania, odróżnić myślicieli niezależnych.
- Potrafi wskazać pokrewieństwo z poglądami znanymi wcześniej lub nowatorstwo formułowanych idei.

- Potrafi zrozumieć nowe idee, które pojawiały się w czasach nowożytnych jako nawiązujące do czasów średniowiecza bądź będące reakcją na nie.
- Potrafi zdefiniować podstawowe terminy, którymi posługiwano się, formułując najważniejsze doktryny polityczne średniowiecza.

Treści programowe dla zajęć:

- Kościół i państwo według tradycji chrześcijańskiej.
- Myśl polityczna Bizancjum.
- Idee „państw sukcesyjnych”.
- Karolińska myśl polityczna.
- Ottońska doktryna cesarska.
- Kościół czasów reform. Idee gregoriańskie.
- Doktryna Hohenstaufów.
- „Papocezaryzm” Innocentego III i jego następców.
- „Rex in regno suo” – droga do państwa suwerennego.
- W cieniu „Unam sanctam” - zmierzch teokracji papieskiej.
- Koncyliaryzm i myśl polityczna husytyzmu.
- Polska myśl polityczna wieków średnich

Nazwa zajęć: Łacina średniowieczna (obowiązkowy, ćwiczenia)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna rozbudowaną terminologię z zakresu gramatyki opisowej i historii literatury średniowiecznej potrzebną w celu samodzielnego tłumaczenia i analizy średniowiecznych tekstów łacińskich
- Zna w stopniu zaawansowanym metodykę analizy i przekładu średniowiecznych źródeł łacińskich
- Potrafi korzystać z pomocy leksykograficznych (słowniki) oraz opracowań dotyczących źródeł historycznych (bibliografie, repertoria, cyfrowe bazy danych) podczas tłumaczenia średniowiecznego tekstu łacińskiego
- Potrafi z pomocą słowników tłumaczyć i interpretować średniowieczne teksty łacińskie o średnim stopniu trudności

Treści programowe dla zajęć:

- Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień
- Wykład konwersatoryjny
- Wykład problemowy
- Dyskusja
- Praca z tekstem
- Metoda analizy przypadków
- Uczenie problemowe (Problem-based learning)
- Gra dydaktyczna/symulacyjna
- Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)
- Metoda ćwiczeniowa
- Metoda laboratoryjna
- Metoda badawcza (dociekania naukowego)
- Metoda warsztatowa
- Metoda projektu
- Pokaz i obserwacja
- Demonstracje dźwiękowe i/lub video
- Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)
- Praca w grupach

Nazwa zajęć: Kultura materialna średniowiecza (obowiązkowy, KON)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie problematykę związaną z kulturą materialną średniowiecza
- Rozumie i potrafi wyjaśnić kulturowe, społeczne i ekonomiczne konteksty funkcjonowania przejawów kultury materialnej w średniowieczu
- Zna i potrafi analizować podstawowe kategorie źródeł do dziejów średniowiecznej kultury materialnej
- Zna i potrafi poprawnie stosować terminologię, związaną z omawianymi podczas zajęć aspektami średniowiecznej kultury materialnej

Treści programowe dla zajęć:

- Krajobraz naturalny średniowiecznej Europy i Polski i jego przemiany
- Architektura średniowiecznej Europy i Polski
- Przemiany techniczne doby średniowiecza
- Warunki mieszkalne
- Ubiór w średniowieczu
- Wyżywienie

SPECJALNOŚCI

MEDIEWISTYKA, IV semestr

Nazwa zajęć: **Wielkie dyskusje w mediewistyce (obowiązkow, KON)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma pogłębioną, rozszerzoną i w miarę uporządkowaną wiedzę o osiągnięciach polskiej mediewistyki.
- Posiada umiejętność przygotowywania ustnych wypowiedzi na temat polskiej historiografii mediewistycznej.
- Posiada umiejętność prowadzenia dyskusji naukowych.
- Rozumie specyfikę polskich badań nad średniowieczem.
- Ma świadomość znaczenia dziedzictwa polskiej historiografii i jej osiągnięć, również w kontekście europejskim.

Treści programowe dla zajęć:

- T. Wojciechowski i jego oponenci (na kanwie „factum św. Stanisława”).
- J. Dąbrowski i O. Halecki - podwójny spór: o genezę rządów andegaweńskich i o traktat szegedyński.
- K. Tymieniecki i R. Grodecki – podwójny spór: o majątność książęcą w Zagości i o początki kształtowania się miast w Polsce.
- L. Kolankowski – A. Prochaska – spór o „burzę koronacyjną”.
- H. Łowmiański – H. Paszkiewicz – spór o genezę unii polsko-litewskiej.
- G. Labuda – J. Widajewicz – spór początki państwa polskiego.
- G. Labuda – J. Matuszewski – spór o „zaginioną kronikę”.
- K. Buczek – K. Modzelewski – spór o ustrój społeczno-gospodarczy Polski piastowskiej

Nazwa zajęć: **Łacina średniowieczna (obowiązkowy, ćwiczenia)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna rozbudowaną terminologię z zakresu gramatyki opisowej i historii literatury średniowiecznej potrzebną w celu samodzielnego tłumaczenia i analizy średniowiecznych tekstów łacińskich
- Zna w stopniu zaawansowanym metodykę analizy i przekładu średniowiecznych źródeł łacińskich
- Potrafi korzystać z pomocy leksykograficznych (słowniki) oraz opracowań dotyczących źródeł historycznych (bibliografie, repertoria, cyfrowe bazy danych) podczas tłumaczenia średniowiecznego tekstu łacińskiego
- Potrafi z pomocą słowników tłumaczyć i interpretować średniowieczne teksty łacińskie o średnim stopniu trudności

Treści programowe dla zajęć:

- Instrumentarium tłumacza średniowiecznych tekstów łacińskich
- Krytyczna lektura i przekład wybranego średniowiecznego tekstu w języku łacińskim, pozostającego w związku z zainteresowaniami studenta, uzgodnionego z prowadzącym

Nazwa zajęć: **Długie trwanie średniowiecza**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie w stopniu pogłębionym elementy dziedzictwa średniowiecznego, obecne w nowożytnych wyobrażeniach, instytucjach i kulturze
- Zna przykłady terminologii odnoszącej się do różnych sfer życia w okresie nowożytnego, która wywodzi się z tradycji średniowiecznej
- Rozumie kulturowe, polityczne i społeczne uwarunkowania trwałości, przekształceń i zanikania elementów średniowiecznych w kulturze i instytucjach okresu nowożytnego
- Zna średniowieczne korzenie wybranych instytucji i idei współczesnych, również w kontekście procesów integracji europejskiej

- Zna wybrane przykłady odniesień do dziedzictwa średniowiecznego i jego przekształceń w źródłach pochodzących z okresu nowożytnego

Treści programowe dla zajęć:

- Średniowieczne korzenie renesansowego humanizmu
- Ciągłość obrazu świata i człowieka między średniowieczem i okresem wczesnonowożytnym
- Dziedzictwo średniowiecza w nowożytnych naukach przyrodniczych (XVI-XVII w.)
- Elementy średniowiecznej geografii kreacyjnej w kartografii i piśmiennictwie geograficznym epoki wielkich odkryć
- Elementy średniowieczne w nowożytnych koncepcjach państwa i prawa
- Trwanie średniowiecznych instytucji w Kościele i państwach nowożytnych
- Obecność i przekształcenia dorobku średniowiecznej literatury i sztuki w kulturze nowożytnej
- Średniowieczny millenaryzm, a korzenie nowożytnej idei rewolucji
- Narodziny negatywnych stereotypów na temat średniowiecza jako element dyskursu legitymizacyjnego epoki Oświecenia

SPECJALNOŚCI

KULTURA KLASYCZNA – ZAJĘCIA DO WYBORU

Nazwa zajęć: **Metodologia i historia archeologii**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu zagadnień współczesnej teorii i metodologii archeologii
- Orientuje się w użyteczności określonych pojęć w archeologii (wspólnota komunikatywna itp.)
- Zna zagadnienia dotyczące archeologii jako nauki, w perspektywie jej szans i zagrożeń w XXI wieku
- Orientuje się w społecznych rolach archeologii i w podejmowaniu przez nią nowych zagadnień i tematów badawczych
- Zna współczesne problemy badawcze archeologii w odniesieniu do zmiany i ciągłości społecznej i kulturowej w ujęciu archeologii (w tym problematyki centrum/periferium oraz koncepcji world system)
- Orientuje się w zakresie zagadnień tożsamości oraz roli archeologii w jej ujmowaniu i konstruowaniu
- Zna i podejmuje współczesne dyskusje dotyczące zagadnień m.in. etniczności, statusu społecznego, archeologii dzieciństwa
- Jest zaznajomiony z problematyką dotyczącą roli pamięci w przekazie kulturowym i jej rozumieniu we współczesnej archeologii, a także zagadnieniami sprawczości (agency) i władzy w archeologii
- Potrafi w praktyczny sposób zastosować wiedzę na temat poszczególnych zagadnień
- Potrafi systematycznie omówić podstawowe procedury interpretacji i wnioskowania w archeologii
- Zna różne ujęcia źródeł archeologicznych i ich możliwości poznawcze
- Zna i rozumie zasady ustalania korpusu źródeł pod kątem problematyki badawczej istotnej dla archeologii
- Potrafi w sposób praktyczny zbudować podstawy źródłowe dla realizowanych przez siebie prac naukowych

Treści programowe dla zajęć:

- Przedstawienie i zdefiniowanie oraz krytyczna refleksja nad terminologią i pojęciami we współczesnej archeologii: wspólnota archeologiczna, wspólnota komunikatywna itd.
- Analiza i interpretacja problematyki zmiany i ciągłości społecznej i kulturowej w ujęciu archeologii, problematyka centrum/periferium oraz koncepcja world system
- Tożsamość w perspektywie archeologii: refleksja metodologiczna oraz praktyczne aplikacje w interpretacjach archeologicznych (etniczność, status społeczny, archeologia ciała, archeologia dzieciństwa)
- Problematyka pamięci w przekazie kulturowym i jej rozumieniu we współczesnej archeologii, zagadnienie agency i władzy w archeologii
- Praktyczne zastosowania wiedzy na temat poszczególnych zagadnień
- Podstawowe procedury interpretacji i wnioskowania w archeologii
- Różne ujęcia źródeł archeologicznych i ich możliwości poznawcze
- Zasady ustalania korpusu źródeł pod kątem problematyki badawczej istotnej dla archeologii
- Praktyczne zbudowanie podstawy źródłowej dla prac realizowanych przez studentów

Nazwa zajęć: Początki cywilizacji bliskowschodniej w epoce kamienia (południowy Lewant, północna Mezopotamia, Anatolia)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Znać dynamikę przekształceń społeczności neolitycznych na Bliskim Wschodzie, główne cezury rozwoju oraz ich ramy chronologiczne
- Rozpoznać elementy składowe odpowiedzialne za powstanie cywilizacji neolitycznej i zrozumieć strukturalne związki pomiędzy nimi
- Przedstawić dynamikę rozwoju społeczności neolitycznych na różnych obszarach Bliskiego Wschodu oraz ich główne materialne przejawy
- Przedstawić powody i mechanizm upadku cywilizacji neolitycznej
- Zrozumieć charakter systemu wierzeń w neolicie na Bliskim Wschodzie i ich wpływ na dynamikę przemian społecznych
- Znać charakter rytuałów pogrzebowych i rozumieć jego znaczenie dla społeczności neolitycznych
- Przedstawić i krytycznie ocenić wpływ zmian technologicznych na rozwój społeczności neolitycznych na Bliskim Wschodzie

Treści programowe dla zajęć:

- Szczegółowa chronologia i periodyzacja epoki kamienia Bliskiego Wschodu
- Początki cywilizacji neolitycznej Bliskiego Wschodu w kulturze natufijskiej i okresie neolitu preceramicznego A
- Udomowienie zwierząt i roślin oraz ich konsekwencje dla gospodarki, sfery społecznej i symbolicznej cywilizacji neolitycznej
- Geneza i początki megamiast neolitycznych w początkach okresu preceramicznego B Bliskiego Wschodu
- Rozwój megamiast jako najpełniejszy przejaw cywilizacji neolitycznej na obszarze Bliskiego Wschodu
- Upadek megamiast i rozprzestrzenienie się neolitu na obszary poza Bliskim Wschodem
- Powstanie systemu wierzeń i znaczenie religii dla powstania cywilizacji neolitycznej na obszarze Bliskiego Wschodu
- Architektura i organizacja przestrzeni oraz jej zmiany w czasie i różnice regionalne w okresie rozkwitu cywilizacji neolitycznej na obszarze Bliskiego Wschodu
- Praktyki pogrzebowe i jej zmiany w czasie i różnice regionalne w okresie trwania cywilizacji neolitycznej
- Zdobyte technologiczne neolitu na przykładzie wytwórczości przedmiotów z gliny i obsydianu na obszarze Bliskiego Wschodu
- Çatalhöyük jak przykład rozwiniętej cywilizacji neolitycznej

Nazwa zajęć: Najdawniejsze dzieje cywilizacji śródziemnomorskiej - cywilizacja minojska i mykeńska

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Znać dynamikę rozwoju społeczeństw epoki brązu w Grecji, cezury oraz chronologię.
- Rozpoznać cechy charakterystyczne powstawania cywilizacji epoki brązu
- Przedstawić dynamikę przekształceń społeczności epoki brązu w różnych jej stadiach w epoce brązu w Grecji.
- Przedstawić charakterystykę kultury minojskiej i mykeńskiej.
- Zrozumieć charakter rytuałów pogrzebowych i kultowych związanych z epoką brązu w Grecji.
- Przedstawić główne koncepcje powstania i upadku pierwszych cywilizacji na lądzie europejskim – kultury minojskiej i mykeńskiej.
- Przedstawić pod względem fizycznym i chemicznym bursztyn.
- Znać rolę kulturową bursztynu w poszczególnych odcinkach czasowych pradziejów Europy, w szczególności w kulturze mykeńskiej.

Treści programowe dla zajęć:

- Kultura minojska – geneza, rozkwit i upadek
- Kultura mykeńska – geneza, rozkwit i upadek
- Bursztyn w kulturze mykeńskiej – rola i znaczenie
- Archeometryczne wyznaczniki kontaktów między strefą egejską, a innymi obszarami Europy
- Dzieje kontaktów strefy egejskiej z innymi obszarami Europy w dobie epoki brązu

Nazwa zajęć: Metodyczne podstawy ochrony dziedzictwa archeologicznego w Europie

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- ma wiedzę na temat istniejących aktualnie możliwości wykorzystania metod nieinwazyjnych w pozyskiwaniu rozmaitych danych o stanowiskach archeologicznych i przeszłych krajobrazach oraz ich aplikacji w obowiązującym systemie prawnym
- dysponuje wiedzą o możliwościach wykorzystania wielu metod nieinwazyjnych (zdjęcia lotnicze, dane: geofizyczne, LiDAR-owe, zobrazowania 3 satelitarne itp.) w studiach nad przeszłością i aplikacji tej wiedzy w konstruowaniu strategii ochrony dziedzictwa archeologicznego
- dysponuje umiejętnością określenia potencjału i zakresu wykorzystania metod nieinwazyjnych, w tym: dokumentowania przebiegu badań wykopaliskowych, dokumentowania znanych obiektów, odkrywania nowych stanowisk, odkrywania nowych typów obiektów, opiniowania inwestycji, monitorowania stanu zachowania stanowisk, określania granic stanowisk, oceny rangi poznawczej stanowiska, przygotowywania wniosków konserwatorskich (w tym wpis do rejestru), popularyzacji wiedzy o przeszłości
- opanowanie podstaw wykorzystania wyników metod nieinwazyjnych pod kątem potrzeb konserwatorskich
- opanowanie podstawowych umiejętności pracy w środowisku GIS i operowanie danymi znajdującymi się w przestrzennej bazie danych
- dysponują wiedzą o archiwalnych i współczesnych zasobach kartograficznych (np. mapy z XIX wieku czy współczesna ortofotomapa) oraz problemach związanych z ich integracją w środowisku GIS
- dysponują wiedzą o historycznie zmiennych sposobach zapisu informacji topograficznych na mapach jako odwzorowanie postrzegania przestrzeni i uwikłania go w relację wiedza-władza
- potrafią przeprowadzić krytyczną analizę zapisu kartograficznego oraz interpretatywnego charakteru wiedzy o krajobrazach kulturowych
- dysponują podstawowymi umiejętnościami dotyczącymi formułowania własnych sądów na temat praktyki wykorzystania metod teledetekcyjnych w ochronie dziedzictwa archeologicznego oraz przygotowania podstawy dla własnych projektów badawczych
- potrafią samodzielnie dobrać metody i narzędzia badawcze oraz źródła informacji niezbędne przy realizacji własnych projektów
- potrafią tworzyć zespół interdyscyplinarny i integrować wiedzę pochodzącą z rozmaitych źródeł
- rozumieją konieczność ciągłej weryfikacji przyjętych założeń metodycznych zgodnie ze zmieniającymi się koncepcjami teoretycznymi, rozwojem technologicznym, a także funkcjonowania archeologii w określonym kontekście społecznym

Treści programowe dla zajęć:

- Wykorzystanie archeologicznych danych przestrzennych pozyskanych przy pomocy rozmaitych metod (zdjęcia lotnicze, zobrazowania satelitarne, LiDAR, mapy archiwalne, metody geofizyczne, AZP)
- Wykorzystanie informacji niezbędnych w celu prowadzenia racjonalnej polityki zarządzania dziedzictwem archeologicznym i jego efektywną ochroną
- Wprowadzenie wiedzy na temat najnowszych metod prospekcji archeologicznej (zdjęcia lotnicze, zobrazowania satelitarne, LiDAR, geomatyka, geofizyka) oraz możliwości integracji pozyskanych danych w ramach przestrzennej bazy danych
- Wiedza na temat możliwości efektywnego zarządzania dziedzictwem w warunkach dynamicznego rozwoju gospodarczego i społecznego
- Wiedza na temat praktyki ochrony dziedzictwa archeologicznego ze szczególnym nastawieniem na formy i sposoby ochrony przestrzeni kulturowej, oceny oddziaływania i zagrożeń wynikających ze współczesnego rozwoju

Nazwa zajęć: Metody interpretacji źródeł archeologicznych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- potrafi posługiwać się pojęciami i terminami z zakresu szeroko rozumianego zagadnienia badań źródłoznawczych
- przedstawić założenia poszczególnych metod interpretacji źródeł archeologicznych, a także wskazać ich możliwości oraz ograniczenia
- zastosować główne metody interpretacji źródeł archeologicznych
- samodzielnie, a także we współpracy z innymi specjalistami opracować dane źródłowe
- kreatywnie wykorzystywać wyniki badań źródeł archeologicznych w interpretacji zjawisk pradziejowych i średniowiecznych

Treści programowe dla zajęć:

- charakterystyka źródeł archeologicznych (m.in. architektonicznych, bursztynowych, ceramicznych, kamiennych, kostnych, metalowych, tkanin), jak również pozostałości sztuki czy danych osadniczych
- charakterystyka metod badań źródłoznawczych
- metody interpretacji źródeł archeologicznych w odniesieniu do wybranych nurtów teoretycznych
- możliwości i ograniczenia wykorzystania źródeł archeologicznych w interpretacji procesów i zjawisk naturalnych oraz antropologicznych w pradziejach i średniowieczu
- badania wybranych źródeł archeologicznych – ćwiczenia praktyczne

Nazwa zajęć: Dziedzictwo archeologiczne w kulturze europejskiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu strategii ochrony dziedzictwa archeologicznego w krajach Unii Europejskiej w porównaniu z Polską i potrafi nią operować
- Zna podstawową terminologię, metody i dokumenty ogólne, dotyczące ochrony dziedzictwa oraz ich kontekst historyczny w danym kraju
- Uzyskuje wiedzę i orientację w zakresie dokumentów prawnych ochrony dziedzictwa kulturowego oraz archeologicznego w Polsce i Europie Zachodniej (konwencje, ustawy, rozporządzenia)
- Zna strukturę organizacji odpowiedzialnych za ochronę dziedzictwa w Polsce i Europie Zachodniej
- Zyskuje umiejętność rozpoznania i podjęcia dyskusji na temat zagrożeń i szans dziedzictwa archeologicznego w XXI wieku w aspekcie regionów europejskich
- Zyskuje wiedzę na temat regionów europejskich, ich znaczenia
- Posiada wiedzę z zakresu konieczności i form ochrony europejskich archeologicznych krajobrazów kulturowych, zwłaszcza polskich (Wielkopolska, Kujawy)
- Potrafi zdefiniować podstawowe jednostki przestrzenne, zwłaszcza krajobrazu kulturowego
- Uzyskuje wstępne informacje o tworzeniu baz danych i metodyce analiz przestrzennych archeologicznych krajobrazów kulturowych, pogłębionej w module metodycznym
- Posiada wiedzę dotyczącą współczesnej turystyki miejsc historycznych w tym turystyki archeologicznej
- Potrafi podjąć dyskusję i działania, dotyczące ochrony dziedzictwa wobec turystyki i innych form włączania archeologii w dyskurs kultury masowej
- Potrafi zastosować praktycznie wiedzę na temat współczesności wieloaspektowego funkcjonowania ochrony dziedzictwa kulturowego w tym archeologicznego w Europie

Treści programowe dla zajęć:

- Przedstawienie podstawowej terminologii DAKE_01 4 oraz pojęć: zabytek, dziedzictwo (w wąskim i szerokim sensie), ochrona i opieka nad zabytkami /dziedzictwem archeologicznym itd.
- Zdefiniowanie podstawowych jednostek przestrzennych, zwłaszcza krajobrazu kulturowego, będącego w zakresie zainteresowań archeologii i jej praktycznych rozwiązań w aspekcie ochrony tychże krajobrazów
- Zdefiniowanie turystyki miejsc historycznych i archeoturystyki w kontekście praktycznych rozwiązań ochrony dziedzictwa
- Historia kształtowania się ochrony zabytków i dóbr kulturalnych w Europie, a zwłaszcza w Polsce (od 1918 r.)
- Ochrona dziedzictwa po II wojnie światowej, współczesne strategie i problemy ochrony dziedzictwa
- Wykształcenie się europejskich krajobrazów kulturowych i idei ich ochrony
- Europa regionów: regionalizacja kulturowo -geograficzna (w tym koncepcja Europy Środkowej)
- Archeologia wobec krajobrazu (landscape archaeology): przykłady polskich krajobrazów kulturowych oraz archeologicznych
- Ochrona europejskich krajobrazów kulturowych (przykłady dla Europy Środkowej)
- Dziedzictwo archeologiczne i jego potencjał w rozwoju turystyki kulturowej
- Turystyka archeologiczna: cele oraz metody promowania i popularyzowania archeologicznego dziedzictwa kulturowego
- Metody reprezentowania stanowisk archeologicznych, miejsc zabytkowych oraz krajobrazów historycznych w ramach turystyki
- Szanse i zagrożenia dla dziedzictwa archeologicznego w wyniku rozwoju turystyki

Nazwa zajęć: Archeologia średniowieczna Europy środkowej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- posiada poszerzoną wiedzę na temat przemian kulturowych w średniowieczu na terenie środkowej Europy
- uzyskuje zaawansowaną wiedzę o źródłach materialnych z zakresu archeologii średniowiecza
- umie określać zjawiska interkulturowe na terenie środkowoeuropejskim w średniowieczu
- potrafi scharakteryzować rolę kulturotwórczą środkowej Europy i jej korzenie
- umie samodzielnie opracowywać materiały źródłowe z terenu ziem polskich

Treści programowe dla zajęć:

- rozwój kulturowy społeczeństw europejskich w średniowieczu
- rola państwa polskiego w kulturze europejskiej
- szczegółowe źródłoznawstwo wytworów kultury materialnej

Nazwa zajęć: Archeologia środkowoeuropejskiego Barbaricum

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- analizować dzieje społeczności barbarzyńskiej Europy w dobie ich kontaktowania się ze społeczeństwami kultury śródziemnomorskiej
- interpretować źródła pisane dotyczące barbarzyńskiej Europy
- zrozumieć znaczenie potrzeby prowadzenia interdyscyplinarnych studiów nad społeczeństwami europejskiego Barbaricum
- orientować się w zróżnicowaniu stref kulturowych europejskiego Barbaricum
- ściśle precyzować zmienności chronologiczne właściwe dla omawianego odcinka dziejów
- dysponuje zasobem wiedzy źródłowej, niezbędnym dla interpretacji przemian struktur osadniczych charakterystycznych dla okresu lateńskiego/ przedrzymskiego, wpływów rzymskich i wędrówek ludów

Treści programowe dla zajęć:

- przemiany kulturowe w okresie lateńskim (przedrzymskim), wpływów rzymskich i wędrówek ludów
- zapoznanie z chronologią i systemami kulturowymi okresu lateńskiego (przedrzymskiego), wpływów rzymskich i wędrówek ludów
- prezentacja kontaktów społeczności okresu lateńskiego (przedrzymskiego), wpływów rzymskich i wędrówek ludów ze światem cywilizacji antycznych
- szczegółowa prezentacja pełnej bazy źródeł pisanych dla okresu lateńskiego (przedrzymskiego), wpływów rzymskich i wędrówek ludów i ich znaczenia dla studiów archeologicznych
- charakterystyka struktur osadniczegospodarczych w okresach lateńskim (przedrzymskim), wpływów rzymskich i wędrówek ludów

Nazwa zajęć: Archeologia regionów i stref kulturowych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o specyfice archeologii poszczególnych regionów i stref kulturowych/ cywilizacyjnych Europy i basenu Morza Śródziemnego
- zna i rozumie rozwinięte metody analizy, interpretacji oraz problematyzowania zagadnień, które archeologia poszczególnych regionów i stref kulturowych/ cywilizacyjnych Europy i basenu Morza Śródziemnego podejmuje
- potrafi samodzielnie zdobywać dalszą wiedzę w obszarze archeologii
- wykazuje umiejętności dostrzegania i formułowania problemów związanych z potencjalną przyszłą pracą na polu archeologii i jest w stanie aktywnie podejmować odpowiedzialne działania profesjonalne

Treści programowe dla zajęć:

- Stan badań w zakresie archeologii poszczególnych regionów i stref kulturowych/ cywilizacyjnych Europy i basenu Morza Śródziemnego.
- Wybrane tematy kluczowe – niezbędne do podjęcia pogłębionych studiów szczegółowych dotyczących paleolitu, neolitu i eneolitu w Europie środkowej i wschodniej, wskazanie na innowacyjne kierunki badań.
- Wybrane tematy kluczowe – niezbędne do podjęcia pogłębionych studiów szczegółowych odnośnie wczesnej epoki brązu, epoki brązu i wczesnego żelaza w Europie i strefie egejskiej, wskazanie perspektyw badawczych.
- Wybrane tematy kluczowe – niezbędne do podjęcia pogłębionych studiów szczegółowych dotyczących okresu lateńskiego, wpływów rzymskich i średniowiecza w Europie, a szczególnie kwestie kształtowania się społeczeństw Barbaricum i średniowiecznej Europy ukazane w oparciu o źródła historyczne i archeologiczne.

- Wybrane tematy kluczowe – niezbędne do podjęcia pogłębionych studiów szczegółowych w zakresie archeologii orientalnej i antycznej, ukazane na podstawie bogatych źródeł ARSK-11DU_1, ARSK-11DU_2, ARSK-11DU_3, ARSK-11DU_4 4 archeologicznych i historycznych, a ponadto zarysowanie przyszłości archeologii orientalnej i antycznej jako nauki interdyscyplinarnej, której adepci wykorzystują na bieżąco również osiągnięcia nauk przyrodniczych i ścisłych.

Nazwa zajęć: Archeologia cywilizacji orientalnej i antycznej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- posiada zaawansowaną wiedzę dotyczącą starożytnej Mezopotamii
- posiada zaawansowaną wiedzę dotyczącą starożytnego Egiptu
- posiada zaawansowaną wiedzę dotyczącą starożytnego Rzymu
- posiada umiejętność samodzielnego analizowania i interpretowania źródeł archeologicznych i historycznych związanych ze starożytną Mezopotamią, a szczególnie tych odnoszących się do dzieł sztuki oraz urbanistyki i architektury
- posiada umiejętność samodzielnego analizowania i interpretowania źródeł archeologicznych i historycznych związanych z kulturą starożytnego Egiptu, a szczególnie tych odnoszących się do dzieł sztuki oraz urbanistyki i architektury
- posiada umiejętność samodzielnego analizowania i interpretowania źródeł archeologicznych związanych ze starożytnym Rzymem, a szczególnie tych odnoszących się do dzieł sztuki oraz urbanistyki i architektury

Treści programowe dla zajęć:

- Siła obrazu – sztuka Mezopotamii w świetle badań ikonologicznych
- Archeologia miast mezopotamskich
- Kultura starożytnego Egiptu
- Sztuki plastyczne w kontekście społecznym świata rzymskiego - rzeźba portretowa
- Architektura starożytnego Rzymu - wybrane zagadnienia

Nazwa zajęć: Wybrane zagadnienia z literatury bizantyńskiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- dysponuje ogólną (szkicową) znajomością wschodniorzymskiej historii
- rozumie i potrafi wytłumaczyć rolę i pozycję cesarstwa wschodniorzymskiego w świecie późnego antyku oraz średniowiecza
- rozumie i potrafi wyjaśnić wyjątkowy status Konstantynopola jako centrum ekonomicznego, kulturowego i władzy w granicach cesarstwa i poza nimi
- zna i potrafi wymienić formalne cechy wschodniorzymskiego dzieła historiograficznego i hagiograficznego
- rozumie i potrafi omówić strategię uwiarygodniania treści utworu hagiograficznego oraz jej historyczności i ahistoryczności
- rozumie i potrafi wyjaśnić mechanizm konstruowania wizerunku grup (własnej i obcych) oraz jednostek we wschodniorzymskiej historiografii
- rozumie zagadnienie kontynuacji („repcji”) greckiej literatury antycznej w literaturze wschodniorzymskiej
- rozumie i potrafi omówić etos wschodniorzymskich elit i towarzyszące mu zagadnienia tożsamościowe na podstawie wschodniorzymskiej literatury dydaktycznej
- zna i potrafi omówić świat rzymskiego pogranicza we wschodniorzymskiej epice ludowej

Treści programowe dla zajęć:

- Historia cesarstwa wschodniorzymskiego w zarysie
- Pozycja i rola cesarstwa wschodniorzymskiego w szerszym kontekście polityczno-kulturowym późnego antyku i średniowiecza
- Konstantynopol jako centrum władzy oraz ośrodek ekonomiczny i kulturowy
- Znajomość treści wybranych dzieł literatury wschodniorzymskiej
- Cechy formalne rzymskiej historiografii i hagiografii
- Strategie konstruowania wiarygodności we wschodniorzymskiej literaturze hagiograficznej
- Mechanizmy konstruowania obrazu grup i jednostek we wschodniorzymskiej historiografii
- Grecka literatura antyczna w literaturze wschodniorzymskiej
- Obraz rzymskich elit we wschodniorzymskiej literaturze dydaktycznej
- Świat rzymskiego pogranicza we wschodniorzymskiej epice ludowej

Nazwa zajęć: Wprowadzenie do papirologii

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- scharakteryzować podstawowe formy książki w starożytności
- scharakteryzować typy i stan zachowania zabytków literackich znanych z tradycji bezpośredniej
- krytycznie wartościować znaczenie różnych przejawów kultury materialnej dla transmisji tekstów
- Rozróżnić podstawowe sposoby zapisu tekstu literackiego na papirusie
- Odczytać prosty tekst zapisany na papirusie
- Sporządzić prostą edycję tekstu zachowanego na papirusie według współczesnych zasad edycji tekstu

Treści programowe dla zajęć:

- Papirologia – definicja i jej ramy chronologiczno-geograficzne
- Historia odkryć papirusowych (gdzie i dlaczego znajdują się papirusy)
- Papirus i inne materiały piśmienne w starożytności
- Skryba – jego zwyczaje i przybory pisarskie
- Książka w starożytności (zwój, kodeks)
- Papirusy literackie a literatura grecka i łacińska
- Papirusy dokumentarne jako jedna z podstaw historii starożytnej
- Papirolog w pracy – podstawy edycji tekstu papirusowego
- Papirologia a krytyka tekstu;
- Komputer i internet w pracy papirologa
- Etapy edycji tekstu papirusowego

Nazwa zajęć: **Wprowadzenie do badań nad Biblią**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- potrafi omówić literacki podział Biblii
- potrafi przeprowadzić samodzielnie analizę literacko-historyczną wybranych tekstów biblijnych
- dysponuje wiedzą na temat treści wybranych ksiąg biblijnych
- rozumie charakter społeczeństwa i prawa starożytnego Izraela
- zna i rozumie pojęcie kanonu biblijnego wraz z jego zróżnicowaniem dla poszczególnych nurtów judaizmu i chrześcijaństwa
- zna i potrafi się posłużyć terminologią wykorzystywaną w badaniach nad literaturą biblijną (apokryf, pseudoepigraf itd.)

Treści programowe dla zajęć:

- analiza tekstu pod kątem cech charakterystycznych dla danego gatunku
- egzegeza tekstu biblijnego
- reprezentatywne dla prozy i poezji gatunki literackie w Biblii
- ogólna znajomość kultury i społeczeństwa starożytnego Izraela
- znajomość treści wybranych ksiąg biblijnych i apokryfów

Nazwa zajęć: Tradycja klasyczna w literaturze europejskiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna mechanizmy transmisji najważniejszych tekstów antycznych
- Zna i rozumie najważniejsze sposoby recepcji literatury klasycznej w poszczególnych epokach
- Potrafi przyporządkować nurty, epoki, twórców oraz ich dzieła
- Potrafi scharakteryzować wybrane arcydzieła literatury europejskiej ze względu na obecność w nich wątków i motywów antycznych oraz odwołań do tekstów klasycznych
- Potrafi wskazać paralele między zjawiskami europejskimi a polskimi w zakresie funkcjonowania tradycji klasycznej w literaturze

Treści programowe dla zajęć:

- Przejście od starożytności do wieków średnich. Trzy prerenesansy. Transmisja tekstów klasycznych
- Case study: Boecjusz
- Instytucje edukacyjne jako centra tradycji klasycznej
- Case study: Dante
- Renesans wobec prerenesansów
- Case study: Boccaccio i Petrarca (problem dwujęzyczności)
- Translacja, imitacja, emulacja, parodia w kulturze renesansu i baroku. Horacjanizm sv. pindaryzm
- Jak mówić o sobie przy pomocy antyku? Case study: Montaigne
- Case study: Szekspir i recepcja antyku
- Renesansowe i barokowe dyskusje wokół tragedii
- Case study: Corneille i Racine
- Spór starożytników z nowożytnikami (la querelle des Anciens et des Modernes)

- Chrześcijaństwo w poszukiwaniu eposu. Case study: Jerozolima wyzwolona i jej polska recepcja
- Neohellenizm. Case study: Goethe
- Wiek XX i współczesność – zmierzch czy tryumf tradycji klasycznej?

Nazwa zajęć: Stylistyka łacińska

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna w stopniu zaawansowanym gramatykę języka łacińskiego zwł. w zakresie składni
- zna czynnie słownictwo i podstawową frazeologię klasycznej łaciny
- zna środki stylistyczne (figury i tropy) oraz odmiany stylistyczne łaciny
- rozumie, analizuje i komentuje oryginalne teksty autorów starożytnych pod względem stylistycznym
- potrafi skorzystać z tekstów oryginalnych jako wzorca stylistycznego własnych wypowiedzi pisemnych
- konstruuje wypowiedzi pisemne w języku łacińskim

Treści programowe dla zajęć:

- skład zdania łacińskiego
- przydatne frazy i frazeologia
- środki stylistyczne w tekstach łacińskich
- analiza stylistyczna i składniowa tekstów oryginalnych
- teksty oryginalne jako wzorzec (retranslacja)
- tworzenie wypowiedzi pisemnych w języku łacińskim – metodyka
- tworzenie wypowiedzi pisemnych w języku łacińskim – praktyka

Nazwa zajęć: Stylistyka grecka

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- stosować wiedzę teoretyczną do przełożenia tekstu
- stosować poznane techniki przekładu
- uwzględnić rejestry językowe w przekładanych tekstach
- stosować warianty tłumaczenia
- poprawnie przekładać proste teksty polskie na język grecki

Treści programowe dla zajęć:

- Omówienie użycia i funkcji form deklinacyjnych. Ćwiczenia praktyczne obejmujące przekład z języka polskiego na grecki.
- Omówienie użycia i funkcji form koniugacyjnych. Ćwiczenia praktyczne obejmujące przekład z języka polskiego na grecki.
- Omówienie zasad mowy zależnej. Ćwiczenia praktyczne obejmujące przekład z języka polskiego na grecki.
- Omówienie użycia negacji. Ćwiczenia praktyczne obejmujące przekład z języka polskiego na grecki.

Nazwa zajęć: Przekład literacki poezji greckiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- potrafi przekładać greckie teksty poetyckie
- zna stosowne techniki przekładu
- jest zorientowany w teorii przekładu
- potrafi wykorzystać swoją wiedzę w sposób praktyczny

Treści programowe dla zajęć:

- Przekład tekstów reprezentujących wybrane gatunki poetyckie
- Analiza i porównanie z tekstem oryginalnym polskich przekładów pióra uznanych tłumaczy
- Przekazanie informacji ogólnych dotyczących teorii przekładu

Nazwa zajęć: Przekład literacki poezji łacińskiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Wskazać główne tendencje przekładowe obowiązujące w literaturze polskiej (i europejskiej) na przestrzeni różnych epok w odniesieniu do poezji łacińskiej;
- Wyjaśnić pojęcia z zakresu sztuki przekładu niezbędne w przekładach poezji łacińskiej;
- Łączyć kontekst historyczny i kulturowy z wyborem strategii przekładowych na przestrzeni wieków w odniesieniu do przekładu poezji łacińskiej;
- Ocenąć zastosowane przez tłumacza strategie na konkretnym przykładzie poezji łacińskiej;

- Tworzyć własne strategie przekładu poezji łacińskiej.

Treści programowe dla zajęć:

- Tradycja przekładu wybranych utworów z poezji łacińskiej (na języki nowożytny, na język polski).
- Różne strategie przekładu poezji łacińskiej (udomowienie, egzotyka, archaizacja, nacjonalizacja, uwspółcześnienie, zmiana decorum) – ocena istniejących i własne propozycje.
- Zagadnienia szczegółowe, w tym wersyfikacyjne w przekładzie poezji łacińskiej.
- Imitatio, aemulatio, contaminatio, czyli o plagiacie i prawie autorskim w odniesieniu do poezji łacińskiej.
- Dodatki tłumacza, czyli didaskalia i przypisy wspomagające przekład poezji łacińskiej. Ocena istniejących i próba stworzenia własnych przekładów poezji łacińskiej.

Nazwa zajęć: **Przekład literacki prozy greckiej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- potrafi przekładać greckie teksty prozatorskie
- zna stosowne techniki przekładu
- jest zorientowany w teorii przekładu
- potrafi wykorzystać swoją wiedzę w sposób praktyczny

Treści programowe dla zajęć:

- Przekład tekstów reprezentujących wybrane gatunki prozatorskie
- Analiza i porównanie z tekstem oryginalnym polskich przekładów pióra uznanych tłumaczy
- Przekazanie informacji ogólnych dotyczących teorii przekładu

Nazwa zajęć: **PRZEKŁAD LITERACKI PROZY ŁACIŃSKIEJ**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna główne tendencje przekładowe obowiązujące w literaturze polskiej (i europejskiej) na przestrzeni różnych epok w odniesieniu do prozy łacińskiej;
- Zna i definiuje pojęcia z zakresu sztuki przekładu niezbędne w przekładach prozy łacińskiej;
- Łączy kontekst historyczny i kulturowy z wyborem strategii przekładowych na przestrzeni wieków w odniesieniu do przekładu prozy łacińskiej;
- Ocenia zastosowane przez tłumacza strategie na konkretnym przykładzie prozy łacińskiej;
- Tworzy własne strategie przekładu prozy łacińskiej.

Treści programowe dla zajęć:

- Tradycja przekładu wybranych utworów z prozy łacińskiej (na języki nowożytny, na język polski).
- Różne strategie przekładu prozy łacińskiej (udomowienie, egzotyka, archaizacja, nacjonalizacja, uwspółcześnienie, zmiana decorum) – ocena istniejących i własne propozycje.
- Zagadnienia szczegółowe w przekładzie prozy łacińskiej.
- Imitatio, aemulatio, contaminatio, czyli o plagiacie i prawie autorskim w odniesieniu do prozy łacińskiej.
- Dodatki tłumacza, czyli didaskalia i przypisy wspomagające przekład prozy łacińskiej. Ocena istniejących i próba stworzenia własnych przekładów prozy łacińskiej.

Nazwa zajęć: **Proza łacińska w oryginale**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna słownictwo występujące w tłumaczonych tekstach oryginalnych
- tłumaczy zaawansowane teksty oryginalne wybranych autorów z języka łacińskiego na język polski (ze słownikiem)
- analizuje, komentuje i interpretuje nawet teksty oryginalne wybranych autorów pod względem językowym i realioznawczym, stylistycznym, retorycznym, gatunkowym wykorzystując pomoce warsztatowe filologa klasycznego (słowniki, tezaury, komentarze, także w formie elektronicznej (zasoby online)
- posiada wiedzę na temat rozwoju języka łacińskiego

Treści programowe dla zajęć:

- Lektura wybranych fragmentów prozy łacińskiej (autorzy spoza kanonu czytanych na studiach licencjackich, np. Seneka jako twórca nowego stylu epoki cesarstwa): praca z tekstem (warsztat filologa)
- Przekład prozy wg wyboru tekstów (spoza kanonu czytanych na studiach licencjackich) dokonany przez studentów
- Analiza i interpretacja językowa (gramatyka, leksyka) i realioznawcza wybranych tekstów łacińskich

- Analiza i interpretacja wybranych tekstów łacińskich pod względem przynależności gatunkowej, idiolektu autora, stylu oraz odzwierciedlenia tendencji i zjawisk właściwych dla danej epoki literackiej

Nazwa zajęć: Proza grecka w oryginale

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Przełożyć urywek greckiej prozy z uwzględnieniem jego specyfiki gatunkowej
- Zidentyfikować i przetłumaczyć właściwie formy dialektalne obecne w tekście
- zastosować wiedzę historycznoliteracką do przełożenia tekstu
- Zastosować znajomość paradygmatów gramatyki opisowej do przełożenia tekstu

Treści programowe dla zajęć:

- Analiza tekstu pod kątem cech charakterystycznych dla gatunku
- Analiza tekstu pod kątem form dialektalnych
- Analiza tekstu pod kątem historycznoliterackim
- Przekład tekstu greckiego na język polski
- Warianty tłumaczenia i rejestry językowe

Nazwa zajęć: Metryka grecka i łacińska

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- rozpoznawać i skandować popularne oraz rzadziej używane wersy stychiczne;
- rozpoznawać i analizować miary liryczne dramatu i liryki chóralnej;
- określić kontekst użycia miar;
- wykazać się zaawansowaną wiedzą teoretyczną z zakresu wersyfikacji greckiej i łacińskiej
- wykorzystać praktycznie zaawansowaną wiedzę teoretyczną z zakresu wersyfikacji greckiej i łacińskiej

Treści programowe dla zajęć:

- Powtórzenie wiadomości o podstawowych miarach stychicznych i lirycznych
- Poszerzenie wiadomości teoretycznych
- Zaznajomienie z problematyką związaną z miarami lirycznymi, ich analiza i interpretacja
- Omówienie roli formy wersyfikacyjnej w strukturze formalnej tekstu
- Poszerzenie wiadomości o repertuarze miar lirycznych

Nazwa zajęć: Literatura nowołacińska

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna i rozumie specyfikę neolatynistyki oraz kluczowe dla tej dyscypliny narzędzia i metodologię badań;
- zna i rozumie i stosuje kluczowe dla rozwoju kultury i literatury nowołacińskiej terminy (np. imitatio, aemulatio, cyceronianizm, lipsjanizm, konceptyzm)
- potrafi przedstawić główne tendencje w rozwoju literatury nowołacińskiej w Europie i Polsce od renesansu do oświecenia, wskazując i umiejscawiając w odpowiednim okresie reprezentatywne utwory prozaiczne i poetyckie, ich autorów, poruszając tematykę
- analizuje i interpretuje (przy użyciu odpowiedniej terminologii i argumentów) europejskie i polskie teksty nowołacińskie (czyta w przekładzie bądź oryginale), uwzględniając szeroki kontekst historyczno-kulturowy, wpływ tradycji antycznej, kwestie formalne (gatunki, styl, język), charakterystyczne toposy i motywy
- potrafi wskazać, scharakteryzować najczęściej pojawiające się w danej epoce gatunki oraz wyjaśnić przyczyny popularności, uwzględniając także ówczesną myśl teoretyczno-literacką oraz przykłady ich praktycznej realizacji
- potrafi wskazać i scharakteryzować główne tendencje w rozwoju j. łacińskiego w omawianych epokach
- potrafi problematyzować ciągłość, kontynuację oraz procesualność tradycji klasycznej w renesansie, baroku i oświeceniu

Treści programowe dla zajęć:

- Wprowadzenie do literatury nowołacińskiej. Neolatynistyka jako dyscyplina naukowa. Główne problemy badawcze. Metodologia. Ośrodki badań nowołacińskich.
- Szkoła jako ośrodek kultury nowołacińskiej. Kształcenie literackie w szkole humanistycznej i jego konsekwencje dla dwujęzyczności kultury renesansu i baroku. Znaczenie twórczości łacińskiej w renesansie, baroku i oświeceniu.
- Rozwój poezji i prozy nowołacińskiej w Europie i Polsce od renesansu do oświecenia
- Najważniejsze gatunki w literaturze nowołacińskiej (refleksja teoretyczna i praktyczne realizacje)

- Europejska i polska literatura nowołacińska – główni przedstawiciele i ich środowisko twórcze
- Problemy imitacji klasycznych wzorów w literaturze nowołacińskiej
- Przemiany łaciny w okresie od renesansu do oświecenia

Nazwa zajęć: Liryka łacińska w oryginale

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Prawidłowo potrafi przełożyć urywek łacińskiego utworu lirycznego z uwzględnieniem jego specyfiki gatunkowej
- Umie zidentyfikować i określić właściwie formy poetyckie (tropy i figury) obecne w tekście
- Potrafi zastosować wiedzę historycznoliteracką do przełożenia tekstu
- Umie zastosować znajomość paradygmatów gramatyki opisowej do przełożenia tekstu
- Potrafi opracować przełożony tekst, opatrując go stosownym komentarzem

Treści programowe dla zajęć:

- Problemy wokół przekładu dzieła z odległej epoki
- Gramatyka łacińska jako podstawa przekładu stylistycznego
- Cechy genologiczne liryki w przekładzie
- Odwołania do innej twórczości opracowywanego autora i specyfiki jego twórczości
- Pogłębienie tekstu przetłumaczonego o analizę np. odwołań intertekstualnych
- Analiza porównawcza przekładów wybranego dzieła antycznego w j. łacińskim
- Wybór przez tłumacza edycji tekstu oryginalnego i znaczenie tego wyboru

Nazwa zajęć: Liryka grecka w oryginale

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Przełożyć urywek greckiego utworu lirycznego z uwzględnieniem jego specyfiki gatunkowej
- Zidentyfikować i przetłumaczyć właściwie formy dialektalne obecne w tekście
- zastosować wiedzę historycznoliteracką do przełożenia tekstu
- Zastosować znajomość paradygmatów gramatyki opisowej do przełożenia tekstu

Treści programowe dla zajęć:

- Analiza tekstu pod kątem cech charakterystycznych dla utworu lirycznego
- Analiza tekstu pod kątem form dialektalnych
- Analiza tekstu pod kątem historycznoliterackim
- Przekład tekstu greckiego na język polski
- Warianty tłumaczenia i rejestry językowe

Nazwa zajęć: Krytyka tekstu

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zdefiniować podstawowe pojęcia z zakresu krytyki tekstu
- rozróżnić edycje tekstów
- wykorzystać swoją wiedzę do przygotowania edycji tekstu i innych czynności badawczych
- świadomie i trafnie posługiwać się terminologią specjalistyczną
- wykorzystać świadomie aparat krytyczny
- wyjaśnić specyfikę tekstów antycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Omówienie historii i metodologii krytyki tekstu
- Specyfika antycznych tekstów źródłowych
- Transmisja tekstu i rodzaje jego zniekształceń
- Recensio i emendatio
- Wydanie krytyczne i aparat krytyczny
- Tekst Nowego Testamentu
- Lektura tekstu prozy i poezji antycznej z aparatem krytycznym
- Lektura tekstu Nowego Testamentu z aparatem krytycznym

Nazwa zajęć: Gramatyka historyczna języka greckiego i łacińskiego

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- ma podstawową wiedzę na temat różnic i cech wspólnych języków klasycznych i innych języków indoeuropejskich
- ma podstawową wiedzę o metodologii badań językoznawstwa historyczno-porównawczego
- ma zaawansowaną wiedzę o historii języka greckiego i łacińskiego

- ma zaawansowaną wiedzę o gramatyce historycznej języka greckiego i łacińskiego
- ma zaawansowaną wiedzę na temat powstania i rozwoju alfabetów greckiego i łacińskiego oraz pism sylabicznych używanych do zapisu języka greckiego
- kompetentnie stosuje terminologię językoznawstwa historyczno-porównawczego

Treści programowe dla zajęć:

- Systemy pisma w historii języka greckiego i łacińskiego
- Historia języków klasycznych
- Język praindoeuropejski a greka i łacina
- Fonetyka historyczna języka greckiego i łacińskiego
- Morfologia historyczna języka greckiego i łacińskiego
- Elementy składni historycznej języka greckiego i łacińskiego
- Lektura wybranych tekstów ważnych dla badań nad historią i gramatyką historyczną języka greckiego i łacińskiego

Nazwa zajęć: Epika grecka w oryginale

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Przełożyć urywek greckiego eposu z uwzględnieniem jego specyfiki gatunkowej
- Zidentyfikować i przetłumaczyć właściwie formy dialektalne obecne w tekście
- zastosować wiedzę historycznoliteracką do przełożenia tekstu
- Zastosować znajomość paradygmatów gramatyki opisowej do przełożenia tekstu

Treści programowe dla zajęć:

- Analiza tekstu pod kątem cech charakterystycznych dla eposu
- Analiza tekstu pod kątem form dialektalnych
- Analiza tekstu pod kątem historycznoliterackim
- Przekład tekstu greckiego na język polski
- Warianty tłumaczenia i rejestry językowe

Nazwa zajęć: Dramat grecki w oryginale

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Przełożyć urywek greckiego dramatu z uwzględnieniem jego specyfiki gatunkowej
- Zidentyfikować i przetłumaczyć właściwie formy dialektalne obecne w tekście
- zastosować wiedzę historycznoliteracką do przełożenia tekstu
- Zastosować znajomość paradygmatów gramatyki opisowej do przełożenia tekstu

Treści programowe dla zajęć:

- Analiza tekstu pod kątem cech charakterystycznych dla danego gatunku dramatycznego
- Analiza tekstu pod kątem form dialektalnych
- Analiza tekstu pod kątem historycznoliterackim
- Przekład tekstu greckiego na język polski
- Warianty tłumaczenia i rejestry językowe

SPECJALNOŚCI

KULTURA KLASYCZNA, sem. II

Nazwa zajęć: Rozwój Kościoła w świecie starożytnym (fakultatywny)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym historię Kościoła w starożytności, prowadzącą do specjalizacji w obszarze historii relacji państwa i Kościoła aż do wieków średnich oraz możliwą do rozwijania i twórczego stosowania w działalności profesjonalnej
- Opanował na poziomie rozszerzonym terminologię patrystyczną, jak też podstawową terminologię teologiczną i religioznawczą
- Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o historii Imperium Romanum
- Zna zagadnienia historii powszechnej na poziomie zaawansowanym w zakresie starożytności chrześcijańskiej
- Rozumie relacje i zależności pomiędzy przeszłością a teraźniejszością oraz ich wpływ na świadomość i tożsamość współczesnych ludzi i społeczeństw, szczególnie w zakresie relacji państwa z Kościołem
- Posiada pogłębioną wiedzę pozwalającą na przeprowadzenie krytyki różnorodnych źródeł historycznych z omawianej epoki

- Rozumie powiązania interdyscyplinarne historii i nauk pokrewnych z innymi naukami i obszarami nauk. Rozumie zastosowania metod i narzędzi innych dyscyplin naukowych, szczególnie teologii i religioznawstwa, w pracy historyka
- Stosuje świadomie w mowie i w piśmie terminologię fachową właściwą dla nauk historycznych i pokrewnych, zarówno w pracy badawczej, jak i w popularyzacji nauk historycznych
- Analizuje, interpretuje i wykorzystuje dla potrzeb własnych badań teksty historiograficzne, teksty źródłowe oraz inne nośniki pamięci
- Formułować w oparciu o wiedzę i umiejętności wyniesione ze studiów własne stanowisko dotyczące wybranych zagadnień historycznych obecnych w życiu społecznym

Treści programowe dla zajęć:

- Źródłowa wartość tekstów Nowego Testamentu
- Biografia Jezusa z Nazaretu – próba rekonstrukcji
- Powstanie kościołów lokalnych i ich geografia
- Kształtowanie się nowych gatunków literackich w epoce patrystycznej i ich wartość poznawcza
- Prześladowania chrześcijan w Imperium Romanum
- Życie codzienne chrześcijan – nowe normy zachowań społecznych?
- Chrzest Konstantyna Wielkiego i zmiana polityki państwa
- Apoteoza (?) władców chrześcijańskich
- Chrystianizacja aparatu władzy i związki państwa i Kościoła w IV w.
- Reakcja cesarza Juliana
- Prawodawstwo religijne cesarzy rzymskich w IV i V wieku
- Spór intelektualny elit pogańskich i chrześcijańskich u schyłku IV wieku
- Mnisi jako przejaw społecznej alienacji?
- Spory chrystologiczne i rola cesarzy w zwoływaniu soborów powszechnych
- Czy Kościół był odpowiedzialny z upadek Cesarstwa Rzymskiego?

Nazwa zajęć: **Praktyczna nauka języka łacińskiego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawy łacińskiej gramatyki opisowej
- Na podstawie gramatyki opisowej potrafi czytać teksty oryginalne oraz przygotować komentarz historyczno-filologiczny.

Treści programowe dla zajęć:

- Lektura wybranego tekstu, adekwatnego do wiedzy studenta

Nazwa zajęć: **Praktyczna nauka języka greckiego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawy greckiej gramatyki opisowej
- Na podstawie gramatyki opisowej potrafi czytać teksty oryginalne oraz przygotować komentarz historyczno-filologiczny.

Treści programowe dla zajęć:

- Lektura wybranego tekstu, adekwatnego do wiedzy studenta

SPECJALNOŚCI

KULTURA KLASYCZNA, sem. III

Nazwa zajęć: **Praktyczna nauka języka łacińskiego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawy greckiej gramatyki opisowej
- Na podstawie gramatyki opisowej potrafi czytać teksty oryginalne oraz przygotować komentarz historyczno-filologiczny.

Treści programowe dla zajęć:

- Lektura wybranego tekstu, adekwatnego do wiedzy studenta

Nazwa zajęć: **Praktyczna nauka języka greckiego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawy greckiej gramatyki opisowej
- Na podstawie gramatyki opisowej potrafi czytać teksty oryginalne oraz przygotować komentarz historyczno-filologiczny.

Treści programowe dla zajęć:

- Lektura wybranego tekstu, adekwatnego do wiedzy studenta

SPECJALNOŚCI

HISTORIA WOJSKOWOŚCI, sem. II

Nazwa zajęć: Zastosowanie kartografii w badaniach historycznowojskowych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- posiada umiejętność analizy map wojskowych, jako źródła
- posiada umiejętność kreślenia mapy i szkiców sytuacyjnych
- posiada umiejętność przeniesienia opisu wojny, kampanii, bitwy na mapę
- posiada umiejętność czytania map wojskowych
- potrafi na podstawie map odtworzyć przebieg działań wojennych

Treści programowe dla zajęć:

- Historia topografii wojskowej
- Teren w operacjach militarnych
- Znaczenie terenu w walce
- Pojęcie mapy i części składowe mapy
- Standardowe elementy mapy
- Rzeźba terenu i orientacja na mapie
- Analiza terenu w czasie przemarszu
- Zdjęcia lotnicze i satelitarne
- Szkice terenu i szkice sytuacyjne zasady sporządzania
- Ocena terenu w walce
- Wykorzystanie mapy w dowodzeniu

Nazwa zajęć: Wpływ postępu techniki na przemiany w wojskowości

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna wpływ postępu techniki na przemiany wojska
- prawidłowo posługuje się zwrotami i terminami z zakresu techniki i terminologii wojskowej
- wskazuje i określa związki istniejące pomiędzy postępowaniem techniki, a przemianami wojskowości
- potrafi określić, kluczowe wynalazki i kluczowe momenty w dziejach dla przemian wojskowości
- jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat wpływu postępu na przemiany w wojskowości
- Potrafi wskazać potencjalne kierunki rozwoju techniki wojskowej

Treści programowe dla zajęć:

- Wskazanie wpływu techniki na rozwój wojskowości
- Przedstawienie wzajemnych relacji pomiędzy techniką, a wojskiem
- Wskazanie kluczowych wynalazków, które zmieniły obraz wojska
- Wskazanie najważniejszych nowinek technicznych, które przenikły z armii do życia codziennego
- Potencjalne kierunki rozwoju techniki wojskowej i ich wpływ na życie codzienne
- Podstawowe terminy związane z kluczowymi osiągnięciami w technice wojskowej

Nazwa zajęć: Dzieje wojen morskich

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna najważniejsze bitwy morskie do końca XX wieku
- Orientuje się w historii dziejów wojen morskich do końca XX wieku
- Prawidłowo posługuje się terminami z zakresu wojen morskich do końca XX wieku
- Rozpoznaje klasy okrętów charakterystyczne dla poszczególnych okresów
- Potrafi określić jak na przestrzeni dziejów zmieniała się rola wojny prowadzonej na morzu
- Jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat historii wojen morskich

Treści programowe dla zajęć:

- Pojęcie i podział tematyczny problematyki wojen morskich
- Wojny na morzu w czasach starożytnych i średniowiecznych
- Wojny morskie czasów nowożytnych – walka o panowanie nad światem
- Wojny morskie czasów epoki napoleońskiej
- Rozwój flot i okrętów w XIX wieku – morski wyścig zbrojeń
- I wojna światowa na morzu
- II wojna światowa na morzu
- Wojna podwodna w I i II wojnie światowej

- Współczesne konflikty zbrojne prowadzone na morzu
- Floty wojenne u progu XXI wieku – znaczenie piechoty morskiej, zagrożenie ze strony współczesnego piractwa, wojna podwodna

SPECJALNOŚCI

HISTORIA WOJSKOWOŚCI, sem. III

Nazwa zajęć: **Znaczenie punktów oporu w średniowieczu i czasach**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna historię fortyfikacji średniowiecznych i nowożytnych w Polsce i wybranych krajach europejskich
- Prawidłowo posługuje się zwrotami i terminami z zakresu historii fortyfikacji
- Wskazuje i określa związki między historią fortyfikacji a badaniami historyczno-wojskowymi
- Potrafi określić jak historię fortyfikacji zastosować w badaniach historyczno-wojskowych
- Jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat zastosowania historii fortyfikacji

Treści programowe dla zajęć:

- Obóz rzymski i limes jako przykład rozwiązań fortyfikacyjnych świata starożytnego.
- Grody i system grodowy na ziemiach państwa Pierwszych Piastów
- Na początku była wieża
- Zamki Normanów – nowa jakość w średniowiecznych fortyfikacjach.
- Jak krzyżowcy nauczyli się budować zamki.
- Zamki krzyżackie – ceglane twierdze.
- Miasta za murami.
- Carcassonne – legenda średniowiecznych fortyfikacji.
- Nowożytne szkoły fortyfikacyjne.
- Zamki angulowe – co to było?
- Jak malarz przyczynił się do rewolucji w dziejach fortyfikacji – zasady fortyfikacji bastionowych
- Fortyfikacje bastionowe na ziemiach Rzeczypospolitej
- Nowożytne fortyfikacje Wielkopolski.
- Marszałek S. Vauban – genialny fortyfikator

Nazwa zajęć: **Turystyka militarna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawowe zagadnienia w ramach turystyki militarnej.
- Zna podstawy prawne i logistyczne organizowania turystyki militarnej w Polsce.
- Potrafi skonstruować plan podróży historycznej w ramach turystyki militarnej.
- Potrafi upowszechniać wiedzę historyczną na różne sposoby.
- Posiada umiejętność prawidłowej oceny poziomu swojej wiedzy w zakresie turystyki militarnej.

Treści programowe dla zajęć:

- Wprowadzenie do turystyki militarnej (definicje, potencjał turystyki militarnej, uczestnicy turystyki militarnej).
- Zarys dziejów militarnej turystyki kulturowej. Główne destynacje militarnej turystyki kulturowej w Europie i na Świecie.
- Rekonstrukcje historyczne – aspekty prawne.
- Prawno-historyczne aspekty problematyki fortyfikacji, oraz ich zagospodarowanie.
- Turystyka pól bitewnych.
- Miejsca ze zorganizowaną ofertą turystyczną (turystyki militarnej) w Polsce.
- Militarne szlaki turystyczne jako oferta turystyczna w Polsce.
- Militarna turystyka eventowa. Turystyka obiektów militarnych.
- Miejsca pamięci narodowej – przykładowe programy wycieczek edukacyjnych dla dzieci i młodzieży.
- Usługi turystyczne.
- Zarządzanie turystyką militarną.
- Rozwój turystyki militarnej w Europie i na Świecie.
- Rozwój turystyki militarnej w Polsce – przykłady.

Nazwa zajęć: **Pola bitew**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada umiejętność analizy pola walki na przestrzeni dziejów
- Posiada umiejętności omówienia losów walk na poziomie taktyczno-operacyjnym
- Rozumienie rolę dowódcy na każdym ze szczebli dowodzenia; wiedza na temat roli żołnierza na polu walki
- Potrafi wskazać cechy jakimi powinien charakteryzować się współczesny dowódca oraz jego umiejętność gromadzenia sił i środków na konkretnym kierunku operacyjnym
- Rozumie pojęcie ekonomii sił na polu walki

Treści programowe dla zajęć:

- Analiza wybranych przypadków ze starożytności
- Analiza wybranych przypadków ze średniowiecza
- Analiza wybranych przypadków z czasów nowożytnych
- Analiza wybranych przypadków z XIX wieku
- Analiza wybranych przypadków z XX wieku
- Analiza wybranych przypadków z XXI wieku
- Analiza przykładów morskich i powietrznych pól bitewnych

Nazwa zajęć: Myśl wojskowa

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna najważniejsze teorie wojskowe i ich twórców epoki nowożytnej i najnowszej
- wskazuje i określa związki między teorią a praktyką pola walki w czasach nowożytnych i najnowszych
- potrafi określić, które teorie miały wpływ na prowadzenie wojen na przestrzeni wieków
- potrafi przeprowadzić analizę i krytykę teorii wojskowych powstających w czasach nowożytnych i najnowszych

Treści programowe dla zajęć:

- Geneza myśli wojskowej
- Geneza wojen i uzasadnienie konieczności ich prowadzenia
- Myśl wojskowa starożytności: Chin, Grecji, Rzymu
- Myśl wojskowa w średniowieczu
- Myśl wojskowa XVI wieku
- Myśl wojskowa XVII wieku
- Myśl wojskowa XVIII wieku
- Myśl wojskowa XIX wieku
- Myśl wojskowa dwudziestolecia międzywojennego
- Myśl wojskowa drugiej połowy XX wieku
- Myśl wojskowa XXI wieku
- Myśl wojskowo-techniczna

Nazwa zajęć: Ekonomiczne uwarunkowania wojen

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna problematykę ekonomicznych uwarunkowań wojen
- prawidłowo dokonuje oceny znaczenia pieniądza dla organizacji armii i prowadzenia wojny
- wskazuje i określa związki pomiędzy wojną a jej ekonomicznymi podstawami
- potrafi określić jak na przestrzeni dziejów zmieniała się rola pieniądza i ekonomicznego zabezpieczenia dla tworzonej armii
- jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat ekonomicznych uwarunkowań wojen

Treści programowe dla zajęć:

- Pojęcie i podział tematyczny problematyki ekonomicznych uwarunkowań wojen
- Pieniądz na wojnie w czasach starożytnych i średniowiecznych
- Pieniądz bogiem wojny w czasach nowożytnych
- Finansowe zabezpieczenie wojen czasów napoleońskich i w XIX wieku
- Wielkie starcie kapitałów – pierwsza wojna światowa
- Od kryzysu do wojny za pieniądze całego świata – druga wojna światowa
- Współczesne konflikty zbrojne prowadzone o panowanie nad surowcami ekonomicznymi

SPECJALNOŚCI

HISTORIA WOJSKOWOŚCI, sem. IV

Nazwa zajęć: Znaczenie punktów oporu w XIX i XX wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna historię fortyfikacji XIX i XX wieku w Polsce i wybranych krajach europejskich
- Prawidłowo posługuje się zwrotami i terminami z zakresu historii fortyfikacji
- Wskazuje i określa związki między historią fortyfikacji a badaniami historyczno-wojskowymi
- Potrafi określić jak historię fortyfikacji zastosować w badaniach historyczno-wojskowych
- Jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat zastosowania historii fortyfikacji

Treści programowe dla zajęć:

- Cechy systemów fortyfikacyjnych XIX i XX wieku.
- Nowe fortyfikacje nowa terminologia.
- Twierdza Modlin
- Twierdza Warszawa
- Twierdza Kraków.
- Twierdza Poznań.
- Twierdza Toruń.
- Twierdza Grudziądz.
- Twierdza Ossowiec.
- Twierdza Przemyśl.
- Fortyfikacje polowe, równie ważne jak twierdze.
- Linia Maginota – nowe rozumienie roli fortyfikacji
- Twierdza Europa – fortyfikacje II wojny światowej
- Czy współczesnemu polu walki potrzebne są fortyfikacje?

Nazwa zajęć: Rola dowódców w dziejach

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi wskazać najwybitniejszych dowódców na przestrzeni dziejów
- zna i rozumie zależności między rozwojem sztuki wojennej a przemianami w systemach dowodzenia
- posiada umiejętność łączenia przebiegu wojen w przeszłości z rolą dowódcy
- potrafi wskazać cechy jakimi powinien charakteryzować się współczesny dowódca
- rozumie przemiany w społeczno-politycznej roli dowódcy na przestrzeni dziejów

Treści programowe dla zajęć:

- Rola jednostki w dziejach od starożytności po czasy współczesne
- Dowódca wojskowy – zawód czy dar od Bogów/Boga?
- Profesjonalizacja zawodu oficera w dziejach
- Szkolenie oficerskie na przestrzeni dziejów
- Wpływ dowódcy na obraz i wynik wojny
- Wybitni dowódcy na przestrzeni dziejów – przykłady/przeciwnicy:
 - Aleksander Macedoński – Dariusz III
 - Gajusz Juliusz Cezar – Pompejusz
 - Wilhelm Zdobywca – Harold Godwinson
 - Ryszard Lwie Serce – Saladyn
 - Władysław Jagiełło – Ulrich von Jungingen
 - Gustaw Adolf – Albrecht von Wallenstein
 - Piotr I Wielki – Karol XII
 - Napoleon Bonaparte – Wellington (Arthur Wellesley)
 - Robert E. Lee – Ulysses S. Grant
 - Paul von Hindenburg – Aleksander Samsonow
 - Erwin Rommel – Bernard Law Montgomery
 - Georgij Żukow – Erich von Mainstein
 - George Patton – Walter Model
 - Võ Nguyên Giáp – William Childs Westmoreland
- Cechy dobrego dowódcy we współczesnej wojnie

Nazwa zajęć: Muzealnictwo wojskowe

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna genezę i dzieje muzealnictwa wojskowego w Polsce i na świecie.
- Prawidłowo posługuje się terminologią związaną z muzealnictwem wojskowym.

- Potrafi rozpoznawać kategorie muzealiów i związane z nimi metody konserwacji, ogólnego postępowania oraz zabezpieczenia.
- Zna zasady tworzenia ekspozycji muzealnych oraz związanymi z pracą muzeum metod edukacji.
- Potrafi włączyć się w działania związane z wydarzeniami organizowanymi przez muzea wojskowe.
- Jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat muzealnictwa wojskowego.

Treści programowe dla zajęć:

- Geneza muzealnictwa wojskowego oraz pierwsze próby tworzenia placówek tego rodzaju.
- Zawód-muzealnik: warunki pracy, wymagane umiejętności, możliwości poszerzania wiedzy.
- Muzealium jako nośnik wiedzy.
- Regulacje prawne w obrocie muzealiami.
- Zagadnienia techniczne związane z muzealiami: rozpoznanie – opis – konserwacja – ekspozycja.
- Projekt muzeum: wykorzystanie dostępnej wiedzy i technologii przy tworzeniu nowoczesnej placówki.
- Edukacja muzealna: przeszłość – teraźniejszość – wyzwania przyszłości.
- Działalność naukowa muzeum wojskowego: zakres i możliwości.
- Analiza przykładów działalności muzeów w Polsce i na Świecie

Nazwa zajęć: Lotnictwo wojskowe i operacje lotnicze w XX wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna najważniejsze operacje lotnicze XX wieku
- Orientuje się w historii lotnictwa wojskowego XX wieku
- Prawdopodobnie posługuje się terminami z zakresu lotnictwa wojskowego i operacji lotniczych XX wieku
- Rozpoznaje rodzaje samolotów wojskowych
- Potrafi określić jak na przestrzeni XX wieku zmieniała się rola lotnictwa wojskowego
- Jest świadomy poziomu swojej wiedzy na temat historii lotnictwa wojskowego

Treści programowe dla zajęć:

- Powstanie lotnictwa wojskowego
- Lotnictwo w działaniach nad frontem wschodnim I wojny światowej
- Lotnictwo w działaniach nad frontem zachodnim I wojny światowej
- Działania lotnictwa morskiego w I wojnie światowej
- Powstanie i rozwój polskiego lotnictwa wojskowego
- Kampania polska w powietrzu
- Bitwa o Anglię
- Wojna w powietrzu nad ZSRR
- Operacje powietrzno-morskie na Pacyfiku
- Ofensywa lotnicza na Niemcy
- Walki powietrze nad Afryką i Morzem Śródziemnym
- Polskie Siły Powietrzne w II wojnie światowej
- Klęska Luftwaffe
- Rozwój konstrukcji lotniczych w toku II wojny światowej
- Drogi rozwoju lotnictwa na przyszłość

SPECJALNOŚCI

ARCHIWISTYKA, sem. II

Nazwa zajęć: Zarządzanie archiwami

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- posiada wiedzę o zarządzaniu archiwum jako instytucją
- zna zasady budownictwa i wyposażenia archiwów, zagadnienia kadr i ich kompetencji
- zna różne modele organizacji administracji archiwalnej i archiwów
- posiada wiedzę o nowych formach organizacji przechowywania archiwaliów – archiwa społeczne i inne instytucje zajmujące się informacją i dokumentacją
- zna zasady i techniki gromadzenia zasobu archiwów
- zna nowe funkcje archiwów i placówek przechowujących zasób o charakterze archiwalnych
- docenia rolę międzynarodowej współpracy archiwalnej i stowarzyszeń archiwalnych w funkcjonowaniu archiwów

Treści programowe dla zajęć:

- posiada wiedzę o zarządzaniu archiwum jako instytucją
- zna zasady budownictwa i wyposażenia archiwów, zagadnienia kadr i ich kompetencji
- zna różne modele organizacji administracji archiwalnej i archiwów
- posiada wiedzę o nowych formach organizacji przechowywania archiwaliów – archiwa społeczne i inne instytucje zajmujące się informacją i dokumentacją
- zna zasady i techniki gromadzenia zasobu archiwów
- zna nowe funkcje archiwów i placówek przechowujących zasób o charakterze archiwaliów
- docenia rolę międzynarodowej współpracy archiwalnej i stowarzyszeń archiwalnych w funkcjonowaniu archiwów

Nazwa zajęć: Teoria i metodyka archiwalna

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z teorią i metodyką archiwalną;
- ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach badań nad teorią i metodyką archiwalną, jest zorientowany w skali i jakości literatury fachowej dotyczącej zagadnień teorii i metodyki archiwalnej;
- potrafi wykorzystać w procesie opracowania i opisu archiwaliów metody badawcze nauk pomocniczych historii (sfragistyka, dyplomatyka, paleografia);
- potrafi wejść w dialog merytoryczny ze specjalistami w zakresie teorii i metodyki opracowania archiwaliów;
- wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące teorii i metodyki opracowania zasobu, zna międzynarodowe i polskie standardy opracowania zasobu archiwalnego;
- ma pogłębioną wiedzę dotyczącą specyfiki opracowania i opisu dokumentacji pozaaktowej;
- jest przygotowany do wykorzystywania zdobytej wiedzy w procesie porządkowania zasobu archiwalnego archiwów definitywnych (historycznych).

Treści programowe dla zajęć:

- Powstanie i rozwój teorii archiwalnej na świecie i w Polsce, pierwsze podręczniki archiwalne
- Zasady archiwalne, ich powstanie i stosowanie (pertynencja i proveniencja w praktyce, zespoły i zbiory)
- „Od archiwistyki lokalnej do archiwistyki globalnej” – przemiany współczesnej teorii i metodyki archiwalnej
- Pomoce ewidencyjne i informacyjne w archiwach – dzieje i współczesność
- Inwentaryzacja i opis dokumentów, materiałów sfragistycznych i dokumentacji kartograficznej
- Opracowanie spuścizn i materiałów ulotnych

Nazwa zajęć: Teoria i metodyka archiwalna (obowiązkowe, ćwiczenia)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma pogłębioną wiedzę z zakresu teorii i metodologii archiwalnej i potrafi posługiwać się fachowymi pojęciami z zakresu tej terminologii
- Potrafi podjąć dyskusję na temat problemów opracowania akt, teorii i metodyki archiwalnej oraz wyzwań na przyszłość
- Jest przygotowany do pracy z materiałem archiwalnym, umie rozpoznać jego przynależność i czas powstania
- Potrafi samodzielnie wykonać opis archiwalny techniką tradycyjną i w systemie komputerowym
- Zna etapy opracowania akt i potrafi je zastosować wraz z doбором odpowiedniej metody do opracowania materiałów
- Zna zasady inwentaryzowania dokumentów i potrafi przygotować pomoce ewidencyjne
- Potrafi znaleźć i wykorzystać w praktyce odpowiednie przepisy metodyczne
- Jest przygotowany do podjęcia praktyki studenckiej w archiwum zakładowym i państwowym

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowe pojęcia z zakresu teorii i metodyki opracowania archiwalnego
- Etapy opracowania dokumentacji
- Opracowanie dokumentacji z okresu staropolskiego
- Teoretyczne problemy opracowania akt z XIX i XX wieku
- Opracowanie dokumentacji pozaaktowej
- Praktyczne problemy opracowania akt i stosowania opisu archiwalnego
- Opracowanie spuścizn i materiałów prywatnych
- Mikrofilmowanie, przechowywanie akt i konserwacja akt

Nazwa zajęć: Administracja elektroniczna

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student zna podstawową terminologię z zakresu administracji elektronicznej i najważniejsze założenia Strategii informatyzacji RP
- Student jest zorientowany w tematyce związanej z rozwojem społeczeństwa informacyjnego
- Student zna podstawowe regulacje prawne z zakresu elektronicznej administracji
- Student potrafi przedstawić podstawowe założenie wdrażania Systemów Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją (EZD)
- Student potrafi określić podstawowe procedury zarządzania dokumentacją w administracji od wytworzenia dokumentu do archiwizacji
- Student potrafi określić metody komunikacji obywatela z administracją uwzględniając wykorzystanie technologii informatycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Najważniejsza terminologia z zakresu administracji elektronicznej i najważniejsze założenia Strategii informatyzacji RP
- Społeczeństwo informacyjne
- Regulacje prawne z zakresu administracji elektronicznej
- Podstawy wdrażania Systemów Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją (EZD)
- Podstawowe procedury zarządzania dokumentacją w administracji elektronicznej od wytworzenia dokumentu do archiwizacji
- Metody komunikacji obywatela z administracją uwzględniając z wykorzystanie technologii informatycznych

SPECJALNOŚCI

ARCHIWISTYKA, sem. III

Nazwa zajęć: Praktyka w archiwum

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna strukturę organizacyjną i historię zakładu pracy, w którym odbywał praktykę
- zna podstawy prawne działania jednostki organizacyjnej/zakładu pracy (normatywy ogólne i szczegółowe, statut organizacyjny, regulamin działalności, zarządzenia wewnętrzne i in.)
- zna proces archiwizowania w jednostce organizacyjnej/zakładzie pracy dokumentacji
- rozumie i potrafi wykonywać zadania w zakresie ewidencjonowania, klasyfikowania, kwalifikowania i udostępniania archiwaliów w jednostce organizacyjnej/zakładzie pracy
- potrafi wykonywać zadania w zakresie organizacji pracy kancelaryjnej w systemie przyjętym w jednostce organizacyjnej/zakładzie pracy
- rozumie i potrafi wyjaśnić proces archiwizacji dokumentacji, posługując się występującymi w jednostce organizacyjnej/zakładzie pracy narzędziami archiwizacji (instrukcja kancelaryjna, rzeczowy lub strukturalny wykaz akt, ew. inny kwalifikator dokumentacji dla dokumentacji tradycyjnej i elektronicznej, inne wewnętrzne zarządzenia regulujące obowiązki sekretariatów, kancelarii i komórek organizacyjnych w zakresie tworzenia, obiegu, ewidencjonowania, udostępniania dokumentacji postępowań administracyjnych lub dokumentacji akt spraw oraz innych rodzajów dokumentacji)
- zna pełen zasób dokumentacji przechowywanej w jednostce organizacyjnej/zakładzie pracy (strukturę, rozmieszczenie, rodzaje materiałów archiwalnych)
- zna zasady i potrafi opracowywać dokumentację, wykorzystuje w pracy dostępne pomoce ewidencyjno-informacyjne
- rozumie zasady prowadzenia działalności archiwalnej w zakresie: gromadzenia państwowego zasobu archiwalnego, a szczególnie zasady ustalania jednostek organizacyjnych, które tworzą materiały archiwalne, wchodzące w skład państwowego zasobu archiwalnego, nadzoru nad archiwami zakładowymi i składnicami akt
- zna podstawowe zasady zabezpieczenia dokumentacji przed działaniem szkodliwych czynników zewnętrznych, a także zasady ochrony dokumentacji przed nieuprawnionym dostępem
- potrafi przeprowadzić proces udostępniania dokumentacji na potrzeby jednostki organizacyjnej/użytkowników/klientów
- pracuje w zespołach, także według celów i wskazówek formułowanych przez opiekuna praktyk, stosując zasady bezpieczeństwa i higieny pracy.

- zna działalność naukową i edukacyjną prowadzoną w jednostce organizacyjnej/zakładzie pracy

Treści programowe dla zajęć:

- Struktura organizacyjna instytucji, podstawy prawne i historia
- Działalność naukowa i edukacyjna instytucji
- Praca z archiwaliaми (ewidencja, klasyfikowanie, kwalifikowanie, opracowanie, udostępnianie, brakowanie)
- Proces archiwizacji dokumentacji
- Zabezpieczanie i konserwacja dokumentacji
- Udostępnianie dokumentacji, praca z użytkownikiem

Nazwa zajęć: Paleografia łacińska

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych teoretycznymi podstawami paleografii i dyplomatyki
- Wyszukuje, odczytuje i systematyzuje informacje w ramach analizowanych średniowiecznych tekstów prawnych
- Pracuje w zespole, rozwiązując zadane problemy z zakresu wyszukiwania i systematyzowania poszczególnych części średniowiecznego dokumentu
- Na podstawie zdobytej wiedzy formułuje własne stanowisko dotyczące zagadnień związanych z analizą średniowiecznego dokumentu
- W oparciu o konkretne źródła informacji streszcza, zapisuje, kataloguje uzyskane informacje.
- Prezentuje efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie

Treści programowe dla zajęć:

- Terminologia z zakresu: paleografii, dyplomatyki, brachygrafii, chronologii średniowiecznej
- Odczyt i analiza tekstu dyplomu z połowy XII wieku (minuskuła romańska)
- Odczyt i analiza tekstu dyplomów z XIII wieku (kursywa gotycka)
- Odczyt i analiza układu dokumentów polskich z XV wieku – praca w grupach.
- Odczyt i analiza fragmentów ksiąg wpisów z XV wieku.

Nazwa zajęć: Objazd naukowy

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna historię wybranych archiwów
- Potrafi scharakteryzować działalność archiwów w zakresie gromadzenia, opracowywania i udostępniania materiałów.
- Zna zasady konserwacji dokumentów obowiązujące w odwiedzanych instytucjach
- Zna najważniejsze zbiory wybranych archiwów
- Wie, jak przeszukiwać zbiory i korzystać z informacji archiwalnej
- Zna ofertę działalności popularyzatorskiej w wybranych instytucjach

Treści programowe dla zajęć:

- Struktura organizacyjna i historia wybranych archiwów
- Zasób archiwalny wybranych instytucji
- Działalność archiwów w zakresie gromadzenia, opracowywania i udostępniania
- Działalność pracowni konserwatorskiej
- Informacja archiwalna, bazy danych i zasady działania pracowni naukowej
- Działalność naukowa i popularyzatorska

Nazwa zajęć: Kancelaria tajna i ochrona informacji niejawnych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna najważniejsze prawne regulacje: procesów informacyjnych w administracji publicznej, informacyjnych uprawnień jednostki w Rzeczypospolitej Polskiej, ochrony informacji niejawnych i innych tajemnic ustawowo chronionych, dotyczące kancelarii tajnych, kontroli obiegu dokumentów zawierających informacje niejawne
- Zna najważniejsze przepisy polskiego prawa w zakresie: przejmowania materiałów archiwalnych zawierających informacje niejawne: z komórek organizacyjnych tworzących dokumentację do archiwum zakładowego lub składnicy akt, z archiwum zakładowego lub składnicy akt do archiwum państwowego lub archiwum wyodrębnionego, z archiwum wyodrębnionego do Archiwum Akt Nowych, z archiwum twórcy niepaństwowego zasobu archiwalnego do archiwum państwowego; postępowania z dokumentacją zawierającą informacje niejawne w przypadku likwidacji twórcy dokumentacji lub zmiany jego struktury właścicielskiej

- Zna najważniejsze przepisy polskiego prawa w zakresie udostępniania dokumentacji, materiałów archiwalnych oraz informacji archiwalnej zawierających informacje niejawne w: komórkach organizacyjnych tworzących dokumentację, archiwum zakładowego lub składnicy akt, archiwum wyodrębnionym, archiwum państwowym, bibliotekach, muzeach, jednostkach organizacyjnych z powierzonym zasobem archiwalnym oraz przez twórców niepaństwowego zasobu archiwalnego
- Zna najważniejsze przepisy polskiego prawa w zakresie ochrony informacji niejawnej w systemach teleinformatycznych
- Zna podstawowe zasady działalności archiwalnej w zakresie ochrony informacji archiwalnej; zarządzania kancelarią tajną, zarządzania dokumentacją zawierającą informacje niejawne i inne tajemnice ustawowo chronione; wykorzystania archiwalnych pomocy informacyjnych
- Potrafi poprawnie stosować normy prawne regulujące zasady postępowania z dokumentacją, również stanowiącą materiał archiwalny zawierającą informacje niejawne
- Potrafi poprawnie stosować: terminologię archiwalną i terminologię związaną z ochroną informacji niejawnych
- Potrafi właściwie planować i zarządzać obiegiem informacji wewnątrz i na zewnątrz jednostki organizacyjnej w systemie tradycyjnym, teleinformatycznym i mieszanym
- Potrafi zorganizować i prowadzić archiwum zakładowe w systemie tradycyjnym, teleinformatycznym i mieszanym
- Ma świadomość znaczenia pracy zespołowej w zakresie postępowania z dokumentacją i działalności archiwalnej
- Docenia znaczenie materiałów archiwalnych dla tradycji i dziedzictwa kulturowego oraz odpowiedzialność za ich zachowanie dla ochrony dziedzictwa kulturowego regionu, państwa, kontynentu, cywilizacji
- Rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się w zakresie teorii archiwalnej oraz nabywania praktycznych umiejętności postępowania z dokumentacją

Treści programowe dla zajęć:

- Informacja w administracji publicznej
 - Podstawowe pojęcia: informacja, procesy informacyjne, informatyzacja
 - Prawna regulacja procesów informacyjnych w administracji publicznej
 - Gromadzenie i wykorzystywanie informacji w administracji publicznej
 - Rodzaje informacji gromadzonej w administracji publicznej
 - Zasoby informacyjne administracji: akta spraw, rejestry publiczne, dzienniki urzędowe, Biuletyn Informacji Publicznej, statystyka publiczna, archiwa i inne zasoby informacyjne
- Najważniejsze zasady zarządzania dokumentacją niearchiwalną i materiałami archiwalnymi
- Najważniejsze zasady zarządzania dokumentacją niearchiwalną i materiałami archiwalnymi w zakresie ich udostępniania
- Najważniejsze zasady zarządzania niejawną dokumentacją niearchiwalną i niejawnymi materiałami archiwalnymi w postaci elektronicznej i bezpieczeństwa teleinformatycznego
- Zarządzanie kancelarią tajną, zarządzanie niejawną dokumentacją niearchiwalną i niejawnymi materiałami archiwalnymi w postaci tradycyjnej. Archiwalne pomoce informacyjne.
- Podstawy prawne regulujące zasady postępowania z dokumentacją, również stanowiącą materiał archiwalny zawierającą informacje niejawne
- Terminologia archiwalna i terminologia związaną z ochroną informacji niejawnych
- Zarządzanie obiegiem informacji wewnątrz i na zewnątrz jednostki organizacyjnej w systemie tradycyjnym, teleinformatycznym i mieszanym
- Archiwum zakładowe w systemie tradycyjnym, teleinformatycznym i mieszanym
- Praca zespołowa w zakresie postępowania z dokumentacją i działalności archiwalnej
- Znaczenie materiałów archiwalnych dla tradycji i dziedzictwa kulturowego oraz odpowiedzialność za ich zachowanie dla ochrony dziedzictwa kulturowego regionu, państwa, kontynentu, cywilizacji
- Dokształcanie w zakresie teorii archiwalnej oraz nabywania praktycznych umiejętności postępowania z dokumentacją niearchiwalną i niejawnymi materiałami archiwalnymi

Nazwa zajęć: Edytorstwo źródeł historycznych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawowe pojęcia związane z edytorstwem źródeł historycznych
- Zna dawne i obecne tendencje wydawnicze
- Zna i potrafi zastosować zasady wyboru źródeł do wydania
- Zna i potrafi zastosować zasady edytowania źródeł
- Zna i potrafi korzystać z instrukcji wydawniczych

- Potrafi zaopatrzyć wydany materiał źródłowy w obszerny komentarz, wstęp lub aparat krytyczny
- Rozumie znaczenie i rolę upowszechniania źródeł historycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawowe pojęcia związane z edytorstwem źródeł
- Historia edytorstwa i dawne edycje
- Etapy pracy przy edycji źródłowej
- Rodzaje instrukcji wydawniczych
- Elementy edycji źródłowej
- Edycje źródeł średniowiecznych
- Edycje źródeł nowożytnych
- Edycje źródeł XIX-wiecznych
- Edycje źródeł XX-wiecznych
- Edycje źródeł kartograficznych i ikonograficznych

Nazwa zajęć: **Edukacja, popularyzacja i public relations w archiwach**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę przedmiotową i metodologiczną z zakresu public relations
- Opanował terminologię w dziedzinie public relations
- Zna różne metody i narzędzia stosowane w public relations
- Posiada pogłębioną wiedzę na temat historii public relations i popularyzacji archiwów
- Stosuje świadomie różnorodne techniki i metody public relations w praktyce archiwalnej i w popularyzacji archiwów i zasobów archiwalnych
- Posiada wiedzę na temat problemów etycznych w public relations

Treści programowe dla zajęć:

- Wprowadzenie do problematyki PR (definicja i rodzaje PR)
- Historia PR i rozwój dyscypliny.
- Metody i narzędzia PR
- Wykorzystanie mediów w działalności PR i popularyzatorskiej
- Wykorzystanie Internetu w procesie PR
- Elementy kryzysowego planowania i wdrażania działań PR
- Problemy etyczne w PR
- Przeprowadzenie lekcji archiwalnej dla wybranej grupy docelowej

SPECJALNOŚCI

ARCHIWISTYKA, sem. IV

Nazwa zajęć: **Zarządzanie informacją**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych teorią informacji
- Wyszukuje i systematyzuje informacje we wskazanych bibliotecznych i archiwalnych bazach danych oraz potrafi wskazać wartość poznawczą zamieszczonych w nich informacji
- Pracuje w zespole, rozwiązując zadane problemy z zakresu wyszukiwania i systematyzowania informacji zarówno w tradycyjnych źródłach IN jak i w bazach danych
- Zna zasady i metody funkcjonowania e-administracji oraz roli archiwów w administracji elektronicznej i w społeczeństwie informacyjnym
- Realizując cele badawcze korzysta z technologii informacyjnej, multimediów i zasobów Internetu
- Na podstawie zdobytej wiedzy formułuje własne stanowisko dotyczące zagadnień zarządzania informacją
- W oparciu o konkretne źródła informacji streszcza, zapisuje, kataloguje uzyskane informacje.
- Prezentuje efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie
- Rozumie potrzebę ustawicznego rozwoju kompetencji w zakresie teorii informacji.

Treści programowe dla zajęć:

- Wykorzystanie i terminologia tradycyjnych źródeł informacji naukowej i archiwalnej (inwentarze, katalogi, bibliografie, przewodniki, artykuły naukowe)
- Planowanie, organizowanie, motywowanie jako główne działania procesu zarządzania informacją
- Komunikacja w zespole, jako główny czynnik sukcesu

- Przygotowanie projektu, pozwalającego na potencjalne pozyskanie środków na finansowanie popularyzacji dóbr kultury
- Zarządzanie informacją w wybranej instytucji kultury

Nazwa zajęć: Zarządzanie informacją (obowiązkowy, wykłady)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych teorią informacji
- Rozumie i objaśnia miejsce nauki o informacji w obszarze nauk humanistycznych i społecznych
- Ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach badań nad metodologią badań nad zagadnieniem zarządzania informacją archiwalną
- Zna zasady i metody funkcjonowania e-administracji oraz roli archiwów w administracji elektronicznej i w społeczeństwie informacyjnym
- Zna najważniejsze tendencje rozwojowe współczesnej nauki o informacji
- Definiuje, objaśnia i stosuje poprawnie w sensie logicznym w mowie i piśmie podstawowe terminy i pojęcia z dziedziny nauki o informacji
- W oparciu o konkretne źródła informacji streszcza, zapisuje, kataloguje uzyskane informacje.
- Prezentuje efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie
- Na podstawie zdobytej wiedzy formułuje własne stanowisko dotyczące zagadnień zarządzania informacją

Treści programowe dla zajęć:

- Podstawy teoretyczne i terminologia informacji i zarządzania
- Finansowanie rozwoju informacji naukowej i archiwalnej.
- Procesy informacyjne, komunikacyjne i dokumentacyjne w społeczeństwie informacyjnym
- Zarządzanie informacją w Polsce i na świecie – podstawowe zadanie społeczeństwa informacyjnego.
- Praca metodą projektu – formułowanie celów i efektów pracy. Analiza SWOT

Nazwa zajęć: Ochrona dziedzictwa kulturowego

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z ochroną dóbr kultury
- zna podstawowe przepisy prawa dotyczące ochrony dóbr kultury
- zna międzynarodowe instytucje dóbr kultury i potrafi przedstawić polski system ochrony dóbr kultury
- zna podstawowe procedury związane z wpisem obiektu dóbr kultury na listę zabytków i zasady kwalifikacji na listę krajową oraz światową
- potrafi uzasadnić rolę i miejsce archiwaliów wśród dóbr kultury
- zna najważniejsze obiekty kultury wpisane na listę światową i listę krajową
- zna zasady pozyskiwania środków finansowych służących ochronie dóbr kultury
- potrafi zaplanować ochronę wybranego obiektu dóbr kultury na wypadek sytuacji nadzwyczajnej oraz ocenić stopień ryzyka

Treści programowe dla zajęć:

- Dzieje ochrony dóbr kultury
- Historia ochrony dóbr kultury w Polsce
- Prawo ochrony dóbr kultury
- Międzynarodowe i polskie instytucje ochrony dóbr kultury
- Konflikty zbrojne i sytuacje nadzwyczajne, a ochrona dóbr kultury
- Międzynarodowe i polskie inicjatywy ochrony dziedzictwa kultury – lista światowa i lista krajowa
- Archiwa i archiwalia w systemie ochrony dóbr kultury
- Dokumentacja obiektu zabytkowego i dobra kultury

Nazwa zajęć: Archiwa zagraniczne i międzynarodowa współpraca archiwów

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę ogólną na temat modeli organizacji służby archiwalnej na świecie.
- Zna zasady organizacji i funkcjonowania archiwów w Europie i Ameryce.
- Zna najważniejsze archiwa polonijne
- Posiada wiedzę na temat Międzynarodowej Rady Archiwów i jej wyspecjalizowanych sekcji i komitetów.

- Docenia rolę i znaczenie międzynarodowej współpracy archiwów dla zachowania dziedzictwa kulturowego ludzkości.

Treści programowe dla zajęć:

- Wprowadzenie do problematyki. Modele organizacji służb archiwalnej na świecie.
- Międzynarodowa Rada Archiwów i jej działalność
- Organizacja, funkcjonowanie i zasoby wybranych krajów w Europie i na świecie (np. Niemcy, Rosja, Anglia, Włochy, Francja, Austria, Czechy, USA i inne).
- Międzynarodowa współpraca archiwów
- Znaczenie współpracy międzynarodowej dla ochrony i zabezpieczenia dziedzictwa kulturowego

ŚCIEŻKI

Nazwa zajęć: **„Ziemie Odzyskane” – polityka i społeczeństwo (ścieżka międzyprzedmiotowa)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie polityczną historię „Ziem Odzyskanych”, potrafi wskazać przyczyny pośrednie i bezpośrednie przyznania Polsce terenów na zachodzie i północy, rozumie konsekwencje społeczne i polityczne tych decyzji
- Potrafi wskazać na obszary nauk humanistycznych, zajmujących się dziejami „Ziem Odzyskanych”, rozumie ich specyficzne podejście do badanego zagadnienia oraz rozpoznaje zastosowane w badaniach metody
- Wskazuje i charakteryzuje powojenne konsekwencje powstania „Ziem Odzyskanych”, szczególnie w obszarze społecznym i kulturowym
- Potrafi przeprowadzać analizę i interpretację różnorodnych źródeł do przeszłości „Ziem Odzyskanych”, oraz wykorzystywać je do przeprowadzania analiz wybranych problemów z przeszłości „Ziem Odzyskanych”
- Potrafi w sposób naukowy, ustnie i na piśmie formułować wypowiedzi dotyczące zagadnień związanych z problematyką „Ziem Odzyskanych”

Treści programowe dla zajęć:

- Decyzje polityczne Wielkiej Trójki i ich skutki dla zachodnich i północnych granic polski
- Migracje ludności
- Propaganda polityczna i polityka historyczna związana z „Ziemiemi Odzyskanymi”
- Od „ziem odzyskanych” do „archipelagów ziem odzyskiwanych”
- Nowy regionalizm i wielokulturowość „Ziem Odzyskanych”
- Przemiany demograficzne

Nazwa zajęć: **Przegląd historiografii i źródeł dotyczących Żydów polskich (wraz z nauką alfabetu hebrajskiego) – ścieżka międzyprzedmiotowa**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawowe opracowania syntetyczne i najważniejsze edycje źródłowe dotyczące dziejów Żydów polskich.
- Potrafi scharakteryzować historiografię i rodzaje źródeł do poznania dziejów Żydów polskich od starożytności do końca doby nowożytnej.
- Potrafi scharakteryzować historiografię i rodzaje źródeł do poznania dziejów Żydów polskich w XIX i początkach XX wieku.
- Potrafi scharakteryzować historiografię i rodzaje źródeł do poznania dziejów Żydów polskich w dwudziestoleciu międzywojennym.
- Potrafi scharakteryzować historiografię i rodzaje źródeł do poznania dziejów Żydów polskich w okresie II wojny światowej.
- Potrafi scharakteryzować historiografię i rodzaje źródeł do poznania dziejów Żydów polskich w okresie Polski Ludowej.
- Potrafi posługiwać się alfabetem hebrajskim.

Treści programowe dla zajęć:

- Przegląd i charakterystyka podstawowych opracowań syntetycznych i najważniejszych edycji źródłowych dotyczących dziejów Żydów polskich.
- Przegląd i charakterystyka historiografii dotyczącej dziejów Żydów polskich od starożytności do końca doby nowożytnej.
- Przegląd i charakterystyka źródeł dotyczących dziejów Żydów polskich od starożytności do końca doby nowożytnej.
- Przegląd i charakterystyka historiografii dotyczącej dziejów Żydów polskich w XIX i początkach XX wieku.

- Przegląd i charakterystyka źródeł dotyczących dziejów Żydów polskich w XIX i początkach XX wieku.
- Przegląd i charakterystyka historiografii dotyczącej dziejów Żydów polskich w dwudziestoleciu międzywojennym.
- Przegląd i charakterystyka źródeł dotyczących dziejów Żydów polskich w dwudziestoleciu międzywojennym.
- Przegląd i charakterystyka historiografii dotyczącej dziejów Żydów polskich w czasie II wojny światowej.
- Przegląd i charakterystyka źródeł dotyczących dziejów Żydów polskich w czasie II wojny światowej.
- Przegląd i charakterystyka historiografii dotyczącej dziejów Żydów polskich w okresie Polski Ludowej.
- Przegląd i charakterystyka źródeł dotyczących dziejów Żydów polskich w okresie Polski Ludowej.
- Praktyczna nauka alfabetu hebrajskiego.

Nazwa zajęć: Dzieje Żydów od starożytności po XX wiek

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawowe pojęcia dotyczące dziejów Żydów, w szczególności zaś na ziemiach polskich oraz posiada pogłębioną wiedzę w zakresie dziejów Żydów.
- Poznał rozmieszczenie Żydów na świecie na przestrzeni dziejów, ze szczególnym uwzględnieniem zmian następujących w tym zakresie w XIX wieku.
- Orientuje się, jak wyglądało życie gospodarcze i struktura społeczna Żydów na przestrzeni dziejów.
- Posiada wiedzę na temat położenia prawnego Żydów w Europie i na ziemiach polskich, w szczególności od schyłku XVIII wieku, w tym drogi do emancypacji oraz ich udziału w życiu politycznym.
- Potrafi zrozumieć różne postawy względem Żydów: od filo- do antysemityzmu.
- Docenia znaczenie kwestii żydowskiej i badań nad dziejami Żydów w Europie i w Polsce.
- Potrafi zrozumieć mity, jakie narosły wokół Żydów na przestrzeni dziejów, w szczególności zaś na ziemiach polskich.

Treści programowe dla zajęć:

- Dzieje Żydów od starożytności do końca XVIII wieku, ze szczególnym uwzględnieniem ziem polskich.
- Demografia i migracje w XIX i XX wieku (rozmieszczenie Żydów na świecie);
- życie gospodarcze i struktura społeczna.
- Położenie prawne Żydów w Europie i na ziemiach polskich od schyłku XVIII wieku – droga do emancypacji.
- Ruchy reformatorskie wewnątrz judaizmu; oświecenie żydowskie i rozwój judaizmu reformowanego.
- Początek haskali jako ruchu społecznego; kwestia tożsamości Żydów – integracja, akulturacja, asymilacja (amalgamacja).
- Żydzi w życiu politycznym (kategorie podziału, podstawowe kierunki) i ich stosunki z otaczającym światem do czasów I wojny światowej.
- Palestyna do II wojny światowej – zabiegi o odbudowę państwa żydowskiego;
- Żydzi w Ameryce i Europie Zachodniej do czasów II wojny światowej.
- Żydzi w ZSRR i Europie Środkowo-Wschodniej w dwudziestoleciu międzywojennym.
- Faszyzm a Żydzi, II wojna światowa i holocaust; świat wobec holocaustu.
- Zabiegi o odbudowę państwa żydowskiego po II wojnie światowej (powstanie Izraela); Żydzi na świecie i w Polsce po II wojnie światowej.
- Stosunki polsko-żydowskie w XX wieku.
- Mity narosłe wokół Żydów na przestrzeni wieków.

Nazwa zajęć: Wielkopolska w XX i XXI wieku, cz. 2

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student potrafi wymienić najważniejsze wydarzenia z dziejów Wielkopolski w XX wieku (od 1939 roku).

- Student zna najważniejsze procesy zachodzące w regionie w tym okresie oraz ich przyczyny a także zachodzące pomiędzy nimi zależności.
- Student potrafi dostrzec uwarunkowania polityczne i społeczne, mające wpływ na zachodzące procesy.
- Student rozumie powody zmian, ich tempa i głębokości, wynikające ze zmieniających się uwarunkowań politycznych i społecznych.
- Student potrafi zrozumieć i prawidłowo zinterpretować wydarzenia tego okresu.

Treści programowe dla zajęć:

- Zmiany polityczne i społeczne w Wielkopolsce podczas II wojny światowej
- Budowanie nowego systemu - założenia reform i ich realizacja – przebudowa systemu społeczno – polityczno – gospodarczego regionu
- Życie polityczne w Wielkopolsce w II połowie XX wieku
- Społeczeństwo Wielkopolski w latach 1945-2000
- Religia i rola Kościoła katolickiego
- Przemiany polityczne, społeczne i gospodarcze po 1989 r.

Nazwa zajęć: Społeczne życie rzeczy (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student /ka posiada pogłębioną, rozszerzoną i uporządkowaną wiedzę przedmiotową i metodologiczną z zakresu historii, prowadzącą do specjalizacji w obszarze badań nad historią rzeczy oraz zna terminologię nauk historycznych oraz innych nauk humanistycznych w powiązaniu z historią.
- Student /ka ma pogłębioną wiedzę na temat historii rzeczy i dziedzictwa materialnego w powiązaniu z dziejami politycznymi i historią społeczną
- Student /ka ma pogłębioną wiedzę na temat historii rzeczy w kontekście ich sprawczości
- Student /ka ma pogłębioną wiedzę na temat funkcjonowania rzeczy wybranej epoki i ich znaczenia, a także relacji między ludźmi a przedmiotami
- Student/ka ma pogłębioną wiedzę na temat źródeł historycznych i metod badawczych, które można wykorzystywać w badaniach nad historią rzeczy
- Student/ka krytycznie odczytuje teksty naukowe oraz źródła historyczne do badań z zakresu historii rzeczy

Treści programowe dla zajęć:

- Zwrot ku rzeczom – ujęcia teoretyczne
- Rzec jako źródło historyczne
- Ludzie w sieci rzeczy
- Sprawczość rzeczy
- Historia z perspektywy rzeczy

Nazwa zajęć: Historia środowiskowa i historia zwierząt

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student /ka posiada pogłębioną, rozszerzoną i uporządkowaną wiedzę przedmiotową i metodologiczną z zakresu historii, prowadzącą do specjalizacji w obszarze badań nad historią środowiskową oraz zna terminologię nauk historycznych oraz innych nauk humanistycznych w powiązaniu z historią.
- Student /ka ma pogłębioną wiedzę na temat historii środowiskowej i historii zwierząt w powiązaniu z dziejami politycznymi
- Student /ka ma pogłębioną wiedzę na temat historii środowiskowej w powiązaniu z dziejami wybranych miast
- Student /ka ma pogłębioną wiedzę na temat funkcjonowania zwierząt w dziejach wybranej epoki i ich znaczenia, a także na temat relacji między ludźmi a zwierzętami
- Student/ka ma pogłębioną wiedzę na temat źródeł historycznych, które można wykorzystywać w badaniach historii środowiskowej oraz historii zwierząt
- Student/ka krytycznie odczytuje teksty naukowe oraz źródła historyczne do badań historii środowiskowej oraz historii zwierząt

Treści programowe dla zajęć:

- Historia środowiskowa i historia zwierząt – narodziny gałęzi badań historycznych
- Źródła do historii środowiskowej
- Antropocen
- Środowisko a polityka
- Historia środowiskowa miast

- Historia zwierząt w XIX i XX wieku

Nazwa zajęć: Konflikty etniczne i narodowościowe w Europie w XIX - XXI wieku (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student/ka posługuje się terminologią z zakresu nauk historycznych i rozumie podstawowe zagadnienia metodologii historii.
- Student/ka analizuje źródła historyczne oraz krytycznie interpretuje historiografię
- Student/ka zna wybrane zagadnienia z zakresu historii powszechnej
- Student rozumie powiązania między dziejami XIX i XX wieku w historii powszechnej, a współczesnymi dziejami Europy
- Student/ka zna podstawową historiografię do zagadnienia historii krajów Niemieckich oraz historii powszechnej

Treści programowe dla zajęć:

- Narodziny „nowoczesnych” narodów i nacjonalizm w Europie w XIX i XX w.
- Mniejszości i migracje
- „Bałkański (etniczny) kocioł” – różnice etniczno-językowe i wyznaniowe jako źródło konfliktów i wojen w XX w.
- „Odwieczna wrogość” – przykłady: Francuzi/Niemcy oraz Polacy/Niemcy: narodowe mity i stereotypy
- „Kłótnie w rodzinie”: (Anglia/Szkocja/Irlandia); (Rosja/Ukraina); Belgia (Walonie/Flamandowie); Hiszpania (Katalonia)
- Żydzi w Europie: od tolerancji do Holokaustu
- Metody rozwiązywania konfliktów (w skali lokalnej, regionalnej i ogółośeuropejskiej)

Nazwa zajęć: Migracje i wielokulturowość w Europie w XIX - XXI wieku (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada uporządkowaną wiedzę szczegółową w zakresie najważniejszych zjawisk migracji ludności w Europie w XX wieku oraz będącej ich rezultatem wielokulturowości.
- Student zna historię europejskich migracji XX wieku. Zna terminologię związaną z migracjami
- Potrafi posługiwać się terminologią związaną z migracjami oraz wielokulturowością w sposób pogłębiony.
- Student rozumie problematykę badawczą historii migracji i wielokulturowości i potrafi zastosować ją do badań nad dziejami Europy w XX wieku.
- Student rozumie pojęcia subkultury i kontrkultury. Potrafi osadzić te zagadnienia w dziejach Europy XX wieku.
- Student zna zagadnienie mowy nienawiści i potrafi odnieść je do omawianych wcześniej zagadnień historii migracji, wielokulturowości, stereotypów kulturowych, islamofobii, romofobii i antysemityzmu.

Treści programowe dla zajęć:

- Migracja i wielokulturowość – podstawowe pojęcia,
- terminologia oraz definicje
- Zjawisko migracji w historii Europy w XIX i XX wieku
- Polityka imigracyjna wybranych państw europejskich w Europie w XX wieku
- Wielokulturowość – wybrane ujęcia teoretyczne
- Przejawy wielokulturowości (społeczne, religijne, kulturowe)
- Subkultury i kontrkultury
- Prawa człowieka
- Fobie etniczne

Nazwa zajęć: Instytucje i zasady funkcjonowania Unii Europejskiej (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student zna proces kształtowania się europejskiego systemu prawnego
- Student zna główne akty prawne UE oraz ich umocowanie w europejskim systemie prawnym
- Student zna zasady funkcjonowania instytucji UE oraz ich wpływ na sprawy polskie.
- Student zna główne obszary działania UE
- Student zna powiązania współpracy europejskiej z aktualnymi problemami społecznymi, gospodarczymi i politycznymi Polski

Treści programowe dla zajęć:

- Etapy rozwoju systemu prawnoinstytucjonalnego UE
- System prawny UE .
- System instytucjonalny UE
- Główne obszary działania UE.
- .Polska w UE- problemy prawne i instytucjonalne.

Nazwa zajęć: Narodziny i rozwój integracji europejskiej (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student zna proces rozwoju integracji europejskiej.
- Student zna prekursorów integracji europejskiej.
- Student zna główne projekty europejskie dotyczące współpracy.
- Student zna historię Wspólnot europejskich
- Student zna polski udział w procesie integracji europejskiej.

Treści programowe dla zajęć:

- Pierwsze europejskie projekty integracyjne i ich twórcy.
- Czynniki integracyjne i formy integracji.
- Dzieje europejskich Wspólnot.
- Miejsce UE we współczesnym świecie.
- Droga Polski do UE.

Nazwa zajęć: Teorie wojskowości bizantyńskiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Ma pogłębioną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o historii Cesarstwa Rzymskiego ukierunkowaną na stosowanie jej w sferze historii wojskowości
- Samodzielnie zdobywa i pogłębia swoją wiedzę, rozwija podstawowe umiejętności badawcze w zakresie nauk historycznych korzystając z zaleceń i wskazówek opiekuna naukowego
- Analizuje oraz interpretuje teksty historiograficzne, różnego rodzaju źródła oraz inne wytwory kultury przydatne w pracy i warsztacie historyka, zwłaszcza te związane z armią rzymską i bizantyńską.
- Prowadzi krytyczną analizę źródeł historycznych i interpretuje je stosując podstawowe metody badawcze
- Argumentuje i uzasadnia swoje stanowisko w dyskusji naukowej, wykorzystując wiedzę i własne doświadczenia badawcze, jak też poglądy reprezentantów różnych nurtów historiograficznych
- Komunikuje się w mowie i piśmie w języku ojczystym z zastosowaniem terminologii właściwej dla nauk historycznych i pokrewnych oraz różnych form pisarstwa historycznego
- Cechuje się empatią w badaniach odnoszących się do świata wartości oraz postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych

Treści programowe dla zajęć:

- Wojskowość rzymska doby Dioklecjana i Konstantyna
- Teoria wojny według Wegecjusza
- Od Wegecjusza do Justyniana
- Syrianus Magister i przemiany w wojskowości rzymskiej
- Strategikon Maurycjusza
- Strategikon Maurycjusza
- Herakliusz i nowe wyzwania
- Ciemne wieki wojskowości rzymskiej
- Leon VI i powrót klasycznej doktryny wojskowej
- Cesarz naczelnym dowódcą, czyli piśmiennictwo wojskowe Konstantyna VII
- De velitatione bellica
- Smocze zęby - wielka Wschodnia ofensywa Nicefora II Fokasa i Jana I
- Chwila chwały, wojsko rzymskie pod panowaniem Bazylego II
- Zmierzch i upadek
- Religia a wojna
- Ekonomia a wojna

Nazwa zajęć: Totalitaryzm i autorytaryzm pozaeuropejski

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student stopniu rozszerzonym i pogłębionym zna historię wybranych pozaeuropejskich państw autorytarnych i totalitarnych w XX w.

- Student potrafi wskazać, w jaki sposób kształtowały się systemy autorytarne i totalitarne
- Student potrafi wskazać na zależności pomiędzy szeroko rozumianym sposobem sprawowania władzy a sytuacją polityczną i społeczną wybranych państw
- Student potrafi wskazać na znaczenie systemów politycznych dla kształtowania ich polityki wewnętrznej i zagranicznej, potrafi osadzić dzieje wybranych państw w szerszym, światowym kontekście
- Student jest przygotowany, by z szacunkiem uznawać poglądy i teorie, które są odmienne od jego własnych, akceptuje odmienne punkty widzenia jest gotów do prowadzenia polemiki w sposób etyczny i kulturalny
- Student potrafi posługiwać się prawidłową terminologią, w ramach omawianej problematyki

Treści programowe dla zajęć:

- Wprowadzenie do tematu, terminologia, źródła autorytaryzmów i totalitaryzmów
- Korea Północna
- Historia Pol Pot
- Słów kilka o chińskiej polityce, czyli innowacyjny autorytaryzm
- Kuba braci Castro i dziś
- Chile Augusta Pinocheta i Peru Alberta Fujimoriego
- Turkmenistan jako satrapia
- Poradziecka spuścizna: Kazachstan, Azerbejdżan, Tadżykistan
- Rządy starców i demokracja dynastyczna
- Manipulacja informacją w miejsce masowej przemocy

Nazwa zajęć: Sport w polityce. Polityka w sporcie (XIX-XXI wiek)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student/ka posługuje się terminologią z zakresu nauk historycznych i rozumie podstawowe zagadnienia metodologii historii
- Student/ka analizuje źródła historyczne oraz krytycznie interpretuje historiografię
- Student/ka zna wybrane zagadnienia z zakresu historii sportu zarówno w aspekcie powszechnodziejowym jak i krajowym
- Student rozumie powiązania sportu z polityką od schyłku XIX stulecia po współczesność
- Student/ka zna podstawową historiografię z zakresu historii sportu

Treści programowe dla zajęć:

- Systemy gimnastyczne w XIX-wiecznej Europie i ich powiązanie z polityką
- Narodziny nowoczesnego sportu w Europie w drugiej połowie XIX stulecia oraz nowożytnego ruchu olimpijskiego
- Społeczno-polityczne uwarunkowania rozwoju ruchu sportowego w Europie w okresie międzywojnia
- Sport w cieniu swastyki
- Instrumentalizacja sportu po drugiej wojnie światowej w krajach socjalistycznych
- Polityczne uwarunkowania ruchu olimpijskiego w drugiej połowie XX stulecia
- Patologie współczesnego sportu

Nazwa zajęć: Wschód czy Zachód – między dwoma wrogami

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student stopniu rozszerzonym i pogłębionym zna historię funkcjonowania służb specjalnych w II RP
- Student ma wiedzę o wielopłaszczyznowych powiązaniach badanych zjawisk i problemów, ze szczególnym uwzględnieniem ich powiązań z przełomowymi wydarzeniami historii Polski i historii powszechnej
- Student potrafi wejść w dialog merytoryczny ze znawcami w zakresie historii Polski XX i XXI wieku;
- Student wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące kreowania obrazu Piłsudskiego oraz potrafi rozróżnić dyskurs naukowy od popularyzatorskiego;
- Student umie włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii, zwłaszcza socjologii i psychologii

Treści programowe dla zajęć:

- Wprowadzenie do tematu, zapoznanie z terminologią
- Służby specjalne i ich organizacja, zasady działania, podstawy prawne
- Służby specjalne a polityka
- Gwiazdy służb, czyli słynni agenci i ci, co stali za ich plecami

- Akcje spektakularne i skuteczne
- Wykorzystanie nowych technologii

Nazwa zajęć: Życie codzienne w Europie Środkowej (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- posiada podstawową wiedzę na temat etapów rozwoju historycznego Europy Środkowej oraz związanych z nim przemian społeczeństwa środkowoeuropejskiego
- zna i rozumie specyfikę wybranych obszarów życia codziennego, miejsce i rolę jednostki w społeczeństwie oraz kulturowe, społeczne i prawne ramy jej funkcjonowania
- zna i potrafi samodzielnie analizować oraz interpretować źródła historyczne dotyczące życia codziennego z wykorzystaniem wybranych metod badań historycznych
- potrafi opisać różne obszary życia codziennego i rolę w nich jednostki i zbiorowości z wykorzystaniem właściwej terminologii, przekazów źródłowych i tekstów historiograficznych
- ma świadomość konieczności samodzielnego zdobywania i poszerzania wiedzy we wskazanym obszarze z wykorzystaniem różnorodnych technik zdobywania informacji

Treści programowe dla zajęć:

- Obyczajowość średniowiecza
- Świat żywych - świat zmarłych (wierzenia i obrzędy)
- Codzienne bytowanie (jedzenie, picie, mieszkanie, higiena)
- Małżeństwo i rodzina, obrzędy weselne
- Życie człowieka marginesu
- Człowiek wobec prawa
- Zabawy i rozrywki

Nazwa zajęć: Społeczeństwo i media w epoce globalizacji (ścieżka między przedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę na temat historii społecznej oraz genezy i pierwszych regulacji prawnych dotyczących cyfryzacji mediów
- Zna proces kształtowania się społeczeństwa informacyjnego podstawowe pojęcia dotyczące mediów tradycyjnych i elektronicznych
- Zna zagrożenia i patologie społeczeństwa informacyjnego oraz przepisy regulujące wolność mediów i pluralizm informacyjny
- Jest świadomy znaczenia prawa regulującego funkcjonowanie mediów w sieci dla zapewnienia konstytucyjnego prawa do informacji i pluralizmu informacyjnego
- Jest zdolny do samodzielnej oceny funkcjonowania współczesnego społeczeństwa oraz rynku medialnego. Jest przygotowany do udziału w dyskusjach i debatach na ten temat.

Treści programowe dla zajęć:

- Zmiany społeczne w świecie zachodnim w XX i XXI w.
- Społeczeństwo informacyjne
- Zagrożenia i problemy społeczeństwa informacyjnego
- Siatka pojęciowa- co rozumiemy pod pojęciem mediów tradycyjnych (dzienniki i czasopisma, radio, telewizja, media publiczne, media prywatne)
- Zjawisko cyfryzacji mediów, media tradycyjny vs. media elektroniczne
- Wolność wypowiedzi i pluralizm informacyjny w Sieci
- Wykonywanie zawodu dziennikarza w erze cyfrowej
- Koncentracja własności medialnej a cyfryzacja mediów
- Media w UE: Europejska Karta Mediów, Europejska Konwencja o telewizji ponadgranicznej, Konwencja w sprawie cyberprzestrzeni, Konwencja o ochronie dziedzictwa audiowizualnego, Dyrektywa o „Telewizji bez granic” etc.

Nazwa zajęć: Życie religijne starożytnych Rzymian (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie metody pozwalające na rozpoznawanie relacji i zależności pomiędzy przeszłością a wydarzeniami aktualnymi
- Zna i rozumie metody analizy i interpretacji źródeł historycznych, zasady korzystania z wykazów informacji o źródłach historycznych (takich jak bibliografie, bazy danych), ich rolę w badaniach historycznych oraz zasady ochrony praw autorskich

- Umie pracować w zespole, rozwiązywać typowe problemy z zakresu badań historycznych i prezentować ich wyniki, stosując odpowiednie instrukcje i procedury
- Jest gotów do niezależnego i samodzielnego wyrażania myśli, szanując w tym względzie prawa innych osób

Treści programowe dla zajęć:

- Religie, kulty, magia i inne ważne pojęcia
- Najstarsze religie rzymskie
- Religie republiki rzymskiej
- Religie cesarstwa rzymskiego
- Magna Mater, Izyda, Serapis i Mitra w Rzymie
- Chrześcijaństwo i judaizm w świecie rzymskim

Nazwa zajęć: Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych (ścieżka prawo w gospodarce rynkowej)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę na temat genezy i etapów rozwoju prawa pracy oraz systemu ubezpieczeń społecznych w Polsce i na świecie.
- Zna podstawowe koncepcje i zasady w obszarze prawa pracy i systemu ubezpieczeń społecznych
- Jest świadomy znaczenia prawa pracy i systemu ubezpieczeń społecznych dla stabilności systemu politycznego państwa
- Potrafi prawidłowo interpretować przepisy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych
- Potrafi samodzielnie wyszukać odpowiednie przepisy i zastosować je w praktyce
- Jest zdolny do samodzielnej oceny funkcjonowania prawa pracy i systemu ubezpieczeń społecznych. Jest przygotowany do udziału w dyskusjach i debatach na ten temat.

Treści programowe dla zajęć:

- Źródła prawa pracy (Pojęcie źródeł prawa pracy; kodeks pracy jako podstawowe źródło prawa pracy; regulacje kodeksu cywilnego; rola międzynarodowych źródeł prawa pracy, układowe źródła prawa pracy, akty wewnątrzzakładowe)
- Pojęcie stosunku pracy i jego rodzaje (Sposób zawarcia treści i forma umowy o pracę; rodzaje umowy o pracę; mianowanie, powołanie, wybór, spółdzielcza umowa o pracę. Praca tymczasowa)
- Ustanie stosunku pracy (Wypowiedzenie umowy o pracę; treść, okresy i terminy wypowiedzenia; ochrona przed wypowiedzeniem; rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia; wygaśnięcie umowy o pracę; zmiana treści umowy)
- Obowiązki i odpowiedzialność pracownika i pracodawcy wynikające ze stosunku pracy (Odpowiedzialność porządkowa i materialna pracownika; odpowiedzialność pracodawcy za naruszenie praw pracowniczych)
- Wynagrodzenie za pracę (pojęcie wynagrodzenia za pracę; ustalanie wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń związanych z pracą; ochrona wynagrodzenia; odprawy pracownicze)
- Czas pracy (prawne pojęcie czasu pracy, normy czasu pracy i okresy odpoczynku; system i rozkłady czasu pracy; praca w godzinach nadliczbowych; praca w porze nocnej; praca w niedzielę i święta)
- Urlopy pracownicze (nabycie prawa do urlopu; wymiar urlopu; urlop proporcjonalny; zasady udzielania i korzystania z urlopu; prawo do pierwszego, kolejnego i pierwszego w pełnym wymiarze urlopu wypoczynkowego; zasady nabywania urlopu wypoczynkowego w razie zmiany pracodawcy w ciągu roku kalendarzowego; odwołanie pracownika z urlopu wypoczynkowego; urlopy bezpłatne; urlopy okolicznościowe)
- Współczesny system ubezpieczeń społecznych: pojęcie i konstrukcja składki na ubezpieczenia. Płatnicy składek. Obowiązek ubezpieczenia społecznego.
- Świadczenia pieniężne w razie choroby i macierzyństwa (Ogólna charakterystyka ubezpieczenia chorobowego. Zasiłki i inne świadczenia.)
- Ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Pojęcie wypadku przy pracy. Choroba zawodowa. Nabycie prawa do świadczeń wypadkowych).
- Emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Założenia zreformowanego systemu emerytalnego. Zakres Świadczeń z FUS)
- Emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych II (Warunki nabycia prawa do świadczeń. Emerytury).

Nazwa zajęć: Podstawy prawa gospodarczego (ścieżka prawo w gospodarce rynkowej)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę na temat genezy i etapów rozwoju prawa gospodarczego w Polsce i na świecie.

- Zna podstawowe koncepcje i zasady regulujące działalność gospodarczą w Polsce
- Zna przepisy prawa gospodarczego (publicznego i prywatnego)
- Jest świadomy znaczenia prawa gospodarczego dla stabilności systemu politycznego i gospodarczego państwa
- Potrafi prawidłowo interpretować przepisy z zakresu prawa gospodarczego
- Potrafi samodzielnie wyszukać odpowiednie przepisy i zastosować je w praktyce
- Jest zdolny do samodzielnej oceny funkcjonowania norm prawa gospodarczego. Jest przygotowany do udziału w dyskusjach i debatach na ten temat.

Treści programowe dla zajęć:

- Geneza prawa gospodarczego (źródła prawa handlowego w Europie kontynentalnej, w Anglii; instytucje prawa handlowego), koncepcja wolności gospodarczej.
- Współczesne regulacje dotyczące prawa gospodarczego (Swoboda gospodarcza. Pojęcie działalności gospodarczej, przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa. Firma a nazwa przedsiębiorstwa. Prokura)
- Formy prawne prowadzenia działalności gospodarczej (Działalność gospodarcza osób fizycznych. Organizacje społeczne i przedsiębiorstwa państwowe.)
- Formy prawne prowadzenia działalności gospodarczej (handlowe spółki osobowe i kapitałowe)
- Obowiązki w zakresie ewidencjonowania przedsiębiorców (Rozpoczęcie działalności gospodarczej. Ewidencja działalności gospodarczej. KRS. Obowiązki przedsiębiorców i organów administracji państwowej).
- Prawna ochrona konkurencji (Czyny nieuczciwej konkurencji i postępowanie w sprawach nieuczciwej konkurencji).
- Przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom rynkowym (Pojęcie nieuczciwych praktyk rynkowych; odpowiedzialność za ich stosowanie)
- Wybrane umowy w obrocie gospodarczym (Umowa sprzedaży, umowa zlecenia, umowa o dzieło, umowa agencyjna, umowa franchisingu, umowa licencyjna.
- Problematyka prawa własności przemysłowej (wynalazki, znaki towarowe, oznaczenia geograficzne i ich ochrona)
- Postępowanie upadłościowe i naprawcze

Nazwa zajęć: Podstawy języka i kultury łacińskiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawy łacińskiej gramatyki opisowej
- Na podstawie gramatyki opisowej **potrafi czytać teksty oryginalne** oraz przygotować komentarz historyczno-filologiczny.

Treści programowe dla zajęć:

- Lektura wybranego tekstu, adekwatnego do wiedzy studenta

Nazwa zajęć: Podstawy języka i kultury greckiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna podstawy greckiej gramatyki opisowej
- Na podstawie gramatyki opisowej potrafi czytać teksty oryginalne oraz przygotować komentarz historyczno-filologiczny.

Treści programowe dla zajęć:

- Lektura wybranego tekstu, adekwatnego do wiedzy studenta

Nazwa zajęć: Projekt edytorski - przygotowanie zespołowej edycji wybranego źródła z okresu X - XV w. - cz. 2 (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna i rozumie różne tradycje edytorskie; potrafi z zależności od celu edycji i wydawanego tekstu dobrać odpowiednią metodę
- potrafi przeprowadzić transkrypcję tekstu łacińskiego oraz modyfikować ją dla potrzeb wybranej instrukcji wydawniczej
- potrafi korzystać ze specjalistycznych i ogólnych baz piśmiennictwa łacińskiego celem rozpoznania aluzji i cytatów wydawanego tekstu
- potrafi skorzystać z dorobku historiografii i nauk pomocniczych historii dla potrzeb stworzenia aparatu rzeczowego
- potrafi sformułować prosty wstęp wydawniczy (historyczno-filologiczny) zdający sprawę z przeprowadzonych badań

Treści programowe dla zajęć:

- Transkrypcja, ew. kolacjonowanie, emendacja tekstu rękopiśmiennego
- Opracowanie aparatu rzeczowego i tekstowego
- Komponowanie wstępu do edycji

Nazwa zajęć: **Projekt edytorski - przygotowanie zespołowej edycji wybranego źródła z okresu X - XV w. - cz. 1**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna i rozumie różne tradycje edytorskie; potrafi z zależności od celu edycji i wydawanego tekstu dobrać odpowiednią metodę
- potrafi przeprowadzić transkrypcję tekstu łacińskiego oraz modyfikować ją dla potrzeb wybranej instrukcji wydawniczej
- potrafi korzystać ze specjalistycznych i ogólnych baz piśmiennictwa łacińskiego celem rozpoznania aluzji i cytatów wydawanego tekstu
- potrafi skorzystać z dorobku historiografii i nauk pomocniczych historii dla potrzeb stworzenia aparatu rzeczowego
- potrafi sformułować prosty wstęp wydawniczy (historyczno-filologiczny) zdający sprawę z przeprowadzonych badań

Treści programowe dla zajęć:

- Przegląd ineditów z X-XV w.
- Przegląd metod edytorskich stosowanych w Polsce i na świecie
- Zbadanie otoczenia kodeksowego wybranego tekstu
- Transkrypcja, ew. kolacjonowanie, emendacja tekstu rękopiśmiennego
- Opracowaniu aparatu rzeczowego i tekstowego

Nazwa zajęć: **Past and Border. On the Affective Management of History in Frontier Zones**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student understands the theory concerning the border issue in various contexts.
- Student knows different examples of border regimes and knows the history of the border regime at least on the example of one epoque.
- Student criticises the theoretical approaches to the theories of border regimes and frontier history.
- Student apply the theoretical framework to interpret given examples of border regimes e.g. in the soviet era.
- Student understands the concepts of biopolitics, heritage, trauma, memory and temporalization in the context of borders.

Treści programowe dla zajęć:

- Theorizing Borders: An Interdisciplinary Perspective
- Border regime and Clio: between Modernity and Tradition
- “The Art of Not Being Governed”: new approaches to Frontier History
- Temporalizing the Border-Space Through Events: imagined non-communities
- Frontier Biopolitics and “People without History”: Nomads and Border
- Frontier Urbanization and Invented Past: commodification of Memory in China and Russia
- Border & Heritage
- The Traces of Socialist Border Regime: between nostalgia and trauma

Nazwa zajęć: **Gospodarka PRL w liczbach (w ramach ścieżki Od centralnego planowania do wolnego rynku)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- uzyskuje uporządkowaną wiedzę na temat źródeł ilościowych informacji historycznych i metod ich opracowywania i rozumie znaczenie informacji ilościowej w pracy historyka i konieczność ustawicznego rozwoju kompetencji w tym obszarze
- rozumie powiązania nauk historycznych z innymi obszarami nauki i interdyscyplinarne możliwości wykorzystania historycznych danych ilościowych, a w szczególności powiązania przeszłości z teraźniejszością
- rozumie znaczenie norm etycznych w przypadku prezentacji historycznych danych ilościowych i potrafi je przestrzegać.
- potrafi samodzielnie pozyskać historyczne dane ilościowe adekwatne do samodzielnie sformułowanego problemu badawczego i zaprezentować je w formie tabelarycznej i graficznej przy wykorzystaniu wybranych metod statystycznych.
- potrafi przeprowadzić krytyczną ocenę historycznych źródeł ilościowych, a w szczególności skonfrontować je z innymi źródłami.

- potrafi samodzielnie zinterpretować zaprezentowane w formie graficznej dane ilościowe, a w szczególności skonfrontować wyniki z innymi opracowaniami historycznymi.

Treści programowe dla zajęć:

- Dane ilościowe i ich źródła dotyczące PRL w warsztacie historyka
- Struktura gospodarcza i jej zmiany w okresie PRL
- Zmiany demograficzne w Polsce w latach 1950-2017. Szeregi czasowe i indeksy. Statystyczny opis tendencji rozwojowych
- Wybrane uwarunkowania demograficzne aktywności ekonomicznej w okresie PRL. Współzależności pomiędzy zmiennymi

Nazwa zajęć: Neografia rosyjska

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę przedmiotową i metodologiczną z zakresu słowiańskiej paleografii cyrylickiej
- Opanował terminologię w dziedzinie paleografii i neografii
- Zna na poziomie rozszerzonym różne metody badawcze i narzędzia warsztatu historyka właściwe dla badań z obszaru Słowiańszczyzny Wschodniej
- Posiada pogłębioną wiedzę pozwalającą na przeprowadzenie krytyki źródeł pisanych cyrylicą i grażdanką.
- Stosuje świadomie w mowie i w piśmie terminologię fachową właściwą dla paleografii ruskiej i neografii rosyjskiej i pokrewnych, zarówno w pracy badawczej, jak i w popularyzacji nauk historycznych.
- Dobiera świadomie metody i narzędzia badawcze właściwe dla paleografii ruskiej i neografii rosyjskiej, pozwalające na rozwiązywanie różnorodnych zadań i problemów
- Potrafi przeprowadzić pogłębioną krytykę źródeł historycznych pisanych cyrylicą i grażdanką
- Określa i ocenia krytycznie stan swojej wiedzy w dziedzinie paleografii ruskiej i neografii rosyjskiej
- Potrafi czytać i rozumie teksty pisane w języku staroruskim cyrylicą i w języku rosyjskim cyrylicą i grażdanką

Treści programowe dla zajęć:

- Dzieje pisma wschodniosłowiańskiego, jego typologia, zakres zastosowania i zachowane zabytki
- Alfabet cyrylicki i wartości fonetyczne poszczególnych znaków w historycznym rozwoju.
- Chronologia bizantyjska, ruska i rosyjska stosowana na ziemiach ruskich Polski i W. Ks. Litewskiego i pod zaborami
- Metrologia ruska i rosyjska
- Zabytki cyrylickie pisane ustawem i półustawem – pismo książkowe
- Zabytki cyrylickie pisane półustawem – pismo dokumentowe
- Zabytki cyrylickie pisane skoropisem – pismo dokumentowe
- Reforma druku Piotra I – grażdanka
- Upowszechnienie rękopiśmiennej grażdanki na przełomie XVIII i XIX wieku
- Dokumenty XVIII w. pisane cyrylicą z terenu Rzeczypospolitej
- Dokumenty pisane grażdanką z terenu Królestwa Polskiego z I połowy XIX w.
- Dokumenty pisane grażdanką z terenu zaboru rosyjskiego z okresu obowiązywania języka urzędowego rosyjskiego (1864-1915)

Nazwa zajęć: Neografia gotycka (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę przedmiotową i metodologiczną z zakresu neografii gotyckiej
- Opanował terminologię w dziedzinie neografii gotyckiej
- Zna na poziomie rozszerzonym różne metody badawcze i narzędzia warsztatu historyka
- Posiada pogłębioną wiedzę pozwalającą na przeprowadzenie krytyki źródeł pisanych gotykiem
- Stosuje świadomie w mowie i w piśmie terminologię fachową właściwą dla neografii gotyckiej, zarówno w pracy badawczej, jak i w popularyzacji nauk historycznych.
- Potrafi przeprowadzić pogłębioną krytykę źródeł historycznych pisanych gotykiem
- Określa i ocenia krytycznie stan swojej wiedzy w dziedzinie neografii gotyckiej
- Potrafi czytać i rozumie teksty pisane gotykiem

Treści programowe dla zajęć:

- Dzieje pisma gotyckiego, jego typologia, zakres zastosowania i zachowane zabytki
- Nauka pisma gotyckiego (minuskuły, majuskuły)
- Zabytki pisma gotyckiego. Ogólna charakterystyka typów pisma gotyckiego

- Zabytki pisma gotyckiego w archiwach na ziemiach polskich, w archiwach niemieckich i czeskich (czytanie źródeł)
- Zabytki pisma gotyckiego w archiwach na ziemiach polskich, w archiwach czeskich, w archiwach niemieckich (czytanie źródeł)

Nazwa zajęć: Małe wojny Związku Radzieckiego do 1941 r. (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę na temat rozwoju sił zbrojnych ZSRR do 1941 r.
- Wie, iż rozwój militarny ZSRR był ściśle związany z problemami politycznymi, gospodarczymi i społecznymi życia kraju.
- Potrafi wykazać związki i wpływy historii militarnej ZSRR w omawianym okresie z sytuacją w Europie i Azji.
- Zna podstawowe źródła do historii militarnej ZSRR do 1941 r.
- Zna podstawowe prace polskiej historiografii na temat dziejów militarnych ZSRR do 1941 r.
- Potrafi sporządzić recenzję krytyczną wybranej pozycji historiograficznej

Treści programowe dla zajęć:

- Historia rozwoju sił zbrojnych ZSRR do 1941 r. i ich udziału w lokalnych konfliktach zbrojnych
- Wybrane problemy historii politycznej, gospodarczej i społecznej ZSRR
- Wybrane problemy dziejów Europy i Azji w okresie międzywojennym XX w.
- Wydana w języku polskim historiografia dziejów militarnych ZSRR do 1941 r.
- Podstawowe źródła do historii militarnej ZSRR do 1941 r.

Nazwa zajęć: Media wizualne w warsztacie historyka: Formy wizualizacji historii (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi prezentować efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie
- Umie realizować cele badawcze, korzystając z technologii informacyjnej, multimediów i zasobów Internetu
- pracować w zespole, rozwiązywać typowe problemy z zakresu badań historycznych i prezentować ich wyniki, stosując odpowiednie instrukcje i procedury

Treści programowe dla zajęć:

- Komunikacja wizualna. Historia i kontekst współczesny.
- Fenomen fotografii – fotografia dawna a współczesna w nauczaniu historii.
- Aktorzy sceny politycznej (i nie tylko) – w krzywym zwierciadle.
- Współczesny plakat polityczny – kultura demokracji lokalnej.
- Reklama jako źródło historyczne.
- Film dokumentalny – interpretacja i wykorzystanie w edukacji.
- Współczesne kryzysy i konflikty – przekaz medialny.
- Znani i nieznani na kartach historii – popularyzacja w internecie.
- Po co historykowi marketing? Motywy historyczne w promocji miast.
- Rewitalizacja obiektów zabytkowych i ich współczesne wykorzystanie.
- Trudna wizualizacja – dane, cyfry, wykresy a upowszechnianie wiedzy historycznej.

Nazwa zajęć: Media wizualne w warsztacie historyka: Film jako źródło historyczne (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada pogłębioną, rozszerzoną i uporządkowaną wiedzę przedmiotową i metodologiczną z zakresu historii, prowadzącą do specjalizacji w wybranych obszarach badań historycznych oraz możliwą do rozwijania i twórczego stosowania w działalności profesjonalnej.
- Opanował na poziomie rozszerzonym terminologię nauk historycznym, jak też podstawową terminologię nauk humanistycznych i wybranych dziedzin w obszarze nauk społecznych.
- Ma poszerzoną wiedzę z zakresu historii historiografii i metodologii historii.
- Samodzielnie zdobywa i pogłębia wiedzę oraz doskonali umiejętności badawcze w sposób uporządkowany i systematyczny, wykorzystując nowoczesne techniki pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji.

Treści programowe dla zajęć:

- Zagadnienia teoretyczne – film jako źródło historyczne
- Analiza fragmentów filmów z okresu PRL pod kątem ich wartości źródłoznawczej do badań historii społeczno-politycznej PRL
- Wartość filmu jako źródła na tle innych źródeł z epoki

Nazwa zajęć: Mniejszość polska na Wschodzie (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student stopniu rozszerzonym i pogłębionym zna historię mniejszości polskiej w wybranych państwach obszaru poradzieckiego, potrafi wskazać w jaki sposób kształtowały się losy tej społeczności
- Posiada uporządkowaną wiedzę szczegółową w zakresie specyfiki językowej i religijnej mniejszości polskiej, funkcjonowania organizacji skupiających jej przedstawicieli, życia kulturalnego
- Student potrafi wskazać na zależności pomiędzy sytuacją mniejszości polskiej a sytuacją polityczną i społeczną państw, w których mniejszość ta zamieszkuje
- Student potrafi wskazać na znaczenie relacji pomiędzy grupami mniejszościowymi a narodowością dominującą dla samoidentyfikacji i samoświadomości mniejszości polskiej, interpretować i analizować teksty, materiały ikonograficzne oraz filmowe, a także umiejscowić je w szerszym, społecznym kontekście
- Student jest przygotowany, by z szacunkiem uznawać poglądy i teorie, które są odmienne od jego własnych, akceptuje odmienne punkty widzenia jest gotów do prowadzenia polemiki w sposób etyczny i kulturalny
- Student potrafi posługiwać się prawidłową terminologią, w ramach omawianej problematyki

Treści programowe dla zajęć:

- Wprowadzenie do zajęć – terminologia, ramy czasowe i terytorialne, regulacje prawne
- Rozmieszczenie ludności polskiej na Wschodzie, historia osiedlenia i tzw. akcji repatriacyjnych
- Zesłani do Kazachstanu, żyjący w krainie wina
- Polacy w Pribaltyce
- Problemy z Łukaszenką, czyli Polacy na Białorusi
- Nie tylko we Lwowie, czyli mniejszość polska na Ukrainie
- Na dalekiej Syberii
- Jak różnie postrzegamy te same problemy, czyli czego potrzebują Polacy na Wschodzie

Nazwa zajęć: Imperium brytyjskie: narodziny, wzlot, upadek (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych;
- dysponuje podstawową wiedzą o głównych kierunkach badań nad historią imperiów europejskich, jest zorientowany w historiografii dotyczącej omawianej problematyki;
- posiada wiedzę o relacjach pomiędzy omawianymi zjawiskami, ze szczególnym uwzględnieniem ich oddziaływania na współczesne procesy;
- włącza do badań i analiz historycznych ustalenia z dziedzin pokrewnych historii, zwłaszcza geografii, socjologii oraz politologii;
- wykorzystuje nabytą wiedzę do rozszerzania swoich zainteresowań badawczych
- potrafi uczestniczyć w merytorycznym dialogu w zakresie tematyki zajęć;
- aktywnie kształtuje zakres i charakter działań popularyzatorskich w przestrzeni społecznej;

Treści programowe dla zajęć:

- Anglia i jej sąsiedzi u progu epoki nowożytnej
- Monarchia angielska wobec europejskiej rywalizacji na morzach i oceanach
- Niecne początki - korona angielska wobec piractwa i korsarstwa
- Angielska ekspansja kolonialna w Ameryce Północnej i na Karaibach
- Droga do Indii – dzieje angielskiej kompanii wschodnioindyjskiej
- Organizacja i zarząd koloniami
- Społeczeństwo i gospodarka kolonialna
- Rewolucja amerykańska i kryzys imperium
- Nowe imperium – ekspansja brytyjska w XIX w.
- „Brzemie białego człowieka” – ideologia imperialna Wielkiej Brytanii
- Zmierzch imperium – Wielka Brytania i jej kolonie wobec I i II wojny światowej
- Dekolonizacja imperium

Nazwa zajęć: Imperium hiszpańskie od Kolumba do Bolívara (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych;
- dysponuje podstawową wiedzą o głównych kierunkach badań nad historią imperiów europejskich, jest zorientowany w historiografii dotyczącej omawianej problematyki;

- posiada wiedzę o relacjach pomiędzy omawianymi zjawiskami, ze szczególnym uwzględnieniem ich oddziaływania na współczesne procesy;
- włącza do badań i analiz historycznych ustalenia z dziedzin pokrewnych historii, zwłaszcza geografii, socjologii oraz politologii;
- wykorzystuje nabytą wiedzę do rozszerzania swoich zainteresowań badawczych
- potrafi uczestniczyć w merytorycznym dialogu w zakresie tematyki zajęć;
- aktywnie kształtuje zakres i charakter działań popularyzatorskich w przestrzeni społecznej;

Treści programowe dla zajęć:

- Narodziny nowożytnej Hiszpanii
- Hiszpania w walce o prymat w Europie
- Monarchia hiszpańska wobec wielkich odkryć geograficznych
- Konkwista w Nowym Świecie
- Struktury władzy imperialnej w czasach Habsburgów
- Społeczeństwo hiszpańskich Indii
- Gospodarka imperium
- Chrystianizacja Indii
- Kultura hiszpańska w Nowy Świecie
- Burboński przełom
- Rewolucje niepodległościowe w amerykańskich posiadłościach Hiszpanii
- Zmierzch imperium

Nazwa zajęć: **Literatura w warsztacie badawczym historyka** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna i rozumie w stopniu rozszerzonym i pogłębionym terminologię wybraną terminologię nauk o literaturze w ich powiązaniu z historią
- potrafi samodzielnie zdobywać i pogłębiać wiedzę w zakresie historii form literackich
- jest gotów do uznawania, że rozmaite techniki interpretacji zjawisk kultury i literatury są równie dopuszczalne w badaniach historycznych i jako takie winny być uznawane za równoprawne również wtedy, gdy przynoszą rozbieżne rezultaty. Student jest gotów doprowadzenia polemiki w sposób uczciwy i kulturalny
- zna i rozumie powiązania interdyscyplinarne historii i nauk o literaturze oraz zastosowanie metod i narzędzi innych narzędzi filologicznych w pracy historyka

Treści programowe dla zajęć:

- Pochodzenie i początki literatury europejskiej
- Kwestia homerycka
- Dramat - między rytuałem a sztuką
- Wojna w literaturze greckiej
- Retoryka antyczna. Między literaturą a polityką
- Historia sacra i profana. Początki literatury chrześcijańskiej
- Hagiografia. Nowy rodzaj biografii
- Dzieje wielkich mężów. Literatura historyczna w służbie propagandy
- Boska komedia Dantego. Imaginarium zaświatów
- Don Kichot z La Manchy - nowy rodzaj literackiego bohatera
- Byron i jego bohater romantyczny w Europie Środkowej
- Poezja i polityka. Przypadek poezji Juliana Tuwima.

Nazwa zajęć: **Ludność wybranej miejscowości w Wielkopolsce w XVIII-XIX w. - opracowanie bazy danych, cz. 2**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Umie samodzielnie poszukiwać, pozyskiwać i analizować informacje źródłowe niezbędne dla utworzenia i opracowania bazy danych
- Wie, jak korzystać z wykazów informacji o źródłach historycznych (takich jak np. inwentarze archiwalne, cyfrowe bazy danych)
- Dokonuje samodzielnej transkrypcji odręcznych wpisów z analizowanego źródła i wprowadza je do bazy danych
- Dokonuje samodzielnych tłumaczeń wpisów z analizowanego źródła i wprowadza je do bazy danych
- Dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji treści opracowywanego źródła

- Posługuje się zasobami i aparaturą multimedialną w pracach naukowych i w popularyzacji wiedzy o zasobach źródłowych w społeczeństwie
- Umie dokonać krytycznej edycji tekstu źródłowego
- Umie włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii
- Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w zakresie tematyki związanej z analizowanym źródłem historycznym
- Docenia znaczenie badań nad historią regionalną Wielkopolski, angażuje się w aktywność służącą pogłębianiu świadomości historycznej Wielkopolan
- Świadomie kształtuje własne i cudze zainteresowania badawcze i popularyzatorskie

Treści programowe dla zajęć:

- Spisy ludności, roczniki statystyczne i ewidencja mieszkańców jako źródła do badań nad ludnością Poznania na przełomie XIX-XX w.
- Metodologia pracy ze źródłami o charakterze masowym
- Warsztaty z neografii gotyckiej, niestandardowe wpisy do ksiąg Urzędów Stanu Cywilnego
- Księgi Urzędów Stanu Cywilnego a „Kartoteka ewidencji mieszkańców miasta Poznania”
- Księgi adresowe mieszkańców Poznania a „Kartoteka ewidencji mieszkańców miasta Poznania” w odniesieniu do mieszkańców Judenstrasse w Poznaniu
- Księgi meldunkowe i księgi domostw a „Kartoteka ewidencji mieszkańców miasta Poznania” w odniesieniu do mieszkańców Judenstrasse w Poznaniu
- Struktura demograficzna mieszkańców Judenstrasse w Poznaniu na przełomie XIX-XX w.
- Struktura wyznaniowa mieszkańców Judenstrasse w Poznaniu na przełomie XIX-XX w.
- Struktury zawodowa mieszkańców Judenstrasse w Poznaniu na przełomie XIX-XX w.
- Rodziny zamieszkujące Judenstrasse w Poznaniu na przełomie XIX-XX w.
- Opracowanie bazy danych i podsumowanie wyników badań

Nazwa zajęć: Ludność wybranej miejscowości w Wielkopolsce w XVIII-XIX w. - opracowanie bazy danych, cz. 1 (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Umie samodzielnie poszukiwać, pozyskiwać i analizować informacje źródłowe niezbędne dla utworzenia i opracowania bazy danych
- Wie, jak korzystać z wykazów informacji o źródłach historycznych (takich jak np. inwentarze archiwalne, cyfrowe bazy danych)
- Dokonuje samodzielnej transkrypcji odręcznych wpisów z analizowanego źródła i wprowadza je do bazy danych
- Dokonuje samodzielnych tłumaczeń wpisów z analizowanego źródła i wprowadza je do bazy danych
- Dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji treści opracowywanego źródła
- Posługuje się zasobami i aparaturą multimedialną w pracach naukowych i w popularyzacji wiedzy o zasobach źródłowych w społeczeństwie
- Umie dokonać krytycznej edycji tekstu źródłowego
- Umie włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii
- Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w zakresie tematyki związanej z analizowanym źródłem historycznym
- Docenia znaczenie badań nad historią regionalną Wielkopolski, angażuje się w aktywność służącą pogłębianiu świadomości historycznej Wielkopolan
- Świadomie kształtuje własne i cudze zainteresowania badawcze i popularyzatorskie

Treści programowe dla zajęć:

- „Kartoteka ewidencji ludności miasta Poznania” jako źródło do badań nad ludnością Poznania na przełomie XIX-XX w.
- Metodologia pracy z „Kartoteką ewidencji ludności miasta Poznania”
- Wprowadzenie do neografii gotyckiej
- Księgi Urzędów Stanu Cywilnego a „Kartoteka ewidencji mieszkańców miasta Poznania”
- Księgi adresowe mieszkańców Poznania a „Kartoteka ewidencji mieszkańców miasta Poznania”
- Księgi meldunkowe i księgi domostw a „Kartoteka ewidencji mieszkańców miasta Poznania”
- Struktura demograficzna mieszkańców Poznania na przełomie XIX-XX w.
- Struktura wyznaniowa mieszkańców Poznania na przełomie XIX-XX w.
- Struktury zawodowa mieszkańców Poznania na przełomie XIX-XX w.
- Rodzina poznańska na przełomie XIX-XX w.
- Opracowanie bazy danych i podsumowanie wyników badań

Nazwa zajęć: **Formy i ekspresje buntu młodzieży** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi objaśniać i interpretować zjawiska kulturowe, wskazując na ich historyczne korzenie; ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych
- dysponuje wiedzą szczegółową na temat mechanizmów funkcjonowania kultury młodzieżowej; zna stan historiografii na ten temat
- Posiada kompetencje kulturowe polegające na samodzielnej refleksji nad kulturą, krytycznym i niezależnym formułowaniu opinii i sądów o poszczególnych faktach i wytworach kultury artystycznej
- Posługuje się specjalistyczną terminologią z zakresu kultury młodzieżowej
- wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące kultury młodzieżowej oraz potrafi rozróżnić dyskurs naukowy od popularyzatorskiego;
- Jest aktywnym uczestnikiem i odbiorcą kultury, rozumiejącym mechanizmy działania i funkcjonowania kultury i różnych dziedzin sztuki.

Treści programowe dla zajęć:

- Kontrkultura w poszukiwaniu nowych koncepcji człowieka i świata
- Kontrkultura w kinie
- Kontrkultura w teatrze
- Kontrkultura w plastyce
- Kontrkultura w muzyce
- Kontrkultura na ulicy
- Wpływ kontrkultury na współczesną tożsamość kulturową

Nazwa zajęć: **Źródła intelektualne kontrkultury** (ścieżki międzyprzedmiotowe)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Potrafi objaśniać i interpretować zjawiska kulturowe, wskazując na ich historyczne korzenie; ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych
- dysponuje wiedzą szczegółową na temat mechanizmów funkcjonowania kultury młodzieżowej; zna stan historiografii na ten temat
- Posiada kompetencje kulturowe polegające na samodzielnej refleksji nad kulturą, krytycznym i niezależnym formułowaniu opinii i sądów o poszczególnych faktach i wytworach kultury artystycznej
- Posługuje się specjalistyczną terminologią z zakresu kultury młodzieżowej
- wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące kultury młodzieżowej oraz potrafi rozróżnić dyskurs naukowy od popularyzatorskiego;
- Jest aktywnym uczestnikiem i odbiorcą kultury, rozumiejącym mechanizmy działania i funkcjonowania kultury i różnych dziedzin sztuki.

Treści programowe dla zajęć:

- Okoliczności narodzin kontrkultury i jej potencjał kontestacyjny: społeczeństwo masowe, konformizm i bolączki społeczne, technokracja, kultura jako system totalnej kontroli
- Theodore Roszak i jego koncepcja kontrkultury
- Antonio Gramsci i pojęcie hegemonii kultury
- Intelektualiści Nowej Lewicy: Herbert Marcuse, Louis Althusser, Jean Paul Sartre, Jürgen Habermas
- Bohaterowie Nowej Lewicy: 3xM – Marks, Mao, Marcuse
- Kontrkultura w Polsce
- Kontrkultura – co pozostało?

Nazwa zajęć: **Regionalistyka i dzieje archiwów wielkopolskich** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- posiada wiedzę z zakresu metodologii badań regionalnych
- posiada wiedzę o archiwach Wielkopolski oraz ich zasobach
- zna stan badań regionalnych, ze szczególnym uwzględnieniem regionu Wielkopolski
- zna metody poszukiwań bazy źródłowej do badań regionalnych w zasobie archiwów państwowych, niepaństwowych, instytucji z powierzonym zasobem archiwalnym, muzeach, bibliotekach i zbiorach prywatnych
- zna rolę i znaczenie badań regionalnych w działalności archiwalnej i badaniach z dziedziny archiwistyki
- potrafi poprawnie wykorzystać podstawę źródłową do badań regionalnych

- docenia znaczenie źródeł, w tym archiwalnych, dla tradycji i dziedzictwa kulturowego oraz odpowiedzialność za ich zachowanie dla ochrony dziedzictwa kulturowego regionu

Treści programowe dla zajęć:

- Przedmiot i najważniejsze założenia badań regionalnych
- Sieci archiwalne w Wielkopolsce, rozwój i zasoby
- Stan badań regionalnych ze szczególnym uwzględnieniem Wielkopolski oraz ich miejsce w historiografii
- Podstawa źródłowa do badań regionalnych w zasobie archiwów państwowych, niepaństwowych, instytucji z powierzonym zasobem archiwalnym, muzeach, bibliotekach i zbiorach prywatnych
- Rola i znaczenie badań regionalnych w działalności archiwalnej i badaniach z dziedziny archiwistyki
- Prezentacja multimedialna, jako forma popularyzacji wybranego zagadnienia z regionalistyki

Nazwa zajęć: **Archiwalny system ewidencyjno-informacyjny** (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada podstawową wiedzę ogólną z zakresu historii informacji archiwalnej
- Zna terminologię z zakresu informacji archiwalnej i baz danych w archiwach i bibliotekach
- Ma podstawową wiedzę i znajomość metod pozwalającą na rozpoznawanie relacji i zależności pomiędzy przeszłością a wydarzeniami aktualnymi
- Ma podstawową wiedzę o funkcjonowaniu instytucji życia społecznego oraz o zasadach i metodach pracy w wybranych sferach kultury, edukacji, gospodarki, administracji dawniej i współcześnie
- Samodzielnie zdobywa wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny przy zastosowaniu różnorodnych technik pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji, zgodnie ze wskazówkami opiekuna naukowego oraz rozwija umiejętności profesjonalne związane z obszarami wybranych specjalności
- Prezentuje efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie,
- Realizując cele badawcze korzysta z technologii informacyjnej, multimedii i zasobów internetu
- Rozumie konieczność przestrzegania norm etycznych w pracy historyka i popularyzacji wiedzy historycznej
- Rozumie potrzebę ustawicznego rozwoju kompetencji w zakresie historycznym, ogólnohumanistycznym oraz kompetencji personalnych i społecznych, rozwija swoje zainteresowania
- Potrafi posługiwać się programem ACCESS, wykorzystywać go w pracy

Treści programowe dla zajęć:

- Zmiany w profilu funkcjonowania archiwów w zakresie udostępniania zbiorów od XIX do XXI wieku
- Genealogia – jako specyficzny dział funkcjonowania archiwów w XXI w. (tradycyjne źródła i bazy danych)
- Tradycyjne źródła informacji archiwalnej w Polsce
- Bazy danych w archiwach (teoria i wykorzystanie)
- Praktyka w zakresie opracowania – praca na platformie ZoSIA
- Przygotowanie inwentarza archiwalnego
- Drukowane pomoce archiwalne
- Podstawy programu ACCESS i jego zastosowanie we współczesnej biurowości

Nazwa zajęć: **Instytucjonalne mechanizmy sterowania gospodarką i fundusze UE (ścieżka Gospodarka Unii Europejskiej)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę na temat genezy i etapów rozwoju integracji europejskiej oraz roli instytucji w sterowaniu polityką gospodarczą UE.
- Zna podstawowe koncepcje i zasady polityki gospodarczej Unii Europejskiej.
- Jest świadomy znaczenia polityki gospodarczej w realizowaniu ekonomicznych i społecznych celów Unii Europejskiej
- Potrafi prawidłowo interpretować zasady europejskiej polityki gospodarczej
- Potrafi samodzielnie wyszukać odpowiednie przepisy traktatów i aktów prawa wtórnego UE
- Jest zdolny do samodzielnej oceny funkcjonowania instytucji europejskich i ich wpływu na politykę gospodarczą na wspólnym rynku.

Treści programowe dla zajęć:

- Geneza i etapy integracji gospodarczej Wspólnot Europejskich – od strefy wolnego handlu po unię gospodarczą i walutową
- Cele polityki gospodarczej UE
- Rola instytucji UE w kształtowaniu polityki gospodarczej (Parlament Europejski, Rada i Komisja Europejska). Procedury decyzyjne.
- Instytucje Unii Gospodarczej i Walutowej- Europejski Bank Centralny (EBC), Europejski System Banków Centralnych (ESBC), Eurosystem, Komitet Ekonomiczno-Finansowy, Rada do spraw Gospodarczych i Finansowych (ECOFIN), Eurogrupa
- Polityka konkurencji UE
- Pomoc finansowa dla państw członkowskich UE- cele, ramy prawne i mechanizmy realizacji
- Finansowanie i budżet UE. Tzw. perspektywy finansowe UE.
- Fundusze europejskie w perspektywach finansowych 2000-2006 i 2007-2013. Obecna perspektywa budżetowa (do 2020 r.).
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego 2014-2020.
- Europejski Fundusz Społeczny 2014-2020.
- Europejski Fundusz Spójności 2014-2020.
- Europejski Fundusz Rolny (na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich) 2014-2020.
- Europejski Fundusz Morski i Rybacki 2014-2020.

Nazwa zajęć: Narodziny i rozwój procesu integracji europejskiej (ścieżka Gospodarka Unii Europejskiej)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student zna proces rozwoju integracji europejskiej.
- Student zna prekursorów integracji europejskiej.
- Student zna główne projekty europejskie dotyczące współpracy.
- Student zna historię Wspólnot europejskich
- Student zna polski udział w procesie integracji europejskiej.

Treści programowe dla zajęć:

- Pierwsze europejskie projekty integracyjne i ich twórcy.
- Czynniki integracyjne i formy integracji.
- Dzieje europejskich Wspólnot.
- Miejsce UE we współczesnym świecie.
- Droga Polski do UE.

Nazwa zajęć: OD NACJONALIZACJI DO USTAWY WILCZKA- DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA W PRL (ścieżka GOSPODARKA POLSKA po 1990r.)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada wiedzę na temat etapów rozwoju działalności gospodarczej w Polsce po II wojnie światowej.
- Zna podstawowe koncepcje i zasady regulujące działalność gospodarczą w Polsce
- Zna reguły prawne funkcjonowania gospodarki Polski Ludowej
- Jest świadomy znaczenia prawa gospodarczego dla swobody przedsiębiorczości
- Potrafi samodzielnie wyszukać odpowiednie przykłady ograniczeń wolności gospodarczej w powojennej Polsce
- Jest zdolny do samodzielnej oceny funkcjonowania reguł życia gospodarczego w Polsce Ludowej. Jest przygotowany do udziału w dyskusjach i debatach na ten temat.

Treści programowe dla zajęć:

- Uwarunkowania działalności gospodarczej w powojennej Polsce – reguły okresu międzywojennego (podstawy prawne, struktura własnościowa, rola państwa w gospodarce), polityka okupanta niemieckiego (sfera własności i zarządzania), skutki wojny dla gospodarki (struktura własnościowa po zakończeniu wojny, odbudowa gospodarcza, zamierzenia nowych władz)
- Nacjonalizacja przemysłu w Polsce – uwarunkowania, rozwiązania przejściowe, proces ustawodawczy, ustawa z 3 stycznia 1946 i jej realizacja
- Bitwa o handel i jej skutki – struktura i funkcjonowanie handlu po zakończeniu wojny, geneza, założenia i przebieg bitwy o handel, skutki etatyzacji
- Centralne planowanie – początki planowania, Plan Trzyletni i jego założenia; geneza, założenia i zasady centralnego planowania, Plan Sześcioletni, założenia i realizacja kolejnych planów gospodarczych

- Prywatna inicjatywa w PRL – ewolucja miejsca sektora prywatnego w strukturze gospodarczej państwa, kolejne etapy polityki wobec prywatnej inicjatywy, poszerzenie marginesu swobody w II połowie lat 70
- Gospodarstwa indywidualne w rolnictwie – problem własności rolnej w programach politycznych okresu okupacji; reforma rolna, jej realizacja i skutki; kolektywizacja rolnictwa – przebieg i skutki; miejsce i funkcjonowanie sektora prywatnego w rolnictwie po 1956 roku; ponowna próba rozbudowy sektora uspołecznionego w latach 70.; kryzys w rolnictwie lat 80.
- Droga do wolności gospodarczej – swoboda działalności gospodarczej w dokumentach „Solidarności”; reforma gospodarcza 1982 roku; rozwój i rola sektora prywatnego w gospodarce w latach 80.; przedsiębiorstwa polonijne i ich miejsce; polityka gospodarcza rządu Rakowskiego; ustawa Wilczka i ekspansja sektora prywatnego w 1989 roku

Nazwa zajęć: Polityka gospodarcza i transformacja przedsiębiorstw po 1990 (ścieżka Gospodarka Polski po 1990 r.)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna i rozumie dynamikę procesów gospodarczych zachodzących w dziejach oraz wzajemne powiązania między zjawiskami gospodarczymi a polityką i społeczeństwem
- Rozumie i potrafi zinterpretować genezę i rozwój zjawisk oraz procesów prowadzących do prywatyzacji i restrukturyzacji przedsiębiorstw państwowych po 1989 r. Potrafi ocenić negatywne i pozytywne efekty przekształceń struktury własności przedsiębiorstw
- Samodzielnie zdobywa wiedzę na temat transformacji przedsiębiorstw w Polsce w oparciu o zalecaną literaturę przedmiotu
- Samodzielnie poszukuje, gromadzi i interpretuje informacje na temat przedsiębiorstw w okresie transformacji gospodarczej, wykorzystując w tym celu również zasoby Internetu
- Poprawnie stosuje terminologię dotyczącą przedsiębiorstw w okresie transformacji gospodarczej, wykorzystując również słownictwo z zakresu historii i teorii ekonomii
- Wykazuje się samodzielnością i niezależnością myślenia podczas dyskusji. Stara się ustawicznie i samodzielnie rozwijać własne zainteresowania związane z zakresem tematycznym przedmiotu

Treści programowe dla zajęć:

- Założenia transformacji gospodarczej w Polsce. Terapia szokowa
- Sektorowe zróżnicowanie transformacji
- Patologie transformacji
- Przedsiębiorstwa państwowe u schyłku istnienia PRL
- Przekształcenia własnościowe przedsiębiorstw. Podstawy prawne – Statystyka przekształceń
- Prywatyzacja przedsiębiorstw. Spółki nomenklaturowe – Prywatyzacja bezpośrednia – Prywatyzacja kapitałowa – Program Narodowych Funduszy Inwestycyjnych – Likwidacja i upadłość przedsiębiorstw
- Restrukturyzacja przedsiębiorstw. Rynek zbytu – Struktura wewnętrzna – Zatrudnienie – Finanse
- Współczesny odbiór społeczny prywatyzacji i restrukturyzacji przedsiębiorstw w Polsce

Nazwa zajęć: Epigrafika średniowieczna i wczesnonowożytna (cz. II) – (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Rozpoznaje i potrafi scharakteryzować wybrane obszary tematyczne związane z epigrafiką średniowieczną i wczesnonowożytną. Wykorzystuje wiedzę z tego zakresu podczas dyskusji, pisania prac naukowych i tekstów popularnonaukowych.
- Rozróżnia główne kierunki badań nad epigrafiką, orientuje się w historiografii dotyczącej epigrafiki. Potrafi zebrać i rozplanować bibliografię do zadanych tematów epigraficznych.
- Potrafi wyszukać i usystematyzować źródła historyczne właściwe dla epigrafiki. Potrafi odczytać, opisać i przeprowadzić analizę wybranych inskrypcji epigraficznych, z uwzględnieniem kontekstu całego źródła historycznego.
- Potrafi uporządkować i wykorzystać posiadaną wiedzę z zakresu epigrafiki.
- Rozróżnia cechy charakterystyczne dyskursu naukowego i popularyzatorskiego w zakresie epigrafiki, wykorzystuje tę wiedzę w przygotowywaniu wypowiedzi ustnych i pisemnych.
- Potrafi podejmować dyskusję dla objaśniania, popularyzacji i pogłębiania świadomości historycznej w zakresie epigrafiki we współczesnym społeczeństwie.

Treści programowe dla zajęć:

- Znajomość epigrafiki jako nauki pomocniczej historii – zagadnienia ogólne i metodyczne
- Znaczenie badań epigraficznych z perspektywy warsztatu historyka i kierunków jego badań ogólnie historycznych

- Epigrafika na ziemiach polskich w średniowieczu i początkach epoki nowożytnej
- Umiejętność odczytywania średniowiecznych i wczesnonowożytnych inskrypcji i charakteryzowania pism epigraficznych stosowanych w tych okresach

Nazwa zajęć: Epigrafika średniowieczna i wczesnonowożytna (cz. I) (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Rozpoznaje i potrafi scharakteryzować wybrane obszary tematyczne związane z epigrafiką średniowieczną i wczesnonowożytną. Wykorzystuje wiedzę z tego zakresu podczas dyskusji, pisanie prac naukowych i tekstów popularnonaukowych.
- Rozróżnia główne kierunki badań nad epigrafiką, orientuje się w historiografii dotyczącej epigrafiki. Potrafi zebrać i rozplanować bibliografię do zadanych tematów epigraficznych.
- Potrafi wyszukać i usystematyzować źródła historyczne właściwe dla epigrafiki. Potrafi odczytać, opisać i przeprowadzić analizę wybranych inskrypcji epigraficznych, z uwzględnieniem kontekstu całego źródła historycznego.
- Potrafi uporządkować i wykorzystać posiadaną wiedzę z zakresu epigrafiki.
- Rozróżnia cechy charakterystyczne dyskursu naukowego i popularyzatorskiego w zakresie epigrafiki, wykorzystuje tę wiedzę w przygotowywaniu wypowiedzi ustnych i pisemnych.
- Potrafi podejmować dyskusję dla objaśniania, popularyzacji i pogłębiania świadomości historycznej w zakresie epigrafiki we współczesnym społeczeństwie.

Treści programowe dla zajęć:

- Znajomość epigrafiki jako nauki pomocniczej historii – zagadnienia ogólne i metodyczne
- Znaczenie badań epigraficznych z perspektywy warsztatu historyka i kierunków jego badań ogólnie historycznych
- Epigrafika na ziemiach polskich w średniowieczu i początkach epoki nowożytnej
- Umiejętność odczytywania średniowiecznych i wczesnonowożytnych inskrypcji i charakteryzowania pism epigraficznych stosowanych w tych okresach

Nazwa zajęć: Wybitni Wielkopole w XIX i XX wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Poznał podstawową literaturę dotyczącą społeczeństwa Wielkopolski i jego wybitnych przedstawicieli w XIX i XX wieku.
- Orientuje się w przeobrażeniach demograficznych Wielkopolski w XIX i XX wieku.
- Potrafi wskazać główne zewnętrzne i wewnętrzne, polityczne, ekonomiczne i kulturowe czynniki kształtujące Wielkopolskę w XIX i XX wieku.
- Umie scharakteryzować poszczególne klasy i warstwy społeczeństwa wielkopolskiego w XIX i XX wieku.
- Zna wybitne postaci z dziejów Wielkopolski w XIX i XX wieku i potrafi określić ich rolę w historii regionu.
- Dostrzega specyfikę społeczeństwa Wielkopolski w XIX i XX wieku i potrafi odróżnić je od społeczeństw innych regionów Polski.
- Rozumie na czym polegał etos Wielkopolski w XIX i XX wieku.

Treści programowe dla zajęć:

- Rozważania historiograficzne i teoretyczne.
- Wokół rozważań demograficznych o społeczeństwie Wielkopolski w XIX i XX wieku.
- Kształtowanie się nowoczesnego społeczeństwa Wielkopolski w okresie zaborów.
- Praca organiczna jako droga do niepodległości i sposób kształtowania nowoczesnego społeczeństwa wielkopolskiego.
- Wielkopolska w czasie I wojny światowej.
- Wielkopolska w okresie międzywojennym.
- Wielkopolska w cieniu Kraju Warty.
- Wielkopolska w i przeciw Polsce Ludowej.
- Współcześni wybitni Wielkopole.
- Kształtowanie się etosu Wielkopolski w XIX i XX wieku.

Nazwa zajęć: Dzieje Wielkopolski w XIX i XX wieku (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada pogłębioną wiedzę w zakresie dziejów politycznych Wielkopolski w XIX i XX wieku.

- Poznał dzieje Wielkopolski jako regionu przodującego w kraju pod względem rozwoju gospodarczego w XIX i XX wieku.
- Poznał dzieje Wielkopolski jako regionu przodującego w kraju pod względem kształtowania się struktur społecznych w XIX i XX wieku.
- Posiada pogłębioną wiedzę na temat czynników determinujących odrębny rozwój społeczno-gospodarczy Wielkopolski w XIX i XX wieku.
- Poznał proces kształtowania się specyficznych cech mentalności mieszkańców Wielkopolski w XIX i XX wieku.
- Rozumie pojęcie i proces kształtowania się etosu Wielkopolan w XIX i XX wieku oraz potrafi wyjaśnić jego cechy.
- Rozumie znaczenie Wielkopolski w dziejach Polski w XIX i XX wieku.

Treści programowe dla zajęć:

- Dzieje polityczne Wielkopolski w okresie zaborów.
- Wielkopolska w dobie zaborów – reformy uwłaszczeniowe i jednostronny rozwój gospodarczy w kierunku agrarnym.
- Kształtowanie się nowoczesnego społeczeństwa wielkopolskiego i jego odrębnej struktury w XIX i początkach XX wieku.
- Kształtowanie się inteligencji polskiej w Poznańskim w XIX i początkach XX wieku oraz jej fenomen.
- Specyfika struktury narodowościowej w Wielkopolsce w dobie zaborów.
- Struktura gospodarcza i społeczna Wielkopolski oraz jej miejsce na mapie politycznej kraju w okresie II Rzeczypospolitej.
- Specyfika struktury narodowościowej w Wielkopolsce w okresie II Rzeczypospolitej.
- Dzieje Wielkopolski w okresie II wojny światowej.
- Struktura gospodarcza i społeczna Wielkopolski oraz jej miejsce na mapie politycznej kraju w okresie Polski Ludowej.
- Kształtowanie się etosu Wielkopolan oraz jego ogląd społeczny w XIX i XX wieku.
- Portret osobowy Poznańczyka – wzorce, mity i stereotypy.

Nazwa zajęć: **Unia polsko-litewska w XVI-XVIII w.**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna fakty z historii Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVI-XVIII wieku
- Zna podstawową terminologię dotyczącą historii Wielkiego Księstwa Litewskiego XVI-XVIII wieku
- Potrafi scharakteryzować procesy demograficzne, gospodarcze, urbanizacyjne oraz społeczne w Wielkim Księstwie Litewskim (XVI–XVIII wiek)
- Orientuje się w głównych kierunkach badań nad historią wczesnonowożytną Wielkiego Księstwa Litewskiego
- Potrafi na podstawie zaleconych podręczników określić zmiany narodowościowe oraz religijne, jakie zaszły na terenie Wielkiego Księstwa Litewskiego na przełomie XVI-XVIII wieku
- Planuje, przygotowuje oraz prezentuje krótkie wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu szczegółowych zagadnień dotyczących dziejów wczesnonowożytnych Wielkiego Księstwa Litewskiego;

Treści programowe dla zajęć:

- Wielkie Księstwo Litewskie a Korona Królestwa Polskiego - aspekt polityczny oraz prawno-ustrojowy w przededniu unii
- Unia lubelska 1569 roku jej rola i znaczenie
- Postępy unifikacji ustroju Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego.
- Prawo i sądy Wielkiego Księstwa Litewskiego
- Wielkie Księstwo Litewskie w drugiej połowie XVII i w XVIII wieku

Nazwa zajęć: **Między sztuką a komercją (ścieżka międzyprzedmiotowa)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z rozwojem i ewolucją głównych nurtów muzyki rockowej na świecie;
- Student ma wiedzę o wielopłaszczyznowych powiązaniach badanych zjawisk i problemów, ze szczególnym uwzględnieniem ich powiązań z przełomowymi wydarzeniami historii powszechnej;
- Student potrafi wejść w dialog merytoryczny ze znawcami w zakresie historii nowożytnej;

- Student wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące dziejów muzyki europejskiej oraz potrafi rozróżnić dyskurs naukowy od popularyzatorskiego;
- Student umie włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii, zwłaszcza geografii oraz historii sztuki

Treści programowe dla zajęć:

- Kultura wysoka – giganci rocka
- Glamowe pokolenia.
- Za żelazną kurtyną
- Powrót do korzeni? Punkowa rewolucja
- Kolorowe pokolenie końca XX wieku. New romantic
- Przemiany we współczesnym show-biznesie. Wielka komercjalizacja, MTV, VIVA, wielkie festiwale, internet.

Nazwa zajęć: Różne ścieżki kontestacji (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z rozwojem i ewolucją głównych nurtów muzyki rockowej na świecie;
- Student ma wiedzę o wielopłaszczyznowych powiązaniach badanych zjawisk i problemów, ze szczególnym uwzględnieniem ich powiązań z przełomowymi wydarzeniami historii powszechnej;
- Student potrafi wejść w dialog merytoryczny ze znawcami w zakresie historii nowożytnej;
- Student wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące dziejów muzyki europejskiej oraz potrafi rozróżnić dyskurs naukowy od popularyzatorskiego;
- Student umie włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii, zwłaszcza geografii oraz historii sztuki

Treści programowe dla zajęć:

- Burzenie dotychczasowego porządku.
- Złote czasy rock'n'rolla
- Kariera idealna The Beatles
- A za nami pójda inni – Yardbirds, The Kinks, The Who itd.
- Wojowniczy Folk – Pete Seeger, J. Baez, Dylan i inni
- Buntownicza Ameryka. Psychodelia
- Festiwale, festiwale. Od Monterey Pop, przez Woodstock do Altamont

Nazwa zajęć: Działania partyzanckie XIX i XX wieku (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- zna podstawy działań partyzanckich XIX i XX wieku
- prawidłowo posługuje się zwrotami i terminami z zakresu działań partyzanckich i kontrapartyzanckich XIX i XX wieku
- wskazuje i określa związki istniejące pomiędzy uzbrojeniem i wyposażeniem wojsk a prowadzonymi przez nich działaniami militarnymi
- potrafi scharakteryzować strategię i taktykę oddziałów partyzanckich XIX i XX wieku
- opisuje uwarunkowania ekonomiczne i logistyczne oddziałów partyzanckich

Treści programowe dla zajęć:

- Działania partyzanckie i ich polityczno-militarny aspekt
- Działania partyzanckie i przeciwpartyzanckie w wojnach i konfliktach militarnych XIX i XX wieku
- Działania partyzanckie w XIX wieku w Europie – wybrane przykłady
- Działania partyzanckie w XIX wieku na ziemiach polskich
- Działania partyzanckie w pierwszej połowie XX wieku – wybrane przykłady
- Działania partyzanckie podczas drugiej wojny światowej
- Działania partyzanckie podczas wojen w Indochinach
- Działania partyzanckie w wojnach w Afganistanie
- Działania partyzanckie w Afryce po 1945 roku
- Działania partyzanckie w Europie po 1945 roku
- Działania partyzanckie w Ameryce Południowej po 1945 roku

Nazwa zajęć: Wojny XVIII wieku (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Zna najważniejsze bitwy XVIII wieku
- Orientuje się w historii wojskowości polskiej i powszechnej XVIII wieku

- Prawidłowo posługuje się terminami z zakresu wojskowości polskiej i powszechnej XVIII wieku
- Rozpoznaje rodzaje broni charakterystyczne dla wojskowości polskiej i powszechnej XVIII wieku
- Określa jaką rolę odgrywali dowódcy na polu bitwy i w kształtowaniu organizacji armii XVIII wieku

Treści programowe dla zajęć:

- Wielka wojna północna
- Wojna o sukcesję hiszpańską
- Wojna o sukcesję polską
- Wojny śląskie
- Wojna siedmioletnia 1756-1763
- Konfederacja barska 1768-1772
- Wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych Ameryki 1775-1781
- Wojna polsko-rosyjska 1792 r.
- Insurekcja kościuszkowska 1794

Nazwa zajęć: Daleki Wschód w XX wieku (ścieżka międzyprzedmiotowa)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student posiada wiedzę na temat wybranych problemów historii Dalekiego XX wieku.
- Student posiada wiedzę na temat wybranych regionów i obszarów Dalekiego Wschodu w XX wieku.
- Student zna najważniejszą historiografię dotyczącą historii Dalekiego Wschodu w XX wieku.
- Student zna najważniejsze źródła do historii Dalekiego Wschodu w XX wieku.
- Student zna najważniejsze problemy dziejów Dalekiego Wschodu w XX wieku i umie je odnieść do historii innych obszarów

Treści programowe dla zajęć:

- Historia wybranych obszarów Dalekiego Wschodu w XX wieku.
- Historia wybranych obszarów pozaeuropejskich w XX wieku.
- Historiografia Dalekiego Wschodu i dziejów powszechnych XX wieku.
- Źródła do historii Dalekiego Wschodu i dziejów powszechnych XX wieku.
- Węzłowe problemy historii Dalekiego Wschodu i dziejów powszechnych XX wieku.

Nazwa zajęć: Centra i peryferie Europy w globalnym świecie

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Student/ka posiada pogłębioną wiedzę z zakresu metodologii nauk historycznych i terminologii odpowiedniej naukom historycznym i potrafi powiązać ją z innymi naukami humanistycznymi i społecznymi w zakresie problematyki studiów nad centrami i peryferiami.
- Student/ka zna w stopniu pogłębionym historię powszechną czasów najnowszych (XIX i XX wieku) oraz potrafi wykorzystywać źródła z tej epoki do badań nad centrami i peryferiami.
- Student/ka rozumie powiązania interdyscyplinarne między historią a innymi naukami humanistycznymi w kontekście badań nad centrami i peryferiami.
- Student/ka dostrzega problemy etyczne w badaniach dziejów świata w XIX i XX wieku w kontekście centrów i peryferiów.

Treści programowe dla zajęć:

- Centra i peryferie – podstawowe pojęcia i teorie
- Centra i peryferie miejskie
- Centra i peryferie w wymiarze społecznym i ekonomicznym
- Centra i peryferie w wymiarze politycznym
- Centra i peryferie w wymiarze kulturowym

Nazwa zajęć: Budżet Unii Europejskiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student:

- Posiada podstawową i rozszerzoną wiedzę dot. aktywności gospodarczej człowieka, społeczeństw i państw na polu pieniądza i instytucji finansowych, w tym zakresie posługuje się odpowiednią terminologią; ma wiedzę o genezie historycznej obecnych systemów gospodarczych, systemów finansowych.
- Zna procesy gospodarcze zachodzące w okresie gospodarki rynkowej w zakresie finansów publicznych jednostek różnego szczebla administracyjnego, polityki pieniężnej oraz wynikające skutki społeczno-gospodarcze.

- Orientuje się w historiograficznych koncepcjach dotyczących kształtowania się budżetów lokalnych, narodowych i takich instytucji jak UE, podstawowych prac ekonomicznych i stosunków finansowych m.in. na poziomie lokalnym, w tym znaczenia i roli systemów podatkowych.
- Zna specyfikę przedmiotową i metodologiczną badań nad budżetem UE w długiej perspektywie czasowej i w kontekście odmiennych systemów pieniężnych; orientuje się w znaczeniu budżetu UE dla stosunków europejskich i jego roli w budżetach krajowych.
- Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę, gromadzić i analizować informacje oraz formułować wnioski na ich podstawie; ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z systemem gospodarczym UE i jego budżetem, ale także m.in. prawa podatnika.
- Zna specyfikę odmiennych systemów finansów publicznych w różnych państwach w długiej perspektywie czasowej i w kontekście odmiennych systemów społeczno-gospodarczych; potrafi opisać relację między budżetami krajowymi a budżetem UE; bierze aktywny udział w dyskusji i poprawnie argumentuje swoje stanowisko.
- Wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące obszaru badawczego nauk historycznych i pokrewnych w zakresie historii finansów publicznych, budżetowania, korzystając z różnych zasobów informacyjnych; poprawnie posługuje się terminologią historyczną i społeczno-gospodarczą.
- Rozumie potrzebę ustawicznego rozwoju wiedzy i krytyki w zakresie historycznym i humanistycznym oraz kompetencji personalnych i społecznych, rozwija swoje zainteresowania kulturalne oraz fachowe; wykazuje niezależność w formułowaniu poglądów w zakresie zagadnień historycznych i społeczno-gospodarczych uwarunkowań kształtowania się budżetów krajowych i UE; potrafi w sposób krytyczny z uwzględnieniem i poszanowaniem różnych kierunków myśli społeczno-gospodarczej zaprezentować własne poglądy na procesy zachodzące w tych zagadnieniach.
- Poprawnie redaguje, komentuje i opatruje przypisami przygotowane teksty naukowe, zgodnie z kanonami przyjętymi w wybranych dziedzinach nauk humanistycznych i społecznych; potrafi określić sposoby i metody sporządzania budżetu UE; uznaje i szanuje różnice punktów widzenia wynikające z podłoża narodowego, kulturowego i społecznego.

Treści programowe dla zajęć:

- Wprowadzenie: określenie celów i narzędzi polityki gospodarczej UE – retrospektywa historyczna; pojęcie, przedmiot i podmiot finansów publicznych na poziomie UE; zakres nauki finansów publicznych; finanse publiczne a finanse prywatne; zadania sektora publicznego, dobro publiczne a dobro prywatne; finanse publiczne w strukturze UE; organy odpowiedzialne za przygotowanie budżetu UE; rys historii finansów publicznych
- Budżet UE: podmiot odpowiedzialny za przygotowanie, wieloletnie plany finansowe, metodologia opracowania budżetu, struktura budżetu, zasady delegowania środków, system uchwalania budżetu, cele budżetu UE
- Sposób finansowania budżetu UE: źródła pochodzenia środków finansowych w budżecie UE, płatnicy netto, rabaty, rabat brytyjski, wysokość wpłat obywateli do budżetu UE, przepływ środków między budżetem UE a państwami, kontrola wydatków w ramach budżetu UE
- Instytucje finansowe UE: Unia Gospodarcza i Walutowa, Europejski Bank Centralny, polityka walutowa UE – wąż walutowy, Euro
- Wydatki celowe realizowane w ramach budżetu UE – 1: polityka rolna – różnice rozwojowe;
- Wydatki celowe realizowane w ramach budżetu UE: polityka regionalna – dysproporcje rozwojowe w ramach UE; geneza polityki regionalnej, ewolucja polityki regionalnej, instrumenty polityki regionalnej, mapa regionów pod kątem wielkości PKB per capita, przykłady beneficjentów polityki regionalnej w Polsce; wybrane dziedziny ogólnokrajowej polityki wspólnotowej: polityka ochrony konsumentów, polityka w dziedzinie przedsiębiorstw, polityka spójności społecznej; alternatywa – środki publiczne: dochody publiczne; środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej; przychody budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego; przychody jednostek sektora finansów publicznych uzyskiwane z prowadzonej działalności;
- Budżet UE – prospołeczny: polityka spójności; polityka ochrony konsumentów; polityka spójności społecznej; budżet UE a klimat;
- Polityka wspierania państw trzecich ze środków unijnych